

Budgetunderlag 2008–2010

Del 2

Försäkringsförmåner

2007-02-20

FK 40215 070215

Försäkringsförmånerna – budgetförslag och långtidsbedömning

<i>Inledning</i>	3
<i>Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg</i>	13
13:1 Tandvårdsförmåner m.m. Anslagspost 5 Tandvårdsersättning	17
13:3.27 Statlig ålderspensionsavgift för smittbärrpenning	23
13:8 Sjukvård i internationella förhållanden	25
16:7 Bilstöd till personer med funktionshinder	33
16:8 Kostnader för statlig assistansersättning	37
<i>Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp</i>	41
19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	45
19:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	57
19:3 Handikappersättningar	69
19:4 Arbetsskadeersättningar m.m.	73
19:5 Ersättning för kroppsskador	81
19:7 Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård	87
<i>Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom samt ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten</i>	89
20:1 Garantipension till ålderspension	93
20:2 Efterlevandepensioner till vuxna	97
20:3 Bostadstillägg till pensionärer	101
20:4 Äldreförsörjningsstöd	107
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	113
<i>Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn</i>	121
21:1 Allmänna barnbidrag	127
21:2 Föräldraförsäkring	131
21:3 Underhållsstöd	147
21:4 Bidrag till kostnader för internationella adoptioner	155
21:5 Barnpension och efterlevandestöd till barn	159
21:6 Vårdbidrag för funktionshindrade barn	163
21:7 Pensionsrätt för barnår	169
<i>Inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande</i>	171
21:1 Bostadsbidrag	171

<i>Socialförsäkringens finansiering</i>	<i>177</i>
<i>Principer – Försäkringskassans ställningstagande</i>	<i>177</i>
<i>Finansiering – översikt</i>	<i>181</i>
<i>Sjukförsäkring med mera – finansieringsutveckling</i>	<i>185</i>
<i>Arbetskadeförsäkringen – finansieringsutveckling</i>	<i>189</i>
<i>Inkomstgrundad ålderspension – finansieringsutveckling</i>	<i>191</i>
<i>Efterlevandepensioneringen – finansieringsutveckling</i>	<i>195</i>
<i>Föräldraförsäkringen – finansieringsutveckling</i>	<i>197</i>
<i>Försäkring mot kostnader för sjuklön (småföretagsförsäkring)</i>	<i>199</i>
<i>Försäkring mot vissa semesterlönekostnader</i>	<i>201</i>
<i>Frivillig pensionsförsäkring</i>	<i>203</i>
<i>Frivillig yrkesskadeförsäkring</i>	<i>205</i>
<i>Övriga ersättningar och fonder</i>	<i>207</i>

Bilaga 1***Bilaga 2******Bilaga 3******Socialförsäkringens administration redovisas i
Budgetunderlag 2008–2010, del 1***

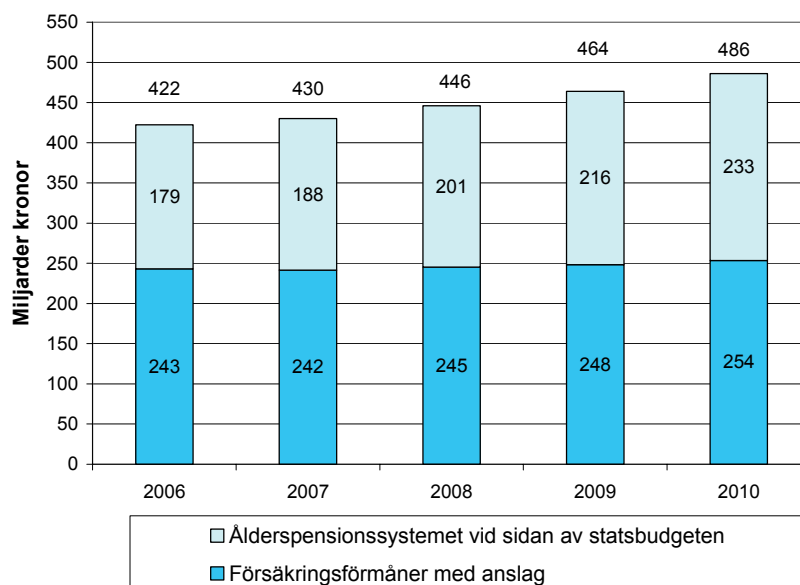
Försäkringsförmånerna – budgetförslag och långtidsbedömning

Inledning

I denna del presenteras underlag och förslag för statens medelsanvisningar för den allmänna försäkringen och övriga bidragssystem inom Försäkringskassans ansvarsområde som finansieras över statsbudgeten. Utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten redovisas i ett särskilt avsnitt. Inkomster och utgifter för försäkringar med specialdestinerade avgifter och försäkringar som finansieras från fonder redovisas i avsnittet ”Socialförsäkringens finansiering”.

Sammanfattning

I diagrammet nedan redovisas prognoser för förmånerna inom Försäkringskassans ansvarsområde.

De totala utgifterna förväntas öka under prognosperioden, från 422 miljarder kronor år 2006 till 486 miljarder kronor år 2010. Detta motsvarar en ökning med 15 procent i löpande priser. Främst är det utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten som beräknas öka. Ökningen beräknas till 30 procent i löpande priser, från 179 miljarder kronor år 2006 till 233 miljarder kronor år 2010. För övriga förmåner, som finansieras med anslag inom statsbudgeten, beräknas utgifterna öka med fyra procent i löpande priser mellan åren 2006 och 2010.

Sammanställning av prognoserna för förmåner inom Försäkringskassans ansvarsområde:

	2006	2007	2008	2009	2010
	Mdr kr	Mdr kr	Mdr kr	Mdr kr	Mdr kr
Ingående överföringsbelopp från föregående år	-1,7	-0,9	-0,9		
Anslagna medel	249,2	243,8			
Summa tillgängliga medel	247,5	242,9			
Utfall, sakanslag	243,1				
Prognos, sakanslag		241,6	245,1	248,3	253,5
Avvikelse från anslagna medel	6,1	2,2			
Avvikelse från tillgängliga medel	4,4	1,3			
Hemställan om tilläggsanslag		0,113			
Hemställan om anslagsmedel			246,0		
Indragning av anslagsmedel	5,3	2,2			
Ingående överföringsbelopp till nästa år	-0,9	-0,9			
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	179,1	188,5	200,9	215,8	232,5
Summa utgifter	422,2	430,1	446,0	464,0	486,1

Totalt anslagna medel inom Försäkringskassans ansvarsområde (exklusive förvaltningsanslag) för år 2006 är 249,2 miljarder kronor. Utfallet för år 2006 för anslagen (exklusive förvaltningsanslag) blev 243,1 miljarder kronor, vilket är 6,1 miljarder kronor, eller 2,4 procent, under anslagna medel. Därtill har 179,1 miljarder kronor betalats ut inom ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. Totalt beräknas utfallet år 2006 därmed till 422,2 miljarder kronor.

Sammanlagt anslagssparande vid utgången av år 2006 blev 5,3 miljarder kronor. Detta anslagssparande får enligt beslut i regleringsbrevet inte disponeras av Försäkringskassan år 2007.

Totalt anslagna medel inom Försäkringskassans ansvarsområde (exklusive förvaltningsanslag) för år 2007 är 243,8 miljarder kronor. De sammanlagda utgifterna för anslagen år 2007 (exklusive förvaltningsanslag) beräknas bli 241,6 miljarder kronor. Detta är 2,2 miljarder kronor, eller 0,9 procent, lägre än anslagna medel. Inom ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten beräknas 188,5 miljarder kronor betalas ut. Totalt beräknas utgifterna år 2007 till 430,1 miljarder kronor. Sammanlagt anslagssparande vid utgången av år 2007 beräknas till 2,2 miljarder kronor.

De sammanlagda utgifterna för år 2008 för anslagen (exklusive förvaltningsanslag) beräknas bli 245,1 miljarder kronor. Inom ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten beräknas 200,9 miljarder kronor betalas ut. Totalt beräknas utgifterna år 2008 därmed till 446,0 miljarder kronor.

Försäkringskassans förslag till anslagsnivåer för 2008 (exklusive förvaltningsanslag) är totalt 246,0 miljarder kronor, vilket är högre än den beräknade utgiften till följd av att anslagskrediter beräknas utnyttjas under 2007.

Uppdrag

I regleringsbrev för Försäkringskassan (2006-12-21) anges att myndigheten senast den 7 mars 2007 ska redovisa:

- Belastning på samtliga anslag och anslagsposter redovisat totalt samt fördelat per månad,
- Prognostiserat utfall för anslaget 19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ap. 21 Sjukpenning, avseende samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet uppdelat på medel som används av samordningsförbunden, för pilotverksamheten med förstärkta insatser för långtidssjukskrivna, för samverkan enligt handlingsplanen mellan Försäkringskassan och Arbetsmarknadsverket respektive för övrig samverkan (redovisas i anslagsuppföljningen den 2 maj),
- förbrukade samt intecknade ännu ej utbetalda medel för anslaget 19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ap. 20 Köp av arbetslivsinriktade rehabiliteringstjänster m.m. Redovisningen av förbrukade medel ska vara uppdelad på försäkringsmedicinska utredningar, arbetslivsinriktade utredningar och aktiva rehabiliteringsåtgärder, (redovisas i anslagsuppföljningen den 2 maj),
- prognostiserat utfall för 2007 för samtliga anslag och anslagsposter redovisat totalt samt fördelat per månad,
- prognostiserat utfall för 2007 för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten, totalt,
- förklaring till och analys av utfall i samband med förändringar i prognoser,
- beskrivningar av eventuella förändringar av prognosmodeller, samt
- beräkningar av samtliga anslagsnivåer och anslagsposter samt utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2008–2010.

I denna del av budgetunderlaget, som även är svar på ovanstående uppdrag, redovisas prognoser för åren 2007–2010 över Försäkringskassans sakanslag inom utgiftsområdena 9, 10, 11, 12 och 18 samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. Varje utgiftsområde inleds med en sammanfattande historik och prognos samt en koppling till administrationskostnaderna. Utveckling av antal förmånstagare, antal utbetalningar och av olika medelbelopp m.m. redovisas i bilaga 1. Månadsfördelad prognos för år 2007 redovisas i bilaga 2.

Anslagssparande och förslagsnivåer

I regleringsbrevet för 2007 anges för samtliga anslagsposter utom fyra att inget anslagssparande får föras över från år 2006. Försäkringskassan har i beräkningarna antagit att inget anslagssparande får föras över mellan åren 2007 och 2008.

Högsta tillåtna anslagskredit för budgetåren 2006 och 2007 för respektive anslagspost framgår av regleringsbreven. Utnyttjade krediter (negativa överföringsbelopp) överförs därför både från år 2006 till 2007 och från år 2007 till 2008.

För några anslagsposter visar utgiftsprognosen för år 2007 att de beräknade utgifterna överstiger högsta tillåtna anslagskredit. För dessa förmåner föreslår Försäkringskassan finansiering genom tilläggsanslag för år 2007.

Försäkringskassans förslag till anslagsnivå för 2008 har inte påverkats av eventuellt anslagssparande från 2007. Däremot påverkas anslagsförslaget av under år 2007 utnyttjad anslagskredit. Som en konsekvens av beräknings sättet kommer summan av Försäkringskassans anslagsförslag för år 2008 att överstiga summan av utgiftsprognoserna för året.

Övriga förslag

I avsnittet Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten redovisar Försäkringskassan sin principiella ståndpunkt att de inkomstgrundade ålderspensionerna och förvaltningsutgifterna för dessa förmåner inte bör redovisas under statens utgiftstak. Försäkringskassan föreslår därför att Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten *inte* ska redovisas under regeringens utgiftstak från och med 2008. *Om* ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten även i fortsättningen ska redovisas under utgiftstaket anser Försäkringskassan att AP-fondernas interna förvaltningskostnader och avgifter till externa förvaltare inte längre redovisas under utgiftstaket.

I avsnittet Socialförsäkringens finansiering redovisar Försäkringskassan sin principiella syn på hur olika socialförsäkringsförmåner bör finansieras. Försäkringskassan föreslår att föräldraförsäkringsavgiften och efterlevandepensionsavgiften tas bort, att havandeskapspenningen inte längre ska vara avgiftsfinansierad samt att sjukförsäkringsavgiften och arbetsskadeavgiften sänks.

Prognosunderlag

Försäkringskassan strävar efter att i alla prognossammanhang utnyttja det mest aktuella dataunderlaget som finns tillgängligt och har tillräckligt hög kvalitet. Eftersom en viss eftersläpning föreligger i statistiken innebär detta för föreliggande rapport att material för januari i största möjliga utsträckning har använts. Preliminära ekonomiska uppgifter för januari 2007 har dock inte varit tillgängliga förrän i mitten på februari innevarande år och har

därför inte kunnat beaktas i beräkningarna. Underlag äldre än för december månad har inte använts för något anslag.

Hänsyn har tagits till kända regeländringar och lagda propositioner med lagförslag. Däremot har hänsyn inte tagits till av regeringen aviserade regeländringar för vilka lagförslag saknas eftersom det då inte finns underlag för beräkningar.

De antaganden om löneutveckling, prisbasbelopp med mera som använts i beräkningarna anges i bilaga 1. Dessa antaganden har erhållits från Konjunkturinstitutet (KI) i mitten av december 2006. Till beräkningarna har vidare SCB:s befolkningsprognos från år 2006 använts.

Tabellförklaringar

Anslag och anslagsposter som inte är statlig ålderspensionsavgift

Prognosavsnitten för varje anslag och anslagspost inleds med en tabell.

Nedan beskrivs innehållet i dessa tabeller.

Anslagsöversikt/Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kr.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	A	B	C	D	E	F
2007	G	H	J	K	L	M ²
2008	N ³	O ¹	P	Q	R	0
2009	–	–	–	S	–	–
2010	–	–	–	S	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² Försäkringskassan föreslår tilläggsanslag 2007 för att täcka avvikelse från tillgängliga medel.

³ I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

För år 2006 anges för varje anslag och anslagspost överföringsbelopp från år 2005 (A), anslagsbeloppets storlek (B), tillgängliga medel (dvs. summan av ingående överföringsbelopp och anslagsbeloppet) (C) och beräknad anslagsbelastning för hela året (D). Dessutom anges prognos för årets över-/underskridande (E) och avvikelse från tillgängliga medel (F).

Den anslagskredit som tagits i anspråk beaktas under kommande budgetår. Om kreditgränsen överskrids fordras ett särskilt regeringsbeslut. Om anslagskrediten inte syns att räcka kommenteras detta i texten. För anslagen kan tillgodoräknas ett anslagssparande om utgifterna blir lägre än tillgängliga medel.

För år 2007 anges för varje anslag och anslagspost överföringsbelopp (endast eventuellt utnyttjad anslagskredit) från år 2006 (G), anslagsbeloppets storlek enligt regleringsbrevet (H), tillgängliga medel (dvs. summan av ingående överföringsbelopp och anslagsbeloppet) (J) och en

prognos för anslagsbelastningen detta år (K). Dessutom anges prognos för årets över-/underskridande (L) och avvikelse från tillgängliga medel (M). I de fall avvikelser innebär att anslagskrediten beräknas överskridas föreslår Försäkringskassan ett tilläggsanslag till anslagsposten.

För år 2008 anges för varje anslag och anslagspost beräknat överföringsbelopp (endast eventuell utnyttjad anslagskredit) från år 2007 (N), Försäkringskassans förslag till anslagsbelopp anges som med fet stil (O), tillgängliga medel (dvs. summan av ingående överföringsbelopp och anslagsbeloppet) (P), och en prognos för anslagsbelastningen detta år (Q). Dessutom anges prognos för årets över-/underskridande (R).

För år 2009–2010 anges endast prognostiserad belastning (S).

Anslagsposter som är statlig ålderspensionsavgift

Prognosavsnitten för varje anslagspost inleds med en tabell. Nedan beskrivs innehållet i dessa tabeller.

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kr.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	A ¹	B ¹	C ¹	D
2007	E ¹	F ¹	G ¹	H
2008	J ²	–	K	L
2009	J	–	K	L
2010	J	–	K	L

¹ Fastställd av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

För år 2006 anges av riksdagen fastställd anslagsbelastning (A), preliminär avgift för detta år (B) och regleringsbelopp som avser år 2003 (C). Beloppet A är summan av beloppen B och C. Dessutom redovisas den prognostiserade avgiften för 2006 (D).

För år 2007 anges av riksdagen fastställd anslagsbelastning (E), preliminär avgift för detta år (F) och regleringsbelopp som avser år 2004 (G). Beloppet E är summan av beloppen F och G. Dessutom redovisas den prognostiserade avgiften för 2007 (H).

För år 2008–2010 anges Försäkringskassans beräknade anslagsbelastning (J) (anges med fet stil för år 2008 vilket är Försäkringskassans förslag till anslagsbelopp för detta år) och regleringsbelopp för tidigare år (K) samt prognostiserad avgift för respektive år (L). Beloppen J är summan av beloppen K och L för respektive år.

Övriga kommentarer

Ett anslag belastas ofta av flera olika förmåner. Utgifterna för de olika förmånerna är ofta av olika storleksordning. De olika förmånerna summeras i bilaga 1. Summeringen kan innebära att en förmån som kostar 10 miljarder kronor på ett år summeras ihop med en förmån som kostar någon miljon kronor. Någon avrundning sker inte vid dessa summeringar. För att inte talen i bilagan ska skilja sig för mycket från talen i anslagsöversikterna görs därför endast små avrundningar vid överföringen till texttabellerna. Därför kan ibland siffrorna i anslagsöversikterna se exakta ut trots att de är behäftade med viss osäkerhet.

Sammanställning över sakanslagen

Följande tabell visar en sammanställning över de sakanslag Försäkringskassan ansvarar för. Anslagsbeloppets storlek år 2007 jämförs med Försäkringskassans nya beräkningar av anslagsbelastning för detta år. Beräknade utgifter och Försäkringskassans anslagsförslag för år 2008 redovisas. Dessutom redovisas överföringsbeloppen från 2006 till 2007 och från 2007 till 2008.

Sammanställning över sakanslagen. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	Ingående överföringsbelopp från år 2006	Anslag enligt regleringsbrev år 2007	Tillgängliga medel år 2007	Beräknad utgift år 2007	Avvikelse från tillgängliga medel år 2007	Beräknat ingående överföringsbelopp från år 2007 ¹⁾	Beräknade utgifter enligt Försäkringskassan år 2008	Försäkringskassans förslag till anslag till år 2008
Utgiftsområde 9 Hälso, sjukvård och social omsorg								
13:1	0	3 220 000	3 220 000	2 995 461	224 539	0	3 151 327	3 151 327
13:3.27	0	983	983	983	0	0	1 090	1 090
13:8	-7 394	368 023	360 629	468 214	-107 585 ²⁾	0	408 688	408 688
16:7	-12 690	256 000	243 310	249 000	-5 690	-5 690	229 000	234 690
16:8	0	14 450 000	14 450 000	14 460 000	-10 000	-10 000	16 130 000	16 140 000
Summa	-20 084	18 295 006	18 274 922	18 173 658	+101 264	-15 690	19 920 105	19 935 795
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp								
19:1	0	34 339 419	34 339 419	33 369 604	969 815	0	34 388 207	34 388 207
19:2	-1 410	72 321 445	72 320 035	72 586 642	-266 607 ²⁾	-261 697	73 024 123	73 285 819
19:3	0	1 198 000	1 198 000	1 194 000	4 000	0	1 221 000	1 221 000
19:4	0	6 285 000	6 285 000	5 828 600	456 400	0	5 563 220	5 563 220
19:5	0	57 800	57 800	58 000	-200	-200	57 610	57 810
19:7	0	1 000 000	1 000 000	805 626	194 374	0	666 000	666 000
Summa	-1 410	115 201 664	115 200 254	113 842 472	+1 357 782	-261 897	114 920 160	115 182 057
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom								
20:1	0	20 574 800	20 574 800	20 436 000	138 800	0	19 566 000	19 566 000
20:2	-352 280	15 869 000	15 516 720	15 759 000	-242 280	-242 000	15 786 000	16 028 000
20:3	-199 162	7 355 000	7 155 838	7 411 000	-255 162	-255 000	7 378 000	7 633 000
20:4	0	402 700	402 700	385 000	17 700	0	381 000	381 000
Summa	-551 442	44 201 500	43 650 058	43 991 000	-340 942	-497 000	43 111 000	43 608 000

¹⁾ I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagsparande från föregående år får disponeras.

²⁾ Försäkringskassan föreslår tilläggsanslag 2007 för att täcka avvikelse från tillgängliga medel.

	Ingående överföringsbelopp från år 2006	Anslag enligt regleringsbrev år 2007	Tillgängliga medel år 2007	Beräknad utgift år 2007	Avvikelse från tillgängliga medel år 2007	Beräknat ingående föringsbelopp från år 2007 ¹⁾	Beräknade utgifter enligt Försäkringskassan år 2008	Försäkringskassans förslag till anslag till 2008
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn								
21:1	0	23 490 000	23 490 000	23 464 000	26 000	0	23 270 000	23 270 000
21:2	-207 180	28 606 380	28 399 200	28 185 531	213 669	-5 690	29 875 104	29 880 793
21:3	0	2 117 000	2 117 000	2 147 000	-30 000	-30 000	2 116 000	2 146 000
21:4	-1 348	35 784	34 436	35 000	-564	-564	34 600	35 164
21:5	-41 820	1 029 000	987 180	1 013 000	-25 820	-26 000	1 001 000	1 027 000
21:6	0	2 760 500	2 760 500	2 693 400	67 100	0	2 746 000	2 746 000
21:7	0	4 592 000	4 592 000	4 592 000	0	0	4 759 149	4 759 149
	-250 348	62 630 664	62 380 316	62 129 931	+250 385	-62 254	63 801 853	63 864 107
<i>Inom utgiftsområde 18: Samhällsplanering, bostadsförsvärning och byggande</i>								
21:1	-82 096	3 458 000	3 375 904	3 440 000	-64 096	-64 096	3 363 000	3 427 096
Totalt	-905 380	243 786 834	242 881 454	241 577 061	+1 304 393	-900 937	245 116 118	246 017 055

1) I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

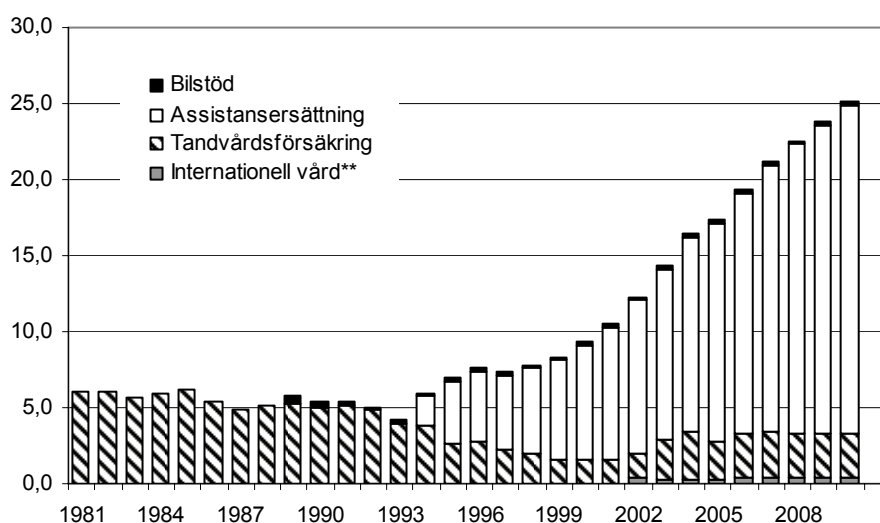
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

I utgiftsområde 9 ingår bland annat de av Försäkringskassan administrerade förmånerna tandvårdsförsäkring, sjukvård i internationella förhållanden, bilstöd till handikappade och statlig assistansersättning.

Försäkringsutgifterna i ett trettioårsperspektiv

I nedanstående diagram visas utgifterna sedan 1981 för de förmåner som i dag ingår i utgiftsområde 9.

Utgifter inom utgiftsområde 9, 1981–2010*, miljarder kronor i 2005 års priser

* Prognos för åren 2007–2010.

** Data från 2002.

Sedan förmånen assistansersättning infördes 1994 har den stadigt ökat i omfattning. I genomsnitt ökade utgifterna med omkring 11 procent om året mellan 1995 och 2004. Främst är det antalet personer som får förmånen som ökar. Mellan 1998 och 2004 ökade detta antal med nästan 60 procent medan både genomsnittligt antal assistanstimmar per vecka och genomsnittlig ersättning per assistanstimme ökade med omkring 25 procent. År 2006 fick i genomsnitt 13 850 personer per månad assistansersättning. År 2001 blev det möjligt för den som blivit berättigad till personlig assistans att behålla denna rätt även efter 65-årsdagen.

Både utgifterna för sjukvård i internationella förhållanden och för tandvård har varierat markant. I tandvårdsförsäkringens fall har detta till stor del hängt samman med hur omfattande försäkringsskyddet varit under olika perioder.

Faktorer som kan förväntas påverka den långsiktiga utvecklingen

Försäkringskassan lyfter i detta budgetunderlag blicken över det fyraåriga perspektiv för vilket regelrätta prognoser ska lämnas för att lyfta fram de faktorer som på medellång (omkring 5 år) och lång sikt (minst 10 år) utifrån dagens perspektiv tycks vara de viktigaste för kostnadsutvecklingen. I pensionssystemet är tidsperspektivet ett annat, betydligt längre, än för övriga förmåner.

Ökningen av både antal personer med assistansersättning och statens utgifter för denna försäkring väntas under prognosperioden fortsätta stiga, om än i något långsammare takt än under den gångna femårsperioden. På medellång och lång sikt kan denna ökning delvis vara en effekt av ökade förväntningar på ett rörligt liv bland personer med olika sorters funktionshinder. Den fortsatta utgiftsutvecklingen beror emellertid som för alla förmåner främst på hur det framtida regelverket kommer att se ut.

Assistanskommittén redovisade sitt betänkande i november 2006¹. Kommitténs uppdrag var att göra en översyn av förmånen och analysera orsakerna till kostnadsutvecklingen samt föreslå åtgärder som kan förväntas dämpa och stabilisera denna. I betänkandet föreslås skärpt uppföljning och kontroll av vad assistansersättningen används till, att ställa anordnare av personlig assistans under tillsyn och att införa krav på tillstånd för företag och kooperativ som utför personlig assistans. Kommitténs arbete fortsätter med fokus på LSS.

Även tandvårdsförsäkringen har utretts på nytt. En tandvårdsutredning har hittills presenterat två delbetänkanden och ett tredje har aviserats. Inriktningen är att införa ett högkostnadsskydd för personer mellan 20 och 64 år samt att introducera en tandvårdscheck som kan användas som delbetalning för abonnemangstandvård eller förebyggande tandvård hos valfri tandläkare vartannat år. Åldersgruppen 20–64 år utgör omkring 75 procent av befolkningen över 20 år men svarar för knappt 40 procent av tandvårdskostnaderna. Om tandvårdsförsäkringen utvecklas i den riktning som betänkandet föreslår kommer kostnaderna att öka på kort sikt. På lång sikt är det förutom försäkringens regelverk samt prisutvecklingen inom tandvården även tandhälsans utveckling som bestämmer kostnadsutvecklingen. En effektiv förebyggande vård bör ju, allt annat lika, verka dämpande på kostnadsutvecklingen på lite längre sikt.

---

¹ ”På den assistansberättigades uppdrag. God kvalitet i personlig assistans – ändamålsenlig användning av assistansersättning”, SOU 2005:100.

Flera faktorer samspelar de närmaste åren för att omfattningen av förmånen vård i internationella förhållanden kan komma att öka. Möjligheten att efter hemkomst begära ersättning från Försäkringskassan för vård som redan genomförts bör verka i denna riktning. Denna möjlighet kan dock komma att begränsas. På längre sikt är dock den förmodligen främsta kostnadsdrivande faktorn utvidgningen av Europeiska Unionen vilken medför att gruppen av länder växer i vilka vård kan berättiga till ersättning.

13:1 Tandvårdsförmåner m.m. Anslagspost 5 Tandvårdsersättning

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	3 013 000	3 013 000	2 998 862	+14 138	+14 138
2007	0	3 220 000	3 220 000	2 995 461	+224 539	+224 539
2008	0 ²	3 151 327 ¹	3 151 327	3 151 327	0	0
2009	–	–	–	3 135 491	–	–
2010	–	–	–	3 239 025	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 2 999 miljoner kronor vilket är 14 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 2 995 miljoner kronor vilket är 225 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Tandvårdsförmåner m.m. Anslagspost 5 Tandvårdsersättning år 2008 belastas med 3 151 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslaget Tandvårdsförmåner m.m. Anslagspost 5 Tandvårdsersättning för budgetåret 2008 anvisas 3 151 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Ändamål

Från anslagspost 5, Tandvårdsersättning, bekostas tandvårdsförsäkringen. Den nuvarande grundstrukturen för tandvårdsförsäkringen gäller sedan den 1 januari 1999. Tandvårdsförsäkringen omfattar alla från och med det år de fyller 20 år. Den kan indelas i bastandvård, protetik och tandreglering samt förhöjd ersättning och innebär i korthet att patienten inte själv behöver betala hela kostnaden för sin tandvård. I stället betalar patienten en patientavgift och Försäkringskassan ersätter den återstående delen. Hur stor ersättning som betalas ut beror bland annat på patientens ålder och vilken behandling som ska utföras.

Från och med 1999 råder fri prissättning. Detta medför att priset för en behandling kan variera mellan olika tandläkare. Varje landsting har en egen prislista som fastställs genom politiska beslut. Den 1 januari 2001 och den 1 april 2002 undantogs i två steg behandlingar med avtagbara proteser från reglerna om karensbelopp. Den 1 juli 2002 ändrades regelverket för patienter som är 65 år eller äldre. Ersättningsnivån för bastandvård höjdes och ett högkostnadsskydd för protetik infördes.

För att Försäkringskassan ska betala ut ersättning måste tandläkaren lämna in en tandvårdsräkning till Försäkringskassan. Tandvårdsersättningen ska betalas ut senast 30 dagar efter att Försäkringskassan fått tandvårdsräkningen. Bland annat för vissa större protetiska behandlingar gäller särskilda regler som innebär att vården måste förhandsprövas innan behandlingen påbörjas. För exempelvis ärenden med förhöjd ersättning och behandlingar inom högkostnadsskyddet måste en förhandsprövning alltid göras. Vid förhandsprövningen tar Försäkringskassan ställning till om den föreslagna behandlingen är nödvändig för att uppnå ett från odontologisk synpunkt funktionellt och utseendemässigt godtagbart resultat.

Bastandvård

Med bastandvård menas undersökning, förebyggande tandvård, de vanligaste behandlingarna som lagning av hål, tanduttagning och rotbehandlingar samt akuttandvård. Generellt gäller att Försäkringskassan genom tandvårdsförsäkringen lämnar ersättning med ett fast grundbelopp för varje åtgärd. För undersökningar lämnas ersättning endast till personer mellan 20 och 29 år samt över 65 år. För personer som är 65 år eller äldre lämnas även ersättning med ett och ett halvt grundbelopp för varje åtgärd, med undantag för undersökning, akuttvård och några mindre vanliga åtgärder där ersättning lämnas med ett grundbelopp.

Protetik och tandreglering

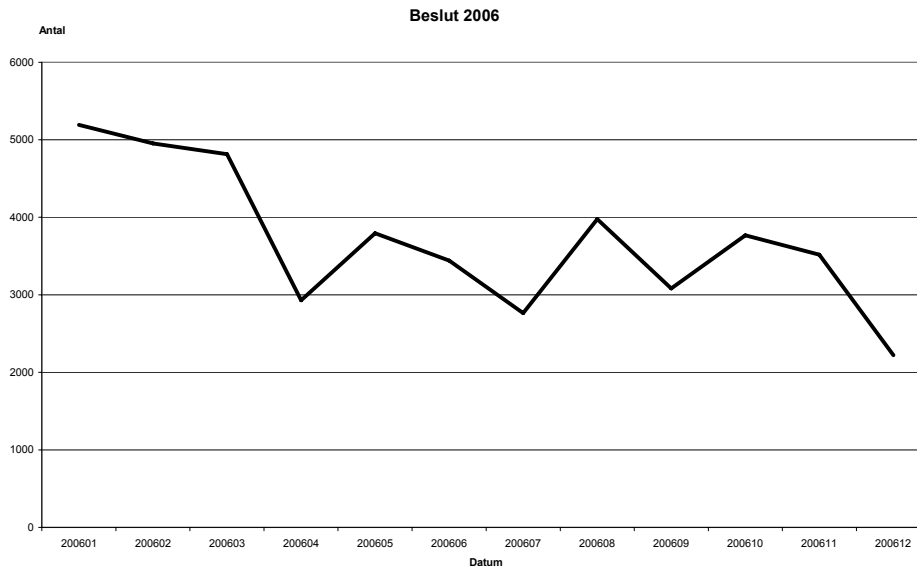
Protetik och tandreglering omfattar behandlingar med inlägg, kronor, broar, implantat, avtagbara proteser och olika typer av tandställningar. Generellt gäller att Försäkringskassan ersätter en del av vad behandlingen kostar med ett grundbelopp. Från ersättningsbeloppet dras ett karensbelopp på 3 500 kronor. Karensbelopp tillämpas dock inte vid behandling med avtagbara proteser. Personer som är 65 år eller äldre omfattas även av ett högkostnadsskydd för protetiska åtgärder och kirurgi i samband med implantatbehandling (Protetik 65+). Därtill tillkommer kostnad för eventuella förbehandlingar (bastandvård), ädel- och gjutmetaller (guld eller titan) samt titan-komponenter (för vilka ersättningen är begränsad). Om det skulle vara billigare för patienten tillämpas den vanliga regeln för protetik även för den som är över 65 år. För att vara berättigad till Protetik 65+ krävs att vården förhandsprövas. Detta ger upphov till en kedja av kontrollstationer som måste avverkas innan en utbetalning kan ske.

Förhöjd ersättning

För patienter som har ett långvarigt och väsentligt ökat tandvårdsbehov på grund av långvarig sjukdom eller funktionshinder finns ett särskilt ekonomiskt stöd, så kallad förhöjd ersättning. Det innebär att ersättning för bastandvård lämnas med dubbla grundbeloppet för alla åtgärder samt att karensbelopp inte tillämpas vid protetiska behandlingar

Analys av 2006

Utfallet för anslagsposten 13:1.5 Tandvårdsersättning blev 2 999 miljoner kronor för 2006, vilket är 14 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel. Anslagsutfallet för 2006 blev betydligt högre än för 2005. Detta beror delvis på att en ny princip avseende hantering av redovisningen av tandvårdsersättningen infördes 2005, vilket innebär att 320 miljoner kronor har flyttats över till 2006 från 2005 till följd av den nya bokföringsprincipen. Den nya principen innebar att tandvårdsersättningen anslagsavräknas kassamässigt i enlighet med 10 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten och 16 § anslagsförordningen (1996:1189). Se Försäkringskassans ekonomimeddelande Ie-M 2006:001, 2006-01-03.

Första halvåret beslutades 5 792 fler ärenden än sista halvåret, vilket speglar att genomströmningstiden för ärendena har ökat.

Prognos och analys av 2007–2010

I tabellen nedan har utgiftsprognoserna delats upp på tandvårdsförsäkringens olika ersättningsområden.

Tandvårdsersättning. Utgiftsprognoserna uppdelade på ersättningsområden, utfall för 2003–2006 samt prognoser för 2007–2010 i miljoner kronor

År	Utfall				Utgiftsprognos			
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bastandvård	1 283	1 229	1 110	1 263	1 295	1 308	1 321	1 334
20 till 64 år	814	757	688	782	800	808	816	824
65 år eller äldre	469	471	422	481	495	500	505	510
Protetik	1 298	1 877	1 300	1 721	1 682	1 825	1 796	1 886
20 till 64 år	262	307	283	230	220	222	225	227
65 år eller äldre	1 035	1 571	1 017	1 487	1 462	1 603	1 571	1 660
Förhöjd ersättning	25	23	15	18	18	18	18	18
20 till 64 år	15	16	14	15	15	15	15	15
65 år eller äldre	10	7	1	3	3	3	3	3
Tandvårdsersättning	2 606	3 129	2 425	2 999	2 995	3 151	3 135	3 239

I normala fall är det främst antalet fattade beslut de sista 6–8 månaderna 2006 som påverkar prognosen för 2007. Under hösten har genomströmningstiden varierat mellan 4 och 6 månader vilket leder till att färre antal beslut har fattats jämfört med antalet som prognostiserades eftersom prognosen har antagit en genomströmningstid på 3 månader. Konsekvensen blir att promemorian överskattade prognosen för 2007, vilket i sin tur betyder att kostnaden skjuts upp till senare år.

Enligt senaste utvärderingen är prognosen som görs för budgetunderlaget i regel bäst. Osäkerheten är mindre jämfört med de långsiktiga prognoserna där genomströmningstiden blir en viktigare faktor som är svår att prognostisera. Därför är prognoserna för 2008–2010 osäkrare prognoser än den för 2007, plus att en ny tandvårdsreform förväntas träda i kraft i mitten av 2008 som inte beaktats i den här prognosen. Det finns flera indikationer på att genomströmningstiden kommer att sjunka redan 2007. Åtgärdsprogrammet kommer permanenteras, vilket betyder att handläggningen för 65+ även i fortsättningen kommer att ske i tre län (Skåne, Västra Götaland och Stockholm). Tittar man bakåt i tiden brukar handläggningstiderna sjunka efter en period av långa genomströmningstider. Länsorganisationen i Skåne har även aviserat att handläggningstiderna ska sjunka till två månader i mitten av mars 2007, samtidigt som de har fått mer resurser för att korta ner handläggningstiderna, vilket bidrar med en större osäkerhet än vanligt för prognosen 2007.

Prognosen för 2007 sänktes med 2,7 procent jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007.

Känslighetsanalys

Hur förändringar i olika variabler påverkar prognosen på lång sikt framgår av tabell nedan.

Olika variablers effekt på prognosen för 2008 i miljoner kronor		Förklaring avseende år 2008	Aktuellt prognosvärde för år 2008
En differens på cirka 1000 ärenden avseende antalet inkomna ärenden (Inflödet) för år 2008.	⇒ ± 32,5	En ökning av inflödet ger en ökning av prognosen	42 464 stycken
En differens på 1 procentenhet avseende godkännande frekvens vid förhandsprövningsbeslut för år 2008	⇒ ± 14,5	En ökning av godkännande frekvensen ger en ökning av prognosen.	95 procent
En differens på 1000 kronor avseende statens genomsnittliga kostnad för en behandling för år 2008	⇒ ± 36,5	En ökning av statens genomsnittliga kostnad ger en ökning av prognosen.	37 855 kronor ¹

¹ Avser genomsnitt belopp för godkända förhandsprövningsärenden för senaste beslut.

13:3.27 Statlig ålderspensionsavgift för smittbärrpenning

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	994 ¹	495 ¹	+499 ¹	603
2007	983 ¹	498 ¹	+485 ¹	568
2008	1 090 ²	–	+522	568
2009	684	–	+116	568
2010	646	–	+77	568

¹ Fastställd av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att under anslagsposten Statlig ålderspensionsavgift för smittbärrpenning för budgetåret 2008 anvisas 1 miljon kronor.

Antaganden

Förutom de antaganden som används vid beräkningen av förmånen tillkommer räntan på sex månaders statskuldväxlar.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 1 miljon kronor varav 0,5 miljoner kronor är en reglering för 2003 och 0,5 miljoner kronor är preliminär avgift för 2006. Prognostiserad avgift för 2006 är 0,6 miljoner kronor. Differensen kommer att regleras 2009.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 har fastställts till 1 miljon kronor. Preliminär avgift för år 2007 är 0,5 miljoner kronor. Till denna har regleringsbeloppet för år 2004 om 0,5 miljoner kronor lagts. Prognostiserad avgift för 2007 är 0,6 miljoner kronor. Differensen mellan preliminär och fastställd avgift för år 2007 kommer att regleras 2010.

Anslagsbelastningen för 2008 prognostiseras till 1 miljon kronor. Prognostiserad avgift för 2008 är 0,6 miljoner kronor. Till denna ska regleringsbeloppet för år 2005 om 0,5 miljoner kronor läggas.

Prognosen är oförändrad jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007.

13:8 Sjukvård i internationella förhållanden

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	19 790	358 059	377 849	385 243	-27 184	-7 394
2007	-7 394	368 023	360 629	468 214	-100 191	-107 585 ²
2008	0	408 688 ¹	408 688	408 688	0	0
2009	-	-	-	426 689	-	-
2010	-	-	-	441 540	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² Försäkringskassan föreslår tilläggsanslag 2007 för att täcka avvikelse från tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 385 miljoner kronor vilket är 27 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 7 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 468 miljoner kronor vilket är 100 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 108 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Förslag

Den prognostiserade utgiften år 2007 överstiger anslagsbeloppet med 100 miljoner kronor och tillgängliga medel med 108 miljoner kronor. Detta innebär att anslagskrediten överskrids med 89 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår därför ett tilläggsanslag till anslaget Sjukvård i internationella förhållanden för budgetåret 2007 med 108 miljoner kronor.

Enligt anslagsförordning (1996:1189) 11 § om ramanslag får en myndighet inte disponera ett belopp som överskrider tilldelat anslag och anslagskredit. Utan tilläggsanslag för år 2007 kommer Sverige dock inte kunna uppfylla sina betalningsskyldigheter enligt EG-förordningarna 1408/71 och 574/72. Av dessa förordningar följer att återbetalning ska ske inom en viss utsatt tid (se respektive delavsnitt under prognos och analys av 2007–2010), därav följer att utbetalningarna inte kan begränsas till i anslaget angivet belopp.

Försäkringskassan beräknar att anslaget Sjukvård i internationella förhållanden år 2008 kommer att belastas med 409 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att 409 miljoner kronor anvisas under anslaget Sjukvård i

internationella förhållanden för budgetåret 2008 under förutsättning att ett tilläggsanslag enligt Försäkringskassans förslag har beviljats för år 2007.

Ändamål

Sjukvård i internationella förhållanden finansieras helt med statliga medel.

Personer som är försäkrade i Sverige kan ha rätt till vårdförmåner i andra länder. På motsvarande sätt kan försäkrade i andra länder ha rätt till vårdförmåner i Sverige. Med vårdförmåner avses sjukvård, tandvård, läkemedel m.m. som ges fritt eller till reducerat pris inom ramen för det allmänna sjukvårdssystemet i ett land. Vilka vårdförmåner som ingår i ett lands allmänna sjukvårdssystem bestäms av landets nationella lagstiftning. Personer som är bosatta i Sverige kan även ha rätt till privat vård inom EU/EES med stöd av EG-fördragets artiklar 49 och 50 om fri rörlighet för tjänster². Vilka som har rätt till vårdförmåner i andra länder och vad som krävs för att få denna rätt regleras av nationell lagstiftning, EU:s regelverk samt de konventioner och överenskommelser om sjukvårdsförmåner som Sverige ingått med andra länder.

EU:s regler gäller förutom i de 27 medlemsländerna också i de 3 EES-länderna (Island, Liechtenstein och Norge) samt genom ett särskilt avtal från 1 juni 2002 även i Schweiz. Sverige har ingått konventioner och överenskommelser om sjukvårdsförmåner med Algeriet, Australien, Israel, delstaten Québec i Kanada och Turkiet. Sverige har dessutom avtal om betalningsavstående, det vill säga överenskommelser om att avstå kostnadsansvaret för vårdförmåner i vissa situationer, med de nordiska länderna, Luxemburg, Irland, Storbritannien och Österrike.

Försäkringskassans prognoser delas in i fyra delar:

- *Konventionsvård* – Begreppet avser ersättning till landstingen för vård som getts i Sverige till personer försäkrade i länder med vilka Sverige har ingått konventioner, överenskommelser om sjukvårdsförmåner eller avtal om betalningsavstående. De fakturerade beloppen motsvarar de faktiska vårdkostnaderna
- *Turistvård* – Begreppet avser ersättning till andra länder för vård som getts till svenska försäkrade som blivit sjuka i samband med en vistelse i ett annat EU/EES-land eller Schweiz. I begreppet ingår även planerad vård efter förhandstillstånd. De fakturerade beloppen motsvarar de faktiska vårdkostnaderna
- *Pensionärvård* – Begreppet avser ersättning till andra länder för vård av svenska pensionärer som valt att bosätta sig i ett annat EU/EES-land

² Den 30 januari 2004 beslutade Regeringsrätten i tre mål avseende erhållen sjukvård i ett annat EU/EES-land. Regeringsrättens domar innebär att en i Sverige bosatt person som fått vård i ett annat EU/EES-land kan utnyttja sin i EG-fördraget (EG-fördragets artiklar 49 & 50 om frihet att tillhandahålla tjänster) grundade rätt att ta emot medicinska tjänster och i efterhand begära ersättning för dessa kostnader hos Försäkringskassan.

eller Schweiz samt vård för familjemedlemmar bosatta i ett annat land än den försäkrade. De fakturerade beloppen består av fastställda schablonbelopp för varje månad en pensionär eller familjemedlem är bosatt i ett annat EU/EES-land eller Schweiz.

- *Sjukvårdstjänster* – Begreppet avser ersättning till enskilda för vård med stöd av EG-fördraget. Ersättningen motsvarar de faktiska kostnaderna med avdrag för svensk patientavgift.

Antaganden

- Valutakurser från Riksbanken
- Inflationsprognos, ECB survey of professional forecasters, SPF
- Konsumentprisindex för hälso- och sjukvård
- Utrikespolitiska institutets uppgifter om BNP
- Res- och kommunikationsvaneundersökningen RES från Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA)
- Turist- och resedatabasens (TDB) uppgifter om totalt antal utlandsresor
- Schablonbelopp, avseende kostnad för vård för pensionärer bosatta utomlands, fastställda av Revisionskommittén (kommitté knuten till Europeiska kommissionens administrativa kommission för social trygghet för migrerande arbetare)

Analys av 2006

Utfallet för anslag 13:8 Sjukvård i internationella förhållanden blev cirka 385 miljoner kronor för år 2006. Anslagsbehovet var dock större än tillgängliga medel för år 2006. För att inte överskrida anslagskrediten för år 2006 kommer Försäkringskassan därför att betala ut delar av 2006 års planerade utbetalningar avseende turistvård under år 2007.

Konventionsvård

Utgiften för konventionsvård blev cirka 111 miljoner kronor. Utgiften avser främst ersättning till landstingen för vård av personer från de nordiska länderna enligt den nordiska konventionen. Det högre utfallet jämfört med prognosen i Försäkringskassans budgetunderlag för år 2007–2009 beror bland annat på ökade utgifter för vård av personer som arbetar i Sverige men bor utomlands.

Turistvård

Utgiften för turistvård blev cirka 65 miljoner kronor. Det lägre utfallet jämfört med prognosen i Försäkringskassans budgetunderlag för år 2007–2009 beror på att planerade betalningar för år 2006 flyttats fram till år 2007 för att inte anslagskrediten för år 2006 skulle överskridas.

Pensionärsvård

Utgiften för pensionärsvård blev cirka 172 miljoner kronor. Det högre utfallet jämfört med prognosen i Försäkringskassans budgetunderlag för år 2007–2009 förklaras huvudsakligen av ett beslut som togs under hösten 2006 om att betala av äldre fakturor avseende pensionärsvård. Beslutet innebar att principen om en utbetalning per land och år frångicks i och med att Tyskland under hösten fick betalt för två vårdår.

Sjukvårdstjänster

Utgiften för sjukvårdstjänster blev cirka 37 miljoner kronor. Antalet personer som ansöker om ersättning i efterhand för vård i ett annat EU/EES-land med stöd av EG-fördragets artiklar 49 & 50 om fri rörlighet för tjänster har fortsatt att öka kraftigt under 2006. Under 2006 beviljade Försäkringskassan 1838 ansökningar om planerad vård, med stöd av EG-fördragets artiklar 49 & 50, vilket kan jämföras med 2005 då 954 ansökningar beviljades. Ersättningen för den planerade vården uppgick till cirka 15 miljoner kronor, varav knappt 11 miljoner kronor avsåg sjukvård och drygt 4 miljoner kronor avsåg tandvård. Utöver ersättning för planerad vård betalade Försäkringskassan ut cirka 22 miljoner kronor i ersättning för nödvändig vård med stöd av EG-fördragets artiklar 49 & 50.

Prognos och analys av 2007–2010

De prognosförändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

Nedan ges en sammanställning av utfall och utgiftsprognoser för de olika ersättningsområdena inom anslaget Sjukvård i internationella förhållanden.

Utfall och utgiftsprognoser i miljoner kronor uppdelat på ersättningsområden

	Utfall			Utgiftsprognos			
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>Konventionsvård</i>	125	101	111	114	118	122	126
<i>Turistvård</i>	66	46	65	138	83	85	87
<i>Pensionärsvård</i>	104	155	172	178	169	181	189
<i>Sjukvårdstjänster</i> ¹		15	37	37	38	39	40
Summa ²	296	317	385	468	409	427	442

¹ Enligt artikel 49 & 50 i EG-fördraget. Ingår under år 2004 i utfallet för konventionsvård med drygt 9 miljoner kronor.

² På grund av avrundningar summerar delsummorna inte alltid upp till det totala beloppet.

Konventionsvård

För konventionsvård förväntas kostnaden öka med cirka 3 procent årligen från 2006 års nivå. Den förväntade ökningen baseras på de senaste årens inflation (KPI för hälso- och sjukvård).

Turistvård

Kostnadsprognosen för turistvård delas upp i tre delar. Vårdkostnaden för turister som söker vård i de tio länder som blev medlemmar i EU den 1 maj 2004 beräknas främst baserat på storleken på de fakturor som inkommit från dessa länder mellan den 1 maj 2004 och den 31 december 2006. För övriga EU/EES-länder samt Schweiz antas antalet turister bli konstant de kommande åren och kostnaden har därför enbart anpassats till ECB:s inflationsprognos från kvartal 4, 2006. För Bulgarien och Rumänien som blev EU-medlemmar den 1 januari 2007 beräknas kostnaden främst baserat på historiska uppgifter om vårdmönster samt de ekonomiska förhållandena i Bulgarien och Rumänien. Kostnaden för turistvård avseende Bulgarien och Rumänien beräknas till knappt 500 000 kronor per år. De första utbetalningarna väntas bli aktuella först under 2008.

Efter det att en fordran avseende ett kalenderhalvår gjorts gällande ska utbetalning ske under det följande kalenderhalvåret. Det finns dock flera moment i den administrativa hanteringen som kan påverka utbetalningstakten. De flesta länder skickar en stor sändning med fakturor per halvår. Därtill kan det komma några ytterligare mindre sändningar. Ibland kan det emellertid gå flera år mellan faktureringsstillfällena. De olika sändningarna innehåller också ofta räkningar avseende flera vårdår.

Pensionärsvård

Kostnadsprognosen för pensionärsvård delas upp i två delar. Vårdkostnaden för pensionärer bosatta i Bulgarien och Rumänien (medlemmar i EU från och med 1 januari 2007) samt i de 10 länder som blev medlemmar i EU den 1 maj 2004 beräknas främst baserat på historiska uppgifter om vårdmönster samt de respektive lands ekonomiska förhållanden. Kostnaden för pensionärsvård avseende Bulgarien och Rumänien beräknas till knappt 100 000 kronor per år. För övriga EU-länder grundar sig kostnaden för pensionärsvård ett givet år på antalet bosättningsmånader för svenska pensionärer i ett visst land multiplicerat med ett landsspecifikt schablonbelopp. Generellt antas en utbetalning per land och år i prognosen. För de 10 länder som blev medlemmar i EU den 1 maj 2004 beräknas de första utbetalningarna ske från och med år 2007. För Bulgarien och Rumänien har antagits en eftersläpning på tre år innan schablonbeloppen är fastställda och utbetalning kan ske.

Efter det att en fordran avseende ett kalenderår gjorts gällande ska utbetalning ske under det följande kalenderhalvåret. Generellt antas en utbetalning per land och år i prognosen. Det finns dock flera moment i den administra-

tiva hanteringen som kan påverka utbetalningstakten. Ibland dröjer det flera år innan en faktura avseende skuldmånader kommer in till Försäkringskassan, trots att ett schablonbelopp finns fastställt. En utbetalning kan också försenas om ett schablonbelopp inte blir godkänt av Revisionskommittén (kommitté knuten till Europeiska kommissionens administrativa kommission för social trygghet för migrerande arbetare) som planerat. Det händer även att fakturor avseende skuldmånader för flera år bakåt i tiden inkommer samtidigt till Försäkringskassan, vilket (givet att det finns fastställda schablonbelopp) tillfälligt ökar utgiften för pensionärsvård.

Den 21 november 2006 godkändes i Revisionskommittén nya schablonbelopp för ett flertal länder. De nya schablonbeloppen har inte publicerats i Europeiska unionens officiella tidning, och får således ännu inte användas vid återbetalning av vårdförmåner. Försäkringskassan har dock valt att använda dessa schablonbelopp i prognoserna för åren 2007–2010, eftersom en publicering väntas komma inom kort.

Sjukvårdstjänster

Intresset för att söka vård i ett annat EU/EES-land ökar kontinuerligt. Ett fortsatt ökat intresse kan komma att öka prognoserna ytterligare för år 2007–2010. Socialdepartementet utreder dock för närvarande möjligheterna till en nationell lagstiftning, ”Rätten till ersättning för kostnader för vård i annat EES-land – En översyn” (Ds 2006:4), som kan komma att begränsa möjligheten att söka ersättning i efterhand för sjukvårdstjänster. En sådan lagstiftning kan bli aktuell tidigast under år 2008.

Känslighetsanalys

För prognoserna avseende sjukvård i internationella förhållanden har ingen kvantitativ känslighetsanalys tagits fram på grund av anslagets stora beroende av administrativa rutiner. Dessutom utgörs en stor del av osäkerheten i anslaget av människors benägenhet att resa och flytta inom Europa.

Flera faktorer påverkar säkerheten i prognosen. De mest påtagliga av dessa är administrativa. Exempelvis fastställs schablonbelopp för pensionärsvård med flera års eftersläpning och i varierande takt mellan länderna, vilket medför att utgifterna avser vård utförd flera år bakåt i tiden. Men även mindre direkta faktorer som förändringar i människors benägenhet att resa på grund av exempelvis resetrender och ekonomiska förutsättningar påverkar utgifterna för konventions- och turistvård. Detta avspeglas inte minst i prognosen för de nya EU-länderna, där det är svårt att uppskatta medlemskapets effekt på antal pensionärer som bosätter sig i dessa samt hur många turister som kommer att besöka desamma.

Även det ökande antalet äldre människor i Sverige kommer på sikt att få effekt på prognoserna för sjukvård i internationella förhållanden. Framst i form av fler pensionärer som bosätter sig utomlands, men även i form av

ökade utgifter för turistvård eftersom fler äldre människor reser i större utsträckning än tidigare.

Förändring av prognosmodell

Den 1 januari 2007 blev Bulgarien och Rumänien medlemmar i EU. Beräkningar har därför gjorts avseende kostnaderna för vård i dessa länder. Se avsnitt Turistvård respektive Pensionärsvård under Prognos och analys av 2007–2010 ovan.

16:7 Bilstöd till personer med funktionshinder

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	-12 083	256 000	243 917	256 606	-606	-12 690
2007	-12 690	256 000	243 310	249 000	+7 000	-5 690
2008	-5 690	234 690 ¹	229 000	229 000	+6 000	0
2009	-	-	-	248 000	-	-
2010	-	-	-	268 000	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 257 miljoner kronor vilket är 1 miljon kronor högre än anslagsbeloppet och 13 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 249 miljoner kronor vilket är 7 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet men 6 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Bilstöd till personer med funktionshinder år 2008 kommer att belastas med 229 miljoner kronor. Eftersom det beräknas finnas ett ingående underskott på 6 miljoner kronor föreslår Försäkringskassan att det under anslaget Bilstöd till personer med funktionshinder för budgetåret 2008 anvisas 235 miljoner kronor.

Ändamål

Från anslaget bekostas bilstöd till handikappade.

Bilstöd lämnas till den som på grund av varaktigt funktionshinder har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att anlita allmänna kommunikationer för att bekosta inköp och anpassning av motorfordon.

För anskaffning av motorfordon finns grundbidrag och anskaffningsbidrag. Grundbidrag utbetalas till alla som beviljas bilstöd och är högst 60 000 kronor. Anskaffningsbidraget är inkomstprövat. Det är maximalt 40 000 kronor vid årsinkomster som understiger 88 000 kronor och sjunker därefter för att helt upphöra vid inkomster över 159 999 kronor.

Utöver grundbidrag och anskaffningsbidrag ges anpassningsbidrag till de ändringar som behövs för att bilstödstagaren ska kunna bruka fordonet. Anpassningsbidraget är obegränsat. Dessutom finns övriga bidrag som bara är cirka en procent av anslaget.

Bilstödet infördes i sin nuvarande form den första oktober 1988. Enligt huvudregeln kan en person som fått grundbidrag eller anskaffningsbidrag få nytt sådant bidrag om minst nio år har förflutit sedan senaste beviljningsdatum. Regeln ändrades vid årsskiftet, tidigare gällde att sju år skulle ha förflutit. Bidraget kan återbeviljas tidigare om fordonet framförts mer än 18 000 mil eller om särskilda skäl föreligger. Från och med första november 1997 kan bilstöd bara betalas ut inom ramen för beviljat anslag. I beslut om bidrag ska det anges när bidraget tidigast kan betalas ut och beviljat bidrag måste användas inom sex månader.

Anslaget finansieras helt med statliga medel.

Analys av 2006

Anslagets utbetalningar stoppades den 14 december med stöd av förordningen (1997:707) om Ändring i förordningen (1988:890) om Bilstöd till handikappade. Stoppet skedde en vecka före den ordinarie slutpunkten. På grund av detta antas utbetalningar av drygt 30 grundbidrag och cirka 25 anpassningsbidrag förskjutas från 2006 till 2007 års anslagsbelastning. De uppskjutna utbetalningarna väntas uppgå till ungefär 4 miljoner kronor.

Under år 2006 betalades det ut grundbidrag till 1 935 personer och anpassningsbidrag till 1 762 personer. Sammanlagt uppgick grundbidraget till drygt 99 miljoner kronor och anpassningsbidraget till drygt 145 miljoner kronor vilket betyder 51 200 kronor respektive 82 300 kronor per person. Dessutom belastades anslaget med 12 miljoner kronor i anskaffningsbidrag och 1 miljon kronor i övriga utbetalningar.

Antalet beviljade bilstöd under år 2006 bedöms till cirka 2 250. Av dessa beräknas 800 vara nybeviljade och 1 450 återbeviljade.

Prognos och analys av 2007–2010

Medelsbehovet för år 2007 beräknas till 249 miljoner kronor. Om inget beslut om tilläggsanslag tas för år 2007 beräknas 6 miljoner kronor av anslagskreditens 8 miljoner kronor vara förbrukade vid årets slut.

Under åren 2007 och 2008 beräknas det beviljas drygt 1 600 bilstöd per år. Därefter antas antalet öka till knappt 1 900 år 2009 och ungefär 2 050 år 2010.

Behovet av utbetalningar beräknas för år 2007 vara cirka 1 680 grundbidrag och ungefär 1 600 anpassningsbidrag.

Antalet utbetalningar antas sjunka till 1 520 grundbidrag och 1 440 anpassningsbidrag år 2008. Därefter beräknas antalet utbetalningar öka till knappt 1 700 grundbidrag och knappt 1 500 anpassningsbidrag år 2009 och cirka 1 850 grundbidrag och knappt 1 600 anpassningsbidrag år 2010.

Prognosen är oförändrad jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007.

Känslighetsanalys

Försäkringskassan beräknar anslagsbelastningen år 2008 till 229 miljoner kronor.

En avvikelse från prognosen med 100 utbetalda grundbidrag beräknas påverka anslagsbelastningen med knappt 6 miljoner kronor och en avvikelse med 100 utbetalda anpassningsbidrag med knappt 9 miljoner kronor.

Om det genomsnittligt utbetalda anpassningsbidraget avviker med 1 000 kr från det i prognosen antagna beloppet påverkar det anslagsbelastningen med 1,5 miljoner kronor.

16:8 Kostnader för statlig assistansersättning

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	12 947 000	12 947 000	12 882 186	+64 814	+64 814
2007	0	14 450 000	14 450 000	14 460 000	-10 000	-10 000
2008	-10 000	16 140 000 ¹	16 130 000	16 130 000	+10 000	0
2009	-	-	-	17 780 000	-	-
2010	-	-	-	19 400 000	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 12 882 miljoner kronor vilket är 65 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 14 460 miljoner kronor vilket är 10 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Kostnader för statlig assistansersättning år 2008 kommer att belastas med 16 130 miljoner kronor. Eftersom det beräknas finnas ett ingående underskott på 10 miljoner kronor föreslår Försäkringskassan att det under anslaget Kostnader för statlig assistansersättning för budgetåret 2008 anvisas 16 140 miljoner kronor.

Ändamål

Från anslaget bekostas statlig assistansersättning.

Assistansersättning lämnas till svårt funktionshindrade personer och nybeviljas personer som inte fyllt 65 år. Från och med januari 2001 får assistansersättningen behållas även efter fyllda 65 år. Assistansersättning lämnas till personer som ingår i någon av de i LSS fördefinierade personkretsarna och som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov i sin dagliga livsföring med i genomsnitt mer än 20 timmar per vecka.

Personkrets indelning:

1. Personer med utvecklingstörning, autism eller autismliknande tillstånd
2. Personer med betydande begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom
3. Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och orsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd och service

Assistansersättning utbetalas med ett schablonbelopp per timme. Under år 2005 och 2006 var schablonen 212 kronor respektive 219 kronor. Regeringen har, efter förslag från Försäkringskassan, för 2007 fastställt beloppet till 228 kronor. Om det finns särskilda skäl kan den ersättningsberättigade beviljas ersättning med ett högre belopp. Detta belopp får inte överstiga schablonbeloppet med mer än 12 procent.

Anslaget finansieras helt med statliga medel.

Antaganden

I beräkningarna används antaganden om timlöneutvecklingen från Konjunkturinstitutet samt mortalitetsantaganden från SCB.

Analys av 2006

De löpande utbetalningarna av assistansersättning uppgick till 16 084 miljoner kronor under år 2006. Kommunerna betalade in 3 206 miljoner kronor för finansieringen av de 20 första assistanstimmarna per vecka. Sammanlagt beviljades³ 74 miljoner assistanstimmar. Dessa var fördelade på i genomsnitt 13 850 personer per månad vilket är en ökning med 763 personer från år 2005. Tabellen nedan visar antalet ersättningsberättigade fördelade på kön och personkrets för åren 2005 och 2006.

Antal ersättningsberättigade i genomsnitt per månad

	<i>Kvinnor</i>		<i>Män</i>	
	År 2005	År 2006	År 2005	År 2006
Personkrets 1	1 989	2 111	2 517	2 696
Personkrets 2	282	298	472	488
Personkrets 3	3 786	3 985	3 799	3 975
Uppgift saknas	122	144	119	152
Totalt	6 179	6 539	6 908	7 311

³ Fryst data som ligger till grund för en preliminärutbetalning.

Förra året var det i genomsnitt 772 fler ersättningsberättigade män än kvinnor per månad. Jämfört med år 2005 var det en ökning med 43 personer. Skillnaden beror på att det var fler män i personkrets 1 och 2 medan fördelningen var mer jämn i personkrets 3.

Under år 2006 beviljades det i genomsnitt 445 timmar assistans per ersättningsberättigad och månad. Motsvarande siffra för år 2005 var 436 timmar. Tabellen nedan visar köns och personkretsfordelningen för åren 2005 och 2006.

Genomsnittligt antal beviljade timmar per ersättningsberättigad och månad

	<i>Kvinnor</i>		<i>Män</i>	
	År 2005	År 2006	År 2005	År 2006
Personkrets 1	427	441	438	449
Personkrets 2	521	529	544	557
Personkrets 3	419	428	439	449
Uppgift saknas	366	364	371	365
Totalt	425	435	445	454

Både kvinnor och män beviljades i genomsnitt ungefär 10 timmar mer assistans per månad år 2006 jämfört med år 2005. Män beviljades i genomsnitt något fler timmar och störst var skillnaden inom personkrets 2 där det år 2006 skiljde cirka 28 timmar per månad.

Under år 2006 var den genomsnittligt beviljade timersättningen 222,20 kronor, vilket är en ökning med 8,40 kronor jämfört med år 2005. Ökningen förklaras av att schablonbeloppet höjdes med 7 kronor till år 2006 samt att andelen personer med förhöjd timersättning ökade från 6,9 till 7,3 procent.

Prognos och analys av 2007–2010

För budgetåret 2007 beräknas de sammanlagda utgifterna för assistansersättning uppgå till 18 030 miljoner kronor av vilka kommunerna ska finansiera 3 570 miljoner kronor.

Antalet personer som beviljas assistansersättning beräknas öka med knappt 720, till cirka 14 570, under år 2007. År 2008 bedöms antalet brukare vara i snitt 15 170 per månad och år 2010 i snitt 16 100 brukare per månad.

Under år 2007 beräknas de beviljade timmarna öka med i genomsnitt 11,0 timmar per brukare och månad. Ökningstakten bedöms sedan bli lägre för att år 2010 vara drygt 9 timmar.

Den genomsnittliga timersättningen beräknas öka med ungefär 9,20 kronor per år. Timersättningen styrs av schablonbeloppet men antas bli något högre på grund av en ökande andel ersättningsberättigade med förhöjt belopp. Det

fastställda schablonbeloppet räknas fram med utgångspunkt i KI:s antaganden om timlöneutvecklingen som redovisas i bilaga 1. En viss justering har gjorts då det fastställda schablonbeloppet inte följer timlöneutvecklingen till fullo.

Kostnadsutvecklingen kan komma att påverkas av att en pågående utredning förväntas lämna förslag till förändringar i reglerna för assistansersättning. En av uppgifterna som utredningen har är att ”analysera orsaken till kostnadsutvecklingen och föreslå åtgärder som dämpar och stabiliserar den samt förbättrar kostnadskontrollen”. Utredningen väntas lägga sitt betänkande under våren 2008.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007 är marginella och kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

Känslighetsanalys

Den sammanlagda bruttoutgiften för assistansersättning år 2008 beräknas till 19 980 miljoner kronor.

En avvikelse på 100 personer med assistansersättning från i prognosen antaget genomsnittligt antal 15 170 personer påverkar anslagsbelastningen för staten med 107 miljoner kronor. Samtidigt påverkas kommunernas kostnad med 25 miljoner kronor.

På motsvarande sätt påverkar en avvikelse av genomsnittligt antal beviljade timmar med 2 timmar per månad mot prognosens 467 timmar per månad anslagsbelastningen för staten med 86 miljoner kronor. Kommunernas utgift påverkas inte.

Om den genomsnittliga timersättningen avviker med 1 krona från den i prognosen antagna timersättningen påverkar det anslagsbelastningen för staten med 68 miljoner kronor och utgiften för kommunerna med 16 miljoner kronor.

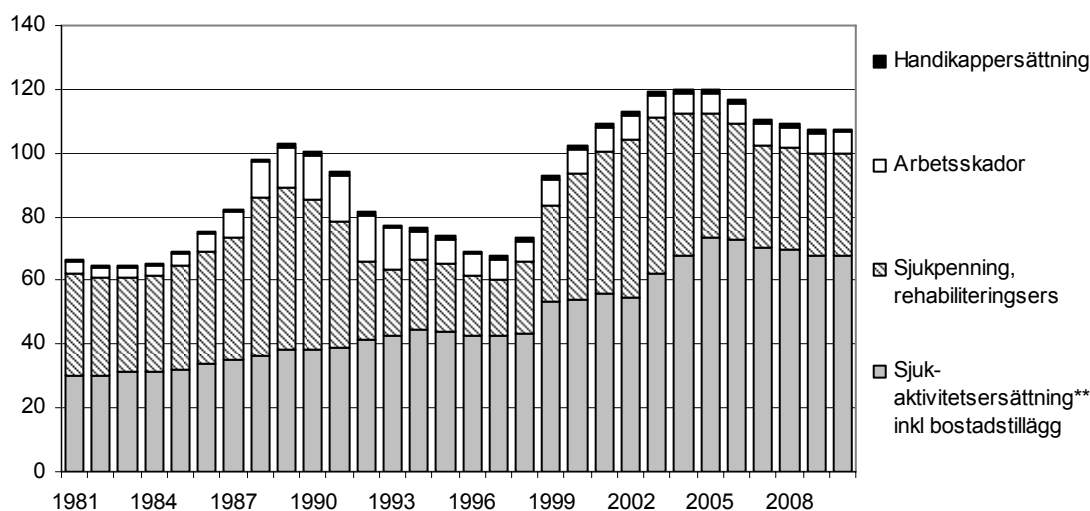
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

I utgiftsområde 10 ingår förmånerna sjuk-, rehabiliterings- och närstående-penning m.m. aktivitets- och sjukersättning m.m., handikappersättningar, arbetsskadeersättningar m.m. och ersättningar vid kroppsskador.

Försäkringsutgifterna i ett trettioårsperspektiv

I nedanstående diagram visas utgifterna sedan 1980 för de förmåner som i dag ingår i utgiftsområde 10. Från och med 1999 ingår statlig ålderspensionsavgift i de här redovisade utgifterna. Den beräknas så att 18,5 procent tas ut på ett särskilt pensionsgrundande belopp som baseras på en fiktiv antagandeinkomst för de personer som uppbär sjuk- eller aktivitetsersättning. För dag ersättningar, som till exempel sjukpenning, är avgiften 10,2 procent.

Utgifter utgiftsområde 10, 1981–2010, miljarder kronor i 2005 års priser*

* Prognos för åren 2007–2010.

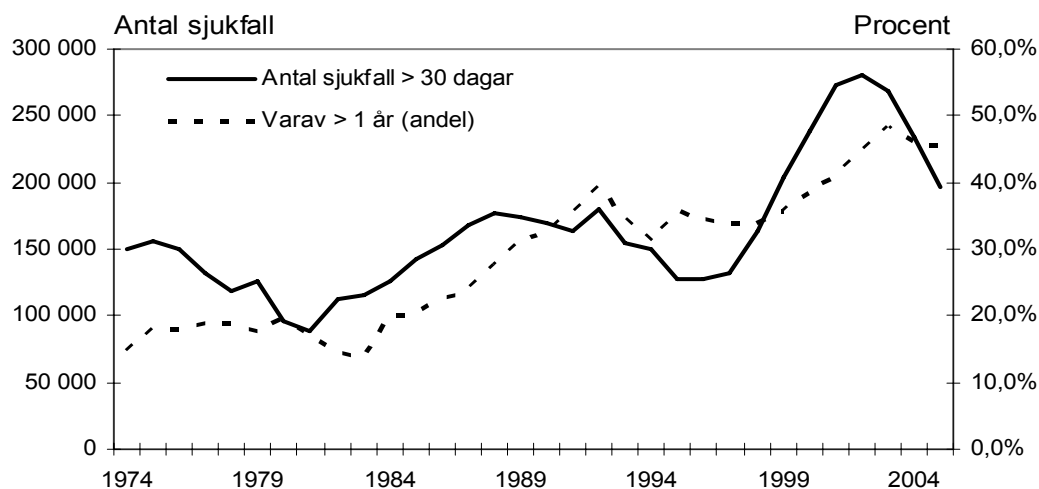
** Förtidspension och sjukbidrag till och med 2002.

De sammanlagda försäkringsutgifterna för de förmåner som i dag ingår i utgiftsområde 10, Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp, ökade kraftig under andra halvan av 1980-talet. Ökningen uppgick till närmare 60 procent i fasta priser mellan 1983 och 1989. Utgifterna sjönk sedan mycket snabbt, med 34 procent mellan åren 1989 och 1997. Den främsta anled-

ningen till upp- och nedgångar i utgifterna har varit att sjukpenningutgifterna varierat kraftigt. En halvering av sjuklöneperioden och en höjning i ersättningsnivån avseende sjuk- och rehabiliteringspenning innebar en utgiftsökning 1998 som sedan har fortsatt på grund av den höga sjukskrivningen från slutet av 1990-talet.

Uppgången i sjukskrivningen – och därmed i sjukpenningutgifterna – mellan 1997 och 2003 var till viss del en upprepning av utvecklingen under andra halvan av 1980-talet. En betydande skillnad är att den senaste uppgången varit ännu mer koncentrerad till långa sjukfall.

Antal sjukfall i som varat minst 30 dagar samt andel av dessa som varat minst 1 år i december månad 1974–2005

Sjukpenningutgifterna planade ut markant 2003. Sedan april 2003 har antalet dagar som sjukpenning betalats ut varje månad varit lägre än motsvarande månad ett år tidigare. Sånär som på en månad gäller detta även utgifterna sedan september 2003. Antalet dagar då sjukpenning betalas ut förväntas plana ut under prognosperioden.

Parallellt med sjukpenningens upp- och nedgångar har utgifterna för sjuk- och aktivitetsersättning (förtidspension innan 2003) ökat trendmässigt. Efter att utgifterna legat relativt stilla under 1990-talet ökade utgifterna för förtidspension/SA (inklusive bostadstillägg) under perioden 2000–2006 i fasta priser med i genomsnitt knappt 2 procent per år. Under perioden 2006–2010 förväntas dessa utgifter emellertid ligga i stort sett stilla i fasta priser.

Utgifterna för arbetsskadeersättningar mer än fyrdubblades i fasta priser mellan 1984 och 1992 för att sedan mer än halveras fram till 1998. Den främsta orsaken till den kraftiga utgiftsminskningen är att arbetsskadesjukpenning togs bort 1993 (utom i några undantagsfall). År 1993 skärptes också bevisreglerna för att få en arbetsskada godkänd.

Utgifterna för handikappersättningar har legat relativt stabilt i fasta priser sedan 1980.

Faktorer som kan förväntas påverka den långsiktiga utgiftsutvecklingen

Försäkringskassan lyfter i detta budgetunderlag blicken över det fyraåriga perspektiv för vilket regelrätta prognoser ska lämnas för att lyfta fram de faktorer som på medellång (omkring 5 år) och lång sikt (minst 10 år) utifrån dagens perspektiv tycks vara de viktigaste för utvecklingen av utgifter. I pensionssystemet är tidsperspektivet ett annat, betydligt längre, än för övriga förmåner.

Vad som bör ha störst inflytande på medellång sikt på utgifterna inom sjukförsäkringen är om de nya metoder för uppföljning av långa sjukpenning-, aktivitets- eller sjukersättningsfall som nu genomförs kan bidra till en nivå på sjukskrivning som är mindre beroende av konjunktursvängningarna. Den tidigare förtidspensionsförmånen kunde till i början av 1990-talet explicit beviljas av arbetsmarknadsskäl. Detta är inte längre fallet men möjligheterna till att den arbetslivsinriktade rehabiliteringen leder till avslutande av sjukfall beror fortfarande delvis på vilka anställningsmöjligheter som erbjuds den försäkrade.

Utgiftsutvecklingen inom arbetsskadeförsäkringen påverkas på medellång sikt av olika regeländringar som får successiv effekt. År 1993 skärptes bevisreglerna för att få en arbetsskada godkänd. År 2002 mildrades bevisreglerna något. Då det är skade-/visande året som avgör vilken lagstiftning som tillämpas minskar bifallsfrekvensen fortfarande som en följd av regeländringen 1993. Först omkring år 2010–2015 kommer 2002 års regler att tillämpas för nästan samtliga ärenden som avgörs. Då kommer troligen bifallsfrekvensen att vara högre än i dag. Möjligen kan detta medföra att även anmälningsfrekvensen ökar. På lång sikt kan även förändringar i arbetsmiljö och andra arbetsförhållanden påverka utgifterna. Slutligen påverkas utgifterna också av den nya indexeringen av arbetsskadelivräntor.

Den långsiktiga utveckling som kan skönjas av utgifterna för handikappersättning är att de demografiska svängningarna spelar en begränsad roll medan utgifterna ändå sakta stiger på grund av att en ökande andel av befolkningen får tillerkända funktionshinder.

19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	-389 671	38 281 056	37 891 385	36 660 097	+1 620 959	+1 231 288
2007	0	34 339 419	34 339 419	33 369 604	+969 815	+969 815
2008	0 ²	34 388 207 ¹	34 388 207	34 388 207	0	0
2009	–	–	–	34 767 018	–	–
2010	–	–	–	35 954 340	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 36 660 miljoner kronor vilket är 1 621 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och 1 231 miljoner kronor lägre än tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 33 370 miljoner kronor vilket är 970 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Förslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

	Försäkringskassans förslag till tilläggsanslag för 2007	Försäkringskassans förslag till anslag för 2008
19:1.21 Sjukpenning	0	29 280 858
19:1.18 Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning	0	2 591 942
19:1.19 Rehabiliteringspenning	0	1 489 103
19:1.17 Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning	0	0
19:1.15 Närståendepenning	0	82 953
19:1.16 Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning	0	7 851
19:1.20 Köp av arbetslivsinriktade rehabiliteringstjänster m.m.	0	935 500
Summa 19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	0	34 388 207

Ändamål

Från anslaget bekostas utgifter för sjukpenning, rehabiliteringspenning, närståendepenning, köp av arbetslivsinriktade rehabiliteringstjänster samt förnyelse av den arbetslivsinriktade rehabiliteringen.

Syftet med sjukpenning är att ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. För att få ersättning krävs att sjukdomen sätter ner arbetsförmågan med minst en fjärdedel. Sjukpenning kan utges som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning.

Fem procent av anslagsposten 19:1.21 Sjukpenning får användas för samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet i syfte att på sikt minska sjukförsäkringsutgifterna.

Registrerade försäkrade som inte är försäkrade för en sjukpenning som uppgår till 60 kr per dag kan genom frivilliga avgifter försäkra sig för att erhålla sjukpenning eller sjukpenningtillägg. Finansieringen av frivillig sjukpenningförsäkring sker från och med 2005 via anslagsposten 19:1.21 Sjukpenning.

Den som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering kan få rehabiliteringspenning. Rehabiliteringspenning kan utges som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning.

Medel för förnyelse av den arbetslivsinriktade rehabiliteringen får användas av Försäkringskassan, dels till samverkan kring en effektiv handläggning av sjukfall som rör arbetslösa personer, dels till att finna metoder för Försäkringskassan att tidigt hitta de personer som är behov av flera typer av insatser samt till att i övrigt effektivisera handläggningen av rehabiliteringsärenden.

Närståendepenning utges till närstående som avstår från förvärvsarbete för att vårda en svårt sjuk person. Antalet ersättningsdagar är högst 60 dagar för varje person som vårdas. I vissa fall kan ersättning ges i högst 240 dagar. Närståendepenning kan utges som hel, halv eller en fjärdedels ersättning.

Dagersättning i form av sjukpenning, rehabiliteringspenning och närståendepenning utgör 80 procent av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Från och med den 1 januari 2007 ska SGI vid beräkning av dagensättning multipliceras med faktorn 0,989. Detta innebär att SGI reduceras med 1,1 procent. Till följd av förändringar i arbetslöshetsförsäkringen betalas sjukpenning för den som är arbetslös med högst 486 kronor per dag.

Den 1 juli 2006 höjdes inkomttaket vid beräkning av den försäkrades SGI från 7,5 till 10 gånger prisbasbeloppet. Den 1 januari 2007 sänktes taket till 7,5 gånger prisbasbeloppet.

Förmånerna sjukpenning, rehabiliteringspenning och närståendepenning finansieras med socialavgifter från arbetsgivare och egenföretagare.

Anslaget Sjukpenning och rehabilitering m.m. belastas med statlig ålderspensionsavgift för posterna sjuk-, rehabiliterings- och närståendepenning.

19:1.21 Sjukpenning

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	-389 671	31 698 416	31 308 745	30 886 457	+803 763	+422 288
2007	0	29 593 545	29 593 545	28 662 757	+930 788	+930 788
2008	0 ²	29 280 858 ¹	29 280 858	29 280 858	0	0
2009	-	-	-	29 745 358	-	-
2010	-	-	-	30 442 471	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslagsposten Sjukpenning år 2008 belastas med 29 281 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslagsposten Sjukpenning för budgetåret 2008 anvisas 29 281 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Antaganden

I prognosen för utgifterna för sjukpenning och rehabiliteringspenning görs inga explicita antaganden om variabler andra än nettodagarna och medelersättningen för dessa förmåner.

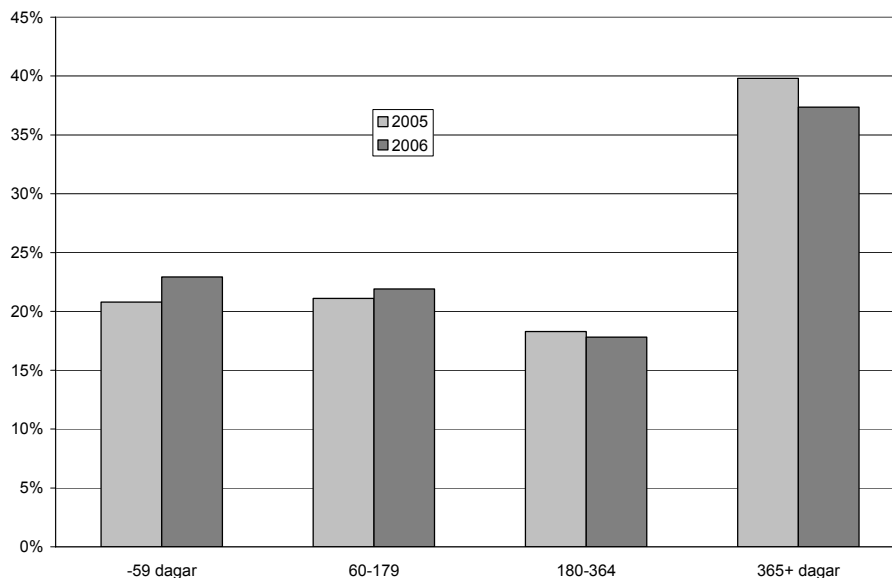
Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 30 886 miljoner kronor vilket är 804 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och 414 miljoner kronor lägre än tillgängliga medel.

Nedgången i antalet utbetalda nettodagar har fortsatt men i en takt som är påtagligt minskad jämfört med år 2005. Samtidigt har medelersättningen ökat till följd av de pågående reallöneökningarna och till följd av att taket för den försäkrades SGI höjdes till 10 basbelopp. Sammantaget har detta lett till en minskning av utgiften under året med 5 procent.

De utbetalda dagarna med sjukpenning har under året förskjutits mot att inträffa tidigare i sjukfallen. Under 2006 kunde 37 procent av nettodagarna hänföras till sjukfall som pågått mer än ett år. Det innebär en minskning med knappt 3 procentenheter från år 2005. För de allra längsta längdklass-intervallen kan dock noteras en ökning, även i absoluta tal. Utbetalningar till sjukfall som pågått mer än 4 år ökade sin andel från 2,9 till 3,6 procent av alla utbetalda nettodagar.

Utbetalda nettodagar sjukpenning fördelade på längdklasser

Antalet personer som under året fick en utbetalning av sjukpenning minskade under 2006 med 4 procent till 670 000 personer. Knappt hälften av dessa individer fick också utbetalning av sjukpenning under 2005. Under de två åren 2005 och 2006 var det 1 040 000 unika individer som någon gång fick en utbetalning av sjukpenning. Detta kan jämföras med att befolkningen i åldrarna 16–64 år är cirka 5,7 miljoner individer.

Det finns påtagliga skillnader mellan könen. Männerna utgör 34,8 procent av individerna, de får 38,7 procent av de utbetalda nettodagarna, men de får 41,6 procent av det utbetalda beloppet. Det beror på att män allmänt sett har högre sjukpenninggrundande inkomst. Medianen för belopp utbetalda till män är 22 256 kronor medan samma värde för kvinnor är 19 712 kronor. Männens medianbelopp är därmed nära 13 procent högre än kvinnornas.

Antalsmässigt dominerar kvinnor särskilt påtagligt i åldersgruppen 25–45 år där de utgör nära 66 procent av alla som fått utbetalning av sjukpenning. I den åldersgruppen finns också nära 44 procent av alla som fått utbetalning av sjukpenning under året.

Tämligen få personer får sjukpenning efter att de fyllt 65 år. Av de drygt 2 000 personer som fick en sådan utbetalning under 2006 utgjorde männen nära 60 procent.

Prognos och analys av 2007–2010

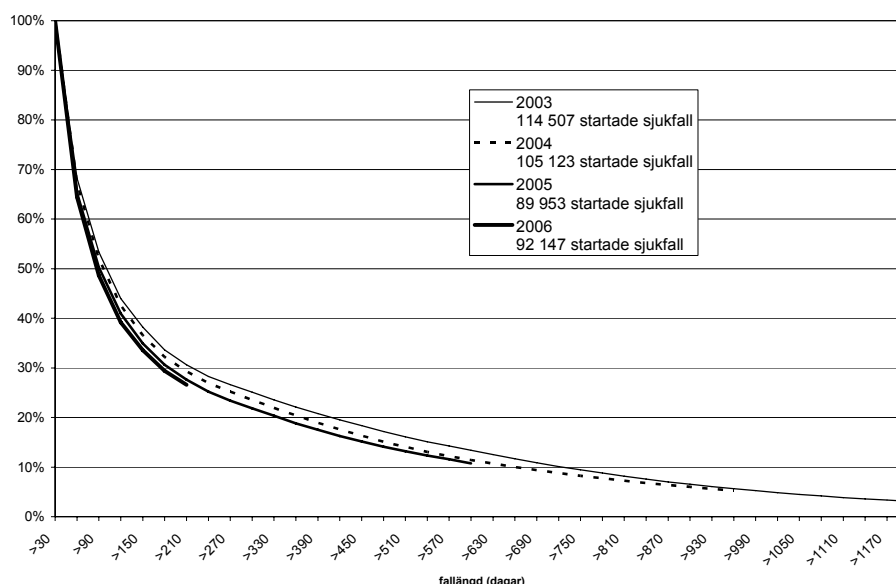
Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 28 663 miljoner kronor vilket är 931 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Under åren 2003, 2004 och 2005 syns en tydlig minskning av antalet startade fall och en tendens till att sjukfallen kunnat avslutas allt tidigare. Antalet sjukfall som startade under första kvartalet 2006 var dock högre än motsvarande antal under 2005 och utflödet under 2006 endast marginellt snabbare än under 2005. Om sjukfall under de tre första kvartalen studeras visar sig antalet startade fall som blivit 30 dagar vara något lägre 2006 än 2005. Utflödet kan inte följas under någon längre tid men förändringarna i riktning mot tidigare avslut från 2005 till 2006 framstår som helt marginella.

I nedanstående diagram framgår klart att inflödet av nya sjukfall minskat och att de efterhand kommit att avslutas snabbare.

Utflödet för sjukfall som startat kvartal 1 olika år och som blivit minst 30 dagar

Mot bakgrund av att antalet startade sjukfall inte längre minskar som tidigare och att inte heller utflödet sker tidigare i sjukfallen finns det anledning att förvänta en fortsatt utplaning av minskningen av antalet nettodagar. För 2007 blir minskningen 7 procent. Nivån för åren 2008, 2009 och 2010 bedöms bli oförändrad.

Medelersättningen kommer att minska under 2007, huvudsakligen till följd av att inkomsttaket åter sänkts. Därefter kommer medelersättningen åter att öka till följd av reallöneökningarna.

Det finns stor osäkerhet i bedömningen av den fortsatta utvecklingen. Förändringar på arbetsmarknaden, deras eventuella samband med utvecklingen i sjukförsäkringen, effekterna av förändringar i Försäkringskassans organisation och arbetsprocesser, effekterna av ett närmare samarbete med arbetsmarknadsmyndigheten och vårdgivarna, särskilt arbetet med försäkringsmedicinska riktlinjer, är alla exempel på viktiga faktorer vilkas påverkan på

utgifterna under kommande år är mycket svårbedömda. Prognosen är därför osäker.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar, närmare bestämt nya bedömningar av utvecklingen av medelersättningen, som blivit möjliga genom sena och förbättrade underlag. För 2008 höjs prognosen med 200, för 2009 med 246 och för 2010 med 506 miljoner kronor.

Känslighetsanalys

Olika variabelers effekt på prognosen för 2008 i miljoner kronor		Aktuellt prognosvärde för år 2008
En differens på 1 miljon nettodagar för år 2008	⇒ ± 490	57 miljoner nettodagar
En differens på 10 kronor i medelersättning för år 2008	⇒ ± 570	490 kronor

19:1.18 Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	3 124 434 ¹	3 255 982 ¹	-131 548 ¹	2 905 126
2007	2 083 219 ¹	2 714 689 ¹	-631 470 ¹	2 691 681
2008	2 591 942 ²	-	-148 202	2 740 144
2009	2 414 235	-	-377 592	2 791 827
2010	2 818 248	-	-25 289	2 843 537

¹ Fastställt av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att under anslagsposten Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning för budgetåret 2008 anvisas 2 592 miljoner kronor.

Antaganden

Förutom de antaganden som används vid beräkningen av förmånen tillkommer räntan på sex månaders statsskuldväxlar.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 3 124 miljoner kronor varav -132 miljoner kronor är en reglering för 2003 och 3 256 miljoner kronor är

preliminär avgift för 2006. Prognostiserad avgift för 2006 är 2 905 miljoner kronor. Differensen kommer att regleras 2009.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 har fastställts till 2 083 miljoner kronor. Preliminär avgift för år 2007 är 2 715 miljoner kronor. Från denna har regleringsbeloppet för år 2004 om 631 miljoner kronor dragits av. Prognostiserad avgift för 2007 är 2 692 miljoner kronor. Differensen mellan preliminär och slutlig avgift kommer att regleras 2010.

Anslagsbelastningen för 2008 prognostiseras till 2 592 miljoner kronor. Prognostiserad avgift för 2008 är 2 740 miljoner kronor. Från denna ska regleringsbeloppet för år 2005 om 148 miljoner kronor dras av.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar, närmare bestämt nya bedömningar av utvecklingen av medelersättningen, som blivit möjliga genom sena och förbättrade underlag.

19:1.19 Rehabiliteringspenning

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	2 198 336	2 198 336	1 652 016	+546 320	+546 320
2007	0	1 489 183	1 489 183	1 454 226	+34 957	+34 957
2008	0 ²	1 489 103 ¹	1 489 103	1 489 103	0	0
2009	–	–	–	1 502 300	–	–
2010	–	–	–	1 515 275	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslagsposten Rehabiliteringspenning år 2008 belastas med 1 489 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslagsposten Rehabiliteringspenning för budgetåret 2008 anvisas 1 489 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Antaganden

I prognosen för utgifterna för sjukpenning och rehabiliteringspenning görs inga explicita antaganden om variabler andra än nettodagarna och medelersättningen för dessa förmåner.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 1 652 miljoner kronor vilket är 546 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Antalet utbetalda nettodagar fortsatte att minska under 2006 och minskningstakten blev t.o.m. högre än under 2005. Försäkringskassan har i regleringsbrevet för 2007 fått ett uppdrag att närmare belysa orsakerna till den starka minskningen av utbetalningarna av rehabiliteringspenning.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 1 454 miljoner kronor vilket är 35 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Rehabiliteringspenningen antas följa utvecklingen av sjukpenningen i den meningen att minskningarna fortsätter under 2007 för att därefter plana ut. Prognosen är, av samma skäl som för sjukpenningen, osäker.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar, närmare bestämt nya bedömningar av utvecklingen av medelersättningen, som blivit möjliga genom sena och förbättrade underlag. För 2008 höjs prognosen med 67, för 2009 med 69 och för 2010 med 71 miljoner kronor.

Känslighetsanalys

Olika variablers effekt på prognosen för 2008 i miljoner kronor		Aktuellt prognosvärde för år 2008
En differens på 1 miljon nettodagar för år 2008	⇒ ± 503	3 miljoner nettodagar
En differens på 10 kronor i medelersättning för år 2008	⇒ ± 30	503 kronor

19:1.17 Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	236 926 ¹	230 505 ¹	6 421 ¹	161 898
2007	147 400 ¹	148 009 ¹	-609 ¹	142 514
2008	0 ²	-	-165 908	145 932
2009	73 559	-	-73 666	147 225
2010	142 458	-	-6 039	148 497

¹ Fastställd av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att under anslagsposten Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning för budgetåret 2008 anvisas 0 kronor eftersom det negativa regleringsbeloppet för 2005 beräknas bli högre än den prognostiserade avgiften för 2008. Mellanskillnaden om 20 miljoner kronor föreslås redovisas under inkomsttiteln 2811 "Övriga inkomster från statens verksamhet".

Antaganden

Förutom de antaganden som används vid beräkningen av förmånen tillkommer räntan på sex månaders statsskuldväxlar.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 237 miljoner kronor varav 6 miljoner kronor är en reglering för 2003 och 231 miljoner kronor är preliminär avgift för 2006. Prognostiserad avgift för 2006 är 162 miljoner kronor. Differensen kommer att regleras 2009.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 har fastställts till 147 miljoner kronor. Preliminär avgift för år 2007 är 148 miljoner kronor. Från denna har regleringsbeloppet för år 2004 om 1 miljoner kronor dragits av. Prognostiserad avgift för 2007 är 143 miljoner kronor. Differensen mellan preliminär och slutlig avgift kommer att regleras 2010.

Prognostiserad avgift för 2008 är 146 miljoner kronor. Från denna ska regleringsbeloppet för år 2005 om 166 miljoner kronor dras av. Den negativa mellanskillnaden om 20 miljoner kronor föreslås redovisas som "Övriga inkomster från statens verksamhet". Anslagsbelastningen för 2008 beräknas till 0 kronor.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar, närmare bestämt nya bedömningar av utvecklingen av medelersättningen, som blivit möjliga genom sena och förbättrade underlag.

19:1.15 Närståendepenning

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	79 567	79 567	73 588	+5 979	+5 979
2007	0	82 281	82 281	78 211	+4 070	+4 070
2008	0 ²	82 953 ¹	–	82 953	0	0
2009	–	–	–	87 784	–	–
2010	–	–	–	92 755	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslagsposten Närståendepenning år 2008 belastas med 83 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslagsposten Närståendepenning för budgetåret 2008 anvisas 83 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Antaganden

I prognosen för utgifterna för närståendepenning görs inga explicita antaganden om variabler andra än nettodagarna och medelersättningen för dessa förmåner.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 74 miljoner kronor vilket är 6 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 78 miljoner kronor vilket är 4 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

Känslighetsanalys

Olika variablers effekt på prognosen för 2008 i miljoner kronor		Aktuellt prognosvärde för år 2008
En differens på 10 000 nettodagar för år 2008	⇒ ± 8,43	98 358 nettodagar
En differens på 10 kronor i medelersättning för år 2008	⇒ ± 0,98	843 kronor

19:1.16 Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	7 877 ¹	8 313 ¹	-436 ¹	7 212
2007	8 291 ¹	8 990 ¹	-699 ¹	7 665
2008	7 851 ²	–	-278	8 129
2009	7 420	–	-1 183	8 603
2010	7 633	–	-1 457	9 090

¹ Fastställd av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att under anslagsposten Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning för budgetåret 2008 anvisas 8 miljoner kronor.

Antaganden

Förutom de antaganden som används vid beräkningen av förmånen tillkommer räntan på sex månaders statsskuldväxlar.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 8 miljoner kronor varav 0,5 miljoner kronor är en reglering för 2003 och 8 miljoner kronor är preliminär avgift för 2006. Prognostiserad avgift för 2006 är 7 miljoner kronor. Differensen kommer att regleras 2009.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 har fastställts till 8 miljoner kronor. Preliminär avgift för år 2007 är 9 miljoner kronor. Från denna har regleringsbeloppet för år 2004 om 0,7 miljoner kronor dragits. Prognostiserad avgift för 2007 är 8 miljoner kronor. Differensen mellan preliminär och fastställd avgift för år 2007 kommer att regleras 2010.

Anslagsbelastningen för 2008 prognostiseras till 8 miljoner kronor. Prognostiserad avgift för 2008 är 8 miljoner kronor. Från denna ska regleringsbeloppet för år 2005 om 0,3 miljoner kronor dras av.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

19:1.20 Köp av arbetslivsinriktade rehabiliteringstjänster m.m.

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	935 500	935 500	678 799	+256 701	+256 701
2007	0	935 500	935 500	935 500	0	0
2008	0	935 500 ¹	935 500	935 500	0	0
2009	–	–	–	935 500	–	–
2010	–	–	–	935 500	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslagsposten 19:1.29 Köp av arbetslivsinriktade rehabiliteringstjänster år 2008 belastas med 936 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslagsposten 19:1.29 Köp av arbetslivsinriktade rehabiliteringstjänster för budgetåret 2008 anvisas 936 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 679 miljoner kronor vilket är 259 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 936 miljoner kronor vilket är lika med anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Försäkringskassans pågående arbete med ytterligare satsningar på personer som varit länge borta från arbetsmarknaden gör att Försäkringskassan bedömer att tillgängliga medel kommer att förbrukas

19:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	-100 955	75 989 830	75 888 874	74 140 528	+1 849 301	+1 748 346
2007	-1 410	72 321 445	72 320 035	72 586 642	-265 197	-266 607 ²
2008	-261 697	73 285 819 ¹	73 024 122	73 024 123	+261 697	0
2009	-	-	-	73 045 355	-	-
2010	-	-	-	74 595 248	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² Försäkringskassan föreslår tilläggsanslag 2007 för att täcka avvikelse från tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 74 141 miljoner kronor vilket är 1 849 miljoner kronor lägre än anslagsbelopp och 1 748 miljoner kronor lägre än tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 72 587 miljoner kronor vilket är 265 miljoner kronor högre än anslagsbelopp och 267 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Förslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

		Försäkringskassans förslag till tilläggsanslag för 2007	Försäkringskassans förslag till anslag för 2008
19:2.5	Aktivitets- och sjukersättningar	0	58 386 198
19:2.8	Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättningar	0	10 575 885
19:2.7	Kostnader för vissa personer med aktivitets- och sjukersättningar	5 000	34 402
19:2.6	Bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättningar	0	4 289 334
Summa	19:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	5 000	73 285 819

Ändamål

Aktivitets- och sjukersättning

Från anslaget bekostas aktivitets- och sjukersättning inklusive en statlig ålderspensionsavgift, utgifter för vissa personer med aktivitets- och sjukersättning samt bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättning.

Försäkrade som fått sin arbetsförmåga nedsatt varaktigt eller för minst ett år framåt i tiden med minst en fjärdedel på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan har rätt till aktivitetsersättning om de är i åldrarna 19–29 år och till sjukersättning om de är i åldrarna 30–64 år.

Aktivitetsersättning är alltid tidsbegränsad och kan ges för mellan ett och tre år i taget. Försäkrade som på grund av funktionshinder ännu inte har avslutat sin utbildning på grundskole- och gymnasienivå har rätt till hel ersättning under den tid det tar att avsluta studierna. Detta gäller under förutsättning att nedsättningen antas bestå under minst ett år framåt i tiden.

Sjukersättning utges tillsvidare eller för en viss tid. Om sjukersättning utges tillsvidare ska Försäkringskassan göra en förnyad utredning av arbetsförmågan minst vart tredje år.

Aktivitets- och sjukersättning kan betalas ut i form av dels inkomstrelaterad ersättning dels av garantiersättning. Den inkomstrelaterade ersättningen är 64 procent av den försäkrades genomsnittliga inkomst de sista åren innan inträdet till aktivitets- och sjukersättning. Garantiersättning kan den få som är bosatt i Sverige och som inte haft några eller låga förvärvsinkomster innan arbetsförmågan blev nedsatt av medicinska skäl.

Aktivitets- och sjukersättningen kan ges som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning.

Kostnader för vissa personer med aktivitets- och sjukersättning

Från anslaget bekostas även i vissa fall lönebidrag eller till Samhall AB lönekostnaden för personer med tre fjärdedels aktivitets- eller sjukersättning.

Anslaget för aktivitets- och sjukersättning bekostar utgifterna för dessa förmåner i sin helhet. En socialavgift, sjukförsäkringsavgiften avses finansiera de inkomstrelaterade delarna av aktivitets- och sjukersättningen resterande del finansieras av allmänna skattemedel.

Bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättning

Bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättning kan betalas ut till dem som är bosatta i Sverige.

Bostadstillägget är inkomstprövat och beroende av boendekostnaden.

Bostadstillägg lämnas med maximalt 91 procent av bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 4 500 kronor för den som är ogift och 2 250 kronor för den som är gift. Ändamålet och regelverket beskrivs närmare under avsnittet 20.3 (Bostadstillägg till pensionärer).

Utgifterna finansieras i sin helhet med statliga medel.

19:2.5 Aktivitets- och sjukersättningar

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	59 240 677	59 240 677	57 491 179	+1 749 498	+1 749 498
2007	0	57 815 963	57 815 963	57 974 660	-158 697	-158 697
2008	-158 697	58 386 198 ¹	58 227 501	58 227 501	+158 697	0
2009	-	-	-	58 643 136	-	-
2010	-	-	-	59 287 825	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslagsposten aktivitets- och sjukersättning år 2008 kommer att belastas med 58 228 miljoner kronor. Eftersom det beräknas finnas ett ingående underskott på 159 miljoner kronor föreslår Försäkringskassan att det under anslagsposten aktivitets- och sjukersättning för budgetåret 2008 anvisas 58 386 miljoner kronor.

Antaganden

De antaganden som främst används vid beräkningarna är utvecklingen av prisbasbeloppet och SCB:s befolkningsprognos.

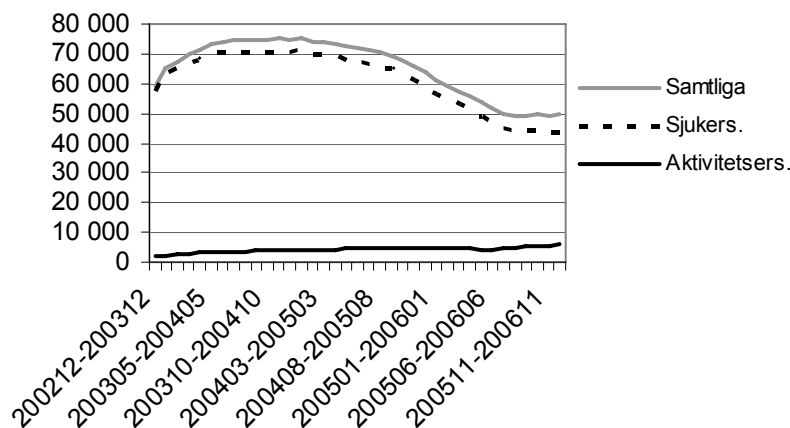
Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 57 491 miljoner kronor vilket är 1 749 miljoner kronor lägre än anslagsbelopp och tillgängliga medel.

Inflöde

Det sammantagna inflödet till aktivitets- och sjukersättning har minskat de två senaste åren. Denna minskning håller nu på att plana ut.

Inflöde för perioden 2003–2006 (rullande 12-månadersvärden)

Under 2006 tillkom 49 500 personer vilket är 14 300 färre än år 2005. Antalet personer som nybeviljades sjukersättning minskade med 15 500 men antalet personer med aktivitetsersättning ökade med 1 200 nybeviljade år 2006 i jämförelse med år 2005.

Utflöde

Under perioden december 2005 till och med december 2006 skedde ett utflöde från aktivitets- och sjukersättning om 51 450 personer vilket är 4 450 fler än motsvarande period föregående år. Av dessa hade 49 740 tidigare fått sjukersättning och 1 700 personer aktivitetsersättning.

Utflodesorsakerna fördelades på följande vis

	2005	2006
Ålderspension	32 920	34 160
Avlidna	5 470	5 800
Övrigt	8 300	11 490
Utflöde totalt	46 690	51 450

Bestånd

Totalantalet personer med aktivitets- och sjukersättning i december 2006 var 555 000, vilket är en minskning med 2 000 personer (0,3 %) i jämförelse med samma månad 2005. Antalet kvinnor var 331 000 under både december 2005 och 2006 medan antalet män minskade med 2 000 personer (0,8 %) till drygt 223 000 under perioden.

Medelersättning uttryckt i prisbasbelopp har minskat med 0,01 prisbasbelopp år 2006 jämfört med år 2005.

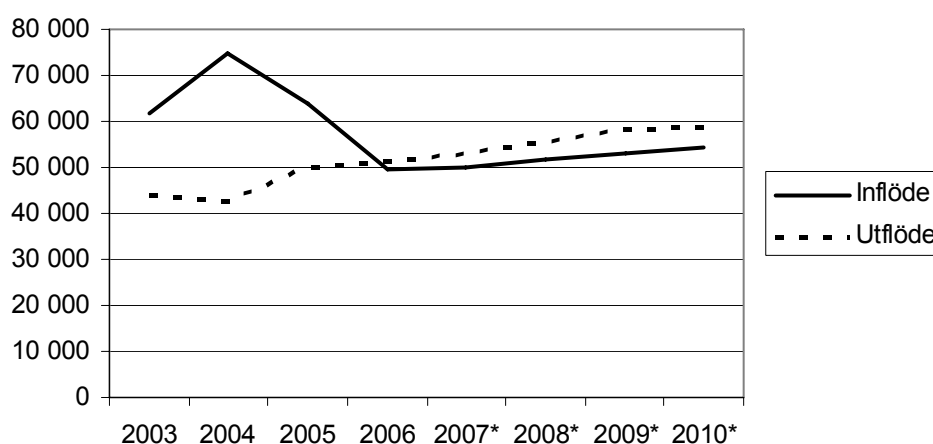
Den genomsnittliga åldern var i december 2006 52,3 år. Detta är en svag minskning i jämförelse med samma månad år 2005 (52,4 år) Andelen

personer yngre än 30 år var 4,2 procent år 2005 och 4,5 procent i december 2006.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 57 975 miljoner kronor vilket är 159 miljoner kronor högre än anslagsbelopp och tillgängliga medel.

Inflöde och utflöde för perioden 2003 till 2010 (* prognos)

Inflödet bedöms öka något framgent främst på grund av att antalet långa sjukfall bedöms öka. Utflödet bedöms fortsätta öka under hela prognosperioden vilket främst förklaras av en ökad övergång till ålderspension. Då inflödet är lägre än utflödet bedöms beståndet att minska.

År 2007–2008 bedöms medelantalet personer som har aktivitets- och sjukersättning uppgå till 553 000 respektive 550 000. Motsvarande värde år 2009 och 2010 prognostiseras till 545 000 respektive 541 000.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar. Andel personer i beståndet som bedöms uppbära en inkomstrelaterad ersättning har justerats ner och därmed har även anslagsbelastningen justerats ned. Detta medför en prognostiserad anslagsbelastning som är 116, 217, 321 respektive 429 miljoner kronor lägre för år 2007–2010 än vad som bedömdes i prognosen i januari.

Känslighetsanalys

Statens utgift för aktivitets- och sjukersättningar för budgetåret 2008 beräknas till 58 228 miljoner kronor.

En avvikelse med 100 kr från prisbasbeloppet år 2008 påverkar prognosen med 142 miljoner kronor. Om medelantalet personer med sjukersättning

avviker med 5 000 år 2008 ändras prognosen med 532 miljoner kronor (452 miljoner kronor om antalsförändringen avser aktivitetsersättning). Om medelbeloppet ändras med en procent och hela avvikelsen rör gruppen med sjukersättning kommer prognosen att påverkas med 564 miljoner kronor. Motsvarande värde för de med aktivitetsersättning är 18 miljoner kronor.

19:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättningar

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	12 655 407 ¹	13 202 424 ¹	-547 017 ¹	12 455 573
2007	10 495 382 ¹	10 850 465 ¹	-355 083 ¹	10 818 714
2008	10 575 885 ²	–	-290 011	10 865 897
2009	10 141 534	–	-801 925	10 943 459
2010	11 028 867	–	-34 898	11 063 765

¹ Fastställd av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att under anslagsposten Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättning för budgetåret 2008 anvisas 10 576 miljoner kronor.

Antaganden

Förutom de antaganden som används vid beräkningen av förmånen aktivitets- och sjukersättning tillkommer räntan på sex månaders statsskuldväxlar.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 12 655 miljoner kronor varav -547 miljoner kronor är en reglering för 2003 och 13 202 miljoner kronor är preliminär avgift för 2006. Prognostiserad avgift för 2006 är 12 456 miljoner kronor. Differensen kommer att regleras 2009.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 har fastställts till 10 495 miljoner kronor. Preliminär avgift för år 2007 är 10 850 miljoner kronor. Från denna har regleringsbeloppet för år 2004 om 355 miljoner kronor dragits av. Prognostiserad avgift för 2007 är 10 819 miljoner kronor. Differensen mellan preliminär och slutlig avgift kommer att regleras 2010.

Anslagsbelastningen för 2008 prognostiseras till 10 576 miljoner kronor. Prognostiserad avgift för 2008 är 10 866 miljoner kronor. Från denna ska regleringsbeloppet för år 2005 om 290 miljoner kronor dras av.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

19:2.7 Kostnader för vissa personer med aktivitets- och sjukersättningar

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	-5 112	37 146	32 034	31 776	+258	+258
2007	0	28 100	28 100	33 111	-5 011	-5 011 ²
2008	0	34 402 ¹	34 402	34 402	0	0
2009	-	-	-	36 019	-	-
2010	-	-	-	37 676	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² Försäkringskassan föreslår tilläggsanslag 2007 för att täcka avvikelse från tillgängliga medel.

Förslag

Den prognostiserade utgiften för år 2007 överstiger anslagspostbeloppet och tillgängliga medel med 5 miljoner kronor. Detta innebär att anslagskrediten överskrids med 3,6 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår därför ett tilläggsanslag till anslagsposten Kostnader för vissa personer med aktivitets- och sjukersättning för budgetåret 2007 med 5 miljoner kronor.

Försäkringskassan beräknar att anslagsposten Kostnader för vissa personer med aktivitets- och sjukersättning år 2008 kommer att belastas med 34,4 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att 34,4 miljoner kronor anvisas under anslagsposten Kostnader för vissa personer med aktivitets- och sjukersättning för budgetåret 2008 under förutsättning att ett tilläggsanslag enligt Försäkringskassans förslag har beviljats för år 2007.

Antaganden

Prognostiserad timlöneutveckling som erhålls av Konjunkturinstitutet används för framskrivning av prognosen.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 32 miljoner kronor vilket överensstämmer med anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

I december 2006 inkom oväntat många fakturor som belastade anslagsposten (58,6 procent av den totala anslagsbelastningen för år 2006). Detta innebär att det nu är många fler som omfattas av denna förmån jämfört med vad som tidigare prognostiserats.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 33 miljoner kronor vilket är 5 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel vilket innebär att anslagskrediten överskrids med 3,6 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår därför ett tilläggsanslag för 2007 med 5 miljoner kronor.

Då antalet personer som omfattas av denna förmån nu markant ökat så har prognosen uppjusterats för hela prognosperioden.

Känslighetsanalys

Om timlöneutvecklingen ändras med en procentenhet kommer prognosen för år 2008 att avvika med 0,33 miljoner kronor.

19:2.6 Bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättningar

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	-95 843	4 056 600	3 960 757	3 962 167	+94 433	-1 410
2007	-1 410	3 982 000	3 980 590	4 083 489	-101 489	-102 899
2008	-103 000	4 289 334 ¹	4 186 334	4 186 334	+103 000	0
2009	-	-	-	4 224 666	-	-
2010	-	-	-	4 240 880	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslagsposten Bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättning år 2008 kommer att belastas med 4 186 miljoner kronor. Eftersom det beräknas finnas ett ingående underskott på 103 miljoner kronor föreslår Försäkringskassan att under anslagsposten Bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättning för budgetåret 2008 anvisas 4 289 miljoner kronor.

Antaganden

Beräkningarna grundas på antaganden om prisbasbelopp, bostadskostnadernas utveckling och antalsutveckling för aktivitets- och sjukersättning.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 3 962 miljoner kronor vilket är 94 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet men 1 miljon kronor högre än tillgängliga medel.

Utfallet blev lägre jämfört med vad som i förväg prognostiserades (t.ex. 94 miljoner kronor lägre jämfört med anslagsuppföljningen augusti 2005).

Orsaken är den låga räntan under senare år som gav utslag på hyran 2006 för hyres- och bostadsrätter. I många fall resulterade bostadsföretagens hyresförhandlingar i oförändrad hyra från 2005 till 2006 och för en del bostadsföretag resulterade det i sänkt hyra/avgift.

Prognosen för förändring av boendekostnaderna minskade från +2,6 till +1,2 procent. Utgifterna blev av den anledningen 53 miljoner kronor lägre än vad som beräknades vid prognostillfället augusti 2005.

Resterande del förklaras av volymförändringar. Antalet förmånstagare blev lägre än beräknat eftersom ökningstakten för antalet personer med aktivitets- och sjukersättning avtog. Även de retroaktiva utgifterna blev lägre än beräknat.

Volym

Antalet personer med aktivitets- eller sjukersättning som får bostadstillägg har under 2006 ökat till skillnad från totalantalet med aktivitets- och sjukersättning. Totalantalet med aktivitets- och sjukersättning har större utflöde som beror av övergång till ålderspension. Det gäller inte i lika stor utsträckning för dem som har bostadstillägg eftersom medelåldern är lägre. Antalet med enbart garantiersättning till sjukersättning har även ökat under 2006. Många från denna grupp har bostadstillägg. Medelantalet med bostadstillägg till aktivitets- och sjukersättning år 2006 var 136 000 personer. År 2005 var medelantalet 134 000 personer.

Medelbeloppet ökade till följd av högre bostadskostnader. Prisbasbeloppet som styr aktivitets- och sjukersättningen skrevs upp med 0,8 procent samtidigt som boendekostnaderna i genomsnitt ökade med 1,2 procent. Det förde med sig att bostadstillägget i genomsnitt höjdes. Medelbeloppet för bostadstillägget höjdes från 26 800 kronor 2005 till 27 300 kronor 2006.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 4 083 miljoner kronor vilket är 101 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 103 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Volym

Från 2006 till 2007 beräknas antalet med bostadstillägg öka med ungefär 1 000 personer. För åren 2006–2008 beräknas antalet ha en avtagande ökningstakt. Från 2008 till 2010 beräknas antalet sedan minska. Utflödet beräknas öka bland annat beroende på att fler personer blir pensionärer.

Medelbelopp

Medelbeloppet beräknas öka något 2007 på grund av höjda bostadskostnader. Detta dämpas av höjt prisbasbelopp. Bostadskostnaderna beräknas öka med ungefär 1,0 procent från 2006 till 2007 samtidigt som prisbasbeloppet ökar med 1,5 procent. Bostadskostnadsökningen blir något lägre av att Försäkringskassan från och med 2007 gör ett större avdrag för hushållsel jämfört med tidigare.

Schabloner för boendekostnad fastställs av Försäkringskassan varje år och de används i regelverket för bostadstillägg. Den ändrade schablonen leder till en lägre beräknad boendekostnad för dem som bor i småhus samt för lägenhetsinnehavare där hushållsel ingår i hyran. För dessa hushåll måste ett avdrag göras för hushållsel eftersom den delen inte är bidragsgrundande. Försäkringskassan har i en mikrosimuleringsmodell beräknat att effekterna av de ändrade schablonerna medför en minskning av utgiften för år 2007 med 27 miljoner kronor.

För åren efter 2007 ökar medelbeloppet på grund av prognostiserat ökade bostadskostnader.

Särskilt bostadstillägg

Utgifterna för särskilt bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättning ökar under 2007 på grund av en ändrad beräkningsrutin. Detta innebär att särskilt bostadstillägg kan bli högre för dem som har en make/maka med låg inkomst.

Från 2006 till 2007 beräknas utgifterna öka från 0,5 till 53 miljoner kronor. Antalet personer som omfattas av förmånen 2007 beräknas till 3 900 och medelbeloppet till 12 700 kronor. Antal och medelbelopp för SBTP antas vara i stort sett oförändrat från 2007 till 2010.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007 kan helt hänföras till förändrad beräkningsrutin för särskilt bostadstillägg.

Känslighetsanalys

Statens utgift för bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättning för budgetåret 2008 beräknas till 4 186 miljoner kronor.

Många olika faktorer påverkar utgifterna för bostadstillägg. Effekten kan vara olika för olika individer beroende på om de har förmögenhet, vilken typ av inkomst de har, samt boendekostnad. För att beräkna hur förändringar av olika faktorer påverkar utgiften har beräkningar gjorts i en mikro-simuleringsmodell.

Om boendekostnadsindex höjs med 1 procentenhet bedöms utgifterna öka med 38 miljoner kronor. En bostadskostnadsökning har en stor inverkan på medelbeloppet och ökar även antalet individer som får bostadstillägg.

Prisbasbeloppet påverkar utgifterna eftersom det påverkar aktivitets- och sjukersättningen. En ökning av prisbasbeloppet med 100 kronor bedöms minska utgifterna för bostadstillägg med ungefär 4 miljoner kronor.

Om 1 000 personer tillkommer utöver prognosen ökar utgifterna med 30 miljoner kronor förutsatt att de som tillkommer har samma genomsnittliga bostadstillägg som det finns i beståndet. Det bör dock påpekas att de som ligger nära inkomstgränsen för att vara berättigade till bostadstillägg påverkar utgifterna i betydligt mindre omfattning. Om 1 000 förmånstagare tillkommer från detta ”gränsskikt” påverkas utgifterna kanske bara med någon miljon kronor.

Förändring av prognosmodell

Prognosmodellen har delvis förändrats jämfört med föregående års budgetunderlag. Den nuvarande prognosen utgår ifrån antaganden om förändringar i inflöde respektive utflöde för antal personer med bostadstillägg som har aktivitets- eller sjukersättning. Storleken på inflöde antas vara relativt oförändrad medan utflöde antas öka något för kommande år.

Tidigare har prognosen för totalantalet med aktivitets- och sjukersättning legat till grund för prognosen på antalet som har bostadstillägg med aktivitets- och sjukersättning. Beräkningen har förändrats eftersom många med sjukersättning kommer att gå i pension under kommande år. De som har bostadstillägg har dock en lägre genomsnittsålder jämfört med totalantalet med sjukersättning. Antalsutvecklingen för dem med bostadstillägg kommer därför att vara annorlunda.

19:3 Handikappersättningar

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	1 177 000	1 177 000	1 170 969	+6 031	+6 031
2007	0	1 198 000	1 198 000	1 194 000	+4 000	+4 000
2008	0 ²	1 221 000 ¹	1 221 000	1 221 000	0	0
2009	–	–	–	1 255 000	–	–
2010	–	–	–	1 294 000	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 1 171 miljoner kronor vilket är 6 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 1 194 miljoner kronor vilket är 4 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Handikappersättningar år 2008 belastas med 1 221 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslaget Handikappersättningar för budgetåret 2008 anvisas 1 221 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Ändamål

Från anslaget bekostas handikappersättning.

Handikappersättning kan beviljas personer med nedsatt funktionsförmåga om de i sin dagliga livsföring behöver mer tidskrävande hjälp av annan, för att kunna förvärvsarbeta behöver fortlöpande hjälp av annan eller har betydande merutgifter.

Handikappersättning kan beviljas till personer mellan 19 och 65 år. Den nedre åldersgränsen höjdes från 16 till 19 år den 1 januari 2003. Den som beviljats handikappersättning får behålla denna även efter fyllda 65 år. Allt efter hjälpbehovets eller merutgifternas storlek kan handikappersättning beviljas med 69, 53 eller 36 procent av prisbasbeloppet.

Från den 1 juli 2004 kan handikappersättning inte betalas ut för längre tid än sex månader före ansökningsmånaden.

Anslaget finansieras helt med statliga medel.

Antaganden

Beräkningarna grundas på antaganden om prisbasbeloppets utveckling samt SCB:s befolkningsprognos.

Analys av 2006

Antal handikappersättningar

Antalet handikappersättningar har haft en långsamt ökande trend. Delvis förklaras detta av demografiska förhållanden. Handikappersättning blir emellertid allt vanligare i de flesta åldersgrupper, detta gäller både för kvinnor och män.

Från januari 2003 till början av hösten 2006 har antalet handikappersättningar legat konstant omkring 61 000. Det innebär ett tillfälligt avbrott i den långsamt ökande trenden. Detta beror på att den nedre åldersgränsen för handikappersättningar höjdes från 16 år till 19 år den 1 januari 2003, vilket medför att inflödet till förmånen minskar tillfälligt.

Förskjutningen från den högsta nivån till den lägsta nivån av handikappersättning har fortsatt under år 2006. Antalet handikappersättningar i den lägsta nivån har ökat med 350 och antalet i den mellersta nivån har ökat med 30. Samtidigt har antalet handikappersättningar med den högsta nivån minskat med knappt 200.

Retroaktiva utbetalningar

Mellan 2 och 7 miljoner kronor betalades under 2006 varje månad ut i form av retroaktiva utbetalningar. Dessa består av

- Utbetalningar i nya ärenden p.g.a. rätt till handikappersättning för tid före ansökningsmånaden.
- Utbetalningar p.g.a. rätt till handikappersättning för handläggningstiden (tiden mellan ansökningsdatum och utbetalningsdatum).
- Utbetalningar av daghandikappersättning (mycket marginell utgift).

Summan av de retroaktiva utbetalningarna under 2006 motsvarande ett påslag om knappt 5 procent på de ordinarie månadsutbetalningarna.

De retroaktiva utbetalningarna påverkas av hur många nya ärenden som beviljas, hur lång retroaktivitet dessa har och av hur långa handläggningstiderna för handikappersättning är. Handläggningstiderna för handikapp-

ersättning var något kortare under 2006 jämfört med 2005. Under 2006 avgjordes 75 procent av ärendena inom knappt 170 dagar jämfört med inom 185 dagar under 2005.

Prognos och analys av 2007–2010

Med anledning av att den nedre åldersgränsen för handikappersättningar höjdes den 1 januari 2003 har antalet i stort sett varit konstant under några år. Från och med hösten 2006 beräknas antalet däremot åter öka i samma takt som tidigare.

Förskjutningen av andelen handikappersättningar från den högsta till den lägsta nivån beräknas fortsätta i samma utsträckning som tidigare. Antalet med den lägsta nivån, 36 procent, beräknas öka från knappt 37 400 i december 2006 till 39 700 i december 2010. Antalet med 53 procent förväntas öka från 10 700 till 11 200 under samma period. Antalet handikappersättningar med den högsta nivån antas däremot minska från drygt 13 300 till 12 800.

Denna förskjutning mellan nivåerna får till följd att den genomsnittligt utbetalade procentsatsen beräknas minska. Under år 2006 var den genomsnittliga handikappersättningen 46,2 procent av prisbasbeloppet. År 2010 beräknas den genomsnittliga ersättningen ha minskat till 45,7 procent av prisbasbeloppet.

Prognosen av retroaktivutbetalningarna görs med ett schablonmässigt påslag. Detta påslag antas för åren 2007–2010 vara 4,5 procent.

Prognoserna för åren 2007–2010 är oförändrade jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007.

Känslighetsanalys

Försäkringskassan beräknar utgifterna för handikappersättningar till 1 221 miljoner kronor för år 2008. En avvikelse med 100 kronor från prisbasbeloppet 40 100 kronor påverkar anslagsbehovet med 3,0 miljoner kronor. Om antalet med den högsta nivån av handikappersättning, 69 procent, skulle avvika med 100 personer jämfört med prognosen påverkar detta anslagsbehovet med 2,9 miljoner kronor. På motsvarande sätt skulle en avvikelse med 100 personer med ersättningsnivån 36 procent påverka anslagsbelastningen med 1,5 miljoner kronor.

19:4 Arbetskadeersättningar m.m.

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	6 439 916	6 439 916	5 888 151	+551 765	+551 765
2007	0	6 285 000	6 285 000	5 828 600	+456 400	+456 400
2008	0 ²	5 563 220 ¹	5 563 220	5 563 220	0	0
2009	–	–	–	5 542 270	–	–
2010	–	–	–	5 590 170	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 5 888 miljoner kronor vilket är 552 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 5 829 miljoner kronor vilket är 456 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Förslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

		Försäkringskassans förslag till tilläggsanslag för 2007	Försäkringskassans förslag till anslag för 2008
19:4.5	Arbetskadelivränta	–	5 165 500
19:4.4	Statlig ålderspensionsavgift för arbetskadelivränta	–	395 400
19:4.6	Vissa övriga ålderspensionsavgifter	–	2 320
Summa	19:4 Arbetskadeersättningar m.m.	–	5 563 220

Ändamål

Från anslagsposten ”Arbetskadelivränta” bekostas förmåner som utges enligt lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring och motsvarande äldre lagar. De förmåner som kan utges är egenlivräntor, efterlevandelivräntor, begravningshjälp, sjukpenning i vissa fall, sjukvård utom riket, tandvård, särskilda hjälpmedel och särskild arbetskadeersättning.

En försäkrad kan ha rätt till livränta om han eller hon har fått nedsatt förmåga att skaffa sig inkomst till följd av en arbetsskada. Livräntan täcker den inkomstförlust som uppkommer efter det att den sjukdom som förorsakats av skadan har upphört. Livräntan kan maximalt bli 7,5 prisbasbelopp. Livräntan indexeras med ett särskilt tal som påverkas av både prisbasbeloppet

och inkomstindex. Under sjukdomstiden utges normalt sjukpenning enligt lagen om allmän försäkring.

Om en person har avlidit till följd av en arbetsskada kan de efterlevande ha rätt till begravningshjälp och efterlevandelivränta.

Den 1 juli 2002 mildrades bevisreglerna för att få en arbetsskada godkänd. De nya bevisreglerna gäller dock inte arbetsskador som inträffat eller visats före detta datum.

Från en egen anslagspost bekostas statliga ålderspensionsavgifter för arbetsskadelivräntor och arbetsskadesjukpenning.

Affärsverk och bolagiserade före detta affärsverk finansierar själva vissa arbetsskadelivräntor till följd av att de tidigare hade självrisk för arbetsskadeersättningar. De betalar dock inga ålderspensionsavgifter för dessa livräntor. Detta bekostas i stället från anslagsposten ”Vissa övriga statliga ålderspensionsavgifter”.

Anslaget belastas med dessa utgifter i sin helhet. Det finns dock en socialavgift för arbetsskadeförsäkringen. Anslagsposterna 19:4.4 och 19:4.5 kan anses vara finansierade från denna avgift.

19:4.5 Arbetsskadelivränta

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	6 016 566	6 016 566	5 464 801	+551 765	+551 765
2007	0	5 798 000	5 798 000	5 341 600	+456 400	+456 400
2008	0 ²	5 165 500 ¹	5 165 500	5 165 500	0	0
2009	–	–	–	5 183 900	–	–
2010	–	–	–	5 240 000	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslagsposten Arbetsskadelivränta år 2008 belastas med 5 165,5 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslagsposten Arbetsskadelivränta för budgetåret 2008 anvisas 5 165,5 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Antaganden

De antaganden som används är utveckling av prisbasbeloppet, inkomstindex och timlöneutveckling.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 5 465 miljoner kronor vilket är 552 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Utgifterna för livräntor enligt lagen om arbetsskadeförsäkring (LAF) blev 4 722 miljoner kronor och livräntor enligt lagen om yrkesskadeförsäkring (YFL) med mera blev drygt 709 miljoner kronor. Utgifterna för sjukpenning och vård enligt LAF och YFL blev drygt 33 miljoner kronor.

Under år 2006 skedde stora förändringar när det gäller handläggningen av arbetsskadeärenden. Handläggningen koncentrerades till ett ställe i varje län. Handläggning av ärenden som inkommit före 2006 koncentrerades till fem orter i landet med målsättningen att dessa ska avgöras under 2006 och 2007.

Antalet inkomna arbetsskadeärenden minskade kraftigt 2005 och fortsatte minska 2006. År 2004 inkom knappt 24 000 ärenden. Det beräknas att det år 2006 endast inkom mellan 15 000 och 16 000 ärenden. På grund av eftersläpningar i statistiken finns en osäkerhet i antalsciffran. En orsak till att antalet ärenden minskade så pass kraftigt mellan 2004 och 2006 är att antalet nybeviljade sjukersättningar minskade under denna period.

Antalet avgjorda ärenden beräknas ha varit 23 000 år 2006, ungefär samma antal som 2004 och 2005.

Under 2005 och 2006 minskade balansen av inte avgjorda ärenden kraftigt, från 25 000 i december 2004 till ungefär 11 000 i december 2006.

Det kan nämnas att ärenden definieras olika i olika statistikkällor varför ovannämnda antal inte nödvändigtvis överensstämmer med vad Försäkringskassan anger i andra sammanhang.

Antalet tillkommande arbetsskadelivräntor var ungefär 3 000 år 2006. Detta kan jämföras med 4 000 år 2005 och ungefär 5 000 per år under de första åren på 2000-talet. Ett skäl till denna minskning är att bifallsfrekvensen har minskat under de senaste åren. År 2006 låg den under 30 procent för ärenden som rör egenlivränta.

Antalet utbetalade arbetsskadelivräntor minskade från 84 000 vid mitten av 2005 till 81 000 ett år senare. De nya bevisreglerna från 1 juli 2002 har ännu inte haft någon synbar effekt på antalet livräntor.

De retroaktiva livränteutbetalningarna minskade kraftigt 2006 på grund av få nybeviljade livräntor och minskade genomströmningstider.

Det särskilda indextalet för livräntor var 1,0164 år 2006 vilket innebar att de flesta livräntorna räknades upp med drygt 1,6 procent detta år. Medelbeloppet för utbetalda egenlivräntor ökade mer. De flesta livräntorna är samordnade med sjukersättning som indexeras med prisbasbeloppet. Prisbasbeloppet räknades upp med 0,8 procent mellan 2005 och 2006. Bruttolivräntorna räknades således upp med en högre faktor än sjukersättningen vilket bidrog till att medelbeloppet för utbetalda livräntor steg mer, mätt i procent, än medelbeloppet för bruttolivräntor.

Antalet yrkesskadelivräntor minskade i jämn takt under året eftersom för månen är under avveckling.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 5 342 miljoner kronor vilket är 456 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Utgifterna beräknas sammantaget minska något 2008 och öka något 2009 och 2010.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

Arbetskadeärenden

Det bedöms att antalet inkommande ärenden ökar från drygt 15 000 år 2006 till 18 000 år 2007, 19 000 år 2008 och 20 000 år 2009 och 2010. Detta antagande är mycket osäkert men det finns två skäl till att antalet antas öka. Det ena skälet är att antalet inkommande ärenden ökade under de sista månaderna 2006 så tendensen just nu är att antalet ökar. Det andra skälet är att det antal ärenden som inkom 2006 var lågt historiskt. Analys av statistik från tidigare år tyder på att ungefär 20 000 inkomna ärenden per år kan betraktas som normalt givet dagens nivå på antal nybeviljade sjukersättningar.

Antalet avgjorda ärenden antas vara ungefär lika många 2007 som åren innan. Eftersom antal avgjorda ärenden enligt antagandena blir fler än antalet inkommande år 2007 medför detta att ärendebalansen minskar ytterligare. Ärendebalansen beräknas vara mellan 6 000 och 7 000 vid utgången av året. För åren därefter antas att antalet ärenden som avgörs är ungefär lika många som inkommer, vilket innebär en minskning av antalet avgjorda ärenden jämfört med 2007.

Egenlivräntor från arbetsskadeförsäkringen

Antalet nybeviljade livräntor beräknas bli högre 2007 än 2006. Orsaken är att bifallsfrekvensen antas öka eftersom en större andel av de ärenden som avgörs prövas enligt de bevisregler som infördes 2002. År 2008 beräknas antalet nybeviljade livräntor minska beroende på att färre ärenden antas avgöras detta år jämfört med 2007. För åren därefter beräknas antalet nybeviljade livräntor stiga igen som en följd av att bifallsfrekvensen antas stiga. År 2010 beräknas antalet nybeviljade livräntor till knappt 3 800.

Antalet utbetalade egenlivräntor beräknas fortsätta minska. År 2008 beräknas antalet vara 74 000 i genomsnitt och år 2010 ungefär 69 000.

Medelbeloppet för egenlivräntor beräknas öka ganska kraftigt beroende på indexeringsreglerna och samordningen med sjukersättning. Till ökningen av medelbeloppet bidrar också att antalet livräntetagare över 67 år minskar eftersom det inte längre kan tillkomma några livräntor i denna grupp. Dessa livräntetagare har låga livräntebelopp i genomsnitt. År 2008 beräknas medelbeloppet vara 56 000 i genomsnitt och år 2010 knappt 61 000.

Övriga förmåner

Antalet efterlevandelivräntor från arbetsskadeförsäkringen tenderar att minska i långsam takt eftersom änkelivräntorna successivt upphör. År 2008 beräknas antalet efterlevandelivräntor vara ungefär 1 700 i genomsnitt.

Antalet yrkesskadelivräntor minskar eftersom yrkesskadeförsäkringen är under avveckling. År 2008 beräknas antalet egenlivräntor från yrkesskadeförsäkringen vara 44 000 och år 2010 ungefär 39 000. Antalet efterlevandelivräntor från yrkesskadeförsäkringen beräknas vara 2 300 i genomsnitt under 2008.

Utgifterna för vårdersättningar, arbetsskadesjukpenning och särskild arbetsskadeersättning beräknas öka något under perioden men ändå understiga 40 miljoner kronor per år.

Känslighetsanalys

Utgifterna över anslagsposten beräknas bli 5 165,5 miljoner kronor år 2008. De antaganden som främst påverkar beräkningen är antaganden om prisbasbeloppet och inkomstindex.

Arbetsskadelivräntorna är indexerade med ett särskilt tal som påverkas av den KPI-förändring som ligger till grund för omräkning av prisbasbeloppet och halva reala förändringen av det inkomstmått som ingår i inkomstindex. Eftersom de flesta egenlivräntorna är samordnade med sjukersättning påverkas utgifterna också av sjukersättningens indexering.

Om det särskilda indextalet räknas upp betydligt mer än prisbasbeloppet ökar utgifterna för arbetsskadelivräntorna kraftigt eftersom skillnaden mellan bruttolivräntorna och sjukersättningen ökar. Om å andra sidan prisbasbeloppet höjs mer än det särskilda indextalet får detta en minskande effekten på utgifterna för arbetsskadelivräntor.

Om indextalet år 2008 blir en procent högre än enligt förutsättningarna beräknas utgiften bli 59,3 miljoner kronor högre förutsatt att prisbasbeloppet inte har förändrats.

Om prisbasbeloppet blir en procent högre 2008 och det särskilda indextalet höjs lika mycket beräknas utgifterna bli 51,9 miljoner kronor högre.

En höjning av prisbasbeloppet för år 2008 med en procent utan förändring av det särskilda indextalet beräknas medföra en minskning av utgifterna med 7,5 miljoner kronor. Visserligen höjs utgifterna för yrkesskadelivräntor med 6,4 miljoner kronor men samtidigt minskar utgiften för arbetsskadelivräntor med nära 14 miljoner kronor.

Om antalet egenlivräntor avviker med 1 000 från det beräknade antalet år 2008 påverkas anslagsbehovet med 59 miljoner kronor.

Om medelbeloppet för en arbetsskadelivränta år 2008 blir 100 kronor högre än vad som beräknats blir utgiften 8,0 miljoner kronor högre.

Det har antagits att bifallsfrekvensen för livränteärenden ökar 2007 och 2008 till 35 procent år 2008. Skulle bifallsfrekvensen i stället vara 30 procent 2007 och 2008 beräknas utgifterna bli 78 miljoner kronor lägre år 2008.

Yrkesskadelivräntorna har en jämnare utvecklingstakt och utgifterna för övriga förmåner är förhållandevis små.

Arbetsmiljöverket har redovisat att antalet arbetsskadeanmälningar har minskat. Detta kan bidra till att antalet ärenden och därmed nybeviljade livräntor på sikt inte blir så många som enligt prognosen. Det tar dock ofta många år från det en arbetsskada anmäls tills det blir aktuellt med en arbetsskadeprövning. Det vanligaste är att en arbetsskadeanmälan inte leder till någon utbetalning från arbetsskedeförsäkringen. Därför bedöms de minskade arbetsskadeanmälningarna bara få marginell betydelse för arbetsskedeförsäkringens utgifter under prognosperioden.

19:4.4 Statlig ålderspensionsavgift för arbetsskadelivränta

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	419 610 ¹	494 176 ¹	-74 566 ¹	435 300
2007	485 000 ¹	500 532 ¹	-15 532 ¹	427 300
2008	395 400 ²	–	-18 600	414 000
2009	356 300	–	-63 200	419 500
2010	347 800	–	-80 400	428 200

¹ Fastställd av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att det under anslagsposten Statlig ålderspensionsavgift för arbetsskadelivränta för budgetåret 2008 anvisas 395,4 miljoner kronor.

Antaganden

Förutom de antaganden som används vid beräkningen av förmånerna tillkommer räntan på sex månaders statskuldväxlar.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 419,6 miljoner kronor varav -74,6 miljoner kronor är en reglering för 2003 och 494,2 miljoner kronor är preliminär avgift för 2006. Prognostiserad avgift för 2006 är 435,3 miljoner kronor. Differensen kommer att regleras 2009.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 har fastställts till 485,0 miljoner kronor. Preliminär avgift för år 2007 är 500,5 miljoner kronor. Från denna har regleringsbeloppet för år 2004 om 15,5 miljoner kronor dragits av. Prognostiserad avgift för 2007 är 427,3 miljoner kronor. Differensen mellan preliminär och fastställd avgift för år 2007 kommer att regleras 2010.

Anslagsbelastningen för 2008 prognostiseras till 395,4 miljoner kronor. Prognostiserad avgift för 2008 är 414 miljoner kronor. Från denna ska regleringsbeloppet för år 2005 om 18,6 miljoner kronor dras av.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

19:4.6 Vissa övriga ålderspensionsavgifter

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	3 740 ¹	2 860 ¹	+880 ¹	2 760
2007	2 000 ¹	2 242 ¹	-242 ¹	2 540
2008	2 320 ²	–	-30	2 350
2009	2 070	–	-110	2 180
2010	2 370	–	+330	2 040

¹ Fastställd av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att det under anslagsposten Vissa övriga ålderspensionsavgifter för budgetåret 2008 anvisas 2,32 miljoner kronor.

Antaganden

De antaganden som används vid beräkningen är utvecklingen av prisbasbeloppet och inkomstindex samt räntan på sex månaders statskuldväxlar.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 3,7 miljoner kronor varav 0,9 miljoner kronor är en reglering för 2003 och 2,9 miljoner kronor är preliminär avgift för 2006. Prognostiserad avgift för 2006 är 2,8 miljoner kronor. Differensen kommer att regleras 2009.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 har fastställts till 2,0 miljoner kronor. Preliminär avgift för år 2007 är 2,2 miljoner kronor. Från denna har regleringsbeloppet för år 2004 om 0,2 miljoner kronor dragits av. Prognostiserad avgift för 2007 är 2,5 miljoner kronor. Differensen mellan preliminär och fastställd avgift för år 2007 kommer att regleras 2010.

Anslagsbelastningen för 2008 prognostiseras till 2,32 miljoner kronor. Prognostiserad avgift för 2008 är 2,35 miljoner kronor. Från denna ska regleringsbeloppet för år 2005 om 0,03 miljoner kronor dras av.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

19:5 Ersättning för kroppsskador

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	61 487	61 487	57 537	+3 950	+3 950
2007	0	57 800	57 800	58 000	-200	-200
2008	-200	57 810 ¹	57 610	57 610	+200	0
2009	-	-	-	58 050	-	-
2010	-	-	-	59 110	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 57,5 miljoner kronor vilket är 4,0 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 58,0 miljoner kronor vilket är 0,2 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Förslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

		Försäkringskassans förslag till tilläggsanslag för 2007	Försäkringskassans förslag till anslag för 2008
19:5.3	Ersättning för kroppsskador	-	56 300
19:5.4	Statlig ålderspensionsavgift för ersättning för kroppsskador	-	1 510
Summa 19:5	Ersättning för kroppsskador	-	57 810

Ändamål

Från anslaget bekostas ersättningar enligt lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd (LSP) och några angränsande lagar. För skador som inträffat före juli 1977 belastas anslaget bland annat för ersättningar som betalas ut enligt lagen (1950:261) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring. Från anslaget bekostas också vissa skadeståndslivräntor som utbetalas enligt ett regeringsbeslut eller en dom.

Ersättningar enligt LSP betalas bland annat ut till personer som skadats under plikttjänstgöring eller under tid de varit intagna för vård i kriminalvårdsanstalt. Reglerna om vilka ersättningar som kan betalas ut överensstämmer i stor utsträckning med lagen om arbetsskadeförsäkring.

Från en egen anslagspost bekostas statliga ålderspensionsavgifter för främst egenlivräntor och sjukpenning enligt LSP.

Ersättningar enligt dessa lagar finansieras helt med statsmedel.

19:5.3 Ersättning för kroppsskador

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	60 500	60 500	56 550	+3 950	+3 950
2007	0	56 100	56 100	56 300	-200	-200
2008	-200	56 300 ¹	56 100	56 100	+200	0
2009	-	-	-	56 500	-	-
2010	-	-	-	57 100	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslagsposten Ersättning för kroppsskador år 2008 kommer att belastas med 56,1 miljoner kronor. Eftersom det beräknas finnas ett ingående underskott på 0,2 miljoner kronor föreslår Försäkringskassan att det under anslagsposten Ersättning för kroppsskador för budgetåret 2008 anvisas 56,3 miljoner kronor.

Antaganden

De antaganden som används vid beräkningarna är prisbasbeloppet, inkomstindex och timlöneutvecklingen.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 56,5 miljoner kronor vilket är 4,0 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Utgifterna för äldre skadefall blev 37,8 miljoner kronor, utgifterna för ersättningar enligt LSP m.m. blev 16,7 miljoner kronor och utgifterna för skadeståndslivräntor blev 2,0 miljoner kronor.

Utgifterna för äldre skadefall och skadeståndslivräntor minskade medan utgifterna för LSP ökade genom indexuppräknings etc. Antalet LSP-livräntor minskade dock.

I december 2006 utbetalades bland annat 1 685 militärlivräntor och ungefär 140 LSP-livräntor från anslaget. Medelbeloppet för militärlivräntorna var

18 600 kronor per år medan medelbeloppet för LSP-livräntorna var ungefär 67 000 kronor per år.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 56,3 miljoner kronor vilket är 0,2 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Utgifterna för militärlivräntor och andra ersättningar som utges enligt äldre regler beräknas minska successivt. År 2008 beräknas utgifterna för äldre skadefall bli 35,3 miljoner kronor och år 2010 ungefär 33,2 miljoner kronor.

Utgifterna för LSP beräknas öka på sikt. Det finns främst tre orsaker till detta. År 2002 förbättrades de totalförsvarspliktigas personskadeskydd vilket på sikt bör ha en höjande effekt på utgifterna. De indexeringsregler som infördes 2003 beräknas medföra att medelbeloppet för LSP-livräntor ökar ganska kraftigt. Dessutom har de regler som infördes 1977 ännu inte fått fullt genomslag på beståndet livräntor. Många livräntor under 65 år betalas fortfarande ut enligt äldre regler. Utgifterna enligt LSP och några andra lagar beräknas bli 18,9 miljoner kronor år 2008 och 22,1 miljoner kronor år 2010.

Utgifterna för skadeståndslivräntor beräknas bli knappt två miljoner kronor per år.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

Känslighetsanalys

Anslagsbelastningen beräknas bli 56,1 miljoner kronor år 2008.

En avvikelse med 100 kronor från prisbasbeloppet 40 900 kronor påverkar anslagsbehovet med ungefär 91 000 kronor. Det är främst livräntor enligt äldre lagstiftning och skadeståndslivräntor som påverkas.

Inkomstindex och den KPI-förändring som påverkar prisbasbeloppet påverkar också det särskilda indextal som bland annat tillämpas på LSP-livräntor. Om detta index blir en procent högre beräknas utgiften för LSP-livräntor bli ungefär 154 000 kronor högre.

Om timlönerna ökar en procentenhet mer än beräknat 2008 blir utgifterna för LSP-sjukpenning ungefär 30 000 kronor högre.

Anslagsbelastningen kan variera ganska slumpmässigt mellan åren. Om det nybeviljas en livränta med hög retroaktiv utbetalning påverkas anslags-

belastningen märkbart. En enda nybeviljad livränta kan höja utgifterna ett år med över en procent.

Utvecklingen på sikt påverkas också av hur många som blir inkallade till plikttjänstgöring.

19:5.4 Statlig ålderspensionsavgift för ersättning för kroppsskador

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	987 ¹	1 810 ¹	-823 ¹	1 510
2007	1 700 ¹	1 634 ¹	+66 ¹	1 600
2008	1 510 ²	–	-210	1 720
2009	1 550	–	-320	1 870
2010	2 010	–	-30	2 040

¹ Fastställd av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att det under anslagsposten Statlig ålderspensionsavgift för ersättning för kroppsskador för budgetåret 2008 anvisas 1 510 miljoner kronor.

Antaganden

Förutom de antaganden som används vid beräkningen av förmånerna tillkommer räntan på sex månaders statsskuldväxlar.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 1,0 miljoner kronor varav -0,8 miljoner kronor är en reglering för 2003 och 1,8 miljoner kronor är preliminär avgift för 2006. Prognostiserad avgift för 2006 är 1,5 miljoner kronor. Differensen kommer att regleras 2009.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 har fastställts till 1,7 miljoner kronor. Preliminär avgift för år 2007 är 1,6 miljoner kronor. Till denna har regleringsbeloppet för år 2004 om 0,1 miljoner kronor lagts. Prognostiserad avgift för 2007 är 1,6 miljoner kronor. Differensen mellan preliminär och fastställd avgift för år 2007 kommer att regleras 2010.

Anslagsbelastningen för 2008 prognostiseras till 1,5 miljoner kronor. Prognostiserad avgift för 2008 är 1,7 miljoner kronor. Från denna ska regleringsbeloppet för år 2005 om 0,2 miljoner kronor dras av.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

19:7 Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	–	–	–	–	–	–
2007	0	1 000 000	1 000 000	805 626	+194 374	+194 374
2008	0 ²	666 000 ¹	666 000	666 000	0	0
2009	–	–	–	678 000	–	–
2010	–	–	–	–	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 806 miljoner kronor vilket är 194 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård år 2008 belastas med 666 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslaget Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård för budgetåret 2008 anvisas 666 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Ändamål

Statsbidraget för minskad sjukfrånvaro i samhället utgår från ett grundavtal mellan regeringen och Landstingsförbundet för perioden 2007–2009. För mer information om bidraget och hur det ska redovisas, se EkonomiNytt nr 21/05 (bilaga 6), 04/06 och 22/06.

Villkoren för bidraget omförhandlas årligen och det är nu klart vilka villkor som avgör storleken på den utbetalning som ska göras i januari 2008.

Följande gäller:

- En fast del uppgår till maximalt 250 miljoner kronor. Förutsättningen för att ett landsting ska få del av detta är att de avtal som landstingen har slutit med Försäkringskassan om åtgärder för att minska sjukskrivningarna kompletteras. De ska innehålla ett åtagande att vidta åtgärder inom

hälso- och sjukvården för att implementera de försäkringsmedicinska riktlinjer som utarbetas av Socialstyrelsen och Försäkringskassan. Vidtagna åtgärder ska redovisas i den årliga rapport som respektive landsting lämnar till Försäkringskassan. Om inte alla landsting gör sådana kompletteringar av sina avtal minskas den fasta delen i proportion till folkmängden i landstingen med ej kompletterade avtal. Den fasta delen fördelas i enlighet med folkmängden 2007-06-30.

- En rörlig del uppgår till maximalt 750 miljoner kronor. Storleken på denna del beror på hur mycket antalet sjukpenningdagar, netto minskar jämfört med föregående år. För minskning i det enskilda landstinget med 0–5 % uppgår bidraget till 20 % av medelersättningen per sjukpenningdag i riket år 2007 för varje minskad dag. För minskning i det enskilda landstinget som överstiger 5 % uppgår bidraget till 50 % av medelersättningen per sjukpenningdag i riket år 2007 för varje minskad dag. Om den totala rörliga delen för samtliga landsting, beräknad på detta sätt, överstiger 750 miljoner kronor reduceras varje landstings bidrag proportionellt.
- Om antalet nybeviljade sjuk-och aktivitetsersättningar (SA-ersättningar) ökar jämfört med föregående år i det enskilda landstinget minskas den rörliga delen med hänsyn till detta. Minskningen sker genom att en kvot bildas, med antalet nybeviljade SA-ersättningar 2006 i täljaren och antalet nybeviljade SA-ersättningar 2007 i nämnaren. Det bidrag som beräknats enligt punkten ovan multipliceras sedan med denna kvot.

Prognos och analys av 2007–2010

Orsaken till att Försäkringskassan skriver upp prognoserna för 2008 och 2009 är att avtalet har ändrats jämfört med föregående prognos, och det innebär att det rörliga bidraget har ökat. Även dagsersättningen har ökat något, vilket bidrar till att prognoserna ökar. Trots att prognosen för sjukpenningdagarna för hela riket inte visar på någon minskning mellan 2007 och 2008, så kan det finnas skillnader för länen. Försäkringskassan tror att minskningen i nettodagar på länsnivå kommer vara densamma som minskningen 2006–2007 men att dagsersättningen kommer öka, vilket bidrar till en högre utgiftsprognos 2009 än 2008. Om det sker en nedgång i antalet nettosjukpenningdagar kommer utgiften för bidraget att öka vilket bidrar med en viss osäkerhet.

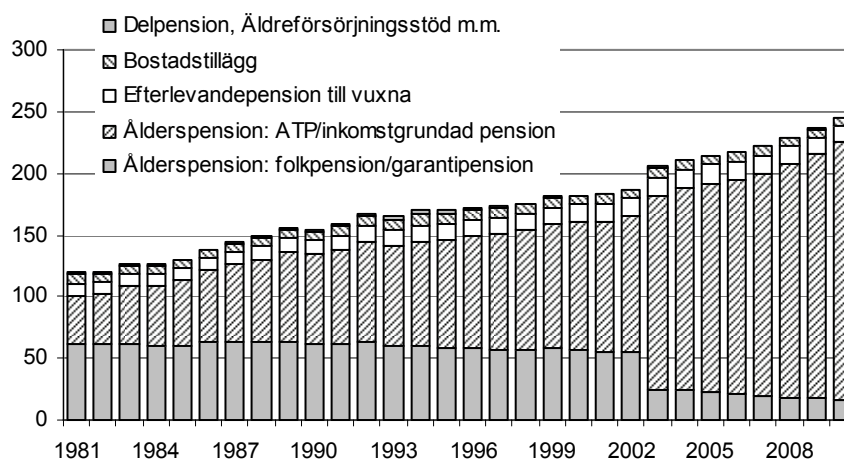
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom samt ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

I utgiftsområde 11 ingår förmånerna garantipension till ålderspension, efterlevandepension till vuxna, bostadstillägg till pensionärer och äldre-försörjningsstöd. Därtill redovisas även utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.

Försäkringsutgifterna i ett trettioårsperspektiv

I nedanstående diagram visas utgifterna sedan 1981 för de förmåner som i dag ingår i utgiftsområde 11 samt i ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.

Utgifter inom utgiftsområde 11 samt ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten, 1981–2010, miljarder kronor i 2005 års priser*

* Prognos för åren 2007–2010.

Ett ökande antal ålderspensionärer och en successiv höjning av medelpensionen medför att utgifterna inom utgiftsområde ekonomisk trygghet vid ålderdom ökar kontinuerligt. Utgifterna har ökat med drygt 80 procent i fasta priser mellan 1981 och 2006.

Utgifterna har ökat i jämn takt eftersom allt fler blir äldre och har allt högre pensioner. Den dominerande utgiftsposten är ålderspension. Inom ålderspension har den inkomstgrundade delen (som motsvarar tidigare ATP och en del av folkpensionen) ökat medan garantipensionen (som motsvarar delar av den tidigare folkpensionen samt pensionstillskott och ett särskilt grundavdrag inom skattesystemet) har minskat.

Sedan 2003 är det nya ålderspensionssystemet i drift fullt ut, även om utfasningen av de äldre reglerna kommer sträcka sig över flera decennier. År 2003 steg bruttoutgifterna för ålderspension kraftigt då det tidigare särskilda grundavdraget för pensionärer avskaffades. Utbetalningarna efter skatt ökade betydligt långsammare. Garantipensionens konstruktion skiljer sig från folkpensionens och utgifterna belastar därför till större del den inkomstgrundade delen av ålderspensionssystemet. Pensionsutgifterna beräknas fortsätta öka även kommande år, bland annat på grund av utvecklingen av priser och reallöner samt nya ålderspensionärs intjänade pensionsrätt. Garantipensionens andel beräknas fortsätta att sjunka snabbt. Mellan 2004 och 2009 förväntas utbetalningarna för den inkomstgrundade ålderspensionen öka med drygt 30 procent i fasta priser medan utgifterna för garantipension förväntas sjunka med omkring 20 procent.

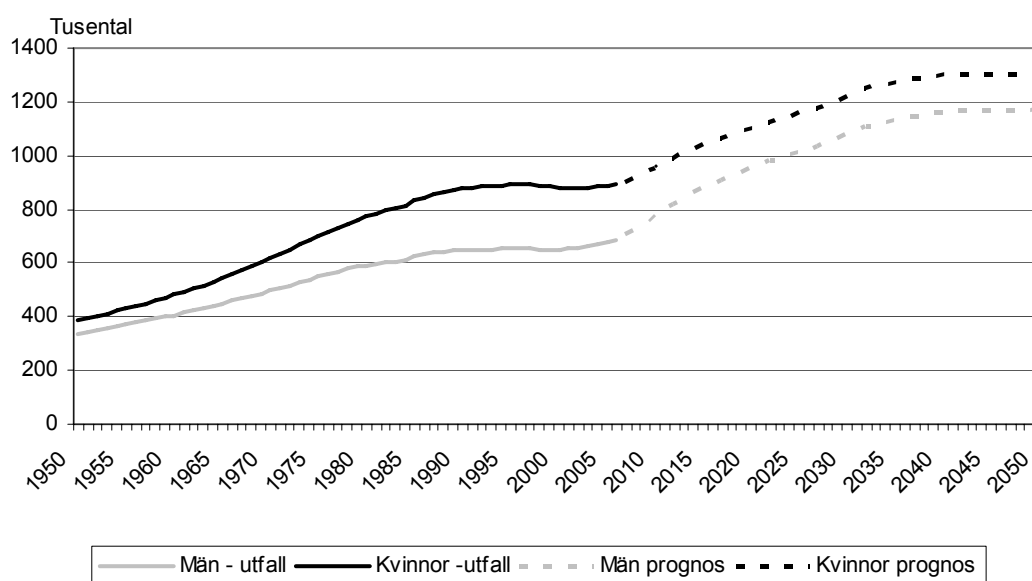
Utgifterna för efterlevandepension ökade 2003 i samband med att inkomstprövningen för änkepension togs bort och vissa anpassningar gjordes till det nya ålderspensionssystemet. Utgifterna har sedan sjunkit och förväntas sjunka i fasta priser under prognosperioden, främst på grund av en snabb minskning av antal personer med änkepension.

Faktorer som kan förväntas påverka den långsiktiga utgiftsutvecklingen
Försäkringskassan lyfter i detta budgetunderlag blicken över det fyraåriga perspektiv för vilket regelrätta prognoser ska lämnas för att lyfta fram de faktorer som på medellång (omkring 5 år) och lång sikt (minst 10 år) utifrån dagens perspektiv tycks vara de viktigaste för kostnadsutvecklingen. I pensionssystemet är tidsperspektivet ett annat, betydligt längre, än för övriga förmåner.

Från omkring 2020 kommer nyblivna ålderspensionärer endast att omfattas av det nya ålderspensionssystemet medan en betydande del av dem som redan pensionerats kommer att få åtminstone någon tilläggs pension (tidigare ATP) till omkring mitten av århundradet. Till omkring 2040 kommer en generell tillväxt att ske genom det successiva införandet av det nya systemet. Detta år har praktiskt taget alla ålderspensionärer haft möjlighet att arbeta in rätt till inkomstgrundad ålderspension inom det nya systemet under hela sin förvärvsaktiva tid. Därefter bör utgifterna endast följa de demografiska och ekonomiska trender som systemet är avsett att anpassa sig till.

En central demografisk faktor är hur stor befolkningen är som passerat den ålder då de flesta förväntas gå i pension. Som framgår av nedanstående diagram förväntas befolkningen över 65 år, efter att ha sjunkit något sedan början på 1990-talet, stiga snabbt under de närmaste 35 åren. Särskilt snabb förväntas ökningen bli under perioden 2006–2020, med nästan 2 procent årlig ökning.

Antal personer bosatta i Sverige som fyllt minst 65 år

Källa: SCB:s befolkningsprognos 2006

Det är även mycket viktigt vid vilka åldrar individer *faktiskt* slutar förvärvsarbete och går i pension. Försäkringskassan beräknar årligen ett mått som kallas *medelpensioneringsålder*. Måttet visar vid vilken ålder personer över 30 år bosatta i Sverige i genomsnitt börjar uppbära antingen ålderspension eller förtidspension (sjukersättning sedan 2003). Medelpensioneringsåldern minskade från 62 år 1998 till 59 år 2004. År 2005 var den drygt 60 år, 59 år för kvinnor och 61 år för män. Om man mäter medelpensioneringsåldern från 50 år i stället för 30 år var medelpensioneringsåldern år 2005 i stället 63 år.

Medelpensioneringsåldern visar inte vid vilken ålder personer i genomsnitt slutar att förvärvsarbete. För att mäta detta finns måttet *utträdesålder*. Detta mått visar vid vilken ålder utträdet ur arbetskraften sker för de personer som var förvärvsaktiva vid 50 års ålder. Utträdesåldern var ungefär 62 år 1998 och några år framåt i tiden. Under de senaste åren har utträdesåldern gått upp till drygt 63 år, något högre för män än för kvinnor.

På längre sikt beror utvecklingen av medelpensioneringsåldern och utträdesåldern på hur många som kommer att nybeviljas sjukersättning, vid vilken ålder människor väljer att sluta att förvärvsarbete och i vilken utsträckning

äldre personer efterfrågas på arbetsmarknaden. Medelpensioneringsåldern påverkas också av vid vilken ålder personer väljer att börja ta ut sin ålderspension vilket inte behöver överensstämma med den tidpunkt då de slutar att förvärvsarbeta.

Den långsiktiga utgiftsutvecklingen för bostadstillägg till pensionärer beror både på i vilken utsträckning framtidens pensionärer kommer att behöva inkomststöd vid sidan av pensionen och på hur många ålderspensionärer det kommer att finnas. Antalet ålderspensionärer med bostadstillägg beräknas minska under de närmaste åren. Många med bostadstillägg är äldre ålderspensionärer och nytillkomna ålderspensionärer har en högre medelpension. Minskningstakten beräknas emellertid avta med det ökade antalet ålderspensionärer.

Förmånen änkepension som i dag motsvarar omkring 95 procent av utgiften för efterlevandepension till vuxna kan till största del beräknas vara borta omkring mitten av århundradet. Förmånen är under avveckling och de yngsta kvinnorna som har änkepension är födda i början av 1970-talet.

20:1 Garantipension till ålderspension

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	-189 634	21 564 000	21 374 366	21 338 689	+225 311	+35 677
2007	0	20 574 800	20 574 800	20 436 000	+138 800	+138 800
2008	0 ²	19 566 000 ¹	19 566 000	19 566 000	0	0
2009	–	–	–	18 815 000	–	–
2010	–	–	–	18 174 000	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 21 339 miljoner kronor vilket är 225 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och 36 miljoner kronor lägre än tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 20 436 miljoner kronor vilket är 139 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Garantipension till ålderspension år 2008 belastas med 19 566 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslaget Garantipension till ålderspension för budgetåret 2008 anvisas 19 566 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Ändamål

Från anslaget bekostas främst garantipension till ålderspension samt särskilt pensionstillägg för långvarig vård av sjukt och handikappat barn.

Garantipension utges till en ålderspensionär som är 65 år eller äldre och som saknar inkomstgrundad pension eller har låg inkomstgrundad pension.

Garantipensionen beräknas på olika sätt beroende på om ålderspensionären är född före 1938 eller efter 1937. Olika nivåer gäller dessutom för gifta och ogifta ålderspensionärer. Garantipensionen minskas eller försvinner helt om ålderspensionären uppbär inkomstgrundad pension. Andra faktorer som påverkar garantipensionens storlek är till exempel om uttaget avser hel eller

partiell ålderspension och antalet år som pensionären har varit bosatt i Sverige. Även eventuell tjänstepension påverkar garantipensionen för de pensionärer som är födda 1937 eller tidigare.

Maximal garantipension för en ogift ålderspensionär som är född 1938 eller senare är 2,13 prisbasbelopp. För en gift ålderspensionär som är född 1938 eller senare är basnivån 1,9 prisbasbelopp. Maximal garantipension för pensionärer som är födda 1937 eller tidigare är 2,1814 prisbasbelopp för ogifta och 1,9434 prisbasbelopp för gifta.

Särskilt pensionstillägg utges till en ålderspensionär som har vårdat sjukt eller handikappat barn under minst sex år och därmed avstått från förvärvsarbete. Maximalt tillägg är 50 procent av prisbasbeloppet för den som börjar ta ut tillägget vid 65 års ålder.

Hustrutillägg, som också finansieras från anslaget, är under avveckling. Utgifterna understiger numer 1 miljon kronor per år.

Delpension, som år 2004 finansierades från anslaget, betalas inte längre ut. Regleringar av den statliga ålderspensionsavgiften för delpension redovisas från och med 2005 under inkomstiteln 2811 "Övriga inkomster från statens verksamhet".

Anslaget finansieras helt med statliga medel.

Antaganden

De antaganden som används vid beräkningarna är utveckling av prisbasbeloppet och inkomstindex samt SCB:s befolkningsprognos.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen år 2006 blev 21 339 miljoner kronor varav 19 548 miljoner kronor avser garantipension till pensionärer som är födda 1937 eller tidigare, 1 774 miljoner kronor avser garantipension till ålderspensionärer som är födda 1938 eller senare och knappt 17 miljoner kronor avser särskilt pensionstillägg.

Antalet garantipensioner vid mitten av året var ungefär 828 000, varav drygt 103 000 avser ålderspensionärer födda 1938 eller senare. Antalet garantipensioner minskade kontinuerligt under året.

Medelbeloppets årsnivå för garantipension för dem som var födda 1937 eller tidigare var ungefär 26 900 kronor och för dem som var födda 1938 eller senare ungefär 17 000 kronor. Medelbeloppet är betydligt högre för äldre åldersgrupper än för yngre.

Antalet personer med särskilt pensionstillägg var knappt 1 400 vid mitten av år 2006.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 20 436 miljoner kronor varav 18 168 miljoner kronor för garantipension för dem som är födda 1937 eller tidigare, 2 251 miljoner kronor för garantipension för dem som är födda 1938 eller senare och drygt 16 miljoner kronor för särskilt pensionstillägg.

Utgifterna för garantipension beräknas minska varje år trots att prisbasbeloppet räknas upp. Orsaken till att utgifterna minskar är att en allt större andel av ålderspensionärerna beräknas att få inkomstgrundad pension. Dessutom ökar genomsnittlig inkomstgrundad pension. Utgifterna för garantipension beräknas bli 19 550 miljoner kronor år 2008 och 18 158 miljoner kronor år 2010.

Ungefär 807 000 ålderspensionärer beräknas ha garantipension vid mitten av år 2007. Antalet ålderspensionärer med garantipension beräknas fortsätta att minska kommande år. Vid mitten av år 2008 beräknas antalet garantipensioner vara 789 000 och år 2010 beräknas det vara 759 000. Minskningstakten beräknas avta beroende på att det totala antalet ålderspensionärer beräknas bli fler.

Medelbeloppet för de två grupperna av ålderspensionärer med garantipension beräknas minska något till och med 2008. År 2009–2010 beräknas medelbeloppet vara i stort sett oförändrat eftersom prisbasbeloppet beräknas öka något mer än åren innan. Medelbeloppet för garantipension totalt sett minskar ganska kraftigt eftersom den grupp som är född 1938 eller senare, med ett lägre medelbelopp, utgör en allt större andel av ålderspensionärerna.

Försäkringskassan har ändrat sin tolkning av reglerna vid beräkning av garantipension vid tillämpning av Förordning (EEG) 1408/71. Förändringen beräknas bli genomförd i början av 2007. Den ändrade regeltolkningen beräknas medföra en sänkning av medelbeloppen vid nybeviljande av garantipension jämfört med tidigare tolkning.

Antalet personer med *särskilt pensionstillägg* ökade tidigare men utvecklingen har nu vänt. På lång sikt kommer förmånen att avvecklas. År 2008 beräknas antalet särskilda pensionstillägg vara ungefär 1 290. Utgiften för särskilt pensionstillägg beräknas bli 15,9 miljoner kronor år 2008.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007 kan helt hänföras till ändrad tolkning av reglerna vid beräkning av garantipension vid tillämpning av Förordning (EEG) 1408/71.

Känslighetsanalys

För år 2008 beräknas anslagsbelastningen bli 19 566 miljoner kronor varav 19 550 miljoner kronor avser garantipension. Vid beräkningarna har prisbasbeloppet 40 900 kr använts för år 2008. En avvikelse med 100 kr från detta prisbasbelopp påverkar anslagsbehovet år 2008 med ungefär 66 miljoner kronor.

Om inkomstindex blir en procent högre än enligt förutsättningarna beräknas anslagsbehovet minska med ungefär 98 miljoner kronor.

Samma förändring av priserna som prisbasbeloppet grundar sig på påverkar också inkomstindex. Om inflationen och prisbasbeloppet blir högre än beräknat blir oftast även inkomstindex högre. Därigenom ökar både garantipensionen före avdrag och avdragets storlek. Om prisbasbeloppet blir 100 kronor högre än beräknat och även inkomstindex höjs i motsvarande mån beräknas utgifterna för garantipension öka med ungefär 41 miljoner kronor.

Om antalet garantipensioner skulle bli 1 000 fler än beräknat år 2008 ökar anslagsbehovet med 25 miljoner kronor förutsatt att de som tillkommer har samma medelbelopp som de som finns i beståndet. Det bör dock påpekas att de pensionärer som ligger nära inkomstgränsen för att vara berättigade till garantipension påverkar utgifterna i betydligt mindre omfattning. Om 1 000 garantipensionärer tillkommer från detta ”gränsskikt” påverkas utgifterna kanske bara med någon miljon kronor.

Om medelbeloppets årsnivå för garantipension skulle avvika från det beräknade medelbeloppet med 100 kr påverkas anslagsbehovet med 79 miljoner kronor.

Både antalet garantipensioner och medelbeloppet påverkas av hur den inkomstgrundade ålderspensionen utvecklas. I ett längre perspektiv är denna utveckling osäker, den påverkas av konjunktur och utvecklingen på arbetsmarknaden vad gäller arbetslöshet och utträdesålder etc. Det finns dock en tröghet i systemet, antalet nytillkommande ålderspensioner ett visst år är relativt få jämfört med dem som fanns i systemet tidigare. På några års sikt bör utvecklingen vara relativt stabil.

20:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	-441 650	15 902 000	15 460 350	15 812 630	+89 370	-352 280
2007	-352 280	15 869 000	15 516 720	15 759 000	+110 000	-242 280
2008	-242 000	16 028 000 ¹	15 786 000	15 786 000	+242 000	0
2009	-	-	-	15 829 000	-	-
2010	-	-	-	15 872 000	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 15 813 miljoner kronor vilket är 89 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet men 352 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 15 759 miljoner kronor vilket är 110 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet men 242 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Efterlevandepensioner till vuxna år 2008 kommer att belastas med 15 786 miljoner kronor. Eftersom det beräknas finnas ett ingående underskott på 242 miljoner kronor föreslår Försäkringskassan att det under anslaget Efterlevandepensioner till vuxna för budgetåret 2008 anvisas 16 028 miljoner kronor.

Ändamål

Från anslaget bekostas omställningspension, förlängd omställningspension, särskild efterlevandepension och änkepension samt garantipension till dessa ersättningar.

Omställningspension betalas ut till efterlevande man eller kvinna som inte har fyllt 65 år. Omställningspension betalas numer ut under tolv månader. Omställningspension kan betalas ut för förlängd tid (förlängd omställningspension) om den efterlevande har vårdnaden om barn under 18 år. Den kan då förlängas med 12 månader. Dock betalas förlängd omställningspension alltid ut till och med den månad det yngsta barnet fyller 12 år.

Omställningspensionen utgör 55 procent av efterlevandepensionsunderlaget. Detta grundar sig på den avlidnes pensionsbehållning i ålderspensions-systemet.

Garantipension till omställningspension är ett grundskydd. Basnivån är 2,13 prisbasbelopp. Om den avlidne inte kan tillgodoräknas 40 års försäkringstid avkortas basnivån med 1/40 för varje år som saknas. Garantipensionen minskas med den omställningspension som betalas ut.

Änkepensioneringen är under avveckling. Änkepension kan betalas ut till änkor om de var gifta med den nu avlidne vid utgången av år 1989 eller om de redan var änkor vid denna tidpunkt.

Änkepensionen utgör 40 procent av den avlidnes tilläggspension eller 35 procent om det finns barn som har rätt till barnpension. Änkepension beräknas på de pensionspoäng i det tidigare ATP-systemet som den avlidne kan tillgodoräknas. Änkor som är födda 1945 eller senare får bara tillgodoräkna sig pensionspoäng till och med 1989. I änkepensionen kan också ingå ett tillägg på 90 procent av prisbasbeloppet för änkor under 65 år.

Till änkor som är födda 1944 eller tidigare kan garantipension betalas ut. Om dödsfallet inträffade före år 2003 kan garantipension betalas ut också till änkor födda 1945 eller senare. Garantipensionen betalas längst ut till och med månaden före 65-årsdagen.

Särskild efterlevandepension kan inte nybeviljas efter december 2002. Förmånen kan dock betalas ut även för tid därefter för den som hade rätt till förmånen i december 2002.

Omfattande övergångsregler finns för efterlevandepensionerna utöver vad som nämnts ovan.

Anslaget belastas med de totala utgifterna för förmånerna. Det finns en särskild socialavgift för efterlevandepensioneringen. Socialavgiften finansierar inkomstgrundad efterlevandepension och förvaltningskostnader men inte garantipension.

Det kan i sammanhanget nämnas att det också finns ett frivilligt efterlevandeskydd i premiepensionssystemet inom ålderspensionssystemet.

Antaganden

De antaganden som används vid beräkningarna är prisbasbeloppet, inkomstindex och SCB:s befolkningsprognos.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen 2006 blev 15 813 miljoner kronor varav 14 497 miljoner kronor avser änkepension och 703 miljoner kronor avser garanti- pension till änkepension. Utgifterna för omställningspension och förlängd omställningspension blev sammanlagt 611 miljoner kronor och utgifterna för särskild efterlevandepension knappt 2 miljoner kronor.

Anslagsbelastningen blev något lägre 2006 jämfört med 2005.

Utgifterna domineras av änkepension. Denna förmån är under avveckling. Genomsnittlig änkepension ökade 2006 på grund av indexuppräkningsar. Antalet änkepensioner minskade med ungefär 6 000 vilket kan jämföras med knappt 5 000 per år 2004 och 2005. Antalet garantipensioner till änke- pension minskade med ungefär 3 700 år 2006, något mer än 10 procent.

Antalet omställningspensioner ökade 2006 beroende på övergångsregler. Änkor födda före 1945 som var gifta 1989 (eller redan var änkor detta år) får i första hand änkepension i stället för omställningspension. I takt med att dessa kvinnor fyller 65 år får en allt större andel änkor under 65 år omställ- ningspension.

Antalet med förlängd omställningspension minskade obetydligt under 2006.

Under 2006 var det i medeltal drygt 364 000 kvinnor som uppbar änke- pension och 31 400 som hade garantipension till änkepension.

Antalet omställningspensioner var i genomsnitt under året ungefär 3 600 och antalet garantipensioner till omställningspension 3 100. Uppgifterna om antal omställningspensioner är dock något missvisande. En del omställ- ningspensioner betalas ut retroaktivt och finns då inte med i statistiken. Det verkliga antalet torde vara minst 500 fler.

Antalet förlängda omställningspensioner var knappt 2 900 i medeltal under året och antalet garantipensioner till förlängd omställningspension knappt 2 800.

Prognos och analys av 2007–2010

Änkepension

Antalet änkepensioner beräknas minska med ungefär 6 000 per år 2007– 2009, dvs. ungefär samma minskningstakt som 2006. År 2010 beräknas antalet minska lite mer. Det beror på att den garantiregel som finns för samordning med ålderspension inte gäller dem som fyller 65 år 2010 eller senare. År 2008 beräknas antalet änkepensioner vara ungefär 353 000 och år 2010 ungefär 340 000. Utgifterna för änkepension beräknas ändå öka nomi- nellt under prognosperioden till 14 567 miljoner kronor år 2008 och 14 756

miljoner kronor år 2010. Utgiftsökningen beror på indexuppräknningar, mätta i fast penningvärde beräknas utgifterna minska.

Antalet garantipensioner till änkepension beräknas minska kraftigt till 23 500 i genomsnitt under år 2008 och 15 300 år 2010. Ett skäl till detta är att nya änkor som är födda 1945 eller senare inte har rätt till garantipension. Utgifterna för garantipension till änkepension beräknas bli 541 miljoner kronor år 2008 och 368 miljoner kronor år 2010.

Omställningspension m.m.

Antalet omställningspensioner beräknas fortsätta öka till och med 2009 på grund av de övergångsregler som innebär att änkepension successivt fasas ut. År 2008 beräknas antalet vara ungefär 4 100 och år 2010 ungefär 4 400

Antalet med förlängd omställningspension beräknas inte förändras nämnvärt. Däremot beräknas antalet med garantipension till förlängd omställningspension minska något som en följd av övergångsregler.

Sammantaget beräknas utgifterna för omställningspension och förlängd omställningspension, inklusive garantipension, bli 676 miljoner kronor år 2008 och 747 miljoner kronor år 2010.

Utgifterna för särskild efterlevandepension beräknas bli 1,7 miljoner kronor år 2008 och 1,3 miljoner kronor år 2010.

De små prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

Känslighetsanalys

Försäkringskassan beräknar anslagsbelastningen för 2008 till 15 786 miljoner kronor. Vid beräkningarna har prisbasbeloppet 40 900 kr och inkomstindex 130,47 använts för 2008.

En ökning av inkomstindex med en procent ökar anslagsbelastningen med 147 miljoner kronor.

En avvikelse med 100 kronor från prisbasbeloppet 40 900 kronor påverkar anslagsbehovet med ungefär 3 miljoner kronor.

Inkomstgrundad änkepension svarar för den största utgiftsposten. Om antalet änkepensioner skulle avvika med 1 000 från det beräknade antalet år 2008 påverkas anslagsbehovet med 41 miljoner kronor. Om medelbeloppet för änkepension avviker med 100 kronor från det beräknade medelbeloppet år 2008 påverkas anslagsbehovet med 35 miljoner kronor.

20:3 Bostadstillägg till pensionärer

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	-296 999	7 546 000	7 249 001	7 448 163	+97 837	-199 162
2007	-199 162	7 355 000	7 155 838	7 411 000	-56 000	-255 162
2008	-255 000	7 633 000 ¹	7 378 000	7 378 000	+255 000	0
2009	-	-	-	7 241 000	-	-
2010	-	-	-	7 074 000	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 7 448 miljoner kronor vilket är 98 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet men 199 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 7 411 miljoner kronor vilket är 56 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 255 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Bostadstillägg till pensionärer år 2008 kommer att belastas med 7 378 miljoner kronor. Eftersom det beräknas finnas ett ingående underskott på 255 miljoner kronor föreslår Försäkringskassan att under anslaget Bostadstillägg till pensionärer för budgetåret 2008 anvisas 7 633 miljoner kronor.

Ändamål

Från anslaget bekostas bostadstillägg till pensionärer (BTP) och särskilt bostadstillägg till pensionärer (SBTP).

Bostadstillägg till pensionärer kan betalas ut till den som är bosatt i Sverige och har en förmån i form av hel ålderspension över 65 år, änkepension, särskild efterlevandepension eller hustrutillägg. Bostadstillägget är inkomstprövat och beräknas utifrån boendekostnaden.

Bostadstillägg lämnas med maximalt 93 procent av bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 5 000 kronor för den som är ogift och

2 500 kronor för den som är gift. År 2006 var denna gräns 4 850 kronor respektive 2 425 kronor. Ersättningsnivån höjdes i juli 2006 från 91 till 93 procent av boendekostnaden. Bostadskostnaden för var och en av makarna beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad. Därifrån dras en viss del av den sökandes inkomst. Vad som då blir över är det bostadstillägg som ska betalas ut.

Särskilt bostadstillägg betalas ut för att täcka utgifter upp till skälig levnadsnivå efter det att bostadskostnaden är betald och skatt för pension är avdragen. Högsta skäliga bostadskostnad för särskilt bostadstillägg år 2007 är 6 200 kronor för ogifta och 3 100 kronor för gifta. En skälig levnadsnivå, räknat per månad, anses motsvara en tolfedel av 1,294 prisbasbelopp för den som är ogift och en tolfedel av 1,084 prisbasbelopp för den som är gift.

Inkomster som påverkar storleken av bostadstillägget beräknas enligt skatterättsliga regler. Som inkomst räknas inkomst av tjänst, näringsverksamhet och kapital. Även vissa skattefria inkomster ingår i beräkning av bidragsgrundande inkomst.

Anslaget finansieras i sin helhet med statliga medel.

Antaganden

Beräkningarna grundas på antaganden om inkomstindex, bostadskostnader-
nas utveckling och befolkningsutveckling.

Analys av 2006

Det genomfördes regeländringar för bostadstillägget 2006. Bostadskostnadsgränsen höjdes från 4 670 kr till 4 850 kr för personer 65 år och över. Bostadskostnadsgränsen för särskilt bostadstillägg höjdes från 5 870 kr till 6 050 kr för samma grupp. Ersättningsnivån höjdes i juli 2006 från 91 till 93 procent av boendekostnaden.

Utfallet blev lägre jämfört med vad som i förväg prognostiserades (t.ex. 102 miljoner kronor lägre jämfört med anslagsuppföljningen augusti 2005 med hänsyn tagen till regeländringar).

Orsaken är den låga räntan under senare år som gav utslag på hyran 2006 för hyres- och bostadsrätter. I många fall resulterade bostadsföretagens hyresförhandlingar i oförändrad hyra från 2005 till 2006 och för en del bostadsföretag resulterade det i sänkt hyra/avgift. Även de retroaktiva utbetalningarna blev lägre än vad som antogs i anslagsuppföljningen augusti 2005.

Volym

Medelantalet BTP-tagare till ålderspension minskade från 294 000 år 2005 till 288 000 år 2006. Som en följd av detta minskade utgifterna något. Anledningen till antalsminskningen är att antalet pensionärer som är berättigade till bostadstillägg minskar långsiktigt. Det beror på att många BTP-tagare är äldre ålderspensionärer och att nytillkomna ålderspensionärer har en högre medelpension.

Antalet pensionärer med bostadstillägg minskade något mindre än normalt till följd av regeländringar.

Medelbelopp

Medelbeloppet ökade till följd av högre bostadskostnader samt regeländringar. Ersättningsnivån höjdes i juli 2006 från 91 till 93 procent av boendekostnaden. Medelbeloppet för bostadstillägg till pensionärer höjdes från 24 000 kronor 2005 till 24 700 kronor 2006.

Särskilt bostadstillägg

Utgifterna för särskilt bostadstillägg sjönk från 12 miljoner kronor år 2005 till 7 miljoner kronor år 2006. Det beror på de regeländringar som genomfördes 2006. Regeländringarna medförde en minskning av medelbelopp och antal pensionärer med särskilt bostadstillägg.

Prognos och analys av 2007–2010

Det har genomförts regeländringar för bostadstillägget 2007. Bostadskostnadsgränsen har höjts från 4 850 kr till 5 000 kr för personer 65 år och över. Bostadskostnadsgränsen för särskilt bostadstillägg har höjts från 6 050 kr till 6 200 kr för samma grupp. Försäkringskassan beräknar att utgiften som en följd av regeländringarna ökar med 79 miljoner kronor.

Volym

Från 2006 till 2007 beräknas antalet BTP-tagare med ålderspension minska med ungefär 6 000 personer. Antalsminskningen beräknas ha varit större om inte regeländringar genomförts.

För åren efter 2007 beräknas antalet ålderspensionärer med bostadstillägg minska som ett led i den långsiktiga utvecklingen. Minskningstakten beräknas dock avta med anledning av de allt större årskullar som fyller 65 år kommande år.

Medelbelopp

Medelbeloppet beräknas öka något 2007 på grund av regeländringar samt höjda bostadskostnader. Detta dämpas något av höjt inkomstindex.

Bostadskostnaderna beräknas öka med ungefär 0,8 procent från 2006 till 2007 samtidigt som den inkomstgrundande pensionen ökar med 1,6 procent. Bostadskostnadsökningen blir något lägre av att Försäkringskassan från och med 2007 gör ett större avdrag för hushållsel jämfört med tidigare.

Schabloner för boendekostnad fastställs av Försäkringskassan varje år och de används i regelverket för bostadstillägg. Den ändrade schablonen leder till en lägre beräknad boendekostnad för dem som bor i småhus samt för lägenhetsinnehavare där hushållsel ingår i hyran. För dessa hushåll måste ett avdrag göras för hushållsel eftersom den delen inte är bidragsgrundande. Försäkringskassan har i en mikrosimuleringsmodell beräknat att effekterna av de ändrade schablonerna medför en minskning av utgiften för år 2007 med 88 miljoner kronor.

För åren efter 2007 ökar medelbeloppet på grund av ökade bostadskostnader. Enligt förutsättningar från KI beräknas inkomstindex öka relativt kraftigt år 2008–2010, vilket har en dämpande effekt på ökningen av medelbeloppet. Boendekostnaderna har dock större betydelse för medelbeloppet än inkomstindex.

Särskilt bostadstillägg

Utgifterna för särskilt bostadstillägg till pensionärer ökar under 2007 på grund av en ändrad beräkningsrutin. Detta innebär att SBTP kan bli högre för dem som har en make/maka med låg inkomst. Försäkringskassan har beräknat att effekterna av den ändrade SBTP-beräkningen medför en ökning av utgiften för år 2007 med 33 miljoner kronor.

Från 2006 till 2007 beräknas utgifterna öka från 7 till 40 miljoner kronor. Antalet personer som omfattas av förmånen 2007 beräknas till 3 900 och medelbeloppet till 9 900 kronor. Antal och medelbelopp för SBTP antas vara i stort sett oförändrat från 2007 till 2010.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007 kan helt hänföras till förändrad beräkningsrutin för särskilt bostadstillägg.

Känslighetsanalys

Statens utgift för bostadstillägg till pensionärer för budgetåret 2008 beräknas till 7 378 miljoner kronor.

Många olika faktorer påverkar utgifterna för BTP. Effekten kan vara olika för olika individer beroende på om de har förmögenhet, vilken typ av pension och inkomst de har, samt boendekostnad. För att beräkna hur förändringar av olika faktorer påverkar utgiften har beräkningar gjorts i en mikrosimuleringsmodell.

Om boendekostnadsindex ökar med 1 procentenhet bedöms BTP-utgifterna öka med 91 miljoner kronor. En bostadskostnadsökning har en stor inverkan på medelbeloppet men ökar även antalet individer som erhåller BTP. Inkomstindex påverkar utgifterna eftersom det påverkar den inkomstrelaterade pensionen. En ökning av inkomstindex med 1 procent bedöms minska utgifterna för BTP med ungefär 53 miljoner kronor.

Om 1 000 personer tillkommer utöver prognosen ökar BTP-utgifterna med 27 miljoner kronor förutsatt att de som tillkommer har samma genomsnittliga BTP som de som finns i beståndet. Det bör dock påpekas att de som ligger nära inkomstgränsen för att vara berättigade till BTP påverkar utgifterna i betydligt mindre omfattning. Om 1 000 BTP-tagare tillkommer från detta "gränsskikt" påverkas utgifterna kanske bara med någon miljon kronor.

20:4 Äldreförsörjningsstöd

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	467 000	467 000	419 196	+47 804	+47 804
2007	0	402 700	402 700	385 000	+17 700	+17 700
2008	0 ²	381 000 ¹	381 000	381 000	0	0
2009	–	–	–	382 000	–	–
2010	–	–	–	386 000	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 419 miljoner kronor vilket är 48 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 385 miljoner kronor vilket är 18 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Äldreförsörjningsstöd år 2008 belastas med 381 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslaget Äldreförsörjningsstöd för budgetåret 2008 anvisas 381 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Ändamål

Från anslaget bekostas Äldreförsörjningsstöd. Detta är avsett för personer över 65 år som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra förmåner inom det allmänna pensionssystemet. Det kan vara personer som har en låg pension eller som helt saknar pension på grund av att de vistats för få år i Sverige. Även de som har tidiga uttag av pension och de som inte betalat in tillräckliga avgifter kan vid 65 års ålder få äldreförsörjningsstöd på grund av att de har reducerad garantipension. Äldreförsörjningsstöd kan beviljas till den som är bosatt i Sverige och som har fyllt 65 år.

Äldreförsörjningsstöd betalas ut med det belopp varmed den sökandes inkomster efter avdrag för skälig bostadskostnad understiger en skälig

levnadsnivå. Vid prövning av rätten till äldreförsörjningsstöd ska först den sökandes inkomster beräknas. Från inkomsterna görs avdrag för skälig bostadskostnad. Det som återstår av den sökandes inkomster efter avdrag för skälig bostadskostnad jämförs med ett fastställt belopp för skälig levnadsnivå. Som skälig bostadskostnad anses en bostadskostnad som uppgår till högst 6 200 kronor per månad för ogift och 3 150 kronor per månad för gift. År 2006 var denna gräns 6 050 respektive 3 025 kronor. Bostadskostnaden för var och en av makarna beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad. En skälig levnadsnivå, räknat per månad, anses motsvara en tolfedel av 1,294 prisbasbelopp för den som är ogift och en tolfedel av 1,084 prisbasbelopp för den som är gift.

Anslaget finansieras i sin helhet med statliga medel.

Antaganden

Beräkningarna grundas på antaganden om prisbasbelopp, bostadskostnadernas utveckling och antalsutveckling för målgruppen.

Analys av 2006

Det genomfördes regeländringar för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd 2006. Bostadskostnadsgränsen för bostadstillägg höjdes från 4 670 kronor till 4 850 kronor för personer 65 år och över. Ersättningsnivån för bostadstillägg höjdes i juli 2006 från 91 till 93 procent av boendekostnaden. Bostadskostnadsgränsen för särskilt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd höjdes från 5 870 kronor till 6 050 kronor.

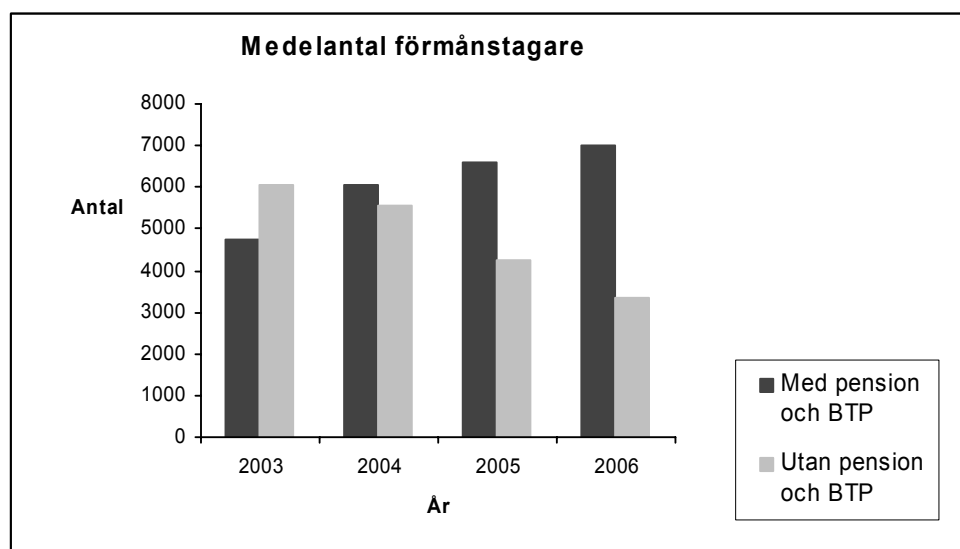
Utfallet blev lägre jämfört med vad som i förväg prognostiserades (t.ex. 44 miljoner kronor lägre jämfört med anslagsuppföljningen augusti 2005 med hänsyn tagen till regeländringar).

Skillnaden förklaras huvudsakligen av att antalet förmånstagare utan pension blev färre än vad som då beräknades. I anslagsuppföljningen augusti 2005 beräknades minskningstakten avta eftersom färre ÄFS-tagare antogs få hel garantipension efter 10 års bosättningsstid. Individer födda 1937 och tidigare kan få hel garantipension efter 10 års bosättningsstid. Utflöde var dock högt samtidigt som inflödet var lågt.

Volym

Antalet personer som fick äldreförsörjningsstöd (ÄFS) 2006 var i genomsnitt 10 400.

Förmånstagarna kan delas in i två grupper, de som har pension och de som inte har pension. De utan pension var i medeltal 3 400 personer år 2006.

Antalet utan pension har minskat under 2006 på grund av att många har fått hel garantipension efter 10 års bosättningsstid. Efter 10 års bosättningsstid kan de som är födda 1937 och tidigare få hel garantipension. Antalsminskningen sänkte utgiften under 2006 eftersom de som gick över till garantipension hade genomsnittligt relativt höga belopp i ÄFS. Inflödet av nya förmånstagare var lågt under 2006. En av orsakerna är att det under senare år varit få utrikesfödda med socialbidrag mellan 60 och 64 år och som har varit bosatta i Sverige under en kort period. Denna grupp har även minskat från år 2001 till 2005.

Den andra delgruppen är de som har låg pension med bostadstillägg (BTP) och eventuellt särskilt bostadstillägg (SBTP), men som ändå hamnar under skälig levnadsnivå. Det kan vara personer som har vistats för kort tid i Sverige för att få hel garantipension eller personer som har reducerad garantipension av någon orsak. Gruppen består till viss del av personer födda i Sverige. Antalet i delgruppen var i genomsnitt 7 000 personer 2006. Gruppen ökar i antal eftersom det är en något större andel av dem som är födda 1938 och senare som får ÄFS. Orsaken till det är att de som är födda 1938 och senare inte är berättigade till hel garantipension efter 10 års bosättningsstid.

Antal förmånstagare (ÄFS) i december 2006 för födda 1932–1941

Grupp	Födelseår									
	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941
Utan pension och BTP	197	174	220	202	177	224	198	171	166	95
Med pension och BTP	176	173	247	272	274	366	1055	1132	1195	1017

Medelbelopp

Medelbeloppet för 2006 blev 38 800 kronor, 76 200 kronor för dem utan pension och 20 900 kronor för gruppen med pension och BTP. Medelbeloppet minskade från 2005 till 2006 eftersom antalet med låga belopp ökade samtidigt som antalet med höga belopp minskade. Medelbeloppet sänktes även av de regeländringar som var för bostadstillägg.

Prognos och analys av 2007–2010

Det har genomförts regeländringar för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd 2007. Bostadskostnadsgränsen för bostadstillägg har höjts från 4 850 kronor till 5 000 kronor för personer 65 år och över. Bostadskostnadsgränsen för särskilt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd har höjts från 6 050 kronor till 6 200 kronor. Försäkringskassan bedömer att utgiften för anslaget minskar med 8 miljoner kronor som en följd av regeländringarna. Utgifterna sjunker eftersom en del personer får bostadstillägg i stället för äldreförsörjningsstöd. Regeländringarna påverkar nästan uteslutande den gruppen som har pension och bostadstillägg. Medelbelopp och antal förmånstagare sjunker.

Försäkringskassan har justerat beräkningsrutinen för särskilt bostadstillägg. Detta innebär att särskilt bostadstillägg kan bli högre för dem som har en make/maka med låg inkomst. ÄFS blir därmed lägre för en del personer.

Försäkringskassan har även ändrat beräkningsrutinen vid beräkning av boendekostnad för äldreförsörjningsstöd. Tidigare har bostadsbidrag reducerat boendekostnaden samtidigt som den tagits upp i inkomstberäkningen. Detta har ändrats så att bostadsbidraget ej längre reducerar boendekostnaden för äldreförsörjningsstöd. Den ändrade beräkningsrutinen leder till högre ÄFS för dem som har både bostadsbidrag och ÄFS.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007 kan helt hänföras till förändrad beräkningsrutin för särskilt bostadstillägg.

Volym

Medelantalet förmånstagare beräknas sjunka något till 2007 för att sedan öka svagt. Orsaken till att medelantalet ökar till 2008 är att en större andel av dem som är födda 1938 eller senare är berättigade till ÄFS. Det förklaras huvudsakligen av att de som är födda 1938 och senare inte är berättigade till hel garantipension efter 10 års bosättningsstid.

Utgiften för ÄFS sjunker eftersom antalet förmånstagare utan pension minskar. Medelbeloppet för dem är relativt högt och en antalsminskning för denna grupp har därför stor inverkan på utgiften.

Hänsyn tas till statistik för invandring och socialbidrag för utrikesfödda i åldersgruppen 60–64 år när prognoserna beräknas. En uppskattning av utflöde ur förmånen är mer osäker eftersom statistik för bosättningsstid saknas i registren. Antal beviljade uppehållstillstånd (asylskäl) för 10 år sedan är dock en variabel som används i prognosmodellen.

Antalet förmånstagare utan pension beräknas minska något kommande år. Statistik från socialstyrelsen visar att det är få utrikesfödda med socialbidrag som är mellan 60 och 64 år och som har varit bosatta i Sverige under en kort period. Denna grupp har även minskat från 2001 till 2005. Det är relativt få som invandrar till Sverige som är 65 år och äldre. Inflödet av nya förmånstagare beräknas fortsatt vara lågt och vara på ungefär samma nivå som 2006.

Antal ÄFS-tagare utan pension minskar dessutom på grund av att personer som är födda 1937 och tidigare får hel garantipension efter 10 års bosättningsstid. Många invandrare, framför allt från forna Jugoslavien, beviljades uppehållstillstånd under 1993–1994. Minskningen av medelantalet mellan 2003 och 2006 är troligen delvis en effekt av det och antalet beräknas inte minska fullt lika kraftigt kommande år.

Antalet ÄFS-tagare med pension och BTP bedöms öka kommande år. Det grundas på att det är betydligt fler av dem födda 1938–1941 som har ÄFS jämfört med dem som är födda 1937 och närmast tidigare år. Många av dem som har pension och ÄFS är mellan 65 och 70 år.

Antalet i båda grupper kan påverkas vid ökad eller minskad invandring.

Medelbelopp

Medelbeloppet beräknas minska med anledning av att andelen med relativt höga belopp beräknas minska och andelen med relativt låga belopp beräknas öka. Medelbelopp minskar även på grund av regeländringar. Bortsett från detta ökar medelbeloppet eftersom boendekostnader och prisbasbelopp ökar.

Bostadskostnaderna beräknas öka med ungefär 1,9 procent från 2006 till 2007 samtidigt som prisbasbelopp ökar med 1,5 procent.

Känslighetsanalys

Statens utgifter för äldreförsörjningsstöd för budgetår 2008 beräknas till 381 miljoner kronor.

Många olika faktorer påverkar utgifterna för ÄFS. Effekten kan vara olika för olika individer beroende på om de har förmögenhet, vilken typ av pension och inkomst de har, samt boendekostnad. För att beräkna hur förändringar av olika faktorer påverkar utgiften har beräkningar gjorts i en mikrosimuleringsmodell.

Om boendekostnaderna i genomsnitt höjs med 1 procent beräknas utgifterna för äldreförsörjningsstöd öka med 1,9 miljoner kronor. En bostadskostnadsökning har en stor inverkan på medelbeloppet. En ökning av prisbasbeloppet med 100 kronor beräknas öka utgifterna med 0,3 miljoner kronor.

Om 1 000 personer med ÄFS tillkommer utöver prognosen ökar utgifterna för äldreförsörjningsstöd med 36 miljoner kronor förutsatt att de som tillkommer har samma medelbelopp som dem i beståndet.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	–	–	–	179 137 000 ¹	–	–
2007	–	–	–	188 465 000	–	–
2008	–	–	–	200 883 000	–	–
2009	–	–	–	215 768 000	–	–
2010	–	–	–	232 527 000	–	–

¹ Preliminärt.

Utgifterna för 2006 blev preliminärt 179 137 miljoner kronor, för 2007 beräknas de bli 188 465 miljoner kronor och för 2008 beräknas de bli 200 883 miljoner kronor.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten från och med 2008 inte längre redovisas under statens utgiftstak.

Försäkringskassan anser

Ett mål för det nya pensionssystemet är att det ska vara finansiellt fristående från statsbudgeten. Riksdagen har därför beslutat att utforma det nya systemet så att det är finansiellt stabilt. Detta i bemärkelsen att inkomstpensionssystemet kan finansiera sitt åtagande med en fast avgiftssats och buffertfondens medel. Ett av syftena med att göra pensionssystemet finansiellt stabilt är att det därmed inte kommer att behöva ökade resurser för att infria pensionsutfästelsen, vilket bör öka sannolikheten för att systemets resurser i form av andel av skatte- och/eller avgiftsbasen inte ska tas i anspråk för andra ändamål.

Pensionssystemets regelverk syftar till att göra detta system självreglerande medan statens utgiftstak syftar till att öka statsmaktens förmåga att styra utgiftsutvecklingen. Att pensionssystemet redovisas under utgiftstaket kan skapa osäkerhet om vilken princip som är överordnad. Enligt Försäkringskassans mening skulle både pensionssystemet och systemet med utgiftstak vinna på att ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten inte redovisades under statens utgiftstak.

Om ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten även i fortsättningen ska redovisas under statens utgiftstak anser Försäkringskassan att en förändring behövs när det gäller vad som ska redovisas under utgiftstaket. Försäkringskassan anser att AP-fondernas interna förvaltningskostnader och avgifter till externa fondförvaltare inte ska redovisas under statens utgiftstak. Motiv för denna ståndpunkt redovisas i avsnittet Redovisning av AP-fondernas förvaltningskostnader.

Ändamål

Utgifterna för inkomstgrundad ålderspension finansieras genom de allmänna pensionsfonderna (AP-fonderna) och premiepensionssystemet. Utgifterna redovisas trots det under statens utgiftstak. Under utgiftstaket redovisas också AP-fondernas kostnadsersättningar till staten samt AP-fondernas interna förvaltningskostnader och ersättningar till externa förvaltare. Där emot ingår inte den Sjunde AP-fondens förvaltningskostnader. Inte heller Premiepensionsmyndighetens förvaltningskostnader redovisas under utgiftstaket.

Från AP-fonderna utbetalas tilläggspension och inkomstpension. Från premiepensionssystemet utbetalas både egen premiepension och efterlevandeskydd.

Födda 1937 eller tidigare har rätt till tilläggspension. Den baseras på intjänade pensionspoäng enligt reglerna i det tidigare ATP-systemet. Tilläggspensionen består i princip av ATP och ett belopp motsvarande den tidigare folkpensionen.

Inkomstpension och premiepension kan utges till pensionärer som är födda 1938 eller senare. För personer födda 1938–1953 utges en del av pensionen i form av inkomstpension och premiepension och en del av pensionen i form av tilläggspension. Ju tidigare i perioden personen är född desto större är andelen tilläggspension.

Rätt till inkomstgrundad ålderspension har en person som är 61 år eller äldre med intjänad pensionsrätt. En försäkrad kan själv välja från och med vilken månad pensionen ska börja utges. Ju senare pensionsuttaget påbörjas desto högre blir pensionen i allmänhet.

Liksom tilläggspensionen är inkomstpensionen avgiftsbaserad. En persons inbetalda pensionsavgifter registreras som pensionsrätter på ett individuellt pensionskonto. Pensionsrätterna ackumuleras till ett fiktivt pensionskapital, pensionsbehållningen. Pensionsbehållningen räknas upp varje år med hjälp av inkomstindex. När en person väljer att ta ut sin pension beräknas årsbeloppet genom att pensionsbehållningen divideras med ett åldersberoende delningstal.

Inkomstpensionen följsamhetsindexeras vid varje årsskifte. Tilläggs-pensionen följer prisbasbeloppet fram till och med årsskiftet innan den försäkrade fyller 65 år. Därefter följsamhetsindexeras även tilläggs-pensionen. Pensionerna förändras då med kvoten mellan två års inkomst-index dividerat med faktorn 1,016.

Premiepensionen är också avgiftsbaserad men till skillnad från inkomst-pensionen är pensionskapitalet reellt och placerat i olika fonder som den försäkrade själv har valt. Premiepensionen reduceras om den försäkrade väljer att ha ett efterlevandeskydd.

Inkomstgrundad pension finansieras genom en allmän pensionsavgift, en arbetsgivaravgift, en egenavgift och en statlig ålderspensionsavgift. Den allmänna pensionsavgiften förs helt till AP-fonderna medan de andra tre avgifterna fördelas mellan AP-fonderna och premiepensionssystemet. Den del av arbetsgivaravgiften och egenavgiften som avser inkomster över taket förs till staten.

I princip finansieras tilläggs-pension och inkomst-pension för ett år genom detta års avgifter. Om det behövs skjuter AP-fonderna till medel. En persons premiepension betalas från dennes premiepensionsfonder.

Antaganden

De antaganden som används vid beräkningarna är inkomstindex, inkomst-basbelopp, prisbasbelopp, timlöneutveckling, förändring av konsument-prisindex och SCB:s befolkningsprognos.

Analys av 2006

År 2006 utbetalades 176 132 miljoner kronor från AP-fonderna, varav tilläggs-pension drygt 165 970 miljoner kronor och inkomst-pension drygt 10 161 miljoner kronor. Dessutom belastades AP-fonderna med drygt 24 miljoner kronor för överföringar av värdet av pensionsrätter till de Europeiska gemenskaperna enligt lag (2002:125).

Från premiepensionssystemet utbetalades drygt 231 miljoner kronor år 2006. Dessutom överfördes knappt 1 miljon kronor från premiepensions-systemet till de Europeiska gemenskaperna.

AP-fondernas förvaltningskostnader och kostnadsersättningar uppgick preliminärt till 2 749 miljoner kronor.

Antalet tilläggs-pensioner var 1 526 000 i genomsnitt under 2006, antalet inkomst-pensioner var 351 000 och antalet premiepensioner 288 000. Antalet tilläggs-pensioner ökade med ungefär 2,5 procent under året medan antalet inkomst-pensioner och premiepensioner ökade med 34 respektive 38 procent.

Den kraftiga ökningstakten beror på att allt fler personer, födda 1938 eller senare, blir ålderspensionärer. Antalet premiepensioner är alltså betydligt färre än antalet inkomstpensioner, många väntar således med att ta ut sin premiepension. Å andra sidan finns det många yngre ålderspensionärer som endast tar ut premiepension. I december 2006 fanns det 22 000 ålderspensionärer som endast hade premiepension och knappt 89 000 pensionärer som hade inkomstpension men inte premiepension.

Antalet personer med tilläggspension i åldrarna 61–64 år ökade under 2006, från 38 200 i december 2005 till 46 300 ett år senare. Antalet med uttag före 65 års ålder (bortsett från dem med enbart premiepension) ökade något mer under 2006 än under 2005.

Det finns ingen statistik som visar hur många som är över 65 år och ännu inte har börjat ta ut sin ålderspension. En skattning ger att det finns ungefär 10 000 personer i december 2006 som är över 65 år utan att ha påbörjat sitt pensionsuttag. Detta antal har troligen mer än fördubblats under de senaste åren.

Medelbeloppet per år för de olika pensionsförmånerna var 109 000 kronor för tilläggspension, knappt 29 000 kronor för inkomstpension och ungefär 800 kronor för premiepension.

Prognos och analys av 2007–2010

Antalet tilläggspensioner beräknas öka till i genomsnitt 1 624 000 år 2008 och 1 749 000 år 2010. Det finns främst fyra skäl till denna ökning. Det ena skälet är att antalet personer i befolkningen över 65 år ökar, det andra skälet är att antalet personer med tidigt uttag beräknas fortsätta öka, det tredje skälet är kvinnornas ökade förvärvsfrekvens och det fjärde skälet är att det tidigare ATP-systemet, som ligger till grund för tilläggspensionen, ännu inte har nått sitt fullfunktionsstadium.

Antalet inkomstpensioner beräknas bli 574 000 i genomsnitt under år 2008 och 823 000 år 2010. Orsaken till den kraftiga ökningen är att allt fler födelseårgångar får rätt till denna förmån.

Medelbeloppet för tilläggspension beräknas inte förändras så mycket de närmaste åren. Å ena sidan stiger medelbeloppet i januari varje år genom indexuppräknningar, å andra sidan får nytillkommande ålderspensionärer allt lägre tilläggspension som en följd av tjugondelsinfasingen av de nya pensionsförmånerna. År 2008 beräknas genomsnittlig tilläggspension vara 108 500 kronor och år 2010 beräknas medelbeloppet vara 108 100 kronor.

Medelbeloppet för inkomstpension ökar kraftigt genom tjugondelsinfasingen. År 2008 beräknas medelbeloppet vara 37 100 kronor och år 2010 ungefär 47 000 kronor.

År 2007 beräknas AP-fondernas utbetalningar bli 185 533 miljoner kronor och år 2008 beräknas de bli 197 733 miljoner kronor. År 2010 beräknas utbetalningarna ha stigit till 227 922 miljoner kronor.

Premiepensionssystemets utbetalningar beräknas bli 690 miljoner kronor år 2008 och 1 699 miljoner kronor 2010 (inklusive efterlevandeskydd). Dessa siffror måste dock betraktas som mycket osäkra. Utgifterna påverkas bland annat av hur många som väljer att ta ut sin premiepension och hur kursutvecklingen blir i de olika fonder där de försäkrades premiepensionsmedel är placerade.

Det antas att efterlevandeskyddet före pensionstid införs 2008. Det första året blir utbetalningarna obetydliga. År 2010 beräknas utbetalningarna uppgå till 38 miljoner kronor. Det är dock mycket osäkert hur många som kommer att teckna efterlevandeskydd före pensionstid.

Utgifterna för efterlevandeskyddet *under* pensionstid beräknas bli knappt tre miljoner kronor år 2008 och nio miljoner kronor år 2010.

Överföringar av pensionsrätter till de europeiska gemenskaperna beräknas uppgå till ungefär 40 miljoner kronor per år. Överföringarna kan dock variera ganska mycket mellan åren.

AP-fondernas *administrationsutgifter och kostnadsersättningar* beräknas bli i storleksordningen 2 423 miljoner kronor år 2008 och 2 865 miljoner kronor år 2010. Om man endast tar med AP-fondernas kostnadsersättningar beräknas utgifterna bli 664 miljoner kronor år 2008 och 940 miljoner kronor år 2010.

De prognosändringar som gjorts för förmånerna jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar. Förändringar har också gjorts för beräknade administrationskostnader eftersom nya underlag för beräkningarna erhållits.

Känslighetsanalys

Denna känslighetsanalys gäller endast utbetalningarna av inkomstpension och tilläggspension från AP-fonden. Utgifterna för premiepension är fortfarande förhållandevis små. Även AP-fondernas förvaltningskostnader kan betraktas som ganska små i detta sammanhang. Beräkningen av dessa har gjorts schablonmässigt.

AP-fondernas utbetalningar beräknas bli 197 733 miljoner kronor år 2008. Om inkomstindex för år 2008 ökas med en procent beräknas utgifterna öka med 1 917 miljoner kronor.

Om antalet tilläggspensionärer är 1 000 fler än enligt beräkningen ökar utgifterna för tilläggspension med 109 miljoner kronor. Om medelbeloppets årsnivå för tilläggspension skulle avvika från det beräknade medelbeloppet med 100 kronor påverkas utgifterna med 162 miljoner kronor.

Om antalet inkomstpensioner är 1 000 fler än enligt beräkningen ökar utgifterna för inkomstpension med 37 miljoner kronor. Om medelbeloppets årsnivå för inkomstpension skulle avvika från det beräknade medelbeloppet med 100 kronor påverkas utgifterna med 58 miljoner kronor.

I ett längre perspektiv är utvecklingen av den inkomstgrundade ålderspensionen osäker, den påverkas av konjunktur och utvecklingen på arbetsmarknaden vad gäller arbetslöshet och utträdesålder etc. Det finns dock en tröghet i systemet, antalet nytillkommande ålderspensioner ett visst år är relativt få jämfört med dem som fanns i systemet tidigare. Därför dröjer det många år innan stora förändringar på arbetsmarknaden får påtagliga effekter på utgifterna för ålderspension.

En osäker faktor även på kort sikt är dock hur många som väljer att ta ut pension före 65 års ålder. Detta antal har ökat kraftigt 2004–2006. Antalet med tidigt uttag år 2008 kan mycket väl avvika från prognosen med över 5 000. Därigenom kan utgifterna för ålderspensionssystemet utanför statsbudgeten år 2008 avvika från prognosen med mer än en halv miljard kronor av detta skäl. Detta utgör ändå bara några promille av de totala utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.

Någon prognos för *balanstalet* har inte gjorts. Det har vid beräkningen antagits att balanstalet förblir större än 1,0 under hela prognosperioden och att balanseringen för inkomstpensionssystemet därmed inte aktiveras. *Om* balanseringen aktiveras, vilket kan ske tidigast från och med 2008, knyts inkomstpension och tilläggspension till ett balansindex. Utgifterna blir i så fall marginellt lägre än enligt beräkningarna med i övrigt oförändrade förutsättningar.

Redovisning av AP-fondernas förvaltningskostnader

AP-fonderna ändrade sina redovisningar av förvaltningskostnader 2005. I resultaträkningarna ingår inte längre avgifter till externa förvaltare i rörelsens kostnader. Dessa avgifter redovisas i stället som negativa intäkter. Endast fasta avgifter framgår dock av resultaträkningarna. Prestationsbaserade avgifter ingår i stället i resultatet. De prestationsbaserade avgifterna redovisas i noter till resultaträkningarna.

De förvaltningskostnader som ingår i ”Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten” är:

- AP-fondernas kostnadsersättningar till Försäkringskassan, Skatteverket och några andra myndigheter.
- AP-fondernas interna administrationskostnader.
- AP-fondernas fasta avgifter till externa förvaltare.
- AP-fondernas prestationsbaserade avgifter till externa förvaltare.

Som nämnts tidigare anser Försäkringskassan att Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten inte bör redovisas under utgiftstaket. *Om* det ska ingå bör det dock vara ”statens” utgifter som redovisas. AP-fonderna är inga statliga myndigheter och dess verksamhet syftar till att förvalta fondmedlen. Man kan påminna om att kostnaderna för förvaltningen av premiepensionssystemets fonder inte redovisas under utgiftstaket. Det är då ologiskt att AP-fondernas förvaltningskostnader redovisas under utgiftstaket. Försäkringskassan anser därför att AP-fondernas kostnadsersättningar (som motsvarar myndigheternas förvaltningskostnader för inkomstpension och tilläggs pension) är de enda förvaltningskostnader för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten som bör redovisas under utgiftstaket.

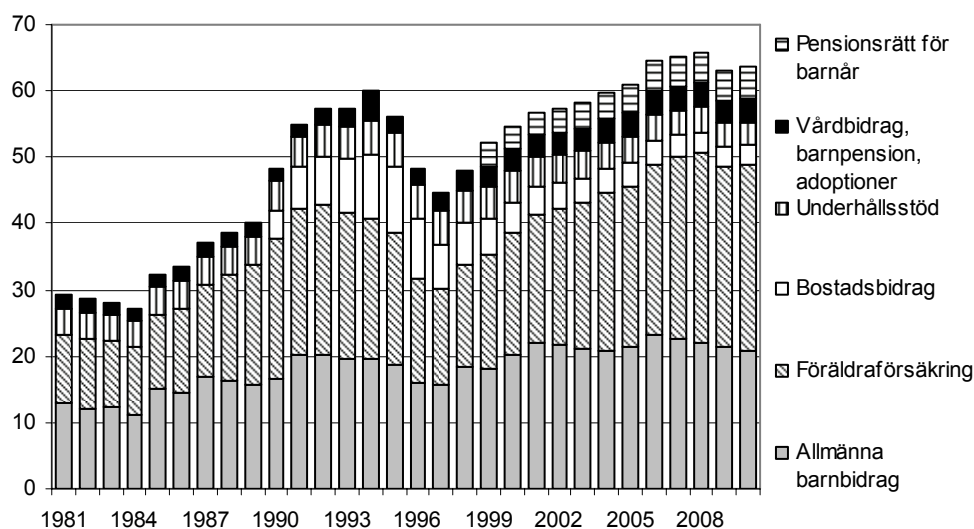
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn⁴

I utgiftsområde 12 ingår förmånerna allmänna barnbidrag, föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning, havandeskapspenning, underhållsstöd, bidrag till kostnader för internationella adoptioner, barnpension och efterlevandestöd för barn, vårdbidrag för funktionshindrade barn och pensionsrätt för barnår. Här redovisas även förmånen bostadsbidrag, vilken ingår i utgiftsområde 18, samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande.

Försäkringsutgifterna i ett trettioårsperspektiv

I nedanstående diagram visas utgifterna sedan 1981 för de förmåner som i dag ingår i utgiftsområde 12 samt Bostadsbidrag som ingår i utgiftsområde 18.

Utgifter inom utgiftsområde 12 samt bostadsbidrag, 1981–2010, miljarder kronor i 2005 års priser*

* Prognos för åren 2007–2010

** Bostadsbidrag administreras av Försäkringskassan först sedan 1994.

Det ekonomiska stödet till barnfamiljer steg med 86 procent i fasta priser mellan 1985 och 1994. Sedan bidrog minskat barnafödande och olika regeländringar till att utgifterna sjönk tillbaka fram till 1997. Sedan 1998 har utgifterna åter ökat som en följd av bland annat ökande födelsetal,

⁴ Här redovisas även förmånen bostadsbidrag som tillhör utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande.

utbyggnad av föräldraförsäkringen och höjd nivå på barnbidraget. Ökningen har varit långsammare än tidigare men utgifterna inom detta område passerade 2005 det tidigare högsta värdet, från år 1994.

Ökningen av utgifterna inom detta område beror även på införandet av statlig ålderspensionsavgift år 1999. Denna tas ut på dagersättningar, som till exempel föräldrapenning, och på vårdbidrag. Statlig ålderspensionsavgift betalas även för pensionsrätt för barnår.

Under första hälften av 1990-talet var föräldraförsäkringen den största utgiftsposten inom området ekonomiskt stöd till barnfamiljer. Försäkringskostnaderna ökade dels som en följd av att föräldrapenningperioden förlängdes från 360 dagar till 450 dagar 1989, dels att antalet födda barn låg på en hög nivå. Minskningen i utgifterna från och med mitten av 1990-talet var i sin tur en följd av att ersättningsnivån sänktes samtidigt som antalet födda minskade.

Barnbidragen var under perioden 1996–2002 den största utgiftsposten inom stödet till barnfamiljer. Drygt 1,7 miljoner barn är berättigade till barnbidrag, inklusive förlängt barnbidrag. Sedan 2002 minskar antalet barn eftersom stora barnkullar fyller 16 år och de flesta av dem då oftast inte längre är berättigade till bidraget. På grund av regeländringarna under hösten 2005 ökade emellertid utgiften.

Omfattande regeländringar inom bostadsbidraget 1997, vars syfte var att sänka försäkringsutgifterna, minskade avsevärt såväl utgifterna som antalet hushåll med denna förmån. Med den nuvarande samhällsekonomiska utvecklingen beräknas antalet bidragsberättigade hushåll sjunka något under prognosperioden.

Antalet personer med vårdbidrag har ökat stadigt de senaste 20 åren och förväntas göra det även under prognosperioden. Antalet har mer än fördubblats sedan början av 1990-talet.

Faktorer som kan förväntas påverka den långsiktiga utvecklingen

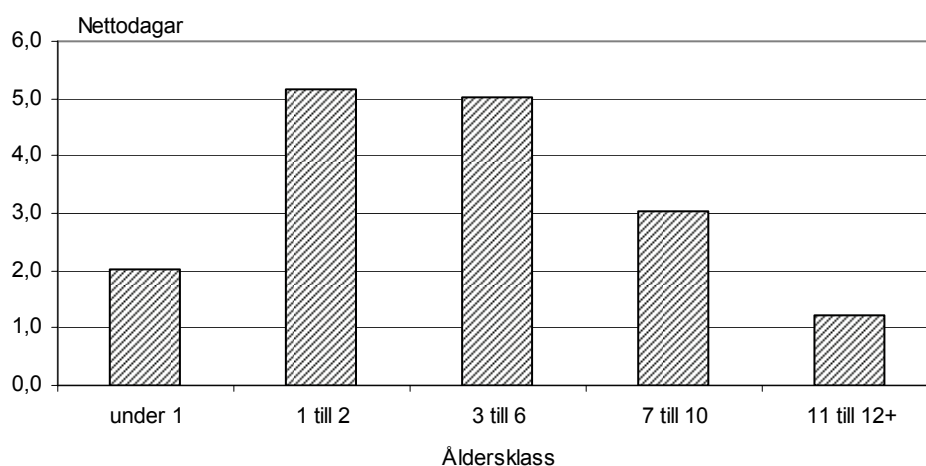
Försäkringskassan lyfter i detta budgetunderlag blicken över det fyraåriga perspektiv för vilket regelrätta prognoser ska lämnas för att lyfta fram de faktorer som på medellång (omkring 5 år) och lång sikt (minst 10 år) utifrån dagens perspektiv tycks vara de viktigaste för kostnadsutvecklingen. I pensionssystemet är tidsperspektivet ett annat, betydligt längre, än för övriga förmåner.

För både föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning är det främst svängningarna i antal födda barn som förklarar utgiftsutvecklingen på medellång sikt. Antalet barn i olika åldrar har en tydlig effekt på hur många dagar som föräldrapenningförmåner tas ut. Även hur många dagar som tas ut per barn

under ett kalenderår kan dock variera. Inom föräldrapenningen har medelantalet dagar per barn legat på samma nivå under 2006 som året innan.

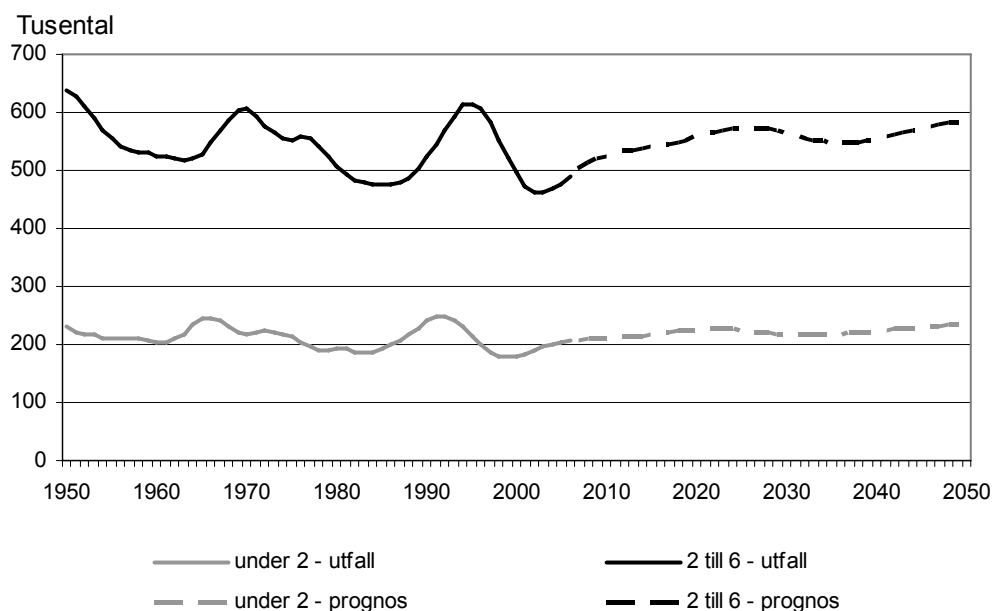
Inom den tillfälliga föräldrapenningen, kan variationerna jämfört med samma månad ett år tidigare vara mycket stora beroende på när influensaepidemier och liknande infaller. I ett medellångt perspektiv har antalet dagar med ersättning för vård av barn per barn emellertid varit mycket stabilt under de senaste 11 åren och ser för 2006 ut på följande sätt för barn indelade i fem åldersklasser.

Genomsnittligt antal dagar per barn med tillfällig föräldrapenning för vård av barn efter barnets ålder. Avser 2006

Föräldrapenningutbetalningar är starkt koncentrerade till barnets första 18 månader och utgifterna för vård av barn, som utgör merparten av den tillfälliga föräldrapenningen, är som högst för barn i åldern 18 månader till 6 år. Enligt SCB:s senaste befolkningsprognos förväntas antalet barn, både i åldern 0–2 och 2–6 öka från och med år 2007 så att antalet barn i dessa båda åldersgrupper i mitten av 2020-talet är omkring 10 respektive 20 procent fler än i dag. Hur många barn som kommer att finnas ett givet år är emellertid mycket svårt att förutsäga på medellång sikt givet de stora variationer i födelsetalen som befolkningen historiskt uppvisat.

Antal barn under 2 år respektive 2–6 år 1950–2005 samt prognos för perioden 2006–2050

Källa: SCB:s befolkningsprognos 2006

Den andra viktiga faktorn inom föräldraförsäkringen är utvecklingen av medelersättningen. Denna ökar både på grund av att den allmänna lönenivån stiger och som en följd av att pappor, med genomsnittligt högre inkomster, ökar sin andel av uttagna dagar. Under 2006 tog pappor ut 20,6 procent av antalet föräldrapenningdagar. Denna andel, som låg relativt stilla på omkring 10 procentenheter under 1990-talet, har ökat stadigt sedan 2000. Ökningen av medelersättningen i dessa förmåner bromsas sedan flera år av att fler och fler föräldrar slår i intjänandetaket i försäkringarna.

Den 1 juli 2006 höjdes intjänandetaket för både föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning till 10 prisbasbelopp. Taket för tillfällig föräldrapenning sänktes senare till den tidigare nivån, 7,5 prisbasbelopp.

Före justeringen av intjänandetaken låg omkring 10 procent av kvinnorna och omkring 30 procent av männen som tog ut föräldrapenning med ersättning motsvarande sjukpenning nivå över taket i föräldraförsäkringen. Detta bör medföra att medelersättningen för tillfällig föräldrapenning stiger i långsammare takt i förhållande till den genomsnittliga inkomstutvecklingen än vad som varit fallet om intjänandetaket höjts.

Givet dagens regelverk följer utgifterna för allmänna barnbidrag tydligt antal barn under 16 år samt andelen barn med syskon. Teoretiskt skulle svängningar i andelen barnfamiljer som har ett, två, tre eller flera bidragsberättigande barn kunna påverka utgifterna för flerbarnstillägg men under

åtminstone den senaste 10-årsperioden har dessa andelar varit så stabila att de inte nämnvärt påverkar utgiftsutvecklingen.

Även utgifterna för underhållsstöd beror på medellång och lång sikt till stor del på antal barn i aktuell ålder. Bland de barn som kommer in i underhållsstödssystemet finns en stor koncentration till åldrarna mellan 1 och 5 år då separationer är relativt vanliga. Förändringar i separationsfrekvensen kan givetvis på lång sikt spela en roll. På medellång sikt beror utgifterna emellertid främst på om Försäkringskassan lyckas i sin ambition att få fler separerade föräldrar att lösa underhållsfrågan sinsemellan, utan inblandning från Försäkringskassan.

Efterfrågan på internationella adoptioner kan i framtiden komma att stiga som en följd av att allt fler väntar med barnafödande till en ålder då fertiliteten redan hunnit sjunka betydligt. Det blir dock allt svårare att finna barn som får adopteras.

Utvecklingen av utgifterna för barnårsrätt bör främst bero på födelsetalen och är därför svåra att förutse för ett givet år på lång sikt eftersom fruktsamheten historiskt har uppvisat starka svängningar i Sverige. Andra faktorer som spelar in är tidsavstånd mellan barn till samma föräldrar samt förvärvsgrad bland småbarnsföräldrar. Förvärvsgraden är till stor del konjunkturberoende och därför svår att förutse på lång sikt. Vad gäller avstånd mellan barnafödslar finns studier som visat att den så kallade snabbhetspremien som i sin nuvarande form infördes 1986 i föräldrapenningen har haft till effekt att fler barn föds tätare inpå sina syskon än vad som tidigare var fallet. En anpassning av födelsemönstren har skett till föräldraförsäkringens regelverk men inte till barnårsrättens, vilken implicit premierar ett ökat tidsavstånd mellan barnafödslarna. Även att kvinnor får sitt första barn senare bör bidra till att barnen behöver komma tätare för att minska risken att inte hinna få önskat antal barn.

21:1 Allmänna barnbidrag

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	23 805 000	23 805 000	23 611 073	+193 927	+193 927
2007	0	23 490 000	23 490 000	23 464 000	+26 000	+26 000
2008	0 ²	23 270 000 ¹	23 270 000	23 270 000	0	0
2009	–	–	–	23 095 000	–	–
2010	–	–	–	22 976 000	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 23 611 miljoner kronor vilket är 194 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 23 464 miljoner kronor vilket är 26 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Allmänna barnbidrag år 2008 belastas med 23 270 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslaget Allmänna barnbidrag för budgetåret 2008 anvisas 23 270 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Ändamål

Från anslaget bekostas allmänna barnbidrag, flerbarnstillägg, förlängt barnbidrag och tilläggsbelopp vid familjeförmån (EU-regler "Förordning (EEG) nr 1408/71 och 574/72").

Allmänna barnbidrag, flerbarnstillägg och förlängt barnbidrag, syftar till att minska skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn.

Allmänna barnbidrag lämnas från och med 1 oktober 2005 enligt lagen (1947:529) med 12 600 kronor per barn och år. Flerbarnstillägget lämnas

från och med 1 oktober 2005 enligt lagen (1986:378) med 1 200 kronor per år för andra barnet, 4 248 kronor per år för tredje barnet, 10 320 kronor per år för fjärde barnet och 12 600 kronor per år för det femte barnet och varje ytterligare barn.

Det allmänna barnbidraget lämnas från och med månaden efter barnets födelse eller när rätten till barnbidrag annars uppkommit. Bidraget utges till och med det kvartal då barnet fyller 16 år eller till och med den månad då rätten upphör av någon anledning.

Förlängt barnbidrag lämnas med samma belopp som det Allmänna barnbidraget från och med kvartalet efter det under vilket eleven fyllt 16. Det gäller elever som deltar i grundskolan, i motsvarande utbildning i sameskolan, i en riksinternatskola eller i en sådan fristående skola enligt skollagen (1985:1100). Bidraget lämnas till och med den månad eleven slutför utbildningen eller avbryter studierna. Det finns dock inte någon övre åldersgräns ifråga om förlängt barnbidrag. Bidraget utbetalas månadsvis under årets samtliga månader och samordnas med utbetalningen av allmänt barnbidrag och flerbarnstillägg.

Tilläggsbelopp vid familjeförmåner

Försäkringskassan ska i vissa fall med hänsyn till EU-regler betala ut ett tilläggsbelopp vid familjeförmåner. I och med detta blir Sverige betalnings-skyldigt både i vissa fall till utlandsbosatta med viss anknytning till Sverige och till i Sverige bosatta med anknytning till annat EU-land. Detta blir aktuellt när Sverige är ett av två arbetsländer, men det andra landet är primärt ansvarigt för förmånen på grund av att familjemedlemmarna är bosatta i det landet.

Familjeförmåner enligt förordning (EEG) nr 1408/71 är barnbidrag, särskilda bidraget i bostadsbidraget, studiebidrag och extra tillägg inom studie-hjälpen, underhållsstöd, tillfällig föräldrapenning samt föräldrapenning. När det samtidigt finns rätt till familjeförmåner från två EU-/EES-länder har ett av länderna det så kallade primära ansvaret för familjeförmånerna medan det andra landet har ett så kallat sekundärt ansvar. Landet med sekundärt ansvar ska endast betala familjeförmåner om summan av dessa överstiger de familjeförmåner som kommer att betalas ut från det primära landet. Beloppet som ska betalas ut från det land som har ett sekundärt ansvar är ett tillägg som motsvarar mellanskillnaden.

När Sverige är primärt land betalas familjeförmåner ut utifrån respektive ärendeslag. När Sverige är sekundärt land utbetalas ett tilläggsbelopp avseende familjeförmåner. Centrala studienämnden är inte behörig institution enligt förordning 1408/71. Utbetalning av studiestöd görs därför av Försäkringskassan. Försäkringskassan får de utbetalade beloppen återbetalda av Centrala studienämnden.

Anslaget finansieras helt över statsbudgeten.

Antaganden

De antaganden som används vid beräkningen är SCB:s befolkningsprognos.

Analys av 2006

Anslaget för budgetåret 2006 var 23 805 miljoner kronor. Beräkningarna för anslaget byggde på antagandet att antalet barnbidragsberättigade barn i genomsnitt under året skulle bli cirka 1 686 000.

Utgifterna för 2006 blev 194 miljoner kronor (–0,8 %) lägre än anslaget. Den totala utgiften för år 2006 blev 23 611 miljoner kronor. Utgifterna för barnbidraget var 90,0 procent, flerbarnstillägget 8,7 procent, förlängt barnbidrag 1,1 procent och EU-förmåner 0,2 procent av den totala utgiften.

Utgifterna för tilläggsbelopp vid familjeförmån blev knappt 60 miljoner kronor vilket är 15,3 miljoner kronor högre än 2005. Utgifterna för detta har ökat sedan 1996. Utgifterna för tilläggsbelopp vid familjeförmån visar en fortsatt ökande trend. Den uppgående trenden av utgifterna för tilläggsbelopp vid familjeförmån kan förklaras av ändrade bokföringsrutiner men också på att kunskapen om familjeförmånen ökat.

Prognos och analys av 2007–2010

Under 1990-talet minskade födelsetalen. Prognosen avseende antal födda barn visar nu en ökande trend för de närmaste åren. Statistiska centralbyrån (SCB) bedömer att antalet födda kommer att stiga de närmaste åren från 103 365 år 2006 till 105 640 år 2010. Antalet barn och ungdomar under 16 år kommer dock att minska under samma period.

Antal barn i åldrarna under 16 år för åren 2000–2010.

År	Antal barn under 16 år vid årets ingång	Antal levande födda under året	Antal barn som passerar 16-årsgränsen under året
2005	1 690 881	+101 346	–123 300
2006	1 674 445	+103 365	–123 152
2007 ¹⁾	1 656 402	+103 829	–129 835
2008 ¹⁾	1 641 177	+104 447	–127 601
2009 ¹⁾	1 631 498	+104 963	–122 129
2010 ¹⁾	1 627 081	+105 640	–117 530

¹⁾ Prognos.

Under 1990-talet sjönk barnafödandet påtagligt, från 124 000 barn 1990 till 88 000 barn 1999. Utmärkande för kohorterna födda på 1990-talet och 2000-talet är den stora variationen av antalet födda mellan åren. Som

framgår av tabellen ovan har antalet födda barn sedan år 2000 ökat varje år. Tabellen visar också en förväntad brant uppgång fram till 2007 för antalet barn som passerar 16-årsgränsen och som faller ut ur barnbidragssystemet. Det sammanvägda resultatet av dessa förändringar blir ett minskande nettoutflöde av antalet barnbidragsberättigade barn under prognosperioden.

Antalet barnbidragsberättigade har minskat med 13 000 år 2006 jämfört med 2005. Detta förklaras av att antalet barn som passerar 16-årsgränsen och faller ut ur barnbidragssystemet har ökat. Detta är en följd av ett högt barnafödande under senare delen av 1980-talet och i början av 1990-talet.

Antalet barn med förlängt barnbidrag ökade med 500–1 000 barn mellan åren. Prognosen av antalet förlängda barnbidrag visar en fortsatt uppgående trend. Detta kan förklaras av att fler ungdomar inte hinner avsluta grundskoleutbildningen innan de fyller 16 år.

Antal barnbidragsberättigade barn år 2007 beräknas bli 1 669 500. Beräkningarna av utgifterna utgår från en bidragsnivå på 12 600 kronor per barn och år. För flerbarnstillägget utgår beräkningarna från att 1 200 kronor per år betalas ut för andra barnet, 4 248 kronor för det tredje barnet, 10 320 kronor per år för det fjärde barnet och ytterligare 12 600 kronor per år för det femte och varje ytterligare barn.

Antal barnbidragsberättigade barn år 2008 beräknas bli 1 653 000. Under perioden väntas kostnaderna för barnbidraget minska. Detta beror främst på att de stora årskullarna som föddes i slutet av 1980-talet och i början av 1990-talet blir 16 år och därmed faller ur systemet.

Prognosen är marginell förändrad jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007.

Känslighetsanalys

För budgetåret 2008 beräknas utgifterna till 23 270 miljoner kronor. Om antalet barn avviker med 5 000 påverkar detta anslagsbelastningen med cirka 85 miljoner kronor. De mest osäkra faktorerna är flerbarnstillägg och förlängt barnbidrag samt utgifterna för tilläggsbelopp vid familjeförmånen.

21:2 Föräldraförsäkring

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	27 170 292	27 170 292	26 094 127	+1 076 165	+1 076 165
2007	-207 180	28 606 380	28 399 200	28 185 531	+420 849	+213 669
2008	-5 690	29 880 793 ¹	29 875 104	29 875 104	+5 690	0
2009	-	-	-	31 857 090	-	-
2010	-	-	-	33 902 755	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 26 094 miljoner kronor vilket är 1 076 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 28 606 miljoner kronor vilket är 421 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och 214 miljoner kronor lägre än tillgängliga medel.

Förslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

	Försäkringskassans förslag till tilläggsanslag för 2007	Försäkringskassans förslag till anslag för 2008
21:2.9 Föräldrapenning	0	22 762 290
21:2.4 Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning	0	2 151 283
21:2.11 Tillfällig föräldrapenning	0	4 093 844
21:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning	0	372 744
21:2.12 Havandeskapspenning	0	459 807
21:2.10 Statlig ålderspensionsavgift för havandeskapspenning	0	40 826
Summa 21:2 Föräldraförsäkring	0	29 880 793

Ändamål

Från anslaget bekostas anslagsposterna Föräldrapenning, Tillfällig föräldrapenning och Havandeskapspenning samt Statliga ålderspensionsavgifter för respektive förmån.

Bestämmelserna för föräldraförsäkring finns i lagen (1962:381) om allmän försäkring och i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.

Föräldrapenning

För barn födda eller adopterade från och med 2002 utges föräldrapenning under 480 dagar i anslutning till barns födelse eller adoptivbarns ankomst till familjen. Under 390 dagar utges ersättning med 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten, dock lägst 180 kronor per dag (grundnivå), och från och med 1:a januari 2007 kommer detta att multipliceras med faktorn 0,989. Under 90 dagar är föräldrapenningen 180 kronor per dag för barn födda från 1 juli 2006. För barn födda före 1 juli 2006 är ersättningen 60 kronor per dag (lägstnivå).

Om föräldrarna har gemensam vårdnad om barnet har var och en av dem rätt till hälften av det totala antalet föräldrapenningdagar. En förälder kan avstå rätten till föräldrapenning till den andra föräldern med undantag av 60 dagar. De 60 dagarna ersätts enligt sjukpenninggrundande inkomsten.

För barn födda eller adopterade före den 1 januari 2002 har föräldrarna rätt till 450 föräldrapenningdagar. Av dessa kan alla dagar utom 30 avstås till den andra föräldern. En förälder som ensam har den rättsliga vårdnaden om barnet har rätt att uppbära föräldrapenning under hela ersättningstiden.

Föräldrapenning kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels ersättning. Den kan tas ut till dess att barnet har fyllt åtta år eller till den senare tidpunkt då barnet har avslutat det första skolåret.

Från och med 1 juli 2006 inkomsttaket i föräldrapenningen höjs från 7,5 till 10 gånger prisbasbeloppet enligt regeringens beslut.

Föräldrapenning finansieras med föräldraförsäkringsavgift.

Från en egen anslagspost bekostas statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning.

Tillfällig föräldrapenning

Tillfällig föräldrapenning betalas ut i olika situationer när en förälder behöver avstå från förvärvsarbete för att ta hand om sitt barn.

En förälder som behöver stanna hemma för att tillfälligt vårda sjukt barn under 12 års ålder (i vissa fall 16 år) har rätt till tillfällig föräldrapenning. Den tillfälliga föräldrapenningen kan också utges bl.a. när barnets ordinarie vårdare är sjuk. Tillfällig föräldrapenning kan betalas för 60 dagar per barn och år. När dessa dagar är uttagna kan ersättning betalas ut under ytterligare 60 dagar, vilka dock inte kan användas vid ordinarie vårdares sjukdom. Föräldern kan överlåta sin rätt till tillfällig föräldrapenning till en annan försäkrad person som i stället för föräldern avstår från sitt förvärvsarbete i samband med sjukdom hos barnet eller dess ordinarie vårdare.

Föräldrar med barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av barn som fyllt 16 men inte 21 år (i vissa fall 23 år). Genom den tillfälliga föräldrapenningen har föräldrar till barn som omfattas av LSS också möjlighet att disponera tio kontaktdagar per barn och år från barnets födelse till dess att barnet fyller 16 år.

Fadern har en särskild rätt till tillfällig föräldrapenning under högst 10 dagar per barn i samband med barns födelse. Under vissa omständigheter kan en annan person än fadern använda dessa 10 dagar. Vid adoption har båda föräldrarna rätt till fem dagar vardera om de inte kommer överens om annat.

Ersättningsnivån för den tillfälliga föräldrapenningen är 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Från och med 1 januari 2007 ska den sjukpenninggrundande inkomsten multipliceras med 0,989 vid beräkning av dagersättningar. Till skillnad mot övriga förmåner inom föräldraförsäkringen är ersättningen tim- eller dagberäknad, det innebär att vid beräkningen av dagersättningen divideras årsinkomsten med årsarbetstiden. Den 1 juli 2006 höjdes inkomsttaket i tillfällig föräldrapenning från 7,5 till 10 gånger prisbasbeloppet. Den 1 januari 2007 sänktes taket till 7,5 gånger prisbasbeloppet.

Tillfällig föräldrapenning finansieras med föräldraförsäkringsavgift.

Från en egen anslagspost bekostas statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning.

Havandeskapspenning

Blivande mödrar, som under graviditetens senare del på grund av arbetets art inte kan fortsätta i sitt vanliga arbete och inte kan omplaceras, kan ha rätt till havandeskapspenning. Dessutom kan en kvinna som inte får sköta sitt vanliga arbete på grund av risker för fosterskador i arbetsmiljön få havandeskapspenning.

Havandeskapspenning på grund av fysiskt påfrestande arbete utges tidigast från och med den sextionde dagen före den beräknade förlossningen men längst till och med den elfte dagen före barnets födelse, dvs. under högst 50 dagar. Har kvinnan blivit förbjuden att fortsätta sitt arbete därför att arbetsmiljön kan medföra risk för fosterskador utges ersättning för alla dagar som hon inte får arbeta dock längst till och med den elfte dagen före beräknad förlossning.

Ersättningsnivån för havandeskapspenningen är 80 procent av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst. Från och med 1 januari 2007 ska den sjukpenninggrundande inkomsten multipliceras med 0,989 vid beräkning av dagersättningar. Den kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en

fjärdedels ersättning. Den 1 juli 2006 höjdes inkomsttaket i havandeskapspenning från 7,5 till 10 gånger prisbasbeloppet. Den 1 januari 2007 sänktes taket till 7,5 gånger prisbasbeloppet.

Havandeskapspenning finansieras med sjukförsäkringsavgift.

Från en egen anslagspost bekostas statlig ålderspensionsavgift för havandeskapspenning.

21:2.9 Föräldrapenning

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	20 222 030	20 222 030	18 938 685	+1 283 345	+1 283 345
2007	0	21 471 769	21 471 769	21 310 654	+161 115	+161 115
2008	0 ²	22 762 290 ¹	22 762 290	22 762 290	0	0
2009	—	—	—	24 324 410	—	—
2010	—	—	—	25 914 722	—	—

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslagsposten Föräldrapenning år 2008 belastas med 22 762 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslagsposten Föräldrapenning för budgetåret 2008 anvisas 22 762 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Antaganden

Beräkningarna är baserade på SCB:s befolkningsprognos samt på KI:s antaganden om timlöneutvecklingen och prisbasbeloppet.

Analys av 2006

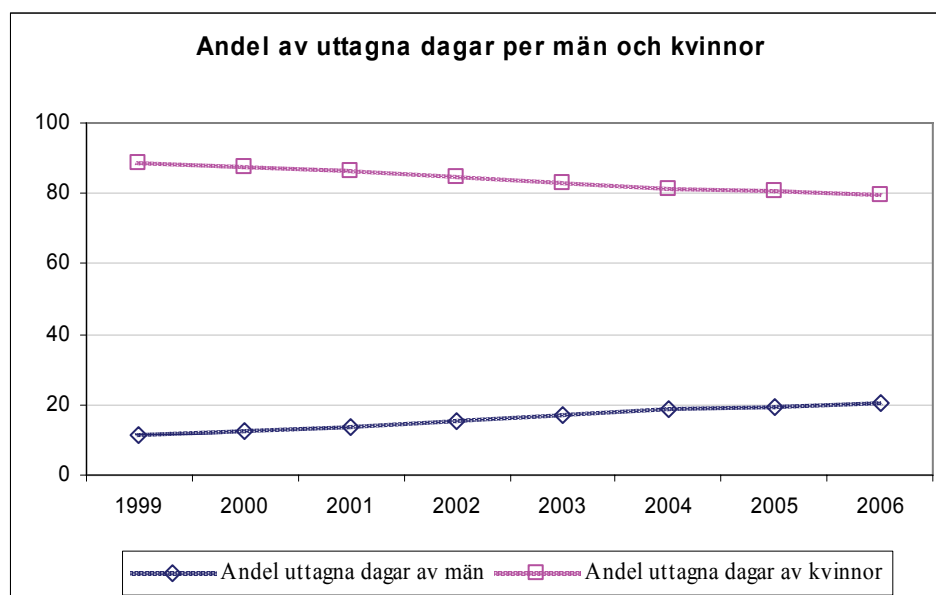
Anslagsbelastningen för 2006 blev 18 939 miljoner kronor vilket är 1 283 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Utbetalda föräldrapenningdagar

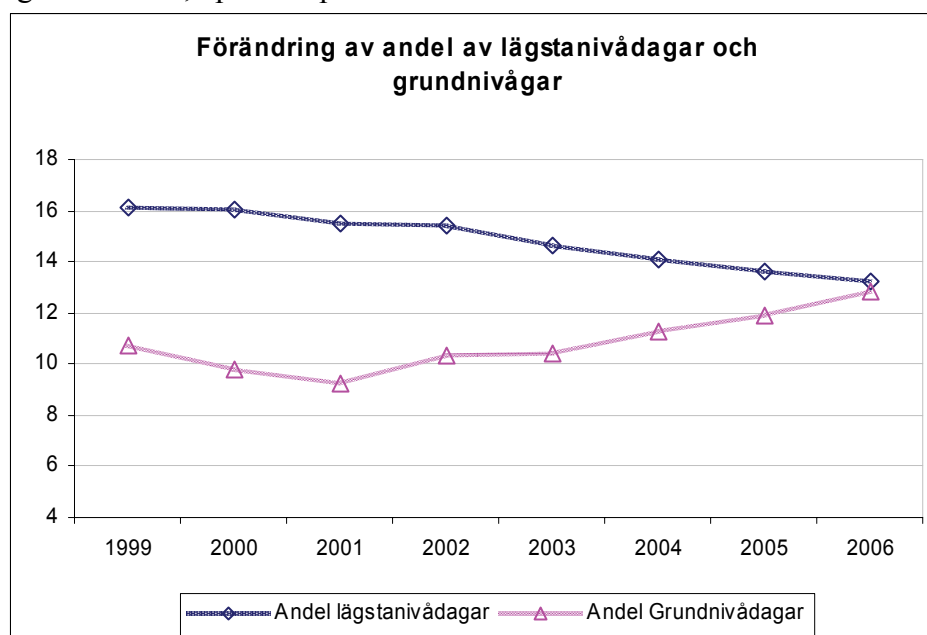
Utbetalda dagar har visat en uppåtgående trend under 2001–2006. Starkast var ökningstakten under perioden 2001–2004 med en årlig ökning omkring fem procent. Den relativa årliga ökning år 2005 var endast 0,8 procent. Antal utbetalda dagar år 2006 var ca två procent högre än 2005 vilken var 43,5 miljoner dagar jämfört med 42,7 miljoner 2005. Utgiftsökningen blev

ungefär 1 200 miljoner högre än året innan, vilket är 6,5 procent högre än år 2005.

Under perioden 2000–2006 har männen i genomsnitt ökat sitt uttag med 8,6 procent per år. Kvinnorna däremot minskade sitt uttag med 1,5 procent per år.

Under perioden 2002–2006 minskade antal uttagna dagar med lägstanivå i genomsnitt 3,1 procent per år. Däremot ökade uttagna dagar med grundnivå i genomsnitt 6,9 procent per år.

Under år 2006 har männen tagit ut 20,9 procent av dagarna med lägstanivå ersättning, 7,8 procent med grundnivåersättning, 42,3 procent av dagarna med SGI-dagar på maxnivå och 19,9 procent med andra SGI-dagar.

Medelersättning

Omkring 74 procent av ersättningsdagarna under 2006 är betalda enligt förälders sjukpenninggrundade inkomst (SGI). Från och med 1 juli 2006 höjdes inkomsttaket i föräldrapenningen från 7,5 till 10 gånger prisbasbeloppet. Det betyder att maxdagersättning höjs från 653 kronor per dag 870 kronor per dag.

Medelersättning per dag under 2006 var 528 kronor för män, 412 kronor för kvinnor och 436 kronor per dag för samtliga.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 21 311 miljoner kronor vilket är 161 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Enligt SCB:s prognos kommer antalet födda barn under perioden 2007–2010 att öka i genomsnitt 0,5 procent per år. Antal uttagna föräldrapenning-dagar beräknas öka i genomsnitt med 2,4 procent per år fram till 2010.

Prognostisering av utvecklingstrenden för olika parametrar inom föräldrapenningens nettodagar för 2007–2010 framgår av följande tabell.

	2006	2007	2008	2009	2010
Andel lägstanivådagar (%)	13,2	12,8	12,4	12,0	11,7
Andel grundnivådagar (%)	12,9	13,4	14,0	14,5	15,1
Andel av maxnivådagar (%)	9,5	9,6	9,7	9,8	9,9
Mäns andel av nettodagar (%)	20,4	21,7	23,2	25,0	27,2
Mäns andel av lägstanivådagar (%)	20,9	21,5	22,2	22,8	23,5
Mäns andel av grundnivådagar (%)	7,8	7,9	8,0	8,0	8,1
Mäns andel av maxnivådagar (%)	42,3	43,1	44,0	44,9	45,8

Prognosen är sänkt jämfört med januaripromemorian. Decemberutfallet för både antal uttagna nettodagar och nettobeloppet var lägre än det som tidigare prognostiserats, därför blev det nödvändigt att uppdatera prognosens förutsättningar. Dessutom har andelen maxnivådagar i januari-prognosen justerats. Förändringen är i genomsnitt –2,4 procent för varje år från 2007 till och med 2010, dvs. 536 miljoner kronor för 2007 samt 559, 624 och 616 miljoner kronor respektive år 2008–2010.

Känslighetsanalys

Anslagsbelastningen beräknas bli 22 762 miljoner kronor år 2008.

För föräldrapenning betyder en avvikelse med 1 000 barn från det i prognosen antagna antalet födda barn en kostnadsförändring med cirka 61 miljoner kronor för det aktuella året, med cirka 96 miljoner för året efter och cirka 29 miljoner två år efter det aktuella året.

Om den förväntade timlöneutvecklingen för år 2008 ändras med en procentenhet ändras den prognostiserade utgiften för föräldrapenning med cirka 16 miljoner kronor samma år.

Det bör betonas att ändrat beteende hos föräldrarna gör prognoserna mindre säkra.

21:2.4 Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	1 954 022 ¹	1 983 427 ¹	-29 405 ¹	1 855 991
2007	2 094 960 ¹	2 127 315 ¹	-32 315 ¹	2 088 444
2008	2 151 283 ²	—	-79 421	2 230 704
2009	2 246 958	—	-136 833	2 383 792
2010	2 496 920	—	-42 723	2 539 643

¹ Fastställd av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att under anslagsposten Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning för budgetåret 2008 anvisas 2 151 miljoner kronor.

Antaganden

Förutom de antaganden som används vid beräkningen av föräldrapenningen tillkommer räntan på sex månaders statskuldväxlar.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 1 954 miljoner kronor varav -29 miljoner kronor är en reglering för 2003 och 1 983 miljoner kronor är preliminär avgift för 2006. Prognostiserad avgift för 2006 är 1 856 miljoner kronor. Differensen kommer att regleras 2009.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 har fastställts till 2 095 miljoner kronor. Preliminär avgift för år 2007 är 2 127 miljoner kronor. Från denna har

regleringsbeloppet för år 2004 om 32 miljoner kronor dragits av. Prognostiserad avgift för 2007 är 2 088 miljoner kronor. Differensen mellan preliminär och fastställd avgift för år 2007 kommer att regleras 2010.

Anslagsbelastningen för 2008 prognostiseras till 2 151 miljoner kronor. Prognostiserad avgift för 2008 är 2 231 miljoner kronor. Från denna ska regleringsbeloppet för år 2005 om 79 miljoner kronor dras av.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

21:2.11 Tillfällig föräldrapenning

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	4 127 775	4 127 775	4 333 177	-205 402	-205 402
2007	-205 402	4 161 364	3 955 962	3 897 717	+263 647	+58 245
2008	0 ²	4 093 844 ¹	4 093 844	4 093 844	0	0
2009	-	-	-	4 329 583	-	-
2010	-	-	-	4 579 488	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslagsposten Tillfällig föräldrapenning år 2008 belastas med 4 094 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslagsposten Tillfällig föräldrapenning för budgetåret 2008 anvisas 4 093 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Antaganden

Beräkningarna är baserade på KI:s antagande om timlöneutvecklingen samt SCB:s befolkningsprognos.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 4 333 miljoner kronor vilket är 205 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Utgiften för tillfällig föräldrapenning utgjorde 17 procent av den totala utgiften för föräldrapenningsförmånerna. Den ökade med 591 miljoner kronor eller 16 procent jämfört med 2005.

Under hösten 2005 införde Försäkringskassan ett nytt ärendehanteringssystem. Detta system hade initiala problem vilket medförde att utbetalningarna under hösten 2005 inte skedde i den takt som begäran om ersättning kom in till Försäkringskassan. Detta medförde att uppskattningsvis 90 miljoner kronor utbetalades i januari 2006 där begäran om utbetalning inkom till Försäkringskassan under 2005.

Männens andel av utbetalda nettodagar var 45 procent och männens andel av utgiften var 50 procent. Det är samma nivå som tidigare år. Användningen av tillfällig föräldrapenning är relativt jämt fördelad mellan könen, eftersom delförmånen pappadagar vid barns födelse är en relativt stor del av tillfällig föräldrapenning och den nästan uteslutande ges till män.

Medelersättningen per dag var för män 837 kronor och för kvinnor 696 kronor. Ökningen i medelersättning jämfört med 2005 har varit lägre för kvinnor (3 procent) än för män (4 procent). Kvinnornas ökning i medelersättning har varit lägre än timlöneökningen enligt Konjunkturinstitutet och för männen har den varit högre. Taket i försäkringen höjdes den 1 juli 2006 till 10 prisbasbelopp.

Vård av barn

Utgiften för vård av barn blev 3 687 miljoner kronor, det är 85 procent av utgiften för tillfällig föräldrapenning. Utgiften ökade med 513 miljoner kronor jämfört med 2005.

För vård av barn användes 4,9 miljoner nettodagar under år 2006. Det är en halv miljon fler dagar än vad som användes under 2005. Det har varit ett stort utnyttjande av denna förmån under året, så många dagar som användes detta år har inte använts sedan 1994. Det stora uttaget kan inte förklaras enbart med demografi, även om barn i åldern 2–5 år (de åldersgrupper där förmånen använts mest) är fler nu än under de senaste åren. Uttaget har varit särskilt stort under september till november då 10 procent fler dagar har utbetalats än vad som är normalt under denna årstid. Att vinterkräksjukan kom tidigt i år kan vara en förklaring till detta. Antalet utbetalda dagar skulle ha varit uppskattningsvis 100 000 färre om de dagar där anmälan om föräldrapenning kommit in 2005 hade utbetalats ut under 2005. Av de dagar som utbetalades under 2006 har män använt 37 procent.

Flest dagar används för barn i åldern två-tre år, för dessa används i genomsnitt knappt sju dagar per år. I dessa åldrar används förmånen för nästan alla barn. Uttaget minskar med ungefär en halv dag per år för varje år som barnet blir äldre och för tolvåringar tar man i snitt en dag per år. För alla åldrar har uttaget varit högre i år än tidigare år. Ju äldre barnen blir desto färre barn används förmånen för. För 12-åringar så används förmånen för 36 procent av barnen.

Under 2006 har det varit stort fokus på felaktiga utbetalningar inom tillfällig föräldrapenning och särskilt vård av barn. Det finns en säsongsvariation för utbetalningar för delförmånen vård av barn dessutom finns en stor variation mellan åren. Under oktober och november utbetalades ovanligt många dagar med tillfällig föräldrapenning. Det är därför svårt att uttyda att de ökade kontrollinsatserna och den allmänna ”fuskdebatten” har haft någon påverkan på utgifterna under 2006.

Pappadagar vid barns födelse

Utgiften för pappadagar vid barns födelse blev 647 miljoner kronor, det är 15 procent av utgiften för tillfällig föräldrapenning. Utgifterna ökade med 54 miljoner jämfört med föregående år.

Antalet nettodagar minskade med 18 000 eller 2 procent trots att antalet födda barn 2006 är 5 000 fler än 2005.

Pappadagar vid barns födelse användes av 78 889 personer och i snitt använder varje pappa 9,5 dagar. Det motsvarar ungefär att 74 procent av alla nyfödda barn har en pappa som använder denna förmån. Det är en minskning jämfört med 2005. Även en annan person än fadern kan använda denna förmån. Under 2006 användes t ex 0,6 procent av dagarna av kvinnor.

Kontakt dagar för barn som omfattas av LSS

Kontakt dagar för barn som omfattas av LSS är den minsta delförmånen inom tillfällig föräldrapenning. Utgiften var 10,3 miljoner kronor, det är 0,2 procent av utgiften för tillfällig föräldrapenning. Under 2006 togs det ut 13 500 dagar för drygt 5 000 barn. Jämfört med år 2006 så har utgifterna ökat med 28 procent och antalet dagar ökat med 25 procent.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 3 898 miljoner kronor vilket är 264 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och 58 miljoner kronor lägre än tillgängliga medel

I prognosen antas ökningen i medelersättning följa KI:s timlöneökning.

Vidare antas att 77 procent av alla pappor använder pappadagar vid barn födelse och att de i genomsnitt använder 9,6 dagar var.

För kontakt dagar för barn som omfattas av LSS antas att dessa ökar med 12 procent per år.

Antalet nettodagar som används för vård av barn i olika åldrar antas vara detsamma som genomsnittet de senaste tre åren. Vidare antas att de felaktiga utbetalningarna är i storleksordningen 10 procent och att hälften av

de som missbrukar försäkringen ändrar sitt beteende när de riskerar att bli avslöjade och att 35 procent av de felaktiga utbetalningarna korrigeras i Försäkringskassans kontroller.

Prognosen är höjd jämfört med prognosen i den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 är denna prognos höjd med 75 miljoner kronor för år 2007 och 75, 82 och 88 miljoner kronor de följande åren. Det är knappt 2 procent per år. Förändringen beror dels på ändrad medelersättning, och dels på att andelen pappalediga har sänkts från 78 till 77 procent. Ytterligare en förändring är att andelen nettodagar per barn i olika åldrar har uppdaterats med ett nytt årsutfall och därmed har genomsnittet de senaste tre åren förändrats.

Känslighetsanalys

Anslagsbelastningen för 2008 beräknas till 4 094 miljoner kronor.

Om antalet födda skulle vara 1 000 fler år 2007 än SCB:s prognos ökar det utgiften 2008 med 2 miljoner kronor.

Om antalet födda skulle vara 1 000 fler år 2008 än SCB:s prognos så ökar det utgiften med 8 miljoner kronor.

Om timlöneökningen skulle vara 1 procentenhet högre 2008 än vad som antagits påverkar det utgiften med 39 miljoner kronor.

Under 2006 har uttaget för vård av barn varit ovanligt högt. Om antalet dagar per barn i varje åldersklass skulle vara detsamma 2008 som 2006 så ökar utgiften år 2008 med 244 miljoner kronor.

Under 2005 var uttaget för vård av barn relativt lågt. Om antalet dagar per barn i varje åldersklass skulle vara detsamma 2008 som 2005 så minskar utgiften med 106 miljoner kronor.

Det antagande som är osäkrast samtidigt som det påverkar utgiften mycket är antagandet om felaktiga utbetalningar. Om de felaktiga utbetalningar är 10 procent samtidigt som ¼-del förändrar sitt beteende när de riskerar att avslöjas och av de kvarvarande upptäcks 35 procent i Försäkringskassans kontroller ökar utgiften med 59 miljoner kronor år 2008.

Om de felaktiga utbetalningar i stället är 7 procent samtidigt som ingen ändrar sitt beteende när de riskerar att avslöjas och av de kvarvarande upptäcks 35 procent i Försäkringskassans kontroller ökar utgiften med 157 miljoner kronor år 2008.

21:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	400 583 ¹	416 964 ¹	-16 381 ¹	424 651
2007	405 733 ¹	460 222 ¹	-54 489 ¹	381 976
2008	372 744 ²	–	-28 453	401 197
2009	432 553	–	8 254	424 299
2010	362 790	–	-86 000	448 790

¹ Fastställd av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att under anslagsposten Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning för budgetåret 2008 anvisas 373 miljoner kronor.

Antaganden

Förutom de antaganden som används vid beräkningen av förmånen tillkommer räntan på sex månaders statsskuldväxlar.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 401 miljoner kronor varav -16 miljoner kronor är en reglering för 2003 och 417 miljoner kronor är preliminär avgift för 2006. Prognostiserad avgift för 2006 är 425 miljoner kronor. Differensen kommer att regleras 2009.

Utgiften för statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning utgjorde 1,5 procent av den totala utgiften för föräldrapenningsförmånerna.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 har fastställts till 406 miljoner kronor. Preliminär avgift för år 2007 är 460 miljoner kronor. Från denna har regleringsbeloppet för år 2004 om 54 miljoner kronor dragits av. Prognostiserad avgift för 2007 är 382 miljoner kronor. Differensen mellan preliminär och fastställd avgift för år 2007 kommer att regleras 2010.

Anslagsbelastningen för 2008 prognostiseras till 373 miljoner kronor. Prognostiserad avgift för 2008 är 401 miljoner kronor. Från denna ska regleringsbeloppet för år 2005 om 28 miljoner kronor dras av.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

21:2.12 Havandeskapspenning

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	424 494	424 494	426 272	-1 778	-1 778
2007	-1 778	430 573	428 795	434 485	-3 912	-5 690
2008	-5 690	459 807 ¹	454 117	454 117	+5 690	0
2009	-	-	-	477 809	-	-
2010	-	-	-	503 012	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslagsposten Havandeskapspenning år 2008 kommer att belastas med 454 miljoner kronor. Eftersom det beräknas finnas ett ingående underskott på 6 miljoner kronor föreslår Försäkringskassan att under anslagsposten Havandeskapspenning för budgetåret 2008 anvisas 460 miljoner kronor.

Antaganden

Beräkningarna är baserade på KI:s antagande om timlöneutvecklingen samt SCB:s befolkningsprognos.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 426 miljoner kronor vilket är 2 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Av den totala utgiften för föräldraförsäkringsförmånerna utgjorde utgiften för havandeskapspenning 2 procent. Den ökade med 29 miljon kronor eller 7,3 procent jämfört med året innan.

Den genomsnittliga dagersättningen ökade från 472 till 484 kronor, det vill säga en ökning med 2,6 procent. Den antagna timlöneutvecklingen för året var 3,7 procent. Dagersättningen för havandeskapspenning har alltså ökat långsammare än timlöneutvecklingen, trots att taket i försäkringen höjdes den 1 juli. Under första halvåret var medelersättningen 481 kronor per dag och under det andra halvåret 491 kronor per dag.

Havandeskapspenning utbetalades för 881 000 dagar under 2006, vilket är cirka 39 000 fler dagar än året innan.

Antalet födda 2006⁵ är 5 000 fler än antalet födda 2005 och antalet kvinnor som beviljas havandeskapspenning har ökat med 1000. Det innebär att andelen gravida som beviljats havandeskapspenning var på samma nivå 2006 som år 2005, drygt 20 procent. Medelantalet utbetalda dagar för de kvinnor som fått havandeskapspenning har varit närmast oförändrat under hela 2000-talet.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 434 miljoner kronor vilket är 4 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 6 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

I prognosen antas att andelen gravida (egentligen av antalet födda, enligt SCB:s prognos) med havandeskapspenning är 21,9 procent, att varje kvinna med havandeskapspenning får ersättning i 38,3 dagar och att förändringen i medelersättningen följer KI:s timlöneökning.

Jämfört med prognosen i den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 är denna prognos sänkt med 8 miljoner kronor eller 1,8 procent varje år, hälften beroende på att antagandet om andelen gravida med havandeskapspenning har sänkts från 22,1 till 21,9 och hälften beroende på att medelersättningen antas vara lägre än förut.

Känslighetsanalys

Anslagsbelastningen beräknas bli 459 miljoner kronor år 2008.

För havandeskapspenning betyder en avvikelse med 1000 födda barn år 2008 från det i prognosen antagna antalet födda barn en kostnadsförändring med 4,3 miljoner kronor det året.

Om den förväntade timlöneutvecklingen 2008 ökar med en procentenhet ändras den prognostiserade utgiften för havandeskapspenning med cirka 4,4 miljoner kronor 2008 och 4,6 respektive 4,8 miljoner kronor de följande två åren.

Om andelen gravida kvinnor som beviljas havandeskapspenning 2008 skulle vara densamma som under 2006, det vill säga 21,7 så minskar utgifterna detta år med 3,7 miljoner kronor.

---

⁵ Enligt preliminär statistik från SCB.

Om andelen gravida kvinnor som får havandeskapspenning fortsätter att minska med 0,3 procentenheter för varje prognosår från 21,9 år 2007 till 21,0 år 2010 så minskar utgifterna med 6 miljoner kronor år 2008 och 13 respektive 20 miljoner kronor följande år.

21:2.10 Statlig ålderspensionsavgift för havandeskapspenning

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	41 388 ¹	42 753 ¹	-1 365 ¹	41 775
2007	41 981 ¹	45 738 ¹	-3 757 ¹	42 580
2008	40 826 ²	–	-3 678	44 503
2009	45 775	–	-1 050	46 825
2010	45 823	–	-3 472	49 295

¹ Fastställd av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att under anslagsposten Statlig ålderspensionsavgift för havandeskapspenning för budgetåret 2008 anvisas 41 miljoner kronor.

Antaganden

Förutom de antaganden som används vid beräkningen av förmånen tillkommer räntan på sex månaders statskuldväxlar.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 41 miljoner kronor varav -1 miljon kronor är en reglering för 2003 och 43 miljoner kronor är preliminär avgift för 2006. Prognostiserad avgift för 2006 är 42 miljoner kronor. Differensen kommer att regleras 2009.

Av den totala utgiften för föräldraförsäkringsförmånerna utgjorde utgiften för statlig ålderspensionsavgift för havandeskapspenning 0,2 procent.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 har fastställts till 42 miljoner kronor. Preliminär avgift för år 2007 är 46 miljoner kronor. Från denna har regleringsbeloppet för år 2004 om 4 miljoner kronor dragits av. Prognostiserad avgift för 2007 är 43 miljoner kronor. Differensen mellan preliminär och fastställd avgift för år 2007 kommer att regleras 2010.

Anslagsbelastningen för 2008 prognostiseras till 41 miljoner kronor. Prognostiserad avgift för 2008 är 45 miljoner kronor. Från denna ska regleringsbeloppet för år 2005 om 4 miljoner kronor dras av.

De prognosändringar som gjorts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007 kan helt hänföras till volym- och strukturförändringar.

21:3 Underhållsstöd

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	-2 216	2 273 000	2 270 784	2 222 119	+50 881	+48 665
2007	0	2 117 000	2 117 000	2 147 000	-30 000	-30 000
2008	-30 000	2 146 000 ¹	2 116 000	2 116 000	+30 000	0
2009	-	-	-	2 060 000	-	-
2010				1 967 000	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 2 222 miljoner kronor vilket är 51 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och 49 miljoner kronor lägre än tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 2 147 miljoner kronor vilket är 30 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Underhållsstöd år 2008 belastas med 2 116 miljoner kronor. Eftersom det beräknas finnas ett ingående underskott på 30 miljoner kronor föreslår Försäkringskassan att det under anslaget Underhållsstöd för budgetåret 2008 anvisas 2 146 miljoner kronor.

Ändamål

Från anslaget bekostas underhållsstöd och förlängt underhållsstöd. Anslaget disponeras för underhållsstöd till barn med särlevande föräldrar. Syftet med underhållsstöd är att ett barn ska garanteras halva sitt behov av försörjning i de fall bidragsskyldigs föräldrar inte fullgör försörjningen.

Underhållsstöd lämnas för barn där den bidragsskyldige underlåter att betala underhåll eller betalar ett belopp som är lägre än nivån för underhållsstödet. Detta gäller när föräldrarna lever åtskilda även om föräldrarna har gemensam vårdnad. Underhållsstöd lämnas också till barn där en förälder ensam adopterat barnet.

Underhållsstöd lämnas för barn under 18 års ålder och förlängt underhållsstöd lämnas till studerande barn i åldern 18–20 år. Dessa barn garanteras ett ekonomiskt bidrag som från och med 1 februari 2006 höjdes med 100 kronor till 1 273 kronor per månad. Om barnet har inkomster över 48 000 kronor per år reduceras underhållsstödet. När underhållsstöd betalas ut som fullt underhållsstöd ska den bidragsskyldige återbetala en beräknad del av underhållsstödet till staten. Underhållsstöd kan också betalas ut som utfyllnadsbidrag och som underhållsstöd vid växelvis boende.

Återbetalningsbeloppet beräknas som en viss procent av den återbetalningsskyldige förälderns inkomst, beräknad enligt bestämmelser i lagen om underhållsstöd.

Grundavdraget som får göras vid beräkning av en bidragsskyldig förälders återbetalningsbelopp höjdes från och med 1 februari 2006 från 72 000 kronor till 100 000 kronor. Återbetalningsskyldigheten beräknas genom att från inkomsten enligt taxeringen dra bort grundavdraget. Återbetalningsbeloppet fastställs sedan efter ett procenttal av den bidragsskyldiges överskott. Procenttalet bestäms utifrån den bidragsskyldiges samtliga barn under 18 år, vid studier 21 år, det vill säga även de som bor hos denne. Det innebär 14 procent för ett barn, 11,5 procent per barn för två barn, 10 procent per barn för tre barn och 7,75 procent per barn för 4 barn etc. Återbetalningsskyldigheten omprövas årligen mot inkomsten enligt den senaste taxeringen. Återbetalningsbeloppet per månad och barn kan inte överstiga 1 273 kronor.

Om Försäkringskassan har beslutat om anstånd med betalningen tillkommer ränta på den uppkomna skulden. Fordran som inte betalas – och inte omfattas av beslut om anstånd – överlämnas enligt 29 § USL och bestämmelser i indrivningsförordningen till Kronofogdemyndigheten för indrivning. På fordran som överlämnas för indrivning tillkommer alltid ränta och den betalas till Kronofogdemyndigheten.

Minsta återbetalningsbelopp som kan fastställas minskade från 100 kronor till 50 kronor från och med 1 februari 2006. Om det totala månadsbeloppet per barn blir mindre än 50 kronor bortfaller återbetalningsskyldigheten.

En bidragsskyldig förälder kan under vissa förutsättningar få anstånd med betalningen om det finns anledning till det med hänsyn till den bidragsskyldiges personliga eller ekonomiska förhållanden. Från och med 1 februari 2006 beaktar Försäkringskassan vid prövning om anstånd även andra tillgångar hos den bidragsskyldige utöver lön. Det gäller tillgångar som med någorlunda lätthet kan omsättas, till exempel aktier och andra värdepapper. Ytterligare en ändring i lagen är att efter det att ett anståndsbeslut har upphört, så ska skulden återbetalas snabbare och i rimlig takt. Den bidragsskyldige ska betala 1,5 gånger det fastställda återbetalningsbeloppet.

Från och med 1 februari har en bidragsskyldig förälder utökad rätt att göra avdrag från återbetalningsbeloppet när han eller hon har umgänge med sitt barn. Avdrag får göras om vistelsen uppgår till minst fem hela sammanhängande dygn eller minst 6 hela dygn under en kalendermånad. Den utökade rätten till avdrag består i att avdrag beräknas även det avslutande dygnet trots att vistelsen inte varat hela dygnet. En vistelse fredag till söndag räknas som två dygn jämfört med tidigare då en sådan vistelse endast berättigade till avdrag för ett dygn.

Underhållsstöd finansieras delvis över statsbudgeten, via detta anslag, delvis via inbetalningar från bidragsskyldiga.

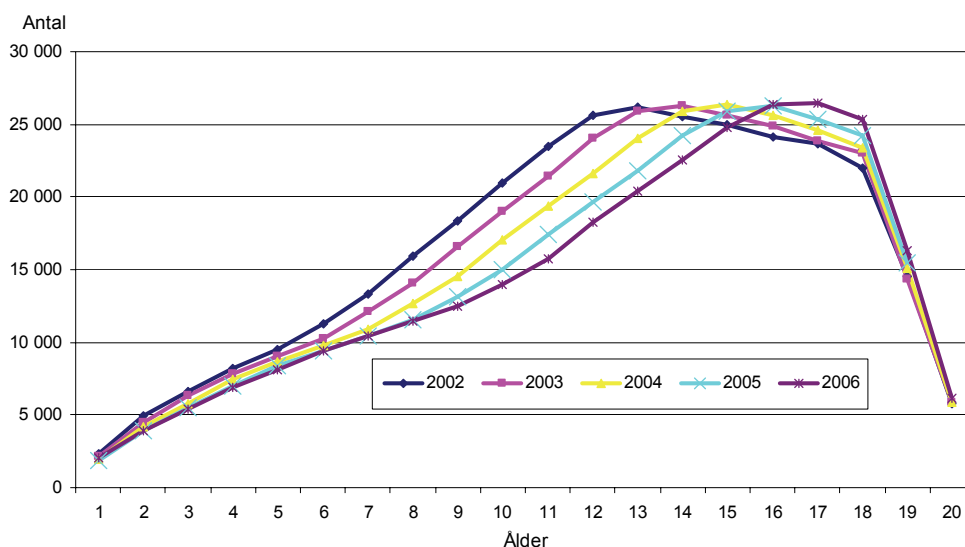
Antaganden

De antaganden som används vid beräkningen är SCB:s befolkningsprognos. Beräkningarna grundas även på antaganden om timlöneutvecklingen från Konjunkturinstitutet.

Analys av 2006

Antal barn med underhållsstöd var under 2006 i genomsnitt 286 515 per månad vilket är 5 893 (-2,1 %) färre barn jämfört med år 2005. Drygt 83,9 procent av barnen, för vilka något slag av underhållsstöd betalades ut, var 7 år och äldre. Åldersfördelningen för antalet barn i underhållsstödsystemet förväntas följa samma mönster under de närmaste åren.

Antalet barn med underhållsstöd i olika ålder

Underhållsstöd betalas ut till och den månad barnet fyller 18 år. Därefter kan barnet själv söka förlängt underhållsstöd om det fortfarande studerar. Antalet barn inom underhållsstödet minskar från det att barnen fyller 18 år. Orsak till detta är antingen att barnet inte fortsätter studera eller att den bidragsskyldige föräldern betalar barnets underhåll direkt till barnet efter

18-årsdagen. Antalet barn med underhållsstöd minskar successivt under det år barnen fyller 18 år.

Andelen barn med fullt underhållsstöd minskade med 0,8 procent av det totala antalet barn i underhållssystemet år 2006 jämfört med 2005, medan andelen barn med utfyllnadsbidrag ökade med 0,2 procent och andelen barn där underhållsstöd utges när barn bor växelvis ökade med 0,6 procent av det totala antalet barn i underhållssystemet. Förklaringen till ökningen av antalet barn med utfyllnadsbidrag och utfyllnadsbidrag vid växelvis boende i underhållsstödssystemet är effekten av regeländringarna som trädde i kraft den 1 februari 2006.

Inom anslaget Underhållsstöd finns det dels en bidragsmottagare, dels en förälder som ska betala underhåll till barnet, den så kallade bidragsskyldige, som helt eller delvis ska återbetala samhällets kostnader för det underhållsstöd som betalats ut för barnet. Den största andelen av de bidragsskyldiga är män. I tabellen nedan framgår att antalet bidragsskyldiga minskat under de senaste åren medan könsfördelningen varit i stort sett konstant.

Bidragsskyldiga i december år 2000–2006

År	Antal bidragsskyldiga	Andel kvinnor, %	Andel män, %
2000	219 583	13,5	86,5
2001	216 268	13,6	86,4
2002	209 523	13,6	86,4
2003	202 252	13,5	86,5
2004	194 526	13,5	86,5
2005	173 506	12,8	87,2
2006	169 275	12,8	87,2

Återbetalningsbeloppet som debiteras den bidragsskyldige beräknas utifrån dennes inkomst och antalet barn denne är bidragsskyldig för. Den största delen av det debiterade beloppet inbetalas av de bidragsskyldiga. En del drivs dock in via Kronofogdemyndigheten när den bidragsskyldige underlåter att betala.

Debiterat belopp 2000–2006

År	Totalt debiterat belopp	Kvinnor, %	Män, %
2000	2 173 176 980	7,4	92,6
2001	2 217 503 519	7,6	92,4
2002	2 249 670 727	7,7	92,3
2003	2 235 628 365	8,0	92,0
2004	2 175 466 513	8,2	91,8
2005	2 114 788 298	8,5	91,5
2006	1 828 033 046	7,5	92,5

Det debiterade beloppet hos bidragsskyldiga har minskat under de senaste åren. En kraftig minskning noteras under 2006. Anledningen till det är den höjning av grundavdraget som får göras vid beräkning av en bidragsskyldig förälders återbetalningsbelopp denna regeländring trädde i kraft den 1 februari 2006.

Faktorer som påverkar det debiterade beloppet är utvecklingen av bidragsskyldigas årsinkomst och hur många barn en bidragsskyldig har.

Inbetalningsgraden från bidragsskyldiga samt Kronofogdemyndigheten 2002–2006

År	Inbetalningsgrad från Kronofogdemyndigheten	Inbetalningsgrad från bidragsskyldiga	Total inbetalningsgrad
2002	23,76	63,18	86,9
2003	25,66	63,21	88,9
2004	26,65	62,57	89,2
2005	24,21	64,71	88,9
2006	28,08	71,25	99,3

Utvecklingen av inkomsten påverkar det debiterade beloppet hos bidragsskyldiga och därmed inbetalningsgradens storlek. Under år 2006 återbetalades 71,25 procent av det debiterade beloppet från bidragsskyldiga. Återbetalningen blev 513,3 miljoner kronor via Kronofogdemyndigheten vilket motsvarar 28,1 procent av det debiterade beloppet under 2006. Bidragsskyldigas skulder hos Kronofogdemyndigheten i december 2006 var 2 427 miljoner kronor. Bidragsskyldigas genomsnittliga återbetalning av skulden hos Kronofogdemyndigheten under 2006 var 1,7 procent per månad.

Prognos och analys av 2007–2010

Antal barn med underhållsstöd i december månad (inklusive förlängt underhållsstöd) 2000–2010, samt uppdelat på bidragsformer för åren 2000–2006, återges i nedanstående tabell.

År	Totalt	Fullt underhållsstöd	Utfyllnadsbidrag	Utfyllnadsbidrag vid växelvis boende
2000	330 451	302 573	16 983	10 688
2001	333 632	300 197	14 450	18 694
2002	327 280	293 172	12 107	21 611
2003	315 125	281 223	10 672	22 989
2004	302 234	270 587	9 046	22 450
2005	288 430	258 951	7 668	21 732
2006	286 515	252 488	8 941	24 941
2007 ¹⁾	284 700	–	–	–
2008 ¹⁾	282 000	–	–	–
2009 ¹⁾	278 000	–	–	–
2010 ¹⁾	273 500	–	–	–

¹⁾ Prognos.

Det totala antalet barn med underhållsstöd samt antalet barn med fullt underhållsstöd förväntas minska under prognosperioden. Nedgången har varit brantare tidigare år men mattas nu av. Den nu inte fullt så branta avmattningen beror på det högre avdrag som en bidragsskyldig nu får göra när återbetalningsbeloppet fastställs.

Antalet barn med utfyllnadsbidrag och utfyllnadsbidrag vid växelvis boende förväntas öka under prognosperioden. Den uppåtgående trenden av antalet barn med utfyllnadsbidrag och utfyllnadsbidrag vid växelvis boende i underhållsstödssystemet förklaras av höjningen av underhållsstödet samt höjningen av grundavdraget som får göras vid beräkning av en bidragsskyldig förälders återbetalningsbelopp från och med 1 februari 2006. Ytterligare en förklaring är att ärenden med utfyllnadsbidrag eller växelvis boende som tidigare dragits in eftersom taket för utbetalning nåtts på nytt kommit in i systemet. Orsaken till detta är att de som tidigare ålagtts att betala maximalt belopp nu åläggs att betala ett lägre belopp än nu gällande maximala belopp.

Eftersom separationsfrekvensen är högst när barnen är i småbarnsåldern har födelsetalen medfört en nedåtgående trend av antalet barn i underhållsstödssystemet. Separationsfrekvensen har minskat något under senare år, vilket också påverkar inströmningen av nya barn med underhållsstöd. Inflödet av nya barn i underhållsstödssystemet har därmed mattats av. Även Försäkringskassans arbete med att försöka få föräldrarna själva att i större utsträckning klara av betalningen utan Försäkringskassan som mellanhand kan antas påverka inflödet.

Minskningar av antal barn med underhållsstöd kan huvudsakligen förklaras av de låga födelsetalen under slutet av 1990-talet och början av 2000-talet. Under åren 1997–2001 föddes i snitt cirka 90 000 barn per år vilket kan jämföras med de stora kullarna i början på 1990-talet då det föddes cirka 123 000 barn per år. Utgiftsutvecklingen för underhållsstöd är beroende av omvärldsfaktorer, till exempel antal separationer, antal barn, födelsetal och timlöneökningen.

I prognosen för 2007–2010 beräknas inbetalningsgraden från bidragsskyldiga bli 71,2 procent av det debiterade beloppet (exklusive inbetalningar via Kronofogdemyndigheten). Bidragsskyldigas inbetalningar via Kronofogdemyndigheten beräknas till 1,7 procent av skulden vilket motsvarar 28 procent av det årliga debiterade beloppet.

Prognosen är oförändrad jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007.

Känslighetsanalys

Anslagsbelastningen för 2008 beräknas bli 2 116 miljoner kronor. Om antalet barn avviker med 3 000 påverkar det anslagsbehovet med cirka 46 miljoner kronor.

Inbetalningsgraden för 2008 bedöms till 90 procent av det debiterade beloppet hos bidragsskyldiga inklusive inbetalningar från Kronofogdemyndigheten. Om inbetalningsgraden avviker med 1 procent påverkar det anslagsbehovet med drygt 28 miljoner kronor.

Om timlöneutvecklingen ökar med en procentenhet minskar utgifterna med drygt 22 miljoner kronor.

21:4 Bidrag till kostnader för internationella adoptioner

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	-2 168	35 784	33 616	34 964	+820	-1 348
2007	-1 348	35 784	34 436	35 000	+784	-564
2008	-564	35 164 ¹	34 600	34 600	+564	0
2009	-	-	-	34 600	-	-
2010	-	-	-	34 600	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 35 miljoner kronor vilket är 0,8 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet men 1,3 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 35 miljoner kronor vilket är 0,8 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet men 0,6 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Bidrag till kostnader för internationella adoptioner år 2008 kommer att belastas med 34,6 miljoner kronor.

Eftersom det beräknas finnas ett ingående underskott på 0,6 miljoner kronor föreslår Försäkringskassan att det under anslaget Bidrag till kostnader för internationella adoptioner för budgetåret 2008 anvisas 35,2 miljoner kronor.

Ändamål

Från anslaget bekostas bidrag som lämnas vid adoption av utländska barn. Barnet får inte ha fyllt tio år när adoptivföräldrarna får det i sin vård.

Från och med 1 januari 2005 lämnas adoptionsbidrag endast för adoptioner som förmedlas av en sammanslutning som är auktoriserad enligt lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling. För varje barn lämnas bidrag med 40 000 kronor. Bidraget administreras av Försäkringskassan.

Verksamheten regleras av svensk lagstiftning och internationella konventioner. För att få adoptera måste man ha socialnämndens medgivande.

Anslaget finansieras över statsbudgeten.

Antaganden

I prognosen för utgifterna för Bidrag till kostnader för internationella adoptioner görs inga explicita antaganden men prognosen av antalet adoptioner avstäms med Myndigheten för internationella adoptionsfrågor.

Analys av 2006

Anslagsbeloppet för budgetåret 2006 var 35,8 miljoner kronor. Anslagsbelastningen år 2006 blev 35 miljoner kronor. Detta motsvarar 874 adoptionsbidrag. Enligt Myndigheten för internationella adoptionsfrågor har antalet anlända barn genom auktoriserade adoptionsorganisationer varit 765 barn under år 2006 vilket är 176 barn färre än år 2005. Skillnaden mellan antalet adoptionsbidrag och antalet anlända barn förklaras av att 109 adoptionsbidrag avser barn som anlände under år 2005.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för år 2007 beräknas bli 35 miljoner kronor. Beräkningarna bygger på antagandet att antalet adoptioner som förmedlas av en sammanslutning som är auktoriserad bli 875 barn. I utgiftsprognoserna har en eftersläpning av kostnader från ett år tillbaka beaktats.

Adoptionsbidrag lämnas endast för adoptioner som förmedlas av en sammanslutning som är auktoriserad enligt lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling. Denna bestämmelse trädde i kraft den 1 januari 2005. Med anledning av ändringen i lagen får de som adopterar barn utan inblandning av en auktoriserad organisation ej längre något adoptionsbidrag. Enligt Myndigheten för internationella adoptionsfrågor bedöms antalet sådana enskilda adoptioner till mellan 100 och 130 per år. Detta leder till att kostnaderna för år 2007 och framåt beräknas bli lägre än tidigare år.

Fem adoptionsorganisationer har tillstånd att förmedla internationella adoptioner. Dessa organisationer är auktoriserade av Myndigheten för internationella adoptionsfrågor, som också har tillsyn över verksamheten.

Anlända barn genom auktoriserade adoptionsorganisationer

År	2002	2003	2004	2005	2006
Amerika	127	94	83	57	58
Asien	611	574	681	711	555
Europa	209	183	164	90	88
Afrika	61	69	64	83	64
Total	920	1 008	992	941	765

Antalet anlända barn genom auktoriserade adoptionsorganisationer minskade kraftigt under år 2006. Orsaken till den kraftiga minskningen av antalet adoptioner är bland annat att den totala handläggningstiden för en adoption från Kina har fördubblats och i nuläget är omkring 16 månader. Önskemål från fler länder och fler adoptivföräldrar om att få adoptera från Kina har ökat samtidigt som de nationella adoptionerna inom Kina har ökat. De nationella adoptionerna är långt fler än de internationella. Emellertid menar adoptionsmyndigheten i Kina att befolkningsunderlaget är stort och internationella adoptioner kommer att behövas för en lång tid framöver. Även från andra länder har antalet adoptioner minskat, bland annat beroende på ökning av antalet nationella adoptioner samt ökad konkurrens från andra mottagarländer.

Prognosen av antalet anlända barn genom auktoriserade adoptionsorganisationer framgår av bilaga 1.

De flesta barnen kommer från länder i Asien och Europa. Några få barn kommer från Afrika och de senaste åren har antalet barn från Östeuropa ökat, även om de fortfarande är förhållandevis få. Det finns också barn som kommit som adoptivbarn på annat sätt än genom de auktoriserade adoptionsorganisationerna.

Prognosen är oförändrad jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007.

Känslighetsanalys

För år 2008 beräknas utgifterna till 34,6 miljoner kronor under gällande regler. Om antalet utbetalda bidrag avviker med 50 från prognosen påverkar det anslagsbelastningen med 2 miljoner kronor.

21:5 Barnpension och efterlevandestöd till barn

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	-58 725	1 044 000	985 275	1 027 095	+16 905	-41 820
2007	-41 820	1 029 000	987 180	1 013 000	+16 000	-25 820
2008	-26 000	1 027 000 ¹	1 001 000	1 001 000	+26 000	0
2009	-	-	-	986 000	-	-
2010	-	-	-	972 000	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 1 027 miljoner kronor vilket är 17 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet men 42 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 1 013 miljoner kronor vilket är 16 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet men 26 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Barnpension och efterlevandestöd till barn år 2008 kommer att belastas med 1 001 miljoner kronor. Eftersom det beräknas finnas ett ingående underskott på 26 miljoner kronor föreslår Försäkringskassan att under anslaget Barnpension och efterlevandestöd till barn för budgetåret 2008 anvisas 1 027 miljoner kronor.

Ändamål

Från anslaget bekostas barnpension och efterlevandestöd till barn.

Barnpension och efterlevandestöd till barn betalas ut till barn vars ena eller båda föräldrar avlidit. Förmånerna betalas ut till och med den månad barnet fyller 18 år men kan förlängas om barnet går i grund- eller gymnasieskola, dock längst till och med juni månad det år barnet fyller 20 år.

Barnpension baseras på den avlidna förälderns intjänade pensionsrätt inom ålderspensionssystemet. Övergångsregler finns för dem som hade barnpension vid ingången av år 2003.

Efterlevandestöd till barn är ett grundskydd. Det utgör 40 procent av prisbasbeloppet (80 procent om båda föräldrarna avlidit). Det minskas med den barnpension som betalas ut.

Anslaget belastas med de totala utgifterna för ovannämnda förmåner. En socialavgift, efterlevandepensionsavgiften, avses täcka utgifterna för barnpension. Efterlevandestöd till barn finansieras däremot med statliga medel.

Antaganden

Prognoserna grundas på antaganden om prisbasbeloppet, inkomstindex samt SCB:s befolkningsprognos.

Analys av 2006

År 2006 uppgick utgifterna till 1 027 miljoner kronor, varav 918 miljoner kronor för barnpension och 109 miljoner kronor för efterlevandestöd till barn. Utgiften för barnpension minskade medan utgiften för efterlevandestödet ökade.

Utfallet blev lägre jämfört med vad som i förväg prognostiserades (t.ex. 16 miljoner kronor lägre jämfört med anslagsuppföljningen augusti 2005).

Orsaken är att antalet nytillkomna med barnpension och efterlevandestöd har minskat jämfört med 2005. Antalet dödsfall hos vuxna i åldrarna 25–55 år har minskat under de senaste åren.

SCB sänkte i maj 2006 befolkningsprognosen för antalet personer i åldrarna 4–19. Det ledde till en sänkning av antalet barnpensioner och efterlevandestöd i förhållande till anslagsuppföljningen augusti 2005.

Volym

Antalet barnpensioner var 27 500 i genomsnitt under året och antalet efterlevandestöd 7 800. Antalet barnpensioner minskade något 2006, vilket beror på att nybeviljandet var lågt. Antalet med efterlevandestöd ökade något.

Medelbeloppet för barnpension blev 32 400 kronor och medelbeloppet för efterlevandestöd 12 500 kronor. Barnpension som utbetalades enligt de regler som gäller från och med 2003 var lägre i genomsnitt än barnpension som utbetalades enligt övergångsregler. Eftersom andelen barnpensioner som utbetalades enligt övergångsregler minskade så minskade också medelbeloppet för barnpension. I gengäld ökade medelbeloppet för efterlevandestödet något.

Prognos och analys av 2007–2010

Antalet barnpensioner beräknas minska för åren 2007–2010 av demografiska skäl. År 2008 beräknas antalet vara 26 500 och år 2010 ungefär 25 000.

Antalet efterlevandestöd till barn beräknas vara ungefär 8 000 år 2008 och 7 700 år 2010.

Medelbeloppet för barnpensioner beräknas öka nominellt på sikt beroende på ökningen av inkomstindex. Frånsett indexuppräkningsarna beräknas dock medelbeloppet minska något. Orsaken till minskningen är att medelbeloppet för nybeviljade barnpensioner är lägre än medelbeloppet för de barnpensioner som betalas ut enligt övergångsregler. Medelbeloppet beräknas bli ungefär 32 400 kronor år 2008 och 33 100 kronor år 2010.

Medelbeloppet för efterlevandestöd beräknas öka sakta till 13 100 år 2008 och 13 800 år 2010.

Prognosen är oförändrad jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007.

Känslighetsanalys

För år 2008 beräknar Försäkringskassan anslagsbelastningen till 1 001 miljoner kronor.

En ökning av inkomstindex med en procent ökar anslagsbelastningen med 6,5 miljoner kronor.

Om prisbasbeloppet blir 100 kronor högre beräknas utgifterna för efterlevandestöd öka med ungefär 0,3 miljoner kronor.

Om antalet barnpensioner blir 100 fler än enligt beräkningarna ökar anslagsbelastningen med 1,5 miljoner kronor.

21:6 Vårdbidrag för funktionshindrade barn

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	2 680 215	2 680 215	2 624 535	+55 680	+55 680
2007	0	2 760 500	2 760 500	2 693 400	+67 100	+67 100
2008	0 ²	2 746 000 ¹	2 746 000	2 746 000	0	0
2009	–	–	–	2 822 600	–	–
2010	–	–	–	2 901 300	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 2 625 miljoner kronor vilket är 56 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 2 693 miljoner kronor vilket är 67 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Förslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

		Försäkringskassans förslag till tilläggsanslag för 2007	Försäkringskassans förslag till anslag för 2008
21:6.4	Vårdbidrag för funktionshindrade barn	0	2 514 600
21:6.3	Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn	0	231 400
Summa 21:6	Vårdbidrag för funktionshindrade barn	0	2 746 000

Ändamål

Från anslaget bekostas vårdbidrag till föräldrar med hemmavarande barn eller ungdomar som på grund av funktionshinder är i behov av särskild tillsyn och vård. Vid bedömningen av rätt till vårdbidrag beaktas även merkostnader på grund av barnets sjukdom eller funktionshinder.

Vårdbidrag lämnas längst till och med juni månad det år den unge fyller 19 år. Åldersgränsen, som tidigare var 16 år, höjdes den 1 januari 2003.

Vårdbidrag utbetalas som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Till familjer med fler funktionshindrade barn kan högre belopp än helt vårdbidrag betalas ut. Vårdbidrag kan även betalas ut med beaktande enbart

av merkostnader. Hel förmån utgör 250 procent av prisbasbeloppet. Vårdbidraget är skattepliktigt och pensionsgrundande. Från och med år 1999 ingår den statliga ålderspensionsavgiften för vårdbidrag i anslaget.

För barn som vistas på institution genom samhällets försorg kan, för den tid barnet vistas hemma utbetalas ferievårdbidrag. Vårdbidraget kan även betalas ut för högst tolv månader till föräldrar för barn som vårdas på sjukhus/institution om föräldern i betydande omfattning regelbundet behöver vara närvarande som en del i behandlingen av barnet.

Statlig assistansersättning kan i vissa fall betalas ut samtidigt med vårdbidrag. Vårdbidraget omprövas i samband med beslut om assistansersättning.

Anslaget finansieras i sin helhet med statliga medel.

21:6.4 Vårdbidrag för funktionshindrade barn

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	0	2 448 300	2 448 300	2 392 620	+55 680	+55 680
2007	0	2 521 000	2 521 000	2 453 900	+67 100	+67 100
2008	0 ²	2 514 600 ¹	2 514 600	2 514 600	0	0
2009	–	–	–	2 587 600	–	–
2010	–	–	–	2 667 500	–	–

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

² I avvaktan på regeringsbeslut antas att inget anslagssparande från föregående år får disponeras.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslagsposten Vårdbidrag för funktionshindrade barn år 2008 belastas med 2 515 miljoner kronor. Försäkringskassan föreslår att det under anslagsposten Vårdbidrag för funktionshindrade barn för budgetåret 2008 anvisas 2 515 miljoner kronor. Det förutsätts då att inget anslagssparande överförs från år 2007 till år 2008.

Antaganden

Beräkningarna grundas på antaganden om prisbasbeloppets utveckling samt på SCB:s befolkningsprognos.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 2 393 miljoner kronor vilket är 56 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet tillgängliga medel.

Vårdbidragsmottagare

Antalet vårdbidragsmottagare har ökat från 35 400 i december 2003 till cirka 37 850 i december 2004 och till 39 400 i december 2005. Den stora ökningen beror på att den övre gränsen för vårdbidrag höjdes från 16 år till 19 år den 1 januari 2003. I juni 2006 hade antalet mottagare ökat till 41 500 för att i juli ha minskat till 39 300. Den kraftiga minskningen beror på att vårdbidrag för ungdomar födda år 1987 upphörde denna månad. I december 2006 hade antalet mottagare ökat till 40 200.

Vårdbidragsmottagarnas fördelning på de olika bidragsnivåerna framgår av tabellen nedan.

Vårdbidragets nivå	December 2005 ¹	December 2006 ¹	ökning antal	ökning %
Mer än helt	892	894	2	0,2
Helt	9 362	9 214	-148	-1,6
Tre fjärdedels	4 239	4 519	280	6,6
Halvt	11 182	11 511	329	2,9
En fjärdedels	13 230	13 628	398	3,0
Enbart merkostnadsersättning	472	480	8	1,7
Summa	39 377	40 246	869	2,2

¹ Antalen i tabellen avser antalet mottagare av vårdbidrag. Mottagare som delar på utbetalningen av ett vårdbidrag redovisas här två gånger till skillnad mot i bilaga 1 där en beräkning av antalet vårdbidrag redovisas.

Den pågående förskjutningen från helt vårdbidrag till de övriga nivåerna har fortsatt under året. Ökningen är vidare störst i nivån fjärdedels vårdbidrag.

Det blir allt vanligare att föräldrarna delar på utbetalningen av vårdbidraget. Drygt 3 000 av vårdbidragsmottagarna i december 2004 fick utbetalning med delat belopp. Motsvarande antal beräknas till knappt 3 100 i december 2005 och till 3 200 i december 2006.

Möjligheten att få vårdbidrag med enbart merkostnadsersättning infördes 1998. Antalet sådana vårdbidrag har ökat stadigt. I december 2006 var antalet 480.

Vårdbidragsbarn

Antalet barn för vilka det betalas ut vårdbidrag har fortsatt öka. I december 2003 var antalet drygt 38 700 för att i december 2004 ha ökat till knappt 40 300 och i december till knappt 42 500. I december 2006 var antalet drygt 43 200

Ökningen är, på grund av ändringen av den över åldersgränsen, koncentrerad till den äldsta åldersgruppen. Antalet vårdbidragsbarn i åldrarna 17–19 ökade från knappt 700 i december 2003 till knappt 3 000 i december 2004

och till drygt 4 900 i december 2005. I juni 2006 hade antalet i åldrarna 17–19 ökat till 7 850. Från och med juli upphörde vårdbidragen för 2 260 av dessa på grund av att de fyller 19 år under 2006.

Det är vanligast att vårdbidrag betalas ut för pojkar, 63 procent av vårdbidragsbarnen är pojkar. Under 2006 har antalet pojkar ökat marginellt mer än antalet flickor.

Retroaktiva utbetalningar

Mellan 7 och 11 procent av månadsutgifterna utgörs av retroaktiva utbetalningar och utbetalningar av ferievårdbidrag. Prognosen av dessa utgifter görs med ett schablonmässigt påslag. Detta påslag var i genomsnitt 9,5 procent under år 2006.

De retroaktiva utbetalningarna påverkas dels av hur många nya ärenden som beslutas, dels av hur långa handläggningstiderna för vårdbidrag är. Under 2006 har handläggningstiderna för vårdbidrag minskat. Exempelvis kan nämnas att 75 procent av ärendena avgjordes inom 149 dagar. Motsvarande för år 2005 var 178 dagar.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 2 454 miljoner kronor vilket är 67 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tillgängliga medel.

Den långsiktiga tendensen är att antalet vårdbidrag ökar. På grund av att den övre åldersgränsen höjdes från 16 till 19 år den 1 januari 2003 har ökningen varit särskilt stor åren 2003–2006. Antalsökningen beräknas från och med år 2007 återgå till den trend som rådde fram till år 2003. Antalet fjärdedels vårdbidrag antas öka mest. Även antalet halva vårdbidrag antas öka liksom antalet tre fjärdedels vårdbidrag. De hela vårdbidragen antas däremot minska under perioden.

Antal vårdbidrag samt vissa beräkningsfaktorer för respektive år redovisas i bilaga 1. Vårdbidrag med delad utbetalning ingår endast en gång i tabellerna, vilket förklarar differenser till annan statistik.

Påslaget för de retroaktiva utbetalningarna har i prognoserna beräknats till 9,5 procent från och med år 2007. Faktorn har sänkts beroende på utfallet under år 2006.

Prognosen är oförändrad jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007.

Känslighetsanalys

För år 2008 beräknas anslagsposten belastas med 2 515 miljoner kronor. En avvikelse med 100 kronor från prisbasbeloppet 40 900 kronor påverkar anslagsbelastningen med 6 miljoner kronor. Om antalet nettobidrag avviker med 100 från prognosen påverkar det anslagsbelastningen med 11 miljoner kronor.

21:6.3 Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn

Översikt av anslagspost. Beloppen anges i 1000-tal kronor.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	231 915 ¹	230 044 ¹	+1 871 ¹	223 700
2007	239 500 ¹	243 385 ¹	-3 885 ¹	229 300
2008	231 400 ²	–	-3 600	235 000
2009	235 000	–	-6 800	241 800
2010	233 800	–	-15 500	249 300

¹ Fastställd av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att under anslagsposten Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn för budgetåret 2008 anvisas 231,4 miljoner kronor.

Antaganden

Förutom de antaganden som används vid beräkningen av vårdbidrag för funktionshindrade barn tillkommer räntan på sex månaders statsskuldväxlar.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 231,9 miljoner kronor varav 1,9 miljoner kronor är en reglering för 2003 och 230 miljoner kronor är preliminär avgift för 2006. Prognostiserad avgift för 2006 är 223,7 miljoner kronor. Differensen kommer att regleras 2009.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 har fastställts till 239,5 miljoner kronor. Preliminär avgift för år 2007 är 243,4 miljoner kronor. Från denna har regleringsbeloppet för år 2004 om 3,9 miljoner kronor dragits av. Prognostiserad avgift för 2007 är 229,3 miljoner kronor. Differensen mellan preliminär och fastställd avgift för år 2007 kommer att regleras 2010.

Anslagsbelastningen för 2008 prognostiseras till 231,4 miljoner kronor. Prognostiserad avgift för 2008 är 235 miljoner kronor. Från denna ska regleringsbeloppet för år 2005 om 3,6 miljoner kronor dras av.

Prognosen är oförändrad jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007.

Känslighetsanalys

För år 2008 beräknas anslagsposten belastas med 231,4 miljoner kronor. En avvikelse med 100 kronor från prisbasbeloppet 40 900 kronor påverkar anslagsbelastningen med 0,6 miljoner kronor. Om antalet nettobidrag avviker med 100 från prognosen påverkar det anslagsbelastningen med 1 miljon kronor.

21:7 Pensionsrätt för barnår

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Anslag (= tillgängliga medel = anslagsbelastning)	Preliminär avgift	Reglering, avser förhållandena tre år tidigare	Prognostiserad avgift för respektive år
2006	4 452 000 ¹	4 411 384 ¹	40 616 ¹	4 360 780
2007	4 592 000 ¹	4 530 209 ¹	61 791 ¹	4 533 897
2008	4 759 149	0	27 065	4 732 084
2009	4 891 704	0	-54 336	4 946 039
2010	5 173 710	0	4 054	5 169 656

¹ Fastställt av riksdag eller regering.

² Försäkringskassans förslag till anslag.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att under anslaget Pensionsrätt för barnår för budgetåret 2008 anvisas 4 759 miljoner kronor.

Ändamål

Inkomstpensionen grundas på erlagda avgifter för inkomst av anställning, inkomst av annat förvärvsarbete samt på andra *pensionsgrundande belopp*. För försäkrad förälder till små barn i åldern 0–4 år och/eller med adoptivbarn som inte uppnått 11-årsåldern, fastställs det *pensionsgrundande beloppet* som det förmånligaste av tre beräkningsalternativ:

1. En utfyllnad till den enskildes pensionsrätt året före barnets födelse/året då adoptivbarnet är i adoptivföräldrars vård.
2. En utfyllnad till 75 procent av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten för alla försäkrade under 65 år.
3. Ett fast belopp på ett inkomstbasbelopp.

Från anslaget Pensionsrätt för barnår betalas fr.o.m. år 1999 en *statlig ålderspensionsavgift* till ålderspensionssystemet för denna pensionsrätt. Avgiften är 18,5 procent av det pensionsgrundande beloppet.

Fr.o.m. år 2005 ändrades reglerna för barnårsrätt till inkomstpensionen. Åldersgränsen för barnårsrätt för adopterade barn utsträcktes t.o.m. det år barnet fyller 10 år. Barnårsrätten räknas från den tidpunkt som den försäkrade fick barnet i sin vård (likställs med tidpunkten för barnets födelse). Lagen gäller även för retroaktiv tid längst fr.o.m. år 1960. I övrigt tillämpas

samma regler som för andra barn. Försäkringskassan har räknat om pensionsrätten för barnår, för tiden 1960–2004, för adoptivföräldrar och lämnat besked till dessa försäkrade under år 2006.

Antaganden

Förutom de antaganden som används vid beräkningen av förmånen tillkommer räntan på sex månaders statsskuldväxlar.

Analys av 2006

Anslagsbelastningen för 2006 blev 4 452 miljoner kronor varav 41 miljoner kronor är en reglering för 2003 och 4 411 miljoner kronor är preliminär avgift för 2006. Prognostiserad avgift för 2006 är 4 361 miljoner kronor. Differensen kommer att regleras 2009.

Prognos och analys av 2007–2010

Anslagsbelastningen för 2007 har fastställts till 4 592 miljoner kronor. Preliminär avgift för år 2007 är 4 530 miljoner kronor. Till denna har regleringsbeloppet för år 2004 om 62 miljoner kronor lagts. Prognostiserad avgift för 2007 är 4 534 miljoner kronor. Differensen mellan preliminär och fastställd avgift för år 2007 kommer att regleras 2010.

Anslagsbelastningen för 2008 prognostiseras till 4 759 miljoner kronor. Prognostiserad avgift för 2008 är 4 732 miljoner kronor. Till denna ska regleringsbeloppet för år 2005 om 27 miljoner kronor läggas.

Prognosen är oförändrad jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen den 23 januari 2007.

Känslighetsanalys

För år 2008 gäller följande:

- Om antalet berörda familjer blir 1 000 fler än beräknat, ökar anslagsbelastningen 14 miljoner kronor.
- Om inkomstbeloppet skulle bli 100 kronor högre ökar anslagsbelastningen 3 miljoner kronor. Det är främst de försäkrade som får pensionsrätt för barnår med ett fast belopp (inkomstbasbelopp) som får högre pensionsrätt.
- Om löneökningen blir en procentenhet högre år 2007, skulle anslagsbelastningen öka med 14 miljoner kronor. Om löneökningen blir en procentenhet högre både år 2006 och 2007 skulle anslagsbelastningen öka 42 miljoner kronor. Effekten av ett högre inkomstbasbelopp är inte inräknat i dessa utgiftsökningar.

Inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

21:1 Bostadsbidrag

Anslagsöversikt. Beloppen anges i 1000-tal kronor. Förklaringar, se avsnittet Inledning.

	Ingående överföringsbelopp	Anslag	Tillgängliga medel	Utgifter utfall/prognos	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tillgängliga medel
2006	-214 475	3 730 000	3 515 525	3 597 621	+132 379	-82 096
2007	-82 096	3 458 000	3 375 904	3 440 000	+18 000	-64 096
2008	-64 096	3 427 096 ¹	3 363 000	3 363 000	-	-
2009	-	-	-	3 287 000	-	-
2010	-	-	-	3 263 000	-	-

¹ Försäkringskassans förslag till anslag.

Anslagsbelastningen för 2006 blev 3 598 miljoner kronor vilket är 132 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet men 82 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Anslagsbelastningen för 2007 beräknas bli 3 440 miljoner kronor vilket är 18 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och 64 miljoner kronor högre än tillgängliga medel.

Förslag

Försäkringskassan beräknar att anslaget Bostadsbidrag år 2008 kommer att belastas med 3 363 miljoner kronor. Eftersom det beräknas finnas ett ingående underskott på 64 miljoner kronor föreslår Försäkringskassan att det under anslaget Bostadsbidrag för budgetåret 2008 anvisas 3 427 miljoner kronor.

Ändamål

Från anslaget bekostas bostadsbidrag för barnfamiljer och ungdomar mellan 18 och 29 år utan barn. Ett viktigt ändamål med bostadsbidraget till barnfamiljer är att minska skillnaden i ekonomiska villkor mellan familjer med och utan barn inom ramen för den generella välfärden. Anslaget finansieras med statliga medel.

Bostadsbidragets storlek bestäms av bostadens storlek och kostnad samt hushållets inkomst och sammansättning. Bostadsbidrag för barnfamiljer

består dels av ett särskilt bidrag för hemmavarande barn och/eller ett umgängesbidrag för tidvis boende barn samt ett bidrag till kostnader för bostaden. Bostadsbidrag till hushåll utan barn består endast av bidrag till kostnaden för bostaden.

Bidrag till bostadskostnaden lämnas upp till en övre gräns som varierar med hushållets storlek och en till denna knuten maximal bostadsyta för vilken bidrag kan utgå. Om hushållets bidragsgrundande inkomst överstiger en viss nivå reduceras det maximalt möjliga bostadsbidraget med 20 procent av den överskjutande inkomsten för barnfamiljer och med 33,3 procent för ungdomar utan barn.

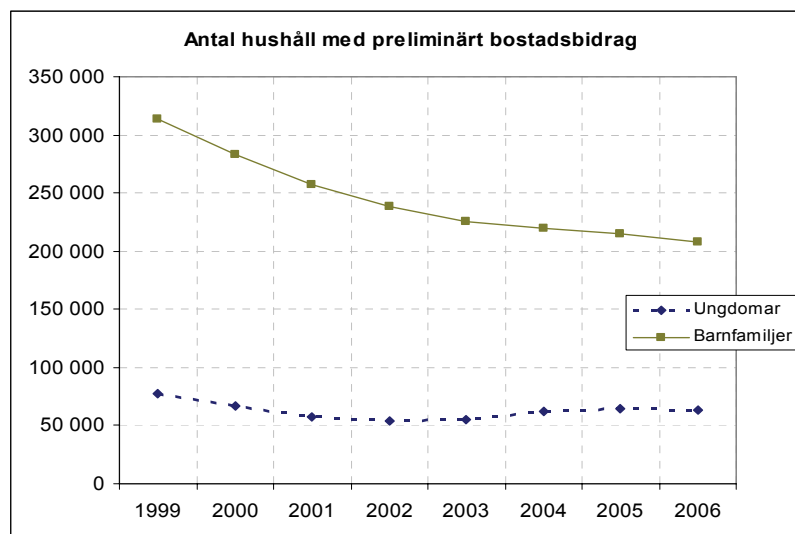
Bostadsbidraget är preliminärt så länge det beräknas på en uppskattad inkomst. Slutligt bostadsbidrag bestäms sedan ett taxeringsbeslut för bidragsåret har meddelats. Om det preliminära bostadsbidraget blivit för lågt till följd av överskattad inkomst kommer det överskjutande beloppet att utbetalas till berörda hushåll medan för högt beräknade bidrag till följd av underskattade inkomststoppgifter medför krav på återbetalning. Differenser mellan preliminärt och slutligt bostadsbidrag på upp till 1200 kronor under ett år leder varken till retroaktiv utbetalning eller till krav på återbetalning.

Antaganden

Konjunkturinstitutets prognoser för inkomsternas, arbetslöshetens och boendekostnadernas utveckling 2007–2010 är de antaganden som i första hand påverkar prognosen för bostadsbidraget.

Analys av 2006

Nettoutbetalningarna av bostadsbidrag under 2006 kom att uppgå till 3 598 miljoner kronor, vilket är en minskning med 7 miljoner kronor jämfört med 2005. Cirka 272 000 hushåll fick preliminärt bostadsbidrag under någon månad under året vilket är en minskning med cirka 7 500 hushåll jämfört med 2005. Både antalet barnfamiljhushåll och ungdomshushåll med bostadsbidrag sjönk under året.

Effekt av regeländringen i januari 2006

Utbetalningarna minskade något under 2006 trots den regeländring som trädde i kraft januari 2006. Denna regeländring innefattade en höjning av det särskilda bidraget för hemmaboende barn, nytt umgängesbidrag och en ny enhetlig ersättningsnivå vid beräkning av bidrag till bostadskostnad. I det budgetunderlag som lämnades februari 2006 prognostiserades att denna regeländring skulle medföra en nettoökning att de totala utgifterna för bostadsbidrag på ca 240 miljoner kronor per år jämfört med vad som hade varit fallet om tidigare regler fortsatt att gälla. En ny beräkning ger att effekten på nettoutbetalningarna var mindre: cirka 197 miljoner kronor. Denna beräkning är gjord som en FASIT (Fördelnings- Analytiskt Statistiksystem för Inkomster och Transfereringar) -simulering av bostadsbidragen år 2006 med respektive utan det nya regelverket.

Prognos och analys av 2007–2010

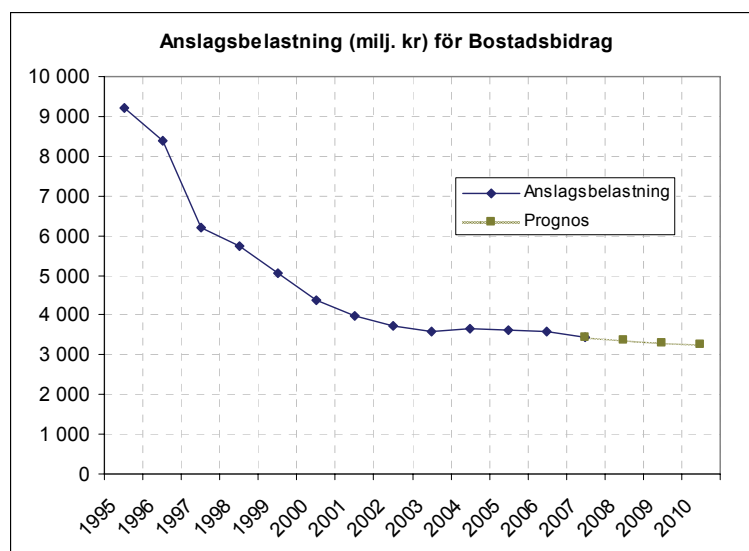
Utbetalningarna till bostadsbidrag förväntas fortsätta sjunka under perioden 2007–2010. Utgifterna prognostiseras sjunka med cirka 4,4 procent under 2007 och cirka 2,2 procent årligen 2008–2009. Under 2010 mattas kostnadsminskningen av. De fallande utgifterna drivs framför allt av en förväntat stark inkomstutveckling samt sjunkande arbetslöshet under perioden. Dessutom prognostiserar SCB att antalet barn i åldersintervallet 0–18 år sjunker med i snitt 0,81 procent per år fram till och med 2010 vilket minskar antalet utbetalningar till barnfamiljer.

I antagandebilden för den makroekonomiska utvecklingen under prognosperioden 2007–2010, antas lönesumman i samhället årligen växa med i snitt 5,3 procent även om en viss avmattning beräknas ske under 2010. Den öppna arbetslösheten sjunker från 5,4 procent 2006 till 4,3 procent 2010 men enligt KI:s prognos sker en utplaning 2010. Samtidigt antas bostads-

kostnaderna för hyres- och bostadsrätter öka med i snitt 2,2 procent årligen under 2007–2010. Med dessa förutsättningar kommer nettoutflödet av hushåll med bostadsbidrag att fortsätta varje år under perioden 2007–2010 med i snitt 2,6 procent per år.

Prognosen har sänkts jämfört med den promemoria som lämnades till regeringen 23 januari 2007 med i snitt 186 miljoner kronor per år för prognosperioden 2007–2010. Dels har en avstämning gjorts av de preliminära utbetalningarna under 2005 vilket har medfört att prognoserna för extra utbetalningar under 2007 med avseende på för lite utbetalat bidrag 2005 har justerats ned med cirka 25 miljoner kronor. Dessutom beräknades i avstämningen det totala återbetalningspliktiga beloppet av 2005 års bidrag till 383 miljoner kronor vilket är 56 miljoner mer än i prognosen i januari. Detta medför att prognosen för återbetalningar under 2007 (och åren efter) justeras upp.

Ytterligare en orsak till att prognoserna för 2007–2010 har sänkts är att FASIT-modellen har använts som ett komplement till den modell som för närvarande används av Försäkringskassan. En bedömning har gjorts att FASIT-modellen bättre modellerar de makroekonomiska svängningarnas inverkan på bostadsbidragen. Den nuvarande modellen använder inte de viktigaste makroekonomiska indikatorerna som förklaringsvariabler direkt i modellen utan ligger endast till grund för en 'slutjustering' av prognosen efter det att skattade trender i volymvariablerna skrivits fram.

Från 1:a januari 2007 tillämpas nya schabloner för beräkning av bidragsgrundande boendekostnad. Det schablonmässiga avdraget för hushållsel har höjts. Detta sänker den prognostiserade utgiften för bostadsbidrag med cirka 12 miljoner kronor per år.

Känslighetsanalys

En höjning av de generella lönenivåerna med en procent för alla hushåll som får bostadsbidrag skulle medföra att utgifterna för bostadsbidrag reduceras med cirka 27 miljoner kronor jämfört med den lagda prognosen för 2008. En generell höjning av boendekostnaderna med en procent får däremot motsatt effekt, utgifterna för bostadsbidrag ökar med cirka 30 miljoner kronor. Dessa värden har räknats fram genom en simulering i FASIT-modellen.

Förändring av prognosmodell

Se diskussionen under 'Prognos och Analys av 2007–2010'.

Socialförsäkringens finansiering

I detta avsnitt redovisas inkomster och utgifter för de socialförsäkringar som finansieras med avgifter. I underavsnitten om de enskilda försäkringarna redogörs för om någon försäkring är över- eller underfinansierad. Försäkringskassan kommer till slutsatsen att vissa avgiftsnivåer bör ändras och att efterlevandepensionsavgiften och föräldraförsäkringsavgiften bör tas bort.

Principer – Försäkringskassans ställningstagande

Försäkringskassan anser att det är viktigt att det förs ett principiellt resonemang om hur socialförsäkringen bör finansieras. En orsak till detta är att reglerna om socialförsäkringens finansiering är svåröverskådliga och skulle vinna på större *transparens*. En annan orsak är att dagens regler i vissa lägen kan leda till att *stabiliteten* i försäkringsvillkoren hotas. Nästan alla socialförsäkringar finansieras från så kallade ramanslag som bara får överskridas till en viss gräns, dock inte utan särskilda beslut av statsmakterna. Därmed kan utgiftstaket inom statsbudgeten respekteras. Statens budgetrestriktion kan dock inte inskränka en lagfäst rättighet. Det kan föreligga en risk för att socialförsäkringar får en alltför kortsiktig hantering i budgetprocessen.

Försäkringskassan anser att det är viktigt för tilltron till socialförsäkringen att socialavgifter i huvudsak hanteras som försäkringsavgifter och inte som skatter. Denna uppfattning delas av socialförsäkringsutredningen som i november 2006 överlämnade sitt betänkande till regeringen (SOU 2006:86). Med fokus på sjukförsäkringsavgiften argumenterar utredningen för att denna avgift bör vara betalning för en försäkringstjänst och inte en skatt. Om underskott uppkommer till följd av ökad sjukfrånvaro måste avgifterna höjas eller villkoren anpassas så att försäkringen kan uppfylla sitt åtagande – något som likformigt slår mot löneutrymmet för alla eftersom premierna är enhetliga. Tydliga samband där de försäkrade får bära konsekvenserna skapar drivkrafter för försäkringen att utveckla effektiva processer för att hantera sjukfrånvaron och bygga in stöd för rehabilitering och omställning, hävdar utredningen.

Försäkringskassan anser att följande två principer bör gälla för avgifterna:

- Socialavgifternas nivåer bör i stort sett årligen anpassas till förväntade kostnader så att stora över- eller underskott undviks. Detta behöver dock inte gälla för förmåner där det finns en fond. I lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter anges vilka förmåner de olika avgifterna ska finansiera. Om avgiftsinkomsterna överstiger utgifterna utan att överskottet kan fonderas går inte avgiftsmedlen till vad som är avsett. Om avgiftsinkomsterna understiger utgifterna är förmånerna inte helt avgiftsfinansierade. Det finns ingenting i lagen som säger att avgifterna ska finansiera respektive förmåner i sin helhet men Försäkringskassan anser att det är en rimlig utgångspunkt att det bör vara balans mellan intäkter och kostnader för de avgiftsfinansierade förmånerna.
- Bara socialförsäkringar med en hög grad av försäkringsmässighet bör vara avgiftsfinansierade. Att en förmån är försäkringsmässig innebär bland annat att det finns samband mellan erlagda avgifter och förväntade ersättningar. Dessutom bör det finnas ett inslag av risk som avgör när förmånen betalas ut. Om en socialavgift har ett högt skatteinnehåll bör avgiften tas bort. Förmånen bör då finansieras på något annat sätt, till exempel via den allmänna löneavgiften, som då kan behöva höjas, eller genom andra skatter.

Med utgångspunkt från ovan nämnda principer har Försäkringskassan förslag till förändringar för några av socialavgifterna.

Försäkringskassan anser att föräldraförsäkringsavgiften bör tas bort. Orsaken är att föräldraförsäkringen inte är en försäkring i tillräckligt stor utsträckning för att vara avgiftsfinansierad.

Försäkringskassan anser att havandeskapspenning, som för närvarande finansieras från sjukförsäkringsavgiften, inte bör vara avgiftsfinansierad. Försäkringsinslaget för denna förmån är alltför begränsat.

Försäkringskassan anser att efterlevandepensionsavgiften bör tas bort. Visserligen baseras inkomstgrundad efterlevandepension på intjänade rättigheter men för änkepension genererar dagens avgifter i stort sett inga nya rättigheter. Eftersom änkepension är under avveckling baseras förmånerna på ett tidigare intjänande. Detta innebär att efterlevandepensionsavgiften för närvarande har ett mycket stort skatteinnehåll.

Försäkringskassan anser att det vore en fördel om överskott inom sjukförsäkringen och arbetsskadeförsäkringen kunde fonderas och användas under kommande år. Alternativt kan ett balanskonto införas där över- eller underskott bokförs. Inom dessa försäkringar är tidsperspektivet långt och avgift betalas till största delen vid en annan tidpunkt än den där förmånen

utnyttjas. Avgifterna uppfattas troligen som premier av de försäkrade. För närvarande används eventuella överskott till annat än vad lagen anger att socialavgiften ska användas till. Försäkringskassan väljer dock att i detta budgetunderlag inte lägga fram några formella förslag om att inrätta fonder eller balanskonton för dessa försäkringar.

Försäkringskassan anser principiellt att ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten inte bör redovisas under regeringens utgiftstak. Pensionssystemets regelverk syftar till att göra pensionssystemet självreglerande medan utgiftstaken syftar till att öka statsmaktens förmåga att styra utgiftsutvecklingen. Att ålderspensionssystemet redovisas under utgiftstaket skapar osäkerhet om vilket regelverk, vilken princip, som är överordnad. Enligt Försäkringskassans mening skulle både pensionssystemet och systemet med utgiftstak vinna på att ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten lades vid sidan av utgiftstaken.

Försäkringskassan anser att sjukförsäkringsavgiften och arbetsskadeavgiften bör sänkas. Försäkringskassan tar däremot inte ställning till hur stort det totala uttaget av arbetsgivaravgifter bör vara. Den totala avgiftsnivån kan till exempel regleras med hjälp av den allmänna löneavgiften. Denna avgift har inget angivet ändamål och har tidigare använts för att reglera den totala avgiftsnivån.

Finansiering – översikt

Tabellen på nästa sida visar socialförsäkringens inkomster och utgifter 2006 för de olika socialförsäkringarna.

Många socialförsäkringar finansieras endast med statliga medel. Detta gäller till exempel barnbidrag, bostadsbidrag, vårdbidrag, handikappersättning, bostadstillägg till pensionärer och några sjukvårdsförmåner som Försäkringskassan administrerar, bland annat tandvårdsersättning.

Socialavgifter finns för sjukförsäkring, arbetsskadeförsäkring, ålderspension, efterlevandepension och föräldraförsäkring. Dessutom finns en arbetsmarknadsavgift som bland annat finansierar arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstödet.

Assistansersättning finansieras delvis med kommunala medel och underhållsstödet med ersättningar från de underhållsskyldiga. De inkomstgrundade ålderspensionerna finansieras delvis med fondavkastning.

Det finns ett antal mindre försäkringar som Försäkringskassan administrerar som finansieras med premier eller liknande och/eller avkastning från fonder. Dit hör till exempel frivillig pension, trafiklivräntor, frivillig yrkesskadeförsäkring, småföretagsförsäkringar och sjömanspensioner.

Socialförsäkringens inkomster och utgifter 2006

Miljoner kronor	Inkomster			Utgifter			Över-/underskott	
	Avgifter	Statliga medel enl. lag	Övrigt	Summa	Utbetalningar	Administration		Summa
Föräldraförsäkring ¹⁾	24 819	0	–	24 819	25 627	1 157	26 784	-1 965
Barnbidrag	–	23 750	–	23 750	23 611	139	23 750	–
Bostadsbidrag till barnfamiljer m.fl.	–	3 911	–	3 911	3 598	313	3 911	–
Vårdbidrag för funktionshindrade barn	–	2 792	–	2 792	2 625	167	2 792	–
Underhållsstöd	–	2 637	1 816	4 453	4 038	415	4 453	–
Pensionsrätt för barnår	–	4 452	–	4 452	4 452	..	4 452	–
Sjukförsäkring ²⁾	99 350	14 119	–	113 469	107 306	4 545	111 852	1 617 ³⁾
Sjukvårdsförmåner	–	3 671	–	3 671	3 384	287	3 671	–
Handikappersättning	–	1 279	–	1 279	1 171	108	1 279	–
Aktivitetstöd	11 755	208	–	11 963	11 755	208	11 963	–
Arbetskadador	7 683	61	63	7 807	6 005	387	6 392	1 415
Bilstöd	–	289	–	289	257	32	289	–
Assistansersättning	–	13 010	3 202	16 212	16 084	128	16 212	–
Ålderspension								
Till/från AP-fonden	183 624	–	83 356	266 980	176 156	2 077	178 233	88 747
Till/från statsbudgeten	11 576	9 835	–	21 411	21 339	72	21 411	–
Premiep.systemet	26 033	–	–	26 033	232	296	528	..
Efterlevandepensioner	19 206	992	–	20 198	16 840	92	16 932	3 266
Bostadstillägg, BTP	–	11 782	–	11 782	11 410	372	11 782	–
Äldreförsörjningsstöd	–	433	–	433	419	14	433	–
Övrig ersättning	21	81	68	170	152	18	170	–
Ej fördelad administration	–	4	–	4	–	4	4	–
Summa 2006	384 067	93 306	88 505	565 878	436 461	10 832	447 293	..

¹⁾ Här ingår inte havandeskapspenningen vilken finansieras med sjukförsäkringsavgiften.

²⁾ Omfattar sjuk- och rehabiliteringspenning, sjuk- och aktivitetsersättning, havandeskapspenning samt närståendepening.

³⁾ Skillnaden mellan influten sjukförsäkringsavgift och de utgifter som denna enligt lag ska finansiera.

Inkomsterna av socialavgifter, statliga ålderspensionsavgifter och allmän pensionsavgift uppgick 2006 till 384 miljarder kronor. När även AP-fondens räntor och kursändringar med mera räknas in blir summan 467 miljarder kronor. Därtill uppgår den andel av utgifterna som enligt reglerna finansieras med skatter till 93 miljarder kronor eller knappt 21 procent av utgifterna. Ersättningar från kommuner, underhållsskyldiga och liknande motsvarade drygt en procent. Kursskillnader och räntor utvecklades under 2006 så att AP-fonden förstärkte inkomsterna med 83 miljarder kronor. Utbetalningar innefattar även statliga ålderspensionsavgifter.

Av de försäkringsgrenar som finansieras med avgifter gav sjuk- och arbets-skadeförsäkringarna samt efterlevandepensioner under 2006 ett överskott på sammanlagt 6 miljarder kronor. Samtidigt gav föräldraförsäkringen ett underskott på 2 miljarder kronor. Inkomsterna i premiepensionssystemet uppgick till 26 miljarder kronor 2006. Dessa är reserveringar för framtida utbetalningar och det är därför inte meningsfullt att ange hur stor del av de

totala utgifterna inom ålderspensioneringen som täcktes av avgifts-
inkomster.

Utöver de socialavgifter som finansierar förmåner finns också en allmän löneavgift. Denna avgift har inget angivet ändamål i lagen men fungerar som övriga arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Den allmänna löneavgiften har ofta använts för att reglera den totala avgiftsnivån.

Följande tabell visar arbetsgivaravgifternas nivåer åren 2000–2007.

Avgift	År							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Sjukförsäkringen	8,5	8,8	8,8	11,08	11,08	10,15	8,64	8,78
Arbetskadeförsäkringen	1,38	1,38	1,38	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68
Ålderspension	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21
Efterlevandepension	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Föräldraförsäkringen	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Arbetsmarknad	5,84	5,84	5,84	3,7	3,7	4,45	4,45	4,45
Allmän löneavgift	3,09	2,69	2,69	3,25	3,13	3,07	4,4	4,4
Summa	32,92	32,82	32,82	32,82	32,7	32,46	32,28	32,42

Tabellen visar att summan av arbetsgivaravgifterna (inklusive den allmänna löneavgiften) inte har förändrats särskilt mycket under denna period. Där-
emot har de enskilda avgifterna varierat ganska mycket.

År 2003 höjdes sjukförsäkringsavgiften kraftigt samtidigt som arbetsskade-
avgiften och arbetsmarknadsavgiften sänktes. Genom en höjning av den
allmänna löneavgiften blev summan för arbetsgivaravgifterna oförändrad.

År 2006 sänktes sjukförsäkringsavgiften kraftigt. Samtidigt höjdes den
allmänna löneavgiften så att summan inte förändrades så mycket.

Det kan påpekas att de olika avgifterna ofta varit oförändrade även om de
inte överensstämmer med de utgifter som avgifterna är tänkta att finansiera.
Arbetsskadeavgiften sänktes kraftigt år 2003 men var alltför hög under flera
år dessförinnan. Fortfarande är avgiften för hög. Efterlevandepensions-
avgiften har varit för hög under alla år från och med år 2000. Sjukförsäk-
ringsavgiften har ändrats vid flera tillfällen under perioden. Under några år
var den alltför hög vilket är orsaken till att den sänktes kraftigt 2006.

För *egenavgifterna* gäller samma avgiftsnivåer som för arbetsgivaravgift-
erna utom för sjukförsäkringsavgiften och arbetsmarknadsavgiften. För
sjukförsäkringsavgiften är egenavgiften högre än arbetsgivaravgiften och för
arbetsmarknadsavgiften lägre. Sammantaget har egenavgifterna varit knappt
två procentenheter lägre än arbetsgivaravgifterna mellan 2000 och 2007.

Det finns ytterligare några avgifter av större omfattning som bidrar till
socialförsäkringens finansiering.

Inom ålderspensionssystemet finns en *allmän pensionsavgift* som betalas av alla förvärvsaktiva. Denna avgift är 7,0 procentenheter.

Inom ålderspensionssystemet finns också *statliga ålderspensionsavgifter*. Underlaget för statliga ålderspensionsavgifter är bland annat utbetalda socialförsäkringsersättningar som är pensionsgrundande, t.ex. sjukpenning och föräldrapenning. För dessa är den statliga ålderspensionsavgiften 10,21 procentenheter. Inom pensionssystemet finns också några så kallade pensionsgrundande belopp, t.ex. pensionsrätt för barnår. För pensionsgrundande belopp är den statliga ålderspensionsavgiften 18,5 procentenheter.

Åren 2005 och 2006 fanns en *särskild sjukförsäkringsavgift*. Underlaget för denna avgift var utbetald hel sjukpenning som betalats till anställda hos en arbetsgivare. Den särskilda sjukförsäkringsavgiften var 15 procent av underlaget.

Sjukförsäkring med mera – finansieringsutveckling

Sjukförsäkringen finansieras helt eller delvis genom en socialavgift som betalas av arbetsgivare och egenföretagare. År 2005 och 2006 finansierades sjukpenningen också från den särskilda sjukförsäkringsavgiften. Om avgiftsinkomsterna inte räcker täcks överskjutande del av statsbidrag.

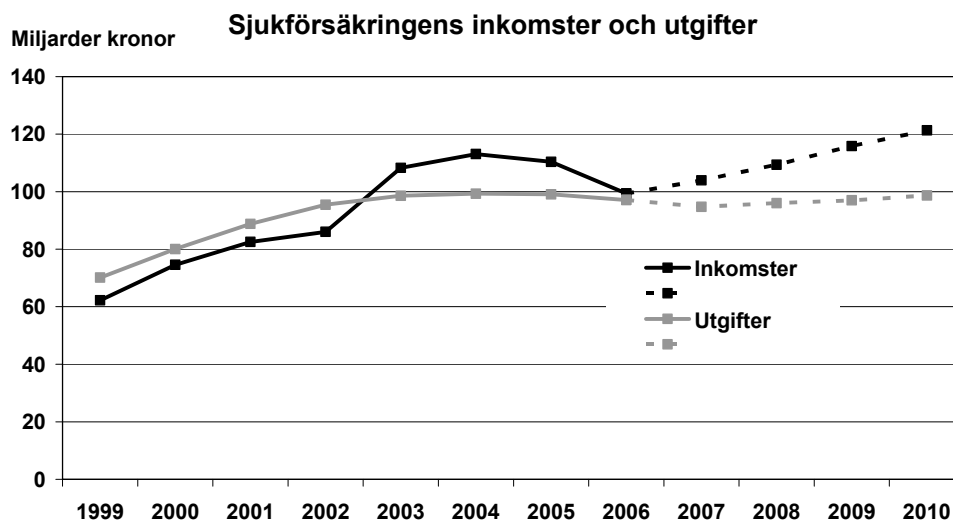
De förmåner som finansieras från sjukförsäkringsavgiften är sjukpenning, rehabiliteringsersättningar, närståendepenning och havandeskapspenning samt inkomstgrundad sjuk- och aktivitetsersättning.

Från avgiften finansieras också statliga ålderspensionsavgifter för sjukpenning, rehabiliteringspenning, närståendepenning och havandeskapspenning. Även större delen av den statliga ålderspensionsavgiften för sjuk- och aktivitetsersättning finansieras från avgiften. Till den del avgiften inte kan hänföras till *utbetalad* ersättning är den dock finansierad med statsmedel.

Arbetsgivaravgiften till sjukförsäkringen var 11,08 procent åren 2003 och 2004, den sänktes till 10,15 procent år 2005 och till 8,64 procent år 2006. År 2007 har den höjts till 8,78 procent. Avgiften för egenföretagare utan karenstid var 11,81 procent åren 2003 och 2004 och 11,12 procent år 2005. Åren 2006 och 2007 är den 9,61 procent. Från sjukförsäkringsavgiften görs ett avdrag i vissa fall för företag i främst Norrlands inland.

Underlaget för den särskilda sjukförsäkringsavgiften var summan av hel sjukpenning för arbetstagare. Avgiften var 15 procent av underlaget.

Följande diagram visar sjukförsäkringens avgiftsinkomster och utgifter åren 1999–2006 och en prognos för åren 2007–2010 givet oförändrad avgift efter 2007 och oförändrade finansieringsregler även i övrigt. Under perioden 1999–2002 var försäkringen underfinansierad men sedan 2003 har avgiftsinkomsterna varit högre än utgifterna. Skillnaden mellan inkomster och utgifter beräknas öka för varje år om inte avgiften sänks.

Av följande tabell framgår vilka förmåner som ska finansieras från sjukförsäkringsavgiften. Där jämförs utgifterna med beräknade avgiftsinkomster (inklusive särskild sjukförsäkringsavgift 2005 och 2006). I tabellen redovisas inte något ackumulerat resultat. Eftersom statsbidrag får lämnas för finansiering av förmånerna har försäkringen inget underskott även om avgifterna inte täcker utgifterna. Försäkringskassans utgångspunkt är emellertid att avgiftsuttaget ska anpassas så att förväntade inkomster och utgifter framöver balanserar. Därför redovisas varje år ett över-/underskott där endast avgifterna betraktas som inkomst.

Utgifter och inkomster för sjukförsäkringen. Belopp i miljoner kronor

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Utgifter						
Sjukpenning	32 479	30 886	28 663	29 281	29 745	30 442
Rehabilitering	2 751	2 331	2 390	2 425	2 438	2 451
Närståendepenning	72	74	78	83	88	93
Ålderspensionsavgifter för dagersättningarna	3 739	3 369	2 239	2 580	2 495	2 968
Inkomstgrundad sjuk- och aktivitetsersättning	47 118	47 636	48 099	48 309	48 654	49 189
Del av ålderspensionsavgift för sjukersättning m.m.	8 836	8 709	8 436	8 493	8 217	8 823
Havandeskapspenning	397	426	434	454	478	503
Åldersp.avg. havandesk.p.	42	41	42	41	46	46
Del av Försäkringskassans förvaltningsutgifter	3 634	4 261	4 112	4 243	4 409	4 576
<i>Summa utgifter</i>	99 068	97 733	94 493	95 909	96 570	99 091
<i>Avgiftsinkomster</i>	110 342	99 350	104 186	109 557	116 050	121 517
Över-(+)/ underskott (-)	+11 274	+1 617	+9 693	+13 648	+19 480	+22 426

Avgiftsinkomsterna beräknas överstiga utgifterna för alla åren 2007–2010. Avgiften bör därför sänkas.

Försäkringskassan har internt fört en diskussion om hur socialförsäkringen bör finansieras från principiell synpunkt. Försäkringskassan anser att havandeskapspenningen *inte* bör vara avgiftsfinansierad. Denna förmån kan inte anses vara *försäkring* i tillräcklig utsträckning för att avgiftsfinansieras.

I följande tabell har sjukförsäkringsavgiften sänkts till 7,4 procent år 2008. Dessutom har havandeskapspenningen räknats bort från och med 2008.

Utgifter och inkomster för sjukförsäkringen om havandeskapspenning inte längre finansieras från sjukförsäkringen från och med 2008. Avgiftsnivån för arbetsgivare sänkt till 7,4 procent från och med 2008. Motsvarande sänkning av egenavgiften har gjorts. Belopp i miljoner kr

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>Summa utgifter</i>	99 068	97 733	94 493	95 386	96 017	98 512
<i>Avgiftsinkomster</i>	110 342	99 350	104 186	94 151	98 295	102 406
Över-(+)/ underskott (-)	+11 274	+1 617	+9 693	-1 235	+2 278	+3 894

Försäkringskassan anser att avgiftsnivån och vid behov även förmånerna bör ses över så att stora över- eller underskott undviks. Alternativt kan en fond eller ett balanskonto införas. Med balanskonto avses ett konto där över- eller underskott inom sjukförsäkringen bokförs. Med en sådan lösning skulle avgiftsnivån kunna sättas mer långsiktigt.

Avgiftsnivån beräknas kunna sänkas till 7,4 procent med de förändringar som Försäkringskassan föreslår. Med den avgiften beräknas det visserligen bli ett litet underskott år 2008 men detta bör kunna accepteras med tanke på överskotten åren innan. År 2009 beräknas inkomsterna bli högre än utgifterna även vid denna avgiftsnivå.

I budgetpropositionen för 2007 aviseras några förändringar som påverkar avgiftssatsen. Eftersom det ännu inte finns några lagförslag har dessa regeländringar inte beaktats i tabellen ovan.

En förändring som aviseras innebär att trafikförsäkringen ska överta finansieringen av sjukpenning samt sjuk- och aktivitetsersättning i vissa fall. En sådan förändring skulle medföra att socialavgiften skulle kunna sänkas ytterligare. Denna sänkning är i storleksordningen 0,6 procentenheter om det antas att sjukförsäkringens utgifter för de trafikskadade är 8 miljarder kronor.

En annan förändring som aviserats är att bland annat sjukförsäkringsavgiften föreslås bli halverad för ungdomar mellan 19 och 24 år. En sådan förändring skulle ha en höjande effekt på avgiften med några tiondels procentenheter.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att arbetsgivaravgiften till sjukförsäkringen sänks från och med 2008 till 7,4 procent och att egenavgiften till sjukförsäkringen sänks från och med 2008 till 8,23 procent.

Försäkringskassan föreslår att lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter ändras från och med år 2008, så att havandeskapspenningen inte längre blir avgiftsfinansierad.

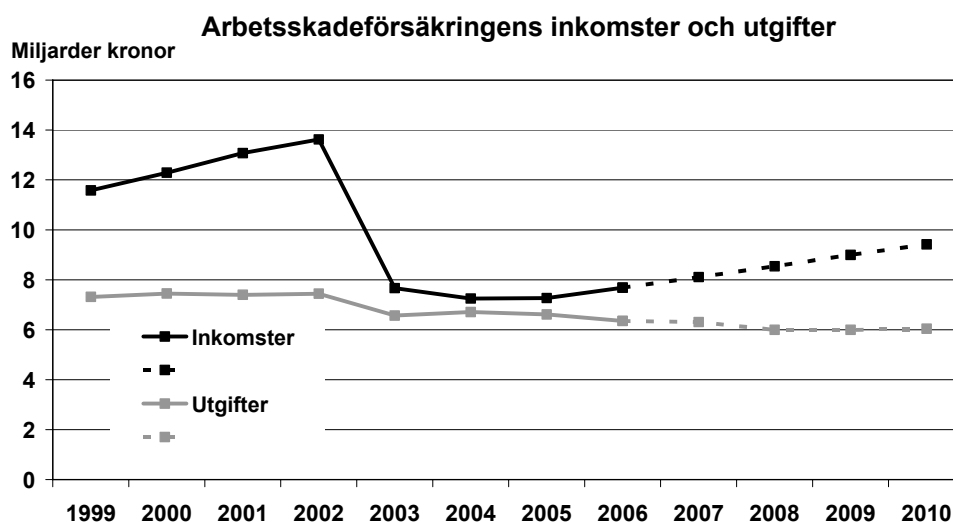
Försäkringskassan anser

Försäkringskassan anser att någon form av balansering mellan inkomster och utgifter bör införas för sjukförsäkringen.

Arbetskadeförsäkring – finansieringsutveckling

Arbetskadeförsäkring och motsvarande äldre ersättningar finansieras från ett anslag i statsbudgeten. Det finns dock en socialavgift för arbetskadeförsäkring som avses finansiera ersättningar och statliga ålderspensionsavgifter. Detta motsvarar två anslagsposter i anslaget ”Arbetskadeersättningar”. Avgiften är 0,68 procent från och med 2003.

Diagrammet nedan visar arbetskadeförsäkringens inkomster och utgifter under perioden 1999–2006 samt en prognos till och med 2010 givet oförändrad avgift. Inkomsterna översteg utgifterna mycket kraftigt fram till 2003 när avgiften sänktes. Fortfarande är dock avgiftsinkomsterna högre än utgifterna och skillnaden mellan inkomster och utgifter beräknas öka.

I nedanstående tabell visas en framskrivning av arbetskadeförsäkringens inkomster och utgifter till och med år 2010. Även en teoretiskt beräknad fond redovisas som fortsättning på den fond som fanns före 1999. Arbetskadefonden redovisade under hela 1990-talet ett ackumulerat underskott. Vid utgången av 1998 beräknas underskottet ha uppgått till 6 894 miljoner kronor. Under en följd av år har nu avgiftsinkomsterna kraftigt överstigit utgifterna. Om fonden hade varit kvar beräknas den ha uppgått till 17 765 miljoner kronor vid utgången av år 2006, vilket motsvarar nästan tre års utgifter.

Socialavgift 0,68 %. Belopp i miljoner kronor

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>Utgifter</i>						
Ersättningar	5 836	5 465	5 342	5 166	5 184	5 240
Statliga ålderspensionsavgifter	382	420	485	395	356	348
Förvaltningsutgifter	392	383	370	381	396	411
<i>Summa utgifter</i>	6 610	6 268	6 197	5 942	5 936	5 999
<i>Avgiftsinkomster</i>	7 266	7 683	8 134	8 563	9 018	9 438
<i>Över-/underskott</i>	+656	+1 415	+1 937	+2 621	+3 082	+3 439
"Fond 31/12"	16 350	17 765	19 702	22 323	25 405	28 844

För alla år fram till och med 2010 beräknas inkomsterna överstiga utgifterna. Avgiften kan sänkas kraftigt vilket framgår av följande tabell.

Socialavgift sänkt till 0,44 % från och med 2008. Belopp i miljoner kronor

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>Summa utgifter</i>	6 610	6 268	6 197	5 942	5 936	5 999
<i>Avgiftsinkomster</i>	7 266	7 683	8 134	5 884	5 931	6 107
<i>Över-/underskott</i>	+656	+1 415	+1 937	-58	-5	+108
"Fond 31/12"	16 350	17 765	19 702	19 644	19 639	19 747

Vid en sänkt avgift till 0,44 procent beräknas utgifterna bli något högre än inkomsterna år 2008 och 2009 men skillnaden är liten. År 2010 beräknas inkomsterna återigen överstiga utgifterna. Försäkringskassan anser att avgiften bör sänkas.

Försäkringskassan anser att avgiftsnivån och vid behov även förmånerna bör ses över varje år så att stora över- eller underskott undviks. Alternativt kan en fond eller ett balanskonto införas. Med balanskonto avses ett konto där över- eller underskott inom arbetsskadeförsäkringen bokförs. Med en sådan lösning skulle avgiftsnivån kunna sättas mer långsiktigt.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att arbetsskadeavgiften sänks till 0,44 procent från och med år 2008.

Försäkringskassan anser

Försäkringskassan anser att någon form av balansering mellan inkomster och utgifter bör införas för arbetsskadeförsäkringen.

Inkomstgrundad ålderspension – finansieringsutveckling

Den inkomstgrundade ålderspensionen består av inkomstpension, tilläggs-pension och premiepension. De två förstnämnda förmånerna finansieras via de Allmänna pensionsfonderna (AP-fonderna). Premiépensionen finansieras från ett särskilt system som administreras av Premiépensionsmyndigheten. Till premiépensionssystemet är också den sjunde AP-fonden knuten.

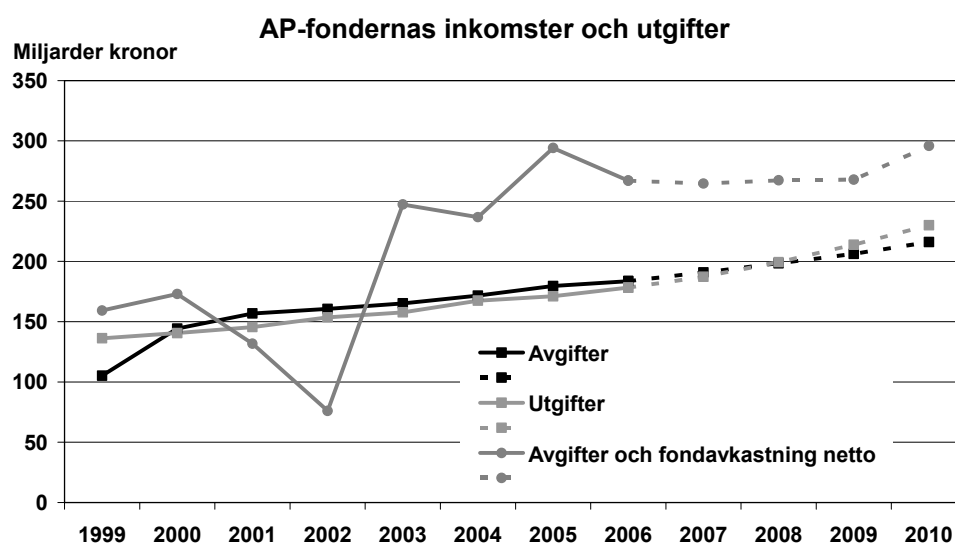
Från AP-fonderna och premiépensionssystemet kan också göras överföringar av pensionsrätter till de Europeiska gemenskaperna enligt en särskild lag.

AP-fondernas inkomster består av en socialavgift som betalas av arbetsgivare och egenföretagare, en allmän pensionsavgift som betalas av alla förvärvs-aktiva och statliga ålderspensionsavgifter som betalas från olika anslag i statsbudgeten. Till detta kommer avkastning på placerade medel.

Den allmänna pensionsavgiften är 7,0 procent och socialavgiften 10,21 procent. En viss andel av socialavgiften förs till Riksgäldskontoret för att senare föras till premiépensionssystemet. År 2005 var denna andel 18,6 procent, år 2006 var den 19,2 procent och år 2007 är den också 19,2 procent. En andel av socialavgiften förs till statsbudgeten för inkomster över inkomsttaket. År 2005 var denna andel 11,4 procent, år 2006 var den 10,7 procent och år 2007 är den 10,8 procent.

Nivån för statliga ålderspensionsavgifter som avser ”transfereringar” är i huvudsak 10,21 procent av utbetald förmån. För övriga pensionsgrundande belopp som till exempel Pensionsrätt för barnår, är nivån 18,5 procent. Av de statliga ålderspensionsavgifterna förs en viss andel till premiépensionssystemet. År 2005 var denna andel 12,1 procent, år 2006 var den 12,6 procent och år 2007 är den 12,9 procent.

Diagrammet nedan visar AP-fondernas utgifter och inkomster mellan 1999 och 2006 samt en prognos fram till 2010. År 1999 var avgiftsinkomsterna lägre än utgifterna men efter en avgiftshöjning år 2000 har de varit något högre. Åren 2008–2010 beräknas avgiftsinkomsterna bli något lägre än utgifterna. Om man inkluderar fondavkastningen var inkomsterna lägre än utgifterna år 2001 och 2002 men mellan 2003 och 2006 betydligt högre. Hur stor fondavkastningen kommer att bli för åren framöver är mycket osäkert. Enligt beräkningen kommer inkomsterna inklusive fondavkastningen att överstiga utgifterna för alla år fram till 2010.

I tabellen nedan redovisas AP-fondernas utveckling 2004–2006 samt prognoser för åren 2007–2010. För 2006 är utfallet preliminärt. Sjunde AP-fonden är inte med i sammanställningen eftersom den inte ingår i fördelningssystemet.

I ”Räntor m.m. (netto)” ingår utöver ränteintäkter och räntekostnader även netto av kursvinster och kursförluster, aktieutdelningar, valutakursresultat m.m. Från och med 2005 ingår även provisionskostnader som tidigare varit en del av förvaltningskostnaderna.

AP-fondernas inkomster och utgifter (exklusive sjunde AP-fonden). Belopp i miljoner kronor

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>Utgifter</i>							
Pensioner m.m.	163 162	169 128	176 156	185 568	197 769	211 913	227 962
Särskild reglering ¹⁾	1 600						
Förvaltnings- utgifter	2 737	2 032	2 077	1 717	1 612	1 896	1 967
<i>Summa utgifter</i>	167 499	171 160	178 233	187 285	199 381	213 809	229 929
<i>Inkomster</i>							
Avgifter	171 600	179 552	183 624	190 894	198 478	206 200	216 129
Räntor m.m. (netto)	65 162	114 598	83 356	73 760	68 795	61 680	79 715
<i>Summa inkomster</i>	236 762	294 150	266 980	264 654	267 273	267 880	295 844
<i>Över- /underskott</i>	+69 263	+122 990	+88 747	+77 369	+67 892	+54 071	+65 915
<i>"Fond 31/12"</i>	646 200	769 190	+857 937	+935 306	+1 003 198	+1 057 269	+1 123 184
<i>Fondstyrka²⁾</i>	3,9	4,5	4,8	5,0	5,0	4,9	4,9

¹⁾ År 2004 belastades AP-fonderna med 1 600 miljoner kronor som en retroaktiv reglering mot statsbudgeten för perioden 1999–2002.

²⁾ Fondkapital dividerat med utgifterna.

Fondstyrkan ökade 2005 och 2006 och beräknas fortsätta öka 2007. För åren därefter beräknas inte fondstyrkan förändras så mycket. Det är dock alltid mycket osäkert hur aktiemarknaden kommer att utvecklas under ett givet år.

Numer är också fonderna inom premiepensionssystemet betydande. Marknadsvärdet av pensionsspararnas placerade medel hos Premiepensionsmyndigheten (pensionssparlagret) vid utgången av 2006 var 267 937 miljoner kronor. Fonden för den traditionella livförsäkringen hos PPM uppgick till 705 miljoner kronor. Behållningen av premiepensionsmedel vid Riksgäldskontoret uppgick till 24 521 miljoner kronor. Ungefär 231 miljoner kronor utbetalades i premiepensioner år 2006.

Som nämnts tidigare anser Försäkringskassan att ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten inte bör redovisas under regeringens utgiftstak.

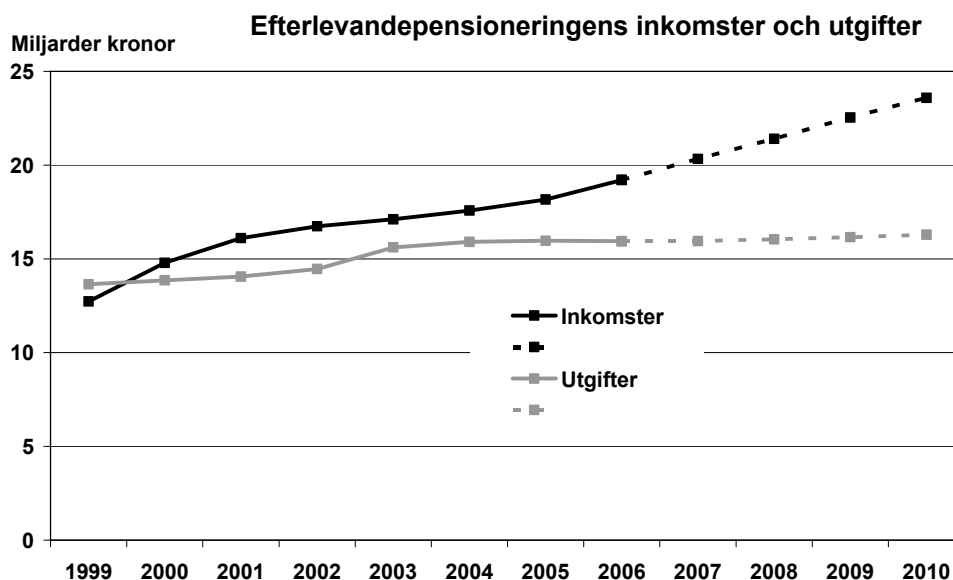

Efterlevandepensioneringen – finansieringsutveckling

Från efterlevandepensionsavgiften finansieras barnpension, omställningspension, förlängd omställningspension, särskild efterlevandepension och änkepension. Endast inkomstgrundad efterlevandepension finansieras från avgiften. Garantipensioner till efterlevandepension och efterlevandestöd till barn är skattefinansierade.

Efterlevandepensionsavgiften är 1,7 procent av avgiftsunderlaget. Samma avgift gäller för arbetsgivare och egenföretagare.

Diagrammet nedan visar den avgiftsfinansierade efterlevandepensioneringens inkomster och utgifter åren 1999–2006 samt en prognos till och med 2010 vid antagande om en oförändrad avgift. Av diagrammet framgår att inkomsterna är högre än utgifterna sedan år 2000. Skillnaden mellan inkomster och utgifter beräknas öka. Efterlevandepensionsavgiften är således för hög.

Följande tabell visar beräknade utgifter och avgiftsinkomster för efterlevandepensioneringen i miljoner kronor.

Socialavgift 1,7 procent. Belopp i miljoner kronor

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>Utgifter, avgiftsfinansierad del</i>						
Efterlevandepension för vuxna	14 917	14 935	14 962	15 073	15 202	15 337
Barnpensioner	942	918	901	885	869	854
Administration	112	87	84	87	90	94
<i>Summa utgifter</i>	15 971	15 940	15 947	16 045	16 161	16 285
<i>Avgiftsinkomster</i>	18 164	19 206	20 333	21 406	22 540	23 589
<i>Över-/underskott</i>	+2 193	+3 266	+4 386	+5 361	+6 379	+7 304

I följande tabell antas att avgiften är 1,2 procent från och med år 2008. Denna avgiftsnivå beräknas medföra små avgiftsunderskott år 2008 och 2009 men överskott igen 2010.

Socialavgift 1,2 procent från och med 2008. Belopp i miljoner kronor

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>Summa utgifter</i>	15 971	15 940	15 947	16 045	16 161	16 285
<i>Avgiftsinkomster</i>	18 164	19 206	20 333	15 824	16 107	16 651
<i>Över-/underskott</i>	+2 193	+3 266	+4 386	-221	-54	+366

I inledningen till avsnittet i del 2 om Socialförsäkringens finansiering har Försäkringskassan redogjort för sina principiella ståndpunkter om hur socialförsäkringen bör finansieras. Försäkringskassan kommer där till slutsatsen att efterlevandepensionsavgiften bör tas bort. För änkepension, som är dominerande inom efterlevandepensioneringen, genererar dagens avgifter nästan inga nya rättigheter. Eftersom änkepension är under avveckling baseras förmånen på ett tidigare intjänande. Detta innebär att efterlevandepensionsavgiften har ett stort skatteinnehåll. Om efterlevandepensionsavgiften tas bort kan till exempel den allmänna löneavgiften i stället höjas.

Förslag

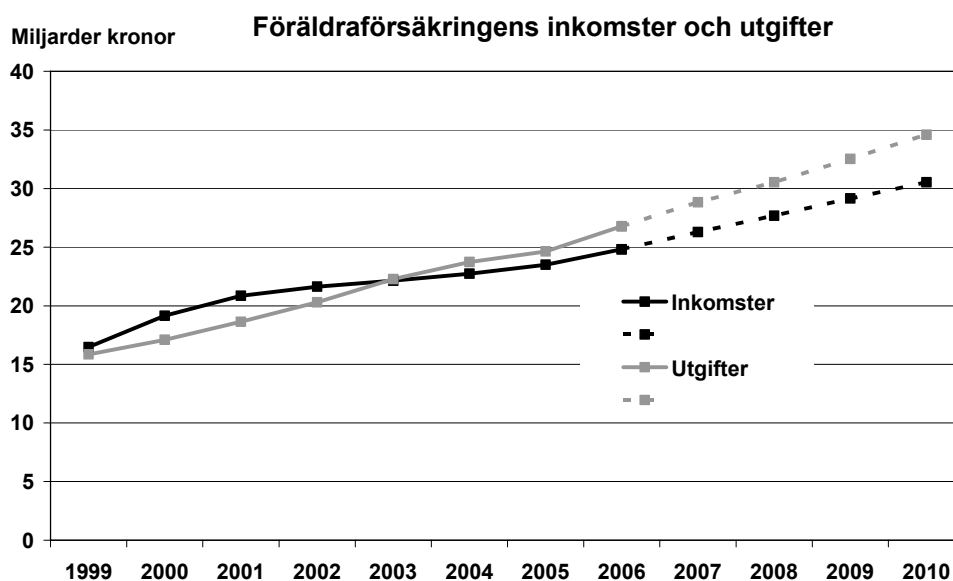
Försäkringskassan föreslår att efterlevandepensionsavgiften tas bort från och med år 2008. Om avgiften ska vara kvar bör den sänkas till 1,2 procent.

Föräldraförsäkringen – finansieringsutveckling

Från föräldraförsäkringsavgiften finansieras föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning inklusive statliga ålderspensionsavgifter. Detta motsvarar utgiftsanslaget föräldraförsäkring med undantag för havandeskapspenning.

Föräldraförsäkringsavgiften är 2,2 procent av avgiftsunderlaget. Samma avgiftsnivå gäller för både arbetsgivare och egenföretagare.

Diagrammet nedan visar föräldraförsäkringens inkomster och utgifter för åren 1999–2006 samt en prognos för åren 2007–2010. Som framgår av diagrammet är utgifterna numer högre än inkomsterna.

Följande tabell visar beräknade avgiftsinkomster och utgifter för föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning.

Föräldraförsäkringens utgifter och inkomster, miljoner kronor

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Utgifter						
Föräldrapenning	17 738	18 939	21 311	22 762	24 324	25 915
Tillfällig föräldrapenning	3 742	4 333	3 898	4 094	4 330	4 579
Statliga ålderspensionsavgifter	2 207	2 355	2 501	2 524	2 680	2 860
Administration	945	1 157	1 117	1 152	1 197	1 243
<i>Summa utgifter</i>	24 632	26 784	28 827	30 532	32 531	34 597
<i>Avgiftsinkomster</i>	23 504	24 819	26 281	27 689	29 156	30 531
<i>Över-/underskott</i>	-1 128	-1 965	-2 546	-2 843	-3 375	-4 066

Om föräldraförsäkringsavgiften ska vara kvar bör den höjas. I följande tabell antas att avgiften är 2,5 procent från och med år 2008. Denna avgiftsnivå beräknas medföra små avgiftsoverskott åren 2008–2010 men år 2010 är överskottet obetydligt.

Socialavgift 2,5 procent från och med 2008. Belopp i miljoner kronor

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>Summa utgifter</i>	24 632	26 784	28 827	30 532	32 531	34 597
<i>Avgiftsinkomster</i>	23 504	24 819	26 281	31 038	33 016	34 694
<i>Över/underskott</i>	-1 128	-1 965	-2 546	+506	+485	+97

I inledningen till avsnittet i del 2 om Socialförsäkringens finansiering har Försäkringskassan redogjort för sina principiella ståndpunkter om hur socialförsäkringen bör finansieras. Försäkringskassan anser att föräldraförsäkringsavgiften bör tas bort. Föräldraförsäkringen kan inte anses vara *försäkring* i så stor utsträckning att den bör finansieras från en särskild avgift. Föräldraförsäkringen kan i stället finansieras med skattemedel eller från den allmänna löneavgiften, som då kan behöva höjas.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att föräldraförsäkringsavgiften tas bort från och med år 2008. Om avgiften ska vara kvar bör den höjas till 2,5 procent.

Försäkring mot kostnader för sjuklön (småföretagsförsäkring)

En arbetsgivare vars sammanlagda lönekostnader under ett år inte överstiger 130 gånger det för året gällande prisbasbeloppet kan försäkra sig mot kostnader för sjuklön. Försäkringen ersätter företagets kostnader för sjuklön dag 4–14 (inklusive socialavgifter). Försäkringen kunde inte nytecknas mellan 1 juli 2003 och 31 december 2004. Då fanns i stället ett högkostnadsskydd som täckte en del av företagets utgifter för sjuklön. De som redan hade försäkringen fick dock ha den kvar och fick ersättning för sina sjuklönekostnader även under den perioden. Högkostnadsskyddet togs bort år 2005 och försäkringen kan åter nytecknas. År 2006 var avgiften till försäkringen 1,1 procent av arbetsgivarens beräknade sammanlagda lönekostnader. År 2007 är den 1,0 procent.

Tabellen nedan visar försäkringens inkomster och utgifter 2001–2006. Inkomster i december har förts till året efter och utbetalningar i januari till året innan. Därigenom blir tabellen mer rättvisande, avgifter betalas in i förskott och utbetalningar görs vanligen en månad efter den månad arbetsgivaren haft motsvarande utgift. Tabellen visar också antalet anslutna företag i juni respektive år. Detta antal minskar kontinuerligt.

Småföretagsförsäkringens inkomster och utgifter, miljoner kronor

År	Avgift, %	Inkomster	Utbetalningar	Förvaltning	Ackumulerat över-/underskott	Antal företag i juni
2001	1,4	40,2	33,4	4,0	19,8	5 277
2002	1,4	39,6	32,3	4,2	22,9	4 880
2003	1,3	35,3	33,1	3,2	21,9	4 510
2004	1,6	39,6	30,4	7,5 ¹⁾	23,6	3 950
2005	1,3	30,9	19,9	2,9	31,7	3 531
2006	1,1	25,6	17,9	1,8	37,6	3 314

¹⁾ År 2004 belastades försäkringen med extra förvaltningskostnader för att betala en skuld för tidigare år.

Försäkringskassan anser

Försäkringskassan anser att försäkringen mot kostnader för sjuklön bör avskaffas eftersom antalet anslutna företag är få och minskar raskt. Dessutom har flera utredningar föreslagit att försäkringen avskaffas och ersätts av ett högkostnadsskydd.

Försäkring mot vissa semesterlönekostnader

En arbetsgivare vars sammanlagda lönekostnader inte överstiger 90 gånger det för året gällande prisbasbeloppet kan försäkra sig mot vissa semesterlönekostnader. Försäkringen ersätter företagets kostnader för den del av semesterlönen (inkl socialavgifter) som baseras på semesterlönegrundande frånvaro enligt semesterlagen, till exempel viss sjukfrånvaro och viss föräldraledighet. År 2007 är avgiften till försäkringen 1,5 procent av arbetsgivarens beräknade sammanlagda lönekostnader.

I tabellen nedan redovisas försäkringens inkomster, utbetalningar och förvaltningsutgifter 2001–2006. Avgiftsinkomster i december har förts till året efter och utbetalningar i januari till året innan. Därigenom blir tabellen mer rättvisande, avgifter betalas in i förskott och utbetalningar görs minst en månad efter den månad arbetsgivaren haft motsvarande utgift. Tabellen visar också antal anslutna företag i juni respektive år.

Semesterlöneförsäkringens inkomster och utgifter, 1 000 kronor

År	Avgift, %	Inkomster	Utbetalningar	Förvaltning	Ackumulerat över-/underskott	Antal företag i juni
2001	0,9	631	700	203 ¹⁾	-301	151
2002	1,5	1 009	486	253 ¹⁾	-31	154
2003	1,5	1 083	689	503 ¹⁾	-140	151
2004	1,5	925	713	778 ¹⁾	-706	125
2005	1,6	877	500	149	-478	112
2006	1,6	972	501	44	-51	105

¹⁾ År 2000–2004 belastades försäkringen med extra förvaltningsutgifter för att betala en skuld för tidigare år.

Försäkringskassan anser

Försäkringskassan anser att semesterlöneförsäkringen bör avskaffas eftersom det är orimligt att administrera en försäkring med så få försäkringstagare.

Frivillig pensionsförsäkring

Försäkringen regleras av förordningen (1962:521) om frivillig pensionsförsäkring hos Riksförsäkringsverket och av de bestämmelser som tidigare fanns i 22 kap. lagen om allmän försäkring. Sistnämnda bestämmelser upphörde att gälla den 1 januari 1981, då möjligheten att göra inbetalningar till försäkringen togs bort.

Den frivilliga pensionsförsäkringen är självbärande och finansieras genom premier och fondavkastning. De inbetalda medlen – premier och fondavkastning – bildar fem olika delfonder som synes ha nått sitt maximala värde under 1998. De årliga utgifterna (försäkringsutbetalningar och administrationskostnader) var då för första gången större än inkomsterna (räntor och kursvinster). Den försäkringstekniska modellen är emellertid utformad så att fondernas tillgångar ska vara förbrukade då försäkringsstocken i framtiden upphört (runt år 2050).

Prognos försäkringsstockens utveckling 2007–2010

Årtal	Summa försäkrade	Varav under utbetalning	Varav ännu ej uppnått pensionsålder¹⁾
2007	10 400	5 600	4 800
2008	9 800	5 300	4 500
2009	9 200	5 000	4 200
2010	8 600	4 700	3 900

¹⁾ Eller ännu ej sökt pension.

Frivillig yrkesskadeförsäkring

Den frivilliga yrkesskadeförsäkringen gäller bara skador som inträffat eller visats före den 1 juli 1977. Försäkringen finansierades tidigare genom premier och fondavkastning. Några nya avgifter betalas dock inte längre in till fonden för frivillig yrkesskadeförsäkring.

De livräntor som utbetalas från denna försäkring är inte automatiskt värdesäkrade. Det finns inte någon föreskrift om att fonden får användas för att finansiera en uppräknings av livräntorna. Det fordras därför beslut av regeringen för att få använda fondöverskott till uppräknings.

Den frivilliga yrkesskadeförsäkringens inkomster (med avdrag för kursförluster m.m.) och utbetalningar, 1 000 kronor

	Inkomster	Utbetalningar	Fond
2003	8 267	2 580	100 219
2004	5 672	2 403	103 488
2005	7 622	2 154	108 956
2006	1 821	1 947	108 830

Utbetalningarna utgörs numer nästan helt av livräntor. Antalet livräntor var 226 vid utgången av år 2006.

Efter förslag från Försäkringskassan och tidigare Riksförsäkringsverket och beslut av regeringen har livräntorna räknats upp vid ett flertal tillfällen. År 2007 har de räknats upp med 1,5 procent.

Fonden har ett stort överskott. Inkomsterna överstiger nästan varje år utgifterna med stor marginal och fonden är mer än 50 gånger högre än ett års utbetalningar. Försäkringskassan anser att livräntorna varje år framöver bör räknas upp med en procentsats som motsvarar höjningen av prisbasbeloppet.

Förslag

Försäkringskassan föreslår att Försäkringskassan får ett bemyndigande att räkna upp livräntorna från den frivilliga yrkesskadeförsäkringen från och med 2008-01-01 med en procentsats som motsvarar höjningen av prisbasbeloppet mellan 2007 och 2008.

Övriga ersättningar och fonder

I tidigare avsnitt har redovisats omfattning av flertalet av de förmåner som Försäkringskassan administrerar. Det finns dock ytterligare ett antal ersättningar som bör omnämnas.

Det finns några förmåner som betalas ut av Försäkringskassan men där kostnadsansvaret ligger hos någon annan myndighet. Dit hör exempelvis aktivitetsstöd där Arbetsmarknadsstyrelsen har huvudansvaret, smittbärrersättning där Socialstyrelsen har finansieringsansvaret samt dagpenning till värnpliktiga och familjebidrag för vilka de olika försvarsgrenarna ansvarar.

De ersättningar som redovisas nedan administreras helt av Försäkringskassan. Kammarkollegiet ansvarar för fondförvaltningen.

Fiskarförsäkring

Före 1955 fanns en särskild yrkesskadeförsäkring för fiskare. Från fiskarförsäkringsfonden utbetalades 19 000 kronor i ersättningar år 2006. Fonden uppgick till 1,5 miljoner kronor vid utgången av året.

Affärsverksfonden

Från affärsverksfonden utbetalas arbets- och yrkesskadelivräntor som tidigare har finansierats av vissa affärsverk. De har betalat in ett engångsbelopp till affärsverksfonden som därefter övertagit finansieringen.

År 2006 utbetalades 7,2 miljoner kronor från fonden. Fonden uppgick till 95 miljoner kronor vid utgången av året.

Trafiklivräntor

Före 1 juli 1983 kunde försäkringsbolag av olika skäl köpa in trafiklivräntor hos Riksförsäkringsverket. Detta gällde till exempel bolag som själva inte hade rätt att ansvara för trafiklivräntor. Vid utgången av år 2006 återstod 195 livräntor. Livräntorna är värdesäkrade enligt några olika regler. Finansinspektionen meddelar varje år hur mycket livräntorna ska räknas upp. Försäkringskassan kräver Trafikförsäkringsföreningen på belopp som motsvarar kapitalvärdet av värdesäkringen. (Detta gäller endast livräntor där skadan inträffat före 1974).

Trafiklivräntorna finansieras via trafiklivräntefonden. År 2006 utbetalades 4,3 miljoner kronor från fonden. Fonden uppgick till 690 miljoner kronor vid utgången av året.

Sjömanspensioner

År 1994 beslutades att avveckla den särskilda sjömanspensioneringen. Övergångsreglerna innebär att den som fyller 55 år efter april 1998 inte kan beviljas sjömanspension enligt 1972 års kungörelse.

Sjömanspensionerna finansierades tidigare genom redaravgifter och fondmedel. Avgiften togs bort år 2001.

År 2006 utbetalades 1,2 miljoner kronor i sjömanspensioner. Fonden uppgick till 62 miljoner kronor vid utgången av året.

Utgifter inom socialförsäkringen m.m.

Antagandebild	2006	2007	2008	2009	2010
Lönesummeökning (inkl. reformer)	5,4	6,1	5,3	5,3	4,6
Timlöneökning	3,7	4,2	3,9	4,7	4,6
Sysselsatta, timmar ¹⁾ (procentuell förändring)	1,7	1,8	1,3	0,6	0,0
Sysselsatta, personer (procentuell förändring)	2,0	2,1	1,1	0,6	0,0
Öppen arbetslöshet (nivå i procent)	5,4	5,0	4,5	4,2	4,3
Total arbetslöshet (nivå i procent)	8,5	7,0	5,8	5,6	5,7
KPI (genomsnitt, inflationstal)	1,4	1,9	1,9	2,4	2,3
KPI (juni-juni)	1,5	1,5	2,1	2,4	2,3
Inkomstindex	121,65	125,57	130,47	135,94	142,26
Prisbasbelopp (Pbb)	39 700	40 300	40 900	41 700	42 700
Förhöjt prisbasbelopp	40 500	41 100	41 700	42 600	43 600
Inkomstbasbelopp	44 500	45 900	47 700	49 700	52 000
Boendekostnadsindex - hyres- och bostadsrätter (inkl. värme, ej hush.el)	0,9	1,9	3,0	2,0	2,0
Boendekostnadsindex - egna hem (exkl. värme)	1,7	3,9	4,9	2,0	2,0
Ränta statsskuldväxlar, 3 mån	2,3	3,4	3,8	4,5	4,5
Ränta statsskuldväxlar, 6 mån	2,4	3,2	4,5	4,6	4,6
Ränta statsobligationer, 5 år	3,5	3,8	4,2	4,8	4,7
Ränta statsobligationer, 10 år	3,7	3,9	4,3	5,1	5,0

¹⁾ Sysselsättningskomponent

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

13:1 Tandvårdsförmåner m.m.

Anslagspost 5, Tandvårdsersättning

Förmånen totalt, tkr	2 998 862	2 995 461	3 151 327	3 135 491	3 239 025
Bastandvård	1 262 854	1 295 347	1 308 301	1 321 254	1 334 208
Protetik	1 717 883	1 682 216	1 824 950	1 795 981	1 886 383
Förhöjd ersättning	18 125	17 897	18 076	18 255	18 434

13.3.27 Statlig ålderspensionsavgift för smittbärarpennig

Förmånen totalt, tkr	994	983	1 090	684	646
-----------------------------	------------	------------	--------------	------------	------------

13:8 Sjukvård i internationella förhållanden

Anslagspost 1, Sjukvård i internationella förhållanden

Förmånen totalt, tkr	385 243	468 214	408 688	426 689	441 540
Konventionsvård	110 900	114 454	118 122	121 907	125 813
Turistvård	65 205	138 419	83 206	85 037	86 903
Pensionärsvård	172 498	177 933	169 240	180 901	189 242
Sjukvårdstjänster enligt artikel 49 & 50 i EG fördraget	36 639	37 409	38 120	38 844	39 582

16:7 Bilstöd till personer med funktionshinder

Förmånen totalt, tkr	256 606	248 781	228 567	247 890	268 445
Grundbidrag	91 507	98 609	89 390	98 760	107 359
Anskaffningsbidrag	11 674	10 035	8 815	9 437	9 941
Anpassningsbidrag	147 429	138 966	129 299	138 519	149 869
Övrigt (övr kostn, körkort, resor o logi, avdrag statlig fordran)	1 380	1 172	1 062	1 174	1 276
Återgivning (fördelas på de fyra ovanstående bidragsdelarna)	4 616	..	..	..	..
Antal ersättningar					
Grundbidrag	1 935	1 679	1 522	1 682	1 854
Anskaffningsbidrag	..	..	..	..	..
Anpassningsbidrag	1 762	1 598	1 439	1 491	1 583
Övrigt	..	..	..	..	..
Medelersättning, kr					
Grundbidrag	47 291	58 723	58 723	58 723	57 899
Anskaffningsbidrag	..	..	..	..	..
Anpassningsbidrag	83 672	86 954	89 879	92 903	94 698
Övrigt	..	..	..	..	..

Utfall och prognos

2006

2007

2008

2009

2010

16:8 Kostnader för statlig assistansersättning

Statlig assistansersättning, tkr	2006	2007	2008	2009	2010
Inbetalningar från kommunerna, tkr	3 202 000	3 566 000	3 861 000	4 143 000	4 420 000
Total utbetalad assistansersättning, tkr	16 084 000	18 026 000	19 991 000	21 923 000	23 820 000
Antal personer, i genomsnitt under året	13 850	14 566	15 171	15 662	16 107
Assistanstimmar/vecka och person, genomsnitt under året	102,5	105,0	107,6	110,1	112,2
Assistanstimmar/månad och person, genomsnitt under året	445,4	456,4	467,4	478,2	487,3
Medelersättning/tim (inkl admkostn), genomsnitt under året, kr	221,2	230,3	239,4	248,6	257,7

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.

Förmånerna totalt, tkr	2006	2007	2008	2009	2010
Sjukpenning (inkl samverkansmedel), tkr	30 886 457	28 662 757	29 280 858	29 745 358	30 442 471
Sjukpenning (exkl samverkansmedel), tkr	29 635 942	27 466 130	27 960 650	28 488 027	29 015 680
Antal ersättningsdagar med sjukpenning, netto	61 143 361	57 042 793	57 042 793	57 042 793	57 042 793
Genomsnittlig dag ersättning i sjukpenning, kr	485	482	490	499	509
Medel för samverkan och finansiell samordning inom rehab	1 136 449	1 178 694	1 277 130	1 219 248	1 179 425
Ersättningsgrad i sjukpenning	80,0%	80,0%	80,0%	80,0%	80,0%
Särskild sjukförsäkringsavgift, debiterat belopp	1 777 000				
Rehabilitering, tkr	2 330 815	2 389 726	2 424 603	2 437 800	2 450 775
Rehabiliteringspenning, tkr	1 652 016	1 454 226	1 489 103	1 502 300	1 515 275
Antal ers. dagar med rehab. ersättning, netto	3 381 139	2 961 800	2 961 800	2 961 800	2 961 800
Genomsnittlig dag ersättning i rehabiliteringspenning, kr	489	491	503	507	512
Köp av arbetslivsriktade rehabiliteringstjänster, tkr	678 799	935 500	935 500	935 500	935 500
Förnyelse av den arbetslivsriktade rehabiliteringen, tkr	0	0	0	0	0
Närståendepenning, tkr	73588	78211	82953	87784	92755
Antal ers.dagar med närståendepenning, netto	95129	95657	98358	101001	103647
Genomsnittlig dag ersättning i närståendepenning, kr	774	818	843	869	895

Utfall och prognos

	2006	2007	2008	2009	2010
Statlig ålderspensionsavgift, anslag, tkr	3 369 237	2 238 910	2 599 793	2 495 214	2 968 339
Statlig ålderspensionsavgift sjukpenning, anslagsbelastning, tkr	3 124 434	2 083 219	2 591 942	2 414 235	2 818 248
Statlig ålderspensionsavgift sjukpenning, preliminär avgift, tkr	3 255 982	2 714 689	-	-	-
Statlig ålderspensionsavgift sjukpenning, regleringsbelopp, tkr	-131 548	-631 470	-148 202	-377 592	-25 289
Statlig ålderspensionsavgift sjukpenning, prognostiserad slutlig avgift, tkr	2 904 322	2 691 681	2 740 144	2 791 827	2 843 537
Statlig ålderspensionsavgift rehabpenning, anslagsbelastning, tkr	236 926	147 400	0	73 559	142 458
Statlig ålderspensionsavgift rehabpenning, preliminär avgift, tkr	230 505	148 009	-	-	-
Statlig ålderspensionsavgift rehabpenning, regleringsbelopp, tkr	6 421	-609	-165 908	-73 666	-6 039
Statlig ålderspensionsavgift rehabpenning, prognostiserad slutlig avgift, tkr	161 898	142 514	145 932	147 225	148 497
Statlig ålderspensionsavgift närståendepenning, anslagsbelastning, tkr	7877	8291	7851	7420	7633
Statlig ålderspensionsavgift närståendepenning, preliminär avgift, tkr	8313	8990	-	-	-
Statlig ålderspensionsavgift närståendepenning, regleringsbelopp, tkr	-436	-699	-278	-1183	-1457
Statlig ålderspensionsavgift närståendepenning, prognostiserad slutlig avgift, tkr	7212	7665	8129	8603	9090

19:2 Aktivitets- och sjukersättning (inkl. statliga ålderspensionsavgifter)

	74 140 529	72 586 642	73 024 122	73 045 355	74 595 248
Anslaget totalt tkr	74 140 529	72 586 642	73 024 122	73 045 355	74 595 248
Aktivitetsersättning och sjukersättning	57 491 179	57 974 660	58 227 501	58 643 136	59 287 825
varav barnutlägg	0	0	0	0	0
Kostnader för sysselsättning av vissa personer med aktivitets- och sjukersättning	31 776	33 111	34 402	36 019	37 676
Retrofaktor helår	1,63%	1,63%	1,63%	1,63%	1,63%
Medelantal personer med aktivitetsersättning	17 537	19 752	20 443	20 931	21 212
Antal personer med aktivitetsersättning i december	19 382	20 122	20 763	21 098	21 326
Inflöde (dec år t-1 -- dec år t)	5 772	4 700	4 806	4 927	5 033
Utflöde (dec år t-1 -- dec år t)	1 697	1 938	2 012	2 076	2 110
Medelantal personer med sjukersättning	537 018	533 643	529 485	524 534	519 531
Antal personer med sjukersättning i december	535 515	531 772	527 199	521 870	517 192
Inflöde (dec år t-1 -- dec år t)	43 771	45 343	46 899	48 315	49 327
Utflöde (dec år t-1 -- dec år t)	49 738	51 108	53 625	56 160	56 700
Medelantal personer med inkomstrelaterad ersättning	488 131	487 110	484 058	480 130	475 973
Anslagsbelastning för personer med inkomstrelaterad ersättning	47 635 962	48 099 417	48 309 190	48 654 027	49 188 901
Från Aktivitetsersättning till Sjukersättning (ingår ej i in/utflöde)	1 357	2 021	2 153	2 516	2 696
Från Sjukersättning till Aktivitetsersättning (ingår ej i in/utflöde)	418	0	0	0	0
Genomsnittligt antal Pbb för aktivitetsersättningar	2,18	2,18	2,17	2,17	2,17
Genomsnittligt antal Pbb för sjukersättningar	2,58	2,57	2,56	2,55	2,54
Statlig ålderspensionsavgift, anslagsbelastning	12 655 407	10 495 382	10 575 885	10 141 534	11 028 867

Utfall och prognos

	2006	2007	2008	2009	2010
Statlig ålderspensionsavgift, preliminär avgift, tkr	13 202 424	10 850 465	-	-	-
Statlig ålderspensionsavgift, regleringsbelopp, tkr	-547 017	-355 083	-290 011	-801 925	-34 898
Statlig ålderspensionsavgift, prognostiserad slutlig avgift, tkr	12 455 573	10 818 714	10 865 897	10 943 459	11 063 765
Antagandeinkomst brutto	72 395 079	73 099 418	73 418 222	73 942 290	74 755 169
Pensionsavgift, 18,5 procent	13 393 090	13 523 392	13 582 371	13 679 324	13 829 706
Inkl avdrag för allmän pensionsavgift 7% (20% from 2007)	12 455 573	12 576 755	12 631 605	12 721 771	12 861 627
Anslagspost 19:2:6 Bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättning, tkr	3 962 167	4 083 489	4 186 334	4 224 666	4 240 880
Bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättning, tkr	3 961 624	4 030 375	4 133 220	4 171 551	4 187 765
Särskilt bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättning, tkr	543	53 114	53 114	53 114	53 114
Antal personer med bostadstillägg	136 100	137 300	138 300	138 000	137 000
Genomsnittligt belopp per BTP-tagare	27 290	27 540	28 040	28 360	28 680
Retrofaktor BTP	1,067	1,066	1,066	1,066	1,066
Antal personer med SBTP	200	3 900	3 900	3 900	3 900
Genomsnittligt belopp per SBTP-mottagare	2 570	12 690	12 690	12 690	12 690
19:3 Handikappersättningar					
Förmånen totalt, tkr	1 170 969	1 194 000	1 221 000	1 255 000	1 294 000
Antal personer med handikappersättning, årsgenomsnitt	61 208	61 572	62 188	62 858	63 469
Antal personer med handikappersättning, 69 %,dec	13 263	13 149	13 057	12 944	12 817
Antal personer med handikappersättning, 53 %,dec	10 674	10 802	10 952	11 090	11 221
Antal personer med handikappersättning, 36%,dec	37 362	37 852	38 504	39 115	39 703
Genomsnittligt antal Pbb per handikappersättning, årsgenomsnitt	0,4615	0,4604	0,4593	0,4581	0,4568

Utfall och prognos

2006 2007 2008 2009 2010

19.4 Arbetskadeersättningar (inkl statliga ålderspensionsavgifter)

Anslagsbelastning, tkr	5 888 151	5 828 600	5 563 220	5 542 270	5 590 170
<i>Ersättningar enligt LAF+YFL totalt, tkr</i>	5 464 801	5 341 600	5 165 500	5 183 900	5 240 000
Arbetskadeförsäkring (LAF)					
Egenlivränta, tkr	4 649 800	4 563 700	4 420 700	4 468 600	4 550 200
Annan livränta, inkl begravningshjälp, tkr	72 300	70 200	69 500	69 100	68 900
Antal egenlivräntor i arbetsskadeersättningen	80 900	77 400	74 500	71 600	69 200
Genomsnittligt utbetald egenlivränta, kr	52 700	53 900	55 700	58 000	60 700
Retrofaktor	1,091	1,094	1,066	1,077	1,085
Yrkesskadeförsäkring (YFL)					
Egenlivränta, tkr	610 500	578 700	549 000	522 500	498 400
Annan livränta, inkl begravningshjälp, tkr	99 000	94 400	90 100	86 500	83 300
Antal egenlivräntor i yrkesskadeersättningen	49 700	47 000	44 300	41 800	39 300
Genomsnittligt antal Pbb per egenlivränta	0,337	0,335	0,332	0,330	0,328
Faktor för retroaktiva utbetalningar m.m.	0,918	0,914	0,911	0,908	0,9062
Sjukpenning och vård, LAF+YFL, tkr	33 300	34 600	36 200	37 200	39 200
<i>Statlig ålderspensionsavgift, LAF+YFL, anslagsbelastning</i>	419 610	485 000	395 400	356 300	347 800
Statlig ålderspensionsavgift, preliminär avgift, tkr	494 176	500 532			
Statlig ålderspensionsavgift, regleringsbelopp, tkr	-74 566	-15 532	-18 600	-63 200	-80 400
Statlig ålderspensionsavgift, prognostiserad slutlig avgift, tkr	435 300	427 300	414 000	419 500	428 200
<i>Vissa övriga ålderspensionsavgifter, anslagsbelastning</i>	3 740	2 000	2 320	2 070	2 370
Statlig ålderspensionsavgift, preliminär avgift, tkr	2 860	2 242			
Statlig ålderspensionsavgift, regleringsbelopp, tkr	880	-242	-30	-110	330
Statlig ålderspensionsavgift, prognostiserad slutlig avgift, tkr	2 760	2 540	2 350	2 180	2 040

Utfall och prognos

2006   **2007**   **2008**   **2009**   **2010**

19:5 Ersättning för kroppsskador

Anslagsbelastning, tkr	58 000	57 610	58 050	59 110
Förmånerna totalt, tkr	56 550	56 100	56 500	57 100
LSP, tkr	16 728	18 900	20 400	22 100
Äldre skador, tkr	37 819	35 300	34 200	33 200
Skadestånd	2 002	1 900	1 900	1 800
Statlig ålderspensionsavgift, anslagsbelastning, tkr	987	1 700	1 550	2 010
Statlig ålderspensionsavgift, preliminär avgift, tkr	1 810	1 634		
Statlig ålderspensionsavgift, regleringsbelopp, tkr	-823	66	-320	-30
Statlig ålderspensionsavgift, prognostiserad slutlig avgift, tkr	1 510	1 600	1 870	2 040

19:6 Försäkringskassan

Totalt	7 752 717	7 510 000	7 300 777	7 114 647	6 864 674
---------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

19:7 Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård

Anslagsbelastning, tkr	0	805 626	666 000	678 000	0
------------------------	---	---------	---------	---------	---

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

20:1 Garantipension till ålderspension

Anslagsbelastning, tkr	20 435 900	19 566 400	18 815 300	18 173 900
Garantipension, födda 1937 eller tidigare, tkr	19 548 083	16 814 000	15 557 000	14 398 000
Garantipension, födda 1938 eller senare, tkr	1 773 653	2 251 000	3 242 000	3 760 000
Antal ålderspensioner med garantipension födda -1937, totalt	725 300	675 400	579 400	533 400
Antal ålderspensioner med garantipension födda -1937, kvinnor	577 200	541 000	469 800	435 100
Antal ålderspensioner med garantipension födda -1937, män	148 100	134 400	109 600	98 300
Antal ålderspensioner med garantipension födda 1938-, totalt	102 800	131 800	194 000	225 600
Antal ålderspensioner med garantipension födda 1938-, kvinnor	81 300	103 400	150 900	175 100
Antal ålderspensioner med garantipension födda 1938-, män	21 500	28 400	43 100	50 500
Genomsnitt för garantipension -1937, totalt, kr	26 900	26 900	26 800	27 000
Genomsnitt för garantipension -1937, kvinnor, kr	29 300	29 100	28 800	28 600
Genomsnitt för garantipension -1937, män, kr	17 600	18 100	18 500	19 700
Genomsnitt för garantipension 1938-, totalt, kr	17 000	16 800	16 600	16 500

Utfall och prognos

	2006	2007	2008	2009	2010
Genomsnitt för garantipension 1938-, kvinnor, kr	17 200	17 000	16 800	16 700	16 600
Genomsnitt för garantipension 1938-, män, kr	16 100	16 000	15 800	15 800	15 900
Retrofaktor garantipension födda 1937 eller tidigare	1,000	1,001	1,001	1,001	1,001
Retrofaktor garantipension födda 1938 eller senare	1,016	1,015	1,014	1,013	1,012
Hustrutillägg m.m., tkr	627	600	500	600	500
Särskilt pensionstillägg, tkr	16 543	16 300	15 900	15 700	15 400
Antal särskilda pensionstillägg	1 368	1 328	1 288	1 248	1 208
Genomsnittligt antal Pbb	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Delpension, tkr	-217				

20:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Anslagsbelastning, tkr	15 812 600	15 759 200	15 785 500	15 828 700	15 872 300
Inkomstgrundad änkepension, tkr	14 496 900	14 496 000	14 567 000	14 655 000	14 756 000
Garantipension till änkepension, tkr	703 100	625 000	541 000	456 000	368 000
Antal (inkomstgrundade) änkepensioner	364 200	358 800	352 900	347 000	340 500
Antal garantipensioner till änkepension	31 400	27 600	23 500	19 400	15 300
Genomsnittlig (inkomstgrundad) änkepension, kr	39 700	40 400	41 300	42 200	43 300
Genomsnittlig garantipension till änkepension, kr	22 200	22 600	23 000	23 500	24 100
Retrofaktor inkomstgrundad änkepension	1,001	1,001	1,001	1,001	1,001
Retrofaktor garantipension till änkepension	1,011	1,000	1,000	1,000	1,000
Inkomstgrundad omställningspension, tkr	274 300	297 300	331 800	365 900	391 600
Garantipension till omställningspension, tkr	95 900	96 900	99 100	100 500	99 100
Antal (inkomstgrundade) omställningspensioner	3 640	3 850	4 110	4 350	4 440
Antal garantipensioner till omställningspension	3 140	3 270	3 430	3 560	3 570
Genomsnittlig (inkomstgrundad) omställningspension, kr	62 200	64 300	67 200	70 200	73 500
Genomsnittlig garantipension till omställningspension, kr	25 200	24 700	24 100	23 600	23 200
Retrofaktor, omställningspension	1,21	1,2	1,2	1,2	1,2
Inkomstgrundad förlängd omställningspension, tkr	162 100	167 100	173 100	180 200	188 400

Utfall och prognos

	2006	2007	2008	2009	2010
Garantipension till förlängd omställningspension, tkr	78 300	75 000	71 800	69 500	67 900
Antal (inkomstgrundade) förlängda omställningspensioner	2 860	2 840	2 830	2 840	2 840
Antal garantipensioner till förlängd omställningspension	2 750	2 650	2 570	2 500	2 440
Genomsnittlig (inkomstgrundad) förlängd omställningspension, kr	56 700	58 500	60 800	63 200	66 100
Genomsnittlig garantipension till förlängd omställningspension, kr	28 500	28 200	27 800	27 700	27 700
Retrofaktor, förlängd omställningspension	1,000	1,005	1,005	1,005	1,005
Särskild efterlevandepension, totalsumma, tkr	2 000	1 900	1 700	1 600	1 300

20:3 Bostadstillägg till pensionärer

Förmånen totalt, tkr	7 448 100	7 410 700	7 377 600	7 241 300	7 073 500
Bostadstillägg till pensionärer, tkr	7 441 000	7 371 100	7 338 000	7 201 700	7 033 900
BTP till ålderspension, tkr	7 412 800	7 346 500	7 316 100	7 182 400	7 016 900
BTP till efterlevandepension m.m., tkr	28 200	24 600	21 900	19 300	17 000
Särskilt bostadstillägg till pensionärer, tkr	7 100	39 600	39 600	39 600	39 600
Antal personer med BTP	289 200	282 800	276 300	268 200	259 400
Antal personer med BTP, ålderspensionärer	288 300	282 000	275 600	267 600	258 900
Antal personer med BTP, efterlevande m.m.	900	800	700	600	500
Genomsnittligt belopp per BTP-mottagare	24 730	25 240	25 740	26 020	26 280
Genomsnittligt belopp per BTP-mottagare, ålderspensionär	24 710	25 220	25 720	26 010	26 260
Genomsnittligt belopp per BTP-mottagare, efterlevande m.m.	31 170	31 600	32 560	33 250	33 960
Retrofaktor BTP	1,040	1,033	1,032	1,032	1,032
Antal personer med SBTP	3 400	3 900	3 900	3 900	3 900
Genomsnittligt belopp per SBTP-mottagare	2 040	9 920	9 920	9 920	9 920

Utfall och prognos

2006 2007 2008 2009 2010

20-4 Äldreförsörjningsstöd

	2006	2007	2008	2009	2010
Förmånen totalt, tkr	419 196	384 500	381 400	382 100	386 000
Äldreförsörjningsstöd, tkr	419 200	384 500	381 400	382 100	386 000
Äldreförsörjningsstöd till de utan pension, tkr	266 800	236 300	206 900	181 600	158 100
Äldreförsörjningsstöd till de med pension, tkr	152 400	148 100	174 500	200 500	227 900
Antal äldreförsörjningsstöd	10 400	10 400	10 900	11 600	12 200
Antal äldreförsörjningsstöd utan pension	3 400	3 000	2 600	2 300	2 000
Antal äldreförsörjningsstöd med pension	7 000	7 300	8 300	9 200	10 200
Genomsnittligt äldreförsörjningsstöd	38 820	35 620	33 480	31 720	30 350
Genomsnittligt äldreförsörjningsstöd, utan pension	76 240	75 310	75 350	75 300	75 450
Genomsnittligt äldreförsörjningsstöd, med pension	20 880	19 350	20 180	20 810	21 450
Retrofaktor äldreförsörjningsstöd	1,042	1,042	1,042	1,042	1,042

Älderspensionssystemet vid sidan om statsbudgeten

	179 137 400	188 465 000	200 883 000	215 768 000	232 527 000
Utgifter totalt	179 137 400	188 465 000	200 883 000	215 768 000	232 527 000
Utbetalningar från AP-fonden, tkr	176 131 900	185 533 000	197 733 000	211 875 000	227 922 000
Administration och kostnadsåttningar, AP-fonden, tkr	2 749 000	2 482 000	2 423 000	2 751 000	2 865 000
Premiepension, tkr	231 300	414 000	690 000	1 103 000	1 699 000
Överföringar till de europeiska gemenskaperna från AP-fonden och premiepensionssystemet, tkr	25 200	36 000	37 000	39 000	41 000
Tilläggspension, tkr	165 970 400	170 504 000	176 358 000	182 588 000	189 109 000
Inkomstpension, tkr	10 161 500	15 029 000	21 375 000	29 287 000	38 813 000
Antal ålderspensioner med tilläggspension, totalt	1 526 100	1 569 500	1 624 300	1 685 700	1 749 200
Antal ålderspensioner med tilläggspension, kvinnor	798 600	821 700	850 500	882 700	916 000
Antal ålderspensioner med tilläggspension, män	727 500	747 800	773 800	803 000	833 200
Antal ålderspensioner med inkomstpension, totalt	350 500	456 900	573 800	697 500	823 100
Antal ålderspensioner med inkomstpension, kvinnor	170 200	223 000	281 500	344 100	408 100
Antal ålderspensioner med inkomstpension, män	180 300	233 900	292 300	353 400	415 000
Antal premiepensioner, egna, totalt	288 000	387 800	503 700	631 600	765 900
Antal premiepensioner, egna, kvinnor	146 700	196 900	255 000	319 900	389 200
Antal premiepensioner, egna, män	141 300	190 900	248 700	311 700	376 700

Utfall och prognos

	2006	2007	2008	2009	2010
Antal premiepensioner, efterlevandeskydd före pensionstid, totalt	0	0	150	650	1 500
Antal premiepensioner, efterlevandeskydd under pensionstid, totalt	820	1 330	2 050	3 010	4 260
Genomsnitt för tilläggspension, totalt, kr	108 800	108 600	108 500	108 300	108 100
Genomsnitt för tilläggspension, kvinnor, kr	86 000	86 700	87 700	88 600	89 400
Genomsnitt för tilläggspension, män, kr	133 900	132 600	131 400	129 900	128 500
Genomsnitt för inkomstpension, totalt, kr	28 700	32 700	37 100	41 800	47 000
Genomsnitt för inkomstpension, kvinnor, kr	23 200	26 600	30 500	34 700	39 300
Genomsnitt för inkomstpension, män, kr	34 000	38 400	43 400	48 700	54 600
Genomsnitt för egen premiepension, totalt, kr	790	1 050	1 340	1 690	2 130
Genomsnitt för egen premiepension, kvinnor, kr	750	990	1 260	1 590	2 000
Genomsnitt för egen premiepension, män, kr	830	1 110	1 420	1 800	2 270
Genomsnitt för premiepension, efterlevandeskydd före pensionstid	0	0	23 900	24 400	25 100
Genomsnitt för premiepension, efterlevandeskydd under pensionstid	650	920	1 220	1 590	2 060
Retrofaktor tilläggspension	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Retrofaktor inkomstpension	1,01	1,01	1,01	1,00	1,00
Retrofaktor premiepension	1,01	1,01	1,01	1,01	1,01
Fördelning av administrationskostnader m.m., tkr	1 197 000	801 000	664 000	909 000	940 000
Kostnadsersättningar	880 000	916 000	948 000	987 000	1 027 000
AP-fondernas administrationskostnader	526 000	613 000	653 000	690 000	725 000
Prestationsbaserade avgifter	146 000	152 000	158 000	165 000	173 000

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn**21:1 Allmänna barnbidrag**

Förmånen totalt, tkr	23 611 073	23 464 000	23 270 000	23 095 000	22 976 000
Allmänna barnbidrag	21 244 840	21 041 000	20 832 000	20 675 000	20 579 000
Flerbarnstillägg	2 049 531	2 062 000	2 041 000	2 017 000	1 989 000
Förlångt barnbidrag	265 750	291 000	322 000	328 000	333 000
Tilläggsbelopp vid familjeförmån	50 951	70 000	75 000	75 000	75 000
Antal barnbidrag	1 686 554	1 670 000	1 654 000	1 642 000	1 632 000
Antal barn under 16 år under året	1 674 445	1 656 402	1 641 177	1 631 498	1 627 081
Antal levande födda under året	103 365	103 829	104 447	104 963	105 640
Antal barn som passerar 16-årsgränsen under året	123 152	129 835	127 601	122 129	117 530
Helt barnbidrag, kr/år	12 600	12 600	12 600	12 600	12 600
Antal flerbarnstillägg, genomsnitt per månad	1 406 010	1 392 500	1 384 300	1 368 700	1 360 300
Genomsnittligt flerbarnstillägg, kr	1 458	1 481	1 474	1 474	1 462
Antal förlängda barnbidrag, genomsnitt per månad	20 595	21 600	22 700	23 800	24 900

21:2 Föräldraförsäkring

Anslaget totalt	26 094 127	28 185 531	29 875 104	31 857 090	33 902 755
Föräldrapenning	18 938 685	21 310 654	22 762 290	24 324 410	25 914 722
Tillfällig föräldrapenning	4 333 177	3 897 717	4 093 844	4 329 583	4 579 488
Havandeskapspenning	426 272	434 485	454 117	477 809	503 012
Antal ersättningsdagar med föräldrapenning	43 482 694	44 628 641	45 667 809	46 747 679	47 929 425
Antal ersättningsdagar med föräldrapenning, kv	34 524 796	34 944 226	35 757 894	36 603 432	37 528 739
Antal ersättningsdagar med föräldrapenning, män	8 957 898	9 684 415	9 909 914	10 144 246	10 400 685
Antal ersättningsdagar med tillfällig föräldrapenning	5 721 346	5 076 103	5 131 826	5 184 147	5 242 639
Antal ersättningsdagar med havandeskapspenning	880 517	870 887	876 070	880 398	886 077
Medelersättning/dag i föräldrapenning, kr	436	478	498	520	541
Medelersättning/dag i föräldrapenning, kvinnor, kr	412	446	466	487	506
Medelersättning/dag i föräldrapenning, män, kr	528	592	616	642	667
Medelersättning/dag i tillfällig föräldrapenning, kr	757	768	798	835	874
Medelersättning/dag i havandeskapspenning, kr	484	499	518	543	568

Utfall och prognos

	2006	2007	2008	2009	2010
<i>Statlig ålderspensionsavgift, föräldraförsäkring anslagsbelastning, tkr</i>	2 395 993	2 542 674	2 564 853	2 725 287	2 905 533
<i>Statlig ålderspensionsavgift, preliminär avgift, tkr</i>	2 443 144	2 633 275			
<i>Statlig ålderspensionsavgift, regleringsbelopp, tkr</i>	-47 151	-90 561	-111 551	-129 629	-132 195
<i>Statlig ålderspensionsavgift, prognostiserad slutlig avgift, tkr</i>	2 322 417	2 513 000	2 676 405	2 854 917	3 037 728
<i>Statlig ålderspensionsavgift, föräldrapenning anslagsbelastning, tkr</i>	1 954 022	2 094 960	2 151 283	2 246 959	2 496 920
<i>Statlig ålderspensionsavgift, preliminär avgift, tkr</i>	1 983 427	2 127 315			
<i>Statlig ålderspensionsavgift, regleringsbelopp, tkr</i>	-29 405	-32 315	-79 421	-136 833	-42 723
<i>Statlig ålderspensionsavgift, prognostiserad slutlig avgift, tkr</i>	1 855 991	2 088 444	2 230 704	2 383 792	2 539 643
<i>Statlig ålderspensionsavgift, tillfällig föräldrapenning anslagsbelastning, tkr</i>	400 583	405 733	372 744	432 553	362 790
<i>Statlig ålderspensionsavgift, preliminär avgift, tkr</i>	416 964	460 222			
<i>Statlig ålderspensionsavgift, regleringsbelopp, tkr</i>	-16 381	-54 489	-28 453	8 254	-86 000
<i>Statlig ålderspensionsavgift, prognostiserad slutlig avgift, tkr</i>	424 651	381 976	401 197	424 299	448 790
<i>Statlig ålderspensionsavgift, havandeskapspenning anslagsbelastning, tkr</i>	41 388	41 981	40 826	45 775	45 823
<i>Statlig ålderspensionsavgift, preliminär avgift, tkr</i>	42 753	45 738			
<i>Statlig ålderspensionsavgift, regleringsbelopp, tkr</i>	-1 365	-3 757	-3 678	-1 050	-3 472
<i>Statlig ålderspensionsavgift, prognostiserad slutlig avgift, tkr</i>	41 775	42 580	44 503	46 825	49 295
Antal födda barn.	103 365	103 829	104 447	104 963	105 640

21:3 Underhållsstöd

Förmänen totalt, tkr	2 222 119	2 147 000	2 116 000	2 060 000	1 967 000
Bruttoutbetalning	4 037 946	3 971 000	3 937 000	3 881 000	3 810 000
Inbetalningar från återbetalningsskyldiga	1 815 826	1 824 000	1 821 000	1 821 000	1 843 000
Antal barn med underhållsstöd (inkl förlängt stöd).	286 515	284 700	282 000	278 000	273 500
Genomsnittligt bidrag, utbetalt per barn och månad, kr	1 174	1 163	1 163	1 163	1 163
Debiterad inbetalning per barn och månad, kr	532	538	544	554	567
Återbetalningsgrad(inkl inbet från kronofogdemyndigheter), andel av debiterad inbetalning.	93%	90%	90%	90%	90%

21:4 Bidrag till kostnader för internationella adoptioner

Förmänen totalt, tkr	34 960	35 000	34 600	34 600	34 600
Antal adoptionsbidrag	874	875	865	865	865
Medelersättning, kr	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000

21:5 Barnpension och efterlevandestöd till barn

Förmånen totalt, tkr	1 027 100	1 013 000	1 000 600	985 700	971 800
Inkomstgrundad barnpension, tkr	918 300	900 600	885 100	868 500	854 000
Efterlevandestöd till barn, tkr	108 800	112 400	115 500	117 200	117 800
Antal med inkomstgrundad barnpension	27 500	27 000	26 500	25 800	25 000
Antal med efterlevandestöd till barn	7 800	7 900	8 000	7 900	7 700
Genomsnittsbelopp för inkomstgrundad barnpension	32 400	32 300	32 400	32 600	33 100
Genomsnittsbelopp för efterlevandestöd till barn	12 500	12 800	13 100	13 400	13 800
Retrofaktor	1,039	1,040	1,040	1,040	1,040

21:6 Vårdbidrag för funktionshindrade barn

Anslaget totalt, tkr	2 624 535	2 693 400	2 746 000	2 822 600	2 901 300
Förmånen totalt, tkr	2 392 620	2 453 900	2 514 600	2 587 600	2 667 500
Skattepliktigt vårdbidrag, tkr	2 283 083	2 339 784	2 397 686	2 467 315	2 543 493
Merkostnadsersättning, tkr	111 083	114 106	116 930	120 325	124 040
Medelbelopp för nettobidrag, andel av Pbb	2,52	2,52	2,52	2,52	2,52
Antal vårdbidrag, nettobidrag, genomsnitt under året	21 874	22 067	22 281	22 488	22 640
Antal vårdbidrag, nettobidrag, december	21 968	22 150	22 392	22 585	22 694
Större än helt, december	894	910	929	946	959
Hela, december	8 673	8 491	8 322	8 125	7 888
Tre fjärdedels, december	4 302	4 484	4 684	4 879	5 062
Halva, december	11 079	11 251	11 456	11 639	11 782
En fjärdedels, december	13 215	13 696	14 227	14 742	15 216
Retroaktivitetsfaktor	1,095	1,095	1,095	1,095	1,095
Statlig ålderspensionsavgift, anslagsbelastning, tkr	231 915	239 500	231 400	235 000	233 800
Statlig ålderspensionsavgift, preliminär avgift, tkr	230 044	243 385	-	-	-
Statlig ålderspensionsavgift, regleringsbelopp, tkr	1 871	-3 885	-3 600	-6 800	-15 500
Statlig ålderspensionsavgift, prognostiserad slutlig avgift, tkr	223 700	229 300	235 000	241 800	249 300

21:7 Pensionsrätt för barnår, anslag

Statlig ålderspensionsavgift, anslagsbelastning, tkr	4 452 000	4 592 000	4 759 149	4 891 704	5 173 710
Statlig ålderspensionsavgift, preliminär avgift, tkr	4 411 384	4 530 209			
Statlig ålderspensionsavgift, regleringsbelopp, tkr	40 616	61 791	27 065	-54 336	4 054
Statlig ålderspensionsavgift, prognostiserad slutlig avgift, tkr	4 360 780	4 533 897	4 732 084	4 946 039	5 169 656
Fördelning mellan beräkningsalternativen					
Utfyllnad till den enskildes pensionsrätt året före barnets födelse	1 538 599	1 571 060	1 624 393	1 702 612	1 774 545
Utfyllnad till 75 procent av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten för alla försäkrade under 65 år	1 523 994	1 607 878	1 686 760	1 756 059	1 822 935
Ett fast belopp på ett inkomstbasbelopp	1 298 187	1 354 959	1 420 931	1 487 368	1 572 176
Pensionsgrundande belopp	23 571 784	24 507 554	25 578 833	26 735 347	27 944 089
Antal berörda familjer	329 162	333 059	335 514	337 534	339 291

Inom utgiftsområde 18: Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

21:1 Bostadsbidrag

Förmånen totalt, tkr	3 597 621	3 440 000	3 363 000	3 287 000	3 263 000
Bostadsbidrag till gifta/samboende	864 390	835 130	820 707	798 548	798 548
Särskilt bidrag för hemmavarande barn	*	*	*	*	*
Bidrag till kostnader för bostad där den sökande är bosatt	*	*	*	*	*
Bostadsbidrag till ensamstående	2 553 324	2 425 657	2 371 966	2 319 462	2 296 094
Särskilt bidrag för hemmavarande barn	*	*	*	*	*
Bidrag till kostnader för bostad där den sökande är bosatt	*	*	*	*	*
Bidrag till hushåll utan barn	309 744	283 115	279 252	270 875	270 875
Umgängesföräldrar	200 430	192 507	187 694	183 002	181 172
Genomsnittligt bostadsbidrag, kr per månad					
Genomsnittligt bostadsbidrag till gifta/samboende	1 898	1 930	1 950	1 950	1 950
Genomsnittligt bostadsbidrag till ensamstående	1 782	1 782	1 791	1 800	1 809
Genomsnittligt bidrag till hushåll utan barn	650	647	644	644	644
Umgängesföräldrar	1 180	1 191	1 191	1 191	1 191
Antal bidrag	264 129	252 170	246 408	239 615	237 560
Antal bidrag till gifta/samboende	46 027	43 725	42 545	41 396	41 396
Antal bidrag till ensamstående	140 310	133 294	129 695	126 193	124 300
Antal bidrag till hushåll utan barn	59 858	58 113	57 556	55 830	55 830
Umgängesföräldrar	17 934	17 038	16 612	16 196	16 034
Genomsnittlig bidragsgrundande bostadskostnad, kr per månad					
Genomsnittlig boendekostnad för gifta/samboende	5 294	5 395	5 557	5 668	5 781
Genomsnittlig boendekostnad för ensamstående	5 048	5 144	5 298	5 404	5 512

Utfall och prognos

	2006	2007	2008	2009	2010
Genomsnittlig boendekostnad för hushåll utan barn	3 281	3 343	3 443	3 512	3 583

Prognos för reglering av preliminärt bidrag

Utfbet till hushåll av överskjutande belopp

Återstående återb avs samtliga avstämda år, återstår vid årets slut

Återbetalat avseende det senaste avstämda året, vid årets slut

Skuld vid årets början avseende senaste avstämda år

Prognostiserad skuld, avseende innevarande år (år i kolumnhuvud)

Bostadsbidrag, utfbetalt, brutto

Bostadsbidrag,preliminärt

Bostadsbidrag, slutligt

*= ej tillgängligt.

164 084	151 833	140 945	145 552	142 066
532 335	571 053	582 260	585 489	585 206
271 981	237 317	204 629	195 269	190 593
360 920	382 770	330 047	314 950	307 408
330 047	314 950	307 408	300 038	297 922
4 102 132	3 901 242	3 800 564	3 717 439	3 688 755
3 929 132	3 749 409	3 659 619	3 571 887	3 546 688
3 740 030	3 580 011	3 494 278	3 410 509	3 402 894

Förteckning över kontaktpersoner

Anslag	Kontaktperson
13:1 Tandvårdsförmåner m.m.	Daniel Ramse
13:3.27 Statlig ålderspensionsavgift för smittbärande	Daniel Ramse
13:8 Sjukvård i internationella förhållanden	Jonathan Olsson
16:7 Bilstöd till handikappade	Kent Axelsson
16:8 Kostnader för statlig assistansersättning	Kent Axelsson
19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	Jon Dutrieux, Jan Eriksson, Johan Ekstedt, Bertil Thorslund, Daniel Ramse
19:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	Hillevi Rydh, Bertil Thorslund
19:2.6 Bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättning	Stefan Granbom
19:3 Handikappersättningar	Ulla Östman Krantz
19:4 Arbets-skadeersättningar	Hans Karlsson
19:5 Ersättning för kroppsskador	Hans Karlsson
19:6 Försäkringskassan	Herman Meeths
19:7 Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård	Daniel Ramse
20:1 Garantipension till ålderspension	Stefan Granbom
20:2 Efterlevandepensioner till vuxna	Hans Karlsson
20:3 Bostadstillägg till pensionärer	Stefan Granbom
20:4 Äldreförsörjningsstöd	Stefan Granbom
Älderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	Hans Karlsson
21:1 Allmänna barnbidrag	Osman Mahmoudi
21:2 Föräldraförsäkring	Lena Lundkvist, Parviz Ghaemian
21:3 Underhållsstöd	Osman Mahmoudi
21:4 Bidrag till kostnader för internationella adoptioner	Osman Mahmoudi
21:5 Barnpensioner och efterlevandestöd till barn	Stefan Granbom
21:6 Vårdbidrag för funktionshindrade barn	Ulla Östman Krantz
21:7 Pensionsrätt för barnår	Nils Holmgren
18,21:1 Bostadsbidrag	Nicklas Korsell

Samtliga kan nås på telefon 08-786 90 00